

inkeriläisten Viesti

N:o 1. Päätoimittaja AAPPO METIÄINEN 22. 1. 1962

Luo, Uusi Vuosi, valoa,
luo lämpöä ja rakkautta
nyt köyhiin sydämiimme
kuin lepattava liekki kynttilän
yön pimeään ja iltan hämärään,
vie aamun sarastukseen!

Suuret ja pienet

Julkisuudessa on tuon tuostakin käsitelty maailmassa käänteisessä mielessä vallitsevaa vapautta. Poikkeuksetta on tultu tulokseen, että vanha historiallinen totuus pätee edelleen. Voima ja oikeus eivät viihdy yhdessä. Vahvemman etu ja suuremman hyöty tahtoo olla etuoikeutetussa asemassa. Olkoonpa kysymys yksilöllisistä pyyteistä tai yhteistavoitteista.

Tarkkaillessa ajan kulkua ja ihmiskunnan historiaa, huomataan että harmaimmasta muinaisuudesta meidän päiviemme atomikauteen asti, tekniikan ja korkean sivistyksen kehuttuihin saavutuksiin saakka väkevämmän etuoikeus on ylimpänä. Tästä on riittävästi esimerkkejä sekä menneiltä ajoilta että nykypäiviltä. Voima polkee ja mitätöi oikeutta ikäänkuin tämä ei edustaisi minkäänlaista arvoa. Suurvalta- ja pienvaltapolitiikka jo kolmatta tuhatta vuotta sitten lähi-idässä, silloisilla Palestiinan ja Egyptin alueilla ja näiden ympäristömaissa oli selvästi havaittavissa. Toisaalta Assyrian, sittemmin Babylonian valtakunnat ja toisaalta Egyptin suurvalta. Näiden välimaastossa ja lähinaapuruudessa olivat monet pikkuvaltiot, Israel ym. Sotaa ja meiskettä jatkui sekä mainittujen suurvaltojen kesken, jolloin pikkumaat saivat kärsiä ja maksaa kipurahat, että toisinaan myöskin, tilanteesta riippuen, pienten välillä. Sieltä nähdään pienoiskoossa nykyinen maailman meno, kun idän ja lännen suurryhmittymät pitävät sekä ideologista että poliittista vihaa keskenään. Ryhmittymien rinnalla olevien tai niiden sisärenkaaseen joutuneiden pikkukansojen kohtalona on kumartaa milloin minnekin päin sekä ideologisin imarteluin että poliittisin pokkauksin. Näissä riennoissa kansallisuuskysymykset suurten taholta useimmiten unohdetaan. Ne eivät sopeudu vastaavan toiminnan sektoriin.

Eikä ole sattuma, että valhepropaganda ja väkivalta rehoittavat tälläkin haavaa menneitten vuosikymmenien tapaan. Pienet kansakunnat ja valtiot ovat yleensä edustaneet rauhan ja ystävällisen kanssakäymisen politiikkaa. Suuret ja mahtavat sen sijaan kulkeneet useimmiten anastuksen ja omankädenoikeuden tietä. Muistettaneenhan Nebukatnesserin kultainen kuvapatsas ja annetut ankarat määräykset suhtautumisesta siihen, että Neron julmuudet ja Napoleonin touhut, samoin äskeisessä natsi-Saksan valtakunnassa tiivistetyt käskyt ja niihin liittyvät jyrkät toimenpiteet. Näin oli itäisessä naapurimassammekin Stalinin valtakaudella. Kaikissa näissä suurissa pyörteissä on pyritty pakottamaan alamaisia alistumaan ja palvelemaan käskijän mielen mukaisesti sitä ideologista tai poliittista esikuvaa, mitä tämä edusti tai näki hyväksi pitää arvossa.

Muistettaneen myös kuinka viime sotien syttyessä saattoi tuntua, että eräät suurvallat olisivat tahtoneet luoda sodankäynnilleen moraalisestikin kestävän pohjan. Inhimillisyys, vapaus ja oikeus eri vivahteisina olivat niiden sotapropagandan aiheina. Suurin elein nykyaikaisin välinein toitotettiin julkisuuteen, että vain niiden ihanteiden ja jalojen arvojen puolesta käytiin taistelua.

Pian kuitenkin alkoi paljastua totuus. Suurvaltain sodanpäämäärät osoittautuivat toisiksi kuin oikeuden tavoittelu ja heikkojen turvaaminen. Taistelutavan määrääjäksi tuli kaikissa ajateltavissa olevissa muodoissa vain väkivalta. Yhtä röyhkeiksi osoittautuivat vastaavat rauhanajankin pyrkimykset. Kaikessa esiintyi oma etu, ei mikään muu. Tämä oli suurvaltojen nykyajan ohje. Aivan samoin kuin entisten kuninkaitten, faaraoitten ja keisarien käskyt omalla ajallaan. Sen saivat käytännössä kokea monet maailman kansat. Joukossa myös oma heimomme. Eikä vain sodan jalkoihin joutuneet, vaan myös ne harvat puolueettomina säilyneet valtiotkin. Pienten oikeuksia poljettiin pakottamalla palvelemaan suurten saavutuksia. Entä mitä on ollut siirtomaakysymys eli kolonialismi! Mitä tapahtuu tämän päivän Aasiassa ja Afrikassa?

Millaiseksi muodostuikaan sodan jyrättäviksi joutuneiden pienten kansojen asema. Havainnollinen vastaus tähän saadaan tarkastellessa maailman karttaa. Se kertoo koruttomasti monien valtioitten nykyisistä kohtaloista. Eri tahoilla maapalloa jatkuu edelleen suurten valtakuntien tai valtaryhmittymien pakkovaltainen toiminta. Toisinaan se saattaa näyttää tyyntymisen merkkejä, mutta todellista herpaantumista ei ole tuntumassa.

Pysähtyvätköhän maineensa kukkuloille kohonneet maailman mahtavat milloinkaan ajattelemaan, mikä saattaa olla pienten kansojen oikeus. Onko näillä edes olemassaolon edellytyksiä, valtiollisesta itsenäisyydestä ja kansallisesta vapaudesta puhumattakaan. Suurten ainoana tavoitteena näyttää yhä vain olevan itsekkäät pyrkimykset. Selvänä todistuksena tästä asenteesta ja määräämishalusta on maailmanjärjestön, YK:n toiminta. Sen täysivaltaisina jäseninä nyt on alun toistasataa eri kansakuntaa, mutta täällä tehdyn lähes yksimielisenkin päätöksen, mikä ei miellytä jotakin suurvaltaa, se saattaa veto-oikeuttaan käyttämällä kumota tämän yksin.

Kohtalon kovuutta on, että suuretkaan eivät aina pysty tavoittelemaan-

Turun paikallisosasto

Vuosikokous pidetään sunnuntaina helmikuun 11 päivänä klo 14 Karjalaisten talossa, Itäpellontie 2. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät sekä muut mahdollisesti sääntöjen mukaisesti kokoukselle esitettävät asiat. Virallisten asiain lisäksi tulee kokoukseen muutakin ohjelmaa. Tervetuloa.

Johtokunta.

sa etua ja asemaa saavuttamaan. Kuin kangastus saattaa paeta todellinen voiton hedelmä äskeistä väkivaltaista voittajaa. Onkin todettava, ettei väkevämmän oikeus sittenkään aina johda kestäviin tuloksiin. Sitä todistaa aikakausien historia menneisyydestä. Näin se varmaan tekee vastaisuudessakin. Totuus ja oikeus on ajan mittaan voittava hämäyksen ja väkivallan. Ehkäpä pientenkin olemassaolo eri tahoilla taas joskus tunnustetaan ja nämä voivat nousta tasavertaisina nykyisten käskijäinsä rinnalle. Kunhan vain eivät uupuisi kilvoittelun kesken elämän kovissa koettelemuksissa.

UUSI VUOSI

"Kun sitten kahdeksan päivää oli kulunut ja lapsi oli ympärileikattava, pantiin hänen nimekseen Jeesus, joksi enkeli oli hänet nimittänyt, ennen kuin hän sikisi äitinsä kohdussa". Luukk. 2: 21.

Kalenterivuosi ei ole sama kuin kirkkovuosi. Jälkimmäinen alkaa 1. adventtina, edellinen tammik. 1 pnä. Adventti merkitsee tuloa, odotusta. Me odotamme Kristuksen tuloa, syntymää — Joulua, Sehän on Vapahtajamme syntymäpäivä. Tammikuun 1. p:vä on kahdeksan päivää myöhemmin — se on päivä, jolloin Vapahtaja sai nimensä Jeesus. Se on siis Vapahtajan nimipäivä. Vanhemmat tavallisesti antavat nimen lapselleen. Näin ei tällä kertaa tapahtunut. Maria ja Joosef eivät sitä tehneet. Jumala itse antoi nimen pojalleen. "Sinun on pantava hänen nimekseen Jeesus. sillä hän on vapahtava kansansa heidän synneistään", sanoi Herran enkeli sekä Marialle, että Joosefille ennen lapsen syntymää. Matt. 1: 21. Ne, jotka ovat järjestäneet Kirkkovuoden tekstit, ovat varmasti tarkoittaneet jotain, kun heidän mielestään Jeesus-nimen pitäisi Kohdata meidät ensimmäisenä, kun astumme kynnyksen yli uuteen vuoteen.

Uusi vuosi on edessämme. Miksi olemme saaneet aloittaa sen? Yksi ja toinen meidän omaisistamme, samoin ystävistämme, työtovereistamme ja tuttavistamme eivät saaneet sitä tehdä. Heidän täytyi astua yli rajan viime vuonna, Miksi meidät jätettiin tänne? Vastauksen ehkä antaa tämä uuden vuoden päivän evank.teksti. Luukk. 18: 6—9. Siinä on vakavat sanat meille — Kuinka kauan ihminen elää täällä. Ehkä niin kauan kunnes on suorittanut sen tehtävän, minkä Jumala asetti hänen tehtäväkseen. Tai siksi, kunnes oon sisäisesti kypsynyt poislähtöön. Jumala odottaa, on armollinen, mutta ... Kerran armonaika loppuu.

Vuoden ensimmäisenä päivänä kysymme usein: Mitä uusi vuosi tuo tullessaan? ... ja mitä se vie? — Mitä se antaa minulle ja mitä se ottaa minulta? — Kysykäämme kuitenkin: Kuka tulee? Ja se, joka tietää kuka tulee .hän ei ole huolissaan siitä, mitä tulee. Kun Hän tulee, kaiken armon Kuningas, ojentaa hän valtikkansa omiensa päitten ja sydänten yli ja he voivat turvallisesti sanoa: Mitään sellaista ei voi tapahtua, mikä ei koituisi minulle parhaaksi tai jota ei Jumala voisi kääntää hyväkseni. — Mitä kaikkea kohtaamme tänä vuonna? Hyvää ja pahaa, iloa ja surua. On sellaista, mitä emme voi välttää. Jeesuksen nimessä ottakaamme vastaan vastoinkäymiset, pettymykset, kärsimykset ja surut. Silloin voimme ne paremmin kantaa ja kestää. Mutta on myös paljon sellaista, mikä pyrkii sydämeemme ja elämäämme, minkä voimme estää sinne pääsemästä kysymällä: Voitko mainita Jeesuksen nimen? Jos huomaamme, ettei se siedä sita nimeä, älkäämme laskeko sitä si-

sään. Näin tulee Jeesus-nimi meille suojaksi kiusauksissa. Kilveksi sodassa. johtoteähdeksi koko elämäksi.

Suuri taiteilija Doré, tunnettu erityisesti Raamatun kuvittajana, esittää viimeisessä taulussaan järkyttävän kauniistl kuinka Kristus tulee kuninkaallisena auttajana ja pelastajana ihmiskunnan hätään. Taulun nimeksi hän pani: "Kyynelten laakso". Siinä on hämärä laakso korkeitten, mustien ja paljaitten kallioitten ympäröimänä. Laaksossa vaeltaa ihmiskunta. Kristuksen valoisa, ylevä olemus taulun keskuksessa kutsuu luoksensa väsyneitä ja raskautettuja. Eri ihmisrodut ovat edustettuina: valkoihoiset, neekerit, intiaanit ja kiinalaiset. Kuningas purppurakaavussaan ja kultakruunu päässään on kääntänyt väsyneet kasvonsa Jeesusta kohden: vanki kahleissaan anoo vapautusta; isä kuollut poika sylissään pyytää lohdutusta, kuoleva äiti rukoilee orvoiksi jäävien lastensa puolesta. Kaikki ovat apua tarvitsevia ja etsivät apua häneltä, joka voi ja tahtoo auttaa ja pelastaa. — Jeesus nimi on pyhä ja terveyttä tuova. Sairaille se on lääke, heikoille voima, köyhille apu, murheellisille ilo, eksyneille valo, syntisille pakopaikka. kuoleville lohdutus.

Joka tahtoo löytää totuuden Jumalasta sen on etsittävä sitä Jeesuksessa Kristuksessa. Jeesus sanoo: "Minä olen tie, totuus ja elämä, ei kenkään tule Isän luokse muutoin kuin minun kauttani." Sen tähden alottaessamme taas uuden vuoden on tärkein kysymyksemme: Mitä Kristus merkitsee minulle?

Jos tahdot päästä ulos pimeydestä on Hän valona, jos synnit sinua painavat, on Hän vanhurskautesi, jos pelkäät kuolemaa, on Hän elämäsi, jos tahdot taivaaseen on Hän tiesi sinne. Siisi — "Jeesus nimi ota myötäs, Murheenlaakson matkamies. Tee sen turvissa sä työtäs. Ohjatkoon se kaikki tiesi."

Jeesus-nimelle myös kerran Taivahassa kiitos soi: Jälkeen vaivan armo Herran Siellä levon, voiton soi.

Akseli Kajanti.

HELSINGIN PAIKALLISOSASTON

tavanomainen yhdessäolotilaisuus pidetään, niinkuin aikaisemmin on ilmoitettu, jo tututksi käyneessä paikassa Stadionin kerhohuoneistossa sunnuntaina heimikuun 11 päivänä kello 14. Tervetuloa!

Johtokunta.

Inkerin kirkon **MUISTOJULKAISUA** on saatavana tämän lehden välityksellä osoitteella Postilokero 5 **Porvoo.**

Arvoisille lukijoillemme

huomautamme, että tämän lehden postitus hieman viivästyi syystä, että monet tilaajat ovat hidastelleet tilaustensa uudistamisessa. Samoin monilta uusiltakin tilaajilta asian hoitaminen on jäänyt liian myöhäiseen vaiheeseen. On katsottu paremmaksi postittaa lehti samanaikaisesti kaikille tähän mennessä lehden tilanneille. Toivotamme kaikille lehtemme ystäville menestystä alkaneelle vuodelle sekä jatkuvaa keskinäistä yhteistoimintaa.

Toimitus.

Keräyksestä vieläkin

Äskettäin vietettyjen Inkerin suomalaisen luterilaisen seurakuntaelämän 350-vuotismuistojuhlien yhteydessä heräsi kysymys muistotietojen keräämisestä Inkerin seurakuntien toiminnasta sekä siihen kiinteästi liittyneestä pyhäkoulu- ja kristillisestä nuorisotyöstä.

Tätä tehtävää hoitamaan Inkeriläisten Yhdistys on asettanut toimikunnan puheenjohtajanaan rovasti Akseli Kajanti, os. Helsinki Ulvilantie 29 C.

"Vartija, mikä hetki yöstä on?"

Ja vartija vastaa: "Aamu on tullut, mutta silti on yö. Jos kyselette, niin kyselkää ja tulkaa uudestaan", Jes. 21: 11—12. Olemme taas saaneet alkaa uuden vuoden. Olemme toisillemme toivottaneet hyvää uutta vuotta! Kuinka hyvä se tulee olemaan, sen peittää meiltä tietämättömyyden yö. Vaikka ihminen on pitkälle päässyt tiedon tiellä kulkiessaan, niin huomisen päivän asioista hän ei tiedä paljoakaan. Professori Lodke kirjassaan "Usko ja järki" on sanonut asiasta näin:

Päivän koittoon katsehensa loi. .
Oppineinkin turhaan, eikä voi
Tulevaisuuteen nähdä, uupuu vain.
ennalleen jää lailla sokeain.

Yön pimeys laskeutui synkkänä ihmisen elämän ylle sen jälkeen, kun hän rikkoi Jumalan käskyn ja tuli häädetyksi pois Eedenin puutarhasta ja hänen läheinen yhteytensä Jumalaan katkesi. Vain lupaus: "vaimon siemenestä, joka rikki polkee käärmeen pään" oli tuikkivana tähtenä yön pimeydessä. Sieltä yöstä kuulemme Kain vaikerruksen: "Kuormani on raskaanpi kuin minkä kantaa voin" 1. Moos. 4: 13. Kainin jälkeen on sukupolvi toisensa jälkeen elänyt, kärsinyt ja kuollut "ilman toivoa", kuten Paavali sanoo: Varmaan monet heistä kyselivät, onko toivoa aamun tulosta? Mutta ei ollut kenen vastata heille. Sitten Jumala nosti Israelin kansan keskuudesta profeettoja, joilta alettiin kysellä: "paljonko on yötä kulunut?" Vastaus oli jollain tavalla hämärä, epäselvä. "Aamu on tullut, mutta silti on yö". "Kyselkää vielä"! Jumala, joka tietää lopun, jo alussa, vei hengessä profeetan kuusisataa vuotta ajassa eteenpäin Betlehemin seimen luokse, missä lepäsi lapsi, joka on se luvattu "vaimon siemen" ja hän lausuu: "Lapsi on meille syntynyt, poika on meille annettu, jonka harteilla on herraus". Jes. 9: 15. Aamu oli alkanut sarastaa, mutta profeetan hengen silmä näki, että silti yö vielä jatkuu kauan ja hän kehoittaa: "Tulkaa vielä ja kyselkää uudestaan". Noin 2600 vuotta on kulunut siitä, kun profeetta eli. Yö on jatkunut ja meidän päivinämme on yö käynyt vain synkemmäksi, kuten aina aamun sarastuksen edellä. Vartija, paljonko on yötä kulunut? Jeesuksen sanojen mukaan on meidän päiviemme ihmisillä "pelko ja ahdistus siitä, mikä kohtaa maanpiiriä".

Kuusikerroksisen talon korkuiset raketit, atomilatauksineen ovat kallioitten sisällä valmiina. Vain nappia painaa, niin ne jyristen kiitävät maaliinsa ja sadat tuhannet ihmiset silmänräpäyksessä haihtuvat höyrynä ilmaan. Totisesti, pelko ei ole aiheetonta. Pääseekö ihminen pahuudessaan niin pitkälle, että kiertotähtemme alkaa kulkea rataansa avaruudessa autiona, ilman elämää, kuten monet pelkäävät käyvän maapallollemme? Silloin olisi yö ikuinen, ilman aamuntuloa. Kuka antaa vastauksen tähän kysymykseen? Astrologitko? Turha toivo! Aikamme valtioitten päämiehetkö? Ei, huomisen päivän verhoa he ovat kykenemättömät nostamaan, "Näin sanoo Herra. Israelin pyhä: Kysykää minulta tulevia asioita". Jes. 45: 11. Hänen sanastansa on etsittävä valoa näihin kysymyksiin. Sillä ei Herra, Herra tee mitään ilmoittamatta salaisuuttaan palvelijoilleen profeetoille: Aam. 3: 7. Kun Jeesus puhui ahdistuksen ajasta. niin hän sanoi: "Ellei niitä päiviä lyhennettäisi, ei yksikään liha pelastuisi". Valittujen tähden ne ahdistuksen päivät lyhennetään. Math. 24: 22.

On merkille pantava se asia, ettei Jeesus puhu sielun pelastuksesta, vaan lihan. Hän tiesi, että ihminen tulee saamaan käyttöönsä sellaisia voimia, joilla voi tuhota syyllisen elämän. Mutta Jumala ei salli sitä

Vaikka ihminen nyt pöyhkeilee teknillisillä saavutuksillaan, niin Jumalan sanassa hän on punnittu ja liian keveäksi havaittu. Dan. 5: 27.

Jumala valvoo ja ohjaa maailman tapahtumia, Ne eivät ole sattuman varaisia, tai poliitikkojen päätösvallassa. "Minä sanoin, minun neuvoni pysyy. kaiken, mitä tahdon minä teen". Jes. 46: 10. Viimeinen sana on Jumalan. Tulee aamu, jolloin "Oikeus istuu tuomiolle ja kirjat avataan". Dan. 7: 10. Ja pedoilta, jotka ovat ajaneet miljoonia ihmisiä kuolemaan ,otetaan valta pois. "Niiden elämän pituus oli määrätty aikaa ja hetkeä myöten. Dan. 7: 12. Emme voi nyt vielä ymmärtää, miksi heidän sallittiin niin paljon pahaa tehdä. Ja on paljon niitäkin, joita alamme vasta ymmärtää silloin, kun aamu saapuu ja "Jumala on pyyhkivä pois kaikki kyyneleet, eikä kuolemaa eikä tuskaa enää ole olemassa". Ilm. 21: 4. Pitkä ja tuskan täyteinen on ollut ihmisen vaellus Eedenin portilta uuteen maahan ja uuteen taivaaseen, minkä Jumala luo. Ilm. 21: 1. Mutta sinne tultuamme, ylistämme kaikesta Taivaallista isäämme.

On hyvä, että jo täällä vaivan tiellä opimme kiittämään kaikesta, niin hyvästä kuin huonostakin. Mutta siihen tarvitsemme iäisyysnäkemystä. Ja kun ihmisellä se on, niin ensi vuosi saa tuoda tullessaan, mitä se tuo, hän sanoo: "Herra on minun paimeneni, turvani, sulillaan hän minua suojaa, minä saan turvan hänen siipiensä suojassa. Ps. 91: 3—4. Jumalan siipien suojassa ei tarvitse pelätä tulevaisuutta, se on hänen kädessään. "Hän on sinun aikojesi vakuus ja avun runsaus". Jes .33: 6. Pelko huomisesta päivästä ja tulevaisuudesta jäytää vain niitä, jotka ovat vieraantuneet Jumalasta ja ylenkatsovat hänen sanansa. Jumalan kansa, "Hänen lupauksensa mukaan odottaa uusia taivaita ja uutta maata, missä vanhurskaus asuu". Piet. 3: 13. Ja Herra vakuuttaa meille: "Minkä olen puhunut. sen minä myös toteutan. Mitä olen ainaistellut, sen myös teen". Jes. 46: 11. Oletko sinä jo löytänyt suojan hänen siipiensä alta? silloin sinulle koittaa ihana aamu! ja jo nyt Jumalan rauha täyttää sydämesi. "Minun rauhani minä annan teille", sanoi Jeesus: sitä ei maailma anna eikä sitä voi sinulta pois ottaa maailma. Omaatko sen rauhan?

J. Talonpoika.

Arvoisa lukijamme

Kuten lehtemme viime marraskuun numerossa on mainittu, päätti yhdistyksemme johtokunta ryhtyä toimenpiteisiin **Inkeri-kirjan** aikaansaamiseksi, samantapaisesti kuin siirtokarjalaiset ovat julkaisseet pitäjähistorioitaan. Tämän teoksen toimittajan ominaisuudessa toivon saavani apua heimolaisiltamme ja asiantuntijaystäviltämme, joihin näin vetoan ja joiden puoleen ehkä tullaan myöhemmin kääntymään vaikeaa ja vastuunalaista tehtävää suorittaessa.

Aineistoa on jo melkoisesti käytettävissämme, mutta pienikin lisä ja täydennys otetaan kiitollisuudella vastaan. Niinpä vetoamme lukijakuntaamme, että jokainen, jolla on hallussaan hyviä maisema-, ryhmä-, henkilö-, julkisia laitoksia ym. esittäviä valokuvia vuosikymmenien takaa, samoin henkilötietoja siellä toimineista tunnetuista miehistä ja nai-

sista, kertomuksia huomattavista yleisluontoisista julkisista tapahtumista, kansallisista, taloudellisista ja aatteellisista riennoista, selostuksia laitoksista ja yrityksistä sekä muistelmia henkilökohtaisista kokemuksista jne., lähettäisivät ne ensi tilassa käytettäväksemme.

Nykyoloissa käyttövarojen ja työvoiman puutteessa ei ole suuria mahdollisuuksia arkisto- ym. tutkimusten suorittamiseen, vaan on tyydyttävä käyttämään ulottuvilla olevaa aineistoa niin tarkoin kuin mahdollista. Tässä yhteydessä on tarkoitus samalla korjata eräät virheet ja puutteellisuudet, mitkä ajan vähyyden ja kiireellisyyden vuoksi valitettavasti jäivät vuonna 1960 ilmestyneeseen kirkkomme muistojulkaisuun. Niinpä sitäkin koskevat huomautukset ja oikaisut pyydetään lähettämään niin pian kuin mahdollista osoitteella: Päätoimittaja Aappo Metiäinen. PORVOO. Postilokero 5.

Nimenmuutos!

Tähyillyt on tähtäimeltä
Matti monta pitkää vuotta,
eikä aiheettomasti vain
aikaa kuluttaakseen suotta,
nähdäksensä temput ivain
taikka kehun myönteiseltä
puolelta ja kaimojensa vuoksi
joskus ehkä piiloon juoksi
taakse tämän nimimerkin,
niinkuin tieltä hepokatti.
Nytpä sotketa ei enää
eikä tehdä turhaan tenää.
Jätetään pois nimi Matti,
niinkuin kotipuolen kuappi
muuttui kaapiksi, niin tulkoon
Matista nyt vastaavasti

Uappi.

TYÖSARALTA

Turun paikallisosasto

Suomalaisessa yhteiskoulussa vietettiin Tapaninpäivänä Turun inkeriläisten joulujuhlaa. Tutun jouluvirren jälkeen maisteri Teppo Samooja toivotti runsaslukuisen vierasjoukon tervetulleeksi. Lapsuuden ajan joulut jäävät ihmisen mieleen kaikkein herkimpinä. Niitä muistellaan lämpimin ajatuksin läpi elämän, sanottiin puheessa. Meillä varmaan jokaisella on ollut tilaisuus viettää näitä syvästi mieleen jääneitä jouluja maaseudun hiljaisuudessa, missä suuri luonto antaa aidolle joulutunnelmalle vaikuttavan taustan. Sitten puhuja kosketteli entisiä Inkerin hartaita joulumenoja, joiden kohokohtana oli kynttilöin valaistu joulukirkko. Tällaista joulurauhaa ja iloa me kaipaamme vieläkin. Puheen jälkeen Lyydia Adel. Liisa Kopponen ja Elvi Tuomi esittivät laulaen ja kitaroilla säestäen laulut Terve, oi joulu, iltamme armas. Riemuitse mielen, kiittäös kielen ja Mä kanssa paimenten käyn seimen äärehen, Esitys herätti kuulijoissa suurta mieltymystä.

— Mikä joulu on herättänyt Inkerin kansassa eniten iloa ja mielihyvää? Tällä kysymyksellä aloitti kirkkoherra Armas Aavikko puheensa, Se oli joulu vuonna 1861, tasan 100 vuotta sitten, jatkoi hän. Silloin olivat Inkerin suomalaiset, samoin kuin muutkin laajan Venäjän kansat, vapautuneet maaorjuudesta. Se oli sanomattoman suuri ilo noille raskaasta orjuudesta vapautuneille. Silloin vuodatettiin Inkerin joulukirkoissa vuolaita ilon kyyneleitä. Puhuja kuvaili sitten maaorjuuden aikaisia raskaita oloja joiden alaisena Inkerin suomalainen väestö joutui elämään. Sitten hän siirtyi meidän aikamme joulun viettoon, miten vapaudessa ja yltäkylläisyydessä niin monasti unohdetaan se, mika

joulunsanomaan liittyy arvokkaimpana ja velvoittavampana.

Kahvitauon ja yhteisesti veisatun virren jälkeen nousi puhujan paikalle Helsingistä vieraaksemme saapunut lehtori Matti Vironmäki. Hän oli viime kesänä käynyt Palestiinassa Jeesuksen syntymäpaikalla. Aidot henkilökohtaiset havainnot taustana hän saattoi nyt vaikuttavasti kirkastaa kuulijoille joulun evankeliumia. Puheessa kosketeltiin niitää olosuhteita, joissa hajaantuneen heimomme jäsenet viettävät tätä suurta rauhan ja hyvän tahdon juhlaa. Tämän puheen jälkeen Juho Hartikainen lausui kirjoittamansa runopukuisen kuvauksen joulun vietosta Inkerissä. Jumaluusopin ylioppilas Vilho Mustonen luki otteita raamatusta ja puhui hyvän ja pahan välisestä taistelusta, jota alati käydään ihmisten mielissä. Juhla päättyi lehtori Vironmäen lukemaan Herran siunaukseen. Virsien säestyksestä huolehti taitavasti ylioppilas Ilpo Tolvas.

M.

Tampereen paikallisosaston

pikkujoulujuhla vietettiin Kalevan seurakuntasalissa 3. 12. 1961. Ystäviä oli saapunut tilaisuuteen pitemmältäkin, aina Hämeenlinnasta saakka. Juhla aloitettiin veisaamalla virsi n:o 2. Tämän jälkeen puhui pastori Kiviranta. Hän kohdisti sanansa toteamukseen, että Herra kutsuu kansaansa hääaterialle. Tämän paljon sanoneen ja herätteitä antaneen alkuhartauden jälkeen paikallisosaston puheenjohtaja Juho Putrolainen lausui osanottajat tervetulleiksi tähän tavanomaiseksi joulun odotusta tehostavaan yhdessäoloon. Hän muistutti siitä, että keskinäinen kaipuu on kaikilla läheinen ja rakas, vaikka ollaankin jo sopeuduttu näihin uusiin oloihin. Ystävien ja kohtalotovereiden tapaaminen aina virkistää ja rohkaisee.

Tämän jälkeen puhui pastori Mäenpää. Hän kosketteli puheessaan Jumalan työtä Inkerin kansan keskuudessa. Tämä kansa on jaksanut säilyttää kristillisen uskonsa niinkin vaikeissa oloissa, missä se joutui olemaan ja elämään, Sitten alkoi kuulua hiljaisia vihjailuja, että kahvi alkaa olla jo kuumaa. Niinpä pidettiinkin tauko, minkä kuluessa maukas kahvi leivonnaisineen näkyi maistuvan. Puheen sorina ja vilkas rupattelu jatkui taukoamatta. Sen lomassa otettiin vastaan Viestimme tilauksia. Niitä kertyikin varsin lukuisasti.

Ohjelmaa jatkettiin laulamalla ensin virsi n:o 6. Säestyksestä huolehti kanttori Yrjö Räikkönen. Tämän jälkeen puhui Yrjö Räikkönen. Hän kohdisti sanansa ihmisen elämään täällä ja tulevaisuudessa, iäisyyden rajan takana. Seurasi jälleen yhteislaulua, minkä jälkeen tuli nuorten ilon hetki. Rupesi kuulumaan jotain erikoista oven takaa. Mikäpä muu olisi selvaista ääntä pitänyt kuin itsensä joulupukin saapuminen. Alkoi pakettien jako, Jokainen läsnäollut lapsi sai paketin, eikä se rajoittunut tähän, vaan paketti löytyi joulu-ukin pussista jokaiselle läsnäolevalle, siis myös aikuisillekin. Tämän lisäksi pidettiin vielä pienet arpajaiset. Tilaisuuden päättäjäissanat lausui ja loppurukouksen piti Yrjö Räikkönen, minkä jälkeen laulettiin virsi 177. Miellyttävä yhdessäolotilaisuus jätti jokaiseen läsnäolleeseen yhden myönteisen elämyksen lisää ja sieltä hajaannuttiin tyytyväisin mielin.

P. J.

ENT. PIETARINSUOMALAISTEN

kokous pidettiin Helsingissä kahvila Primulan kerhohuoneessa maanantaina viime marraskuun 27 pnä. Saapuvilla oli alun toistakymmentä henkilöä. mukana myös Inkeriläisten Yhdistyksen edustajia. Puhetta johti joht. Antti Kekki ja pöytäkirjaa piti toimittaja Niilo Yrjölä.

Luetusta edellisen kokouksen pöytäkirjasta ilmeni, että yhteisiä asioita

on runsaasti, mikä edellyttää jatkuvaa toimintaa. Lähinnä muistojen vaaliminen ja niiden tallettaminen on ensiarvoisen tärkeä tehtävä. Eri puheenvuoroissa tähdennettiin sitä, että läheisemmän yhteistoiminnan aikaansaaminen ja ylläpitäminen Inkeriläisten Yhdistyksen kanssa olisi asialle eduksi ja muutenkin aiheellinen. Samoin inkeriläisten julkaisu VIESTI olisi ulotettava leviämään myös pietarinsuomalaisten keskuuteen. Näin siitä saataisiin yhdysside ja hyvä tiedoitusväline. Tällöin voitaisiin tarkistaa myös julkaisun nimen mahdollinen muuttaminen tarkoitustaan vastaavaksi. Olihan menneinä aikoinakin Pietarin ja Inkerin maaseudun välinen kanssakäyminen jatkuva, läheinen ja kitkaton.

Asioista käydyn vilkkaan keskustelun tuloksena oli yksimielinen päätös laajemmalle pohjalle nojautuvan pietarinsuomalaisten kokouksen järjestäminen helmi—maaliskuun vaihteessa, laskiaisen tienoossa. Asiaa hoitamaan valittiin 6-henkinen toimikunta. Siihen tulivat toimittaja Niilo Yrjölä kokoonkutsujana, rva Elsa Peräläinen, maisteri Helli Suominen, joht. Antti Kokki, päätoimittaja Aappo Metiäinen ja ins. J. A. Savolainen. Toimikunnan tehtäväksi jätettiin kokouspaikan ja ajan määrääminen sekä ohjelman järjestäminen.

Helsingin paikallisosasto teki syksyn aurinkoisena sunnuntaina 26. 11. retkeilyn Presidentin linnaan. Tämä kiertokäynti oli kiinnostanut monia, sillä joukkomme oli lähes satapäinen. Käynti oli erittäin mielenkiintoinen. Oppaaksi saimme asiantuntijan, linnanvouti Pyyn, joka aluksi toivotti meidät tervetulleiksi. Sitten hän selosti Linnan historiallisia toimi- ja rakennusvaiheita sen alusta nykypäiviin asti. Tämän jälkeen alkoi kiertokäynti Sitä mukaa kuin matka edistyi oppaamme selosti eri huoneita, niiden arvokkaita taideteoksia ja arvoesineitä ,erittäin selväpiirteisesti. Tuon tuostakin hän veitikka silmässä pisti joukkoon pientä piristävää huumoriakin.

Kiertokäynti kesti yhden tunnin, minkä jälkeen kiitettiin ja hyvästeltiin ystävällistä opasta ja hajaannuttiin koteihin. Yhtä miellyttävää elämystä rikkaampina. **P. F.**

Örebron talvijuhla keräsi yleisöä runsaasti. Eskilstunasta, Vesteråsista ym. saakka oli saapunut tilaisuuteen kansaa junilla, linja- sekä pikkuautoilla.

Harvemmin ISK:n kokouksessa näkee niin paljon väkeä kuin nyt oli Örebrossa. Tämä todistaa, että keski-Ruotsin inkeriläisjärjestöt tunnustavat yhteistominnan tarpeellisuuden ja tukevat omaa keskusliittoa silloinkin, kun Boråsin inkeriläisseurakuntaryhmä erosi yhteistoiminnasta ja oman heimonsa keskusjärjestöstä.

Allekirjoittaneen mielestä se oli harkitsematon teko niiden Boråsin seurakunnan johtohenkilöiden taholta, jotka ilman seurakunnan enemmistön kannatusta menettelivät näin.

Loppiaisen aattoillan ohjelma oli runsas ja monipuolinen. Eskilstunalaiset herrat A. Hakala ja V. Kemppi esittivät viululla pianon säestyksellä Finlandian. Tämän jälkeen laulettiin yhteisesti Inkerin, Suomen ja Ruotsin kansallislaulut. Pieni unkarilaistyttö esitti äidinkielisen laulutervehdyksen läsnäoleville heimolaisille. Paikkakuntalaisten tervehdyspuheen runsaalle juhlavierasjoukolle piti Antti Juvonen. Koululaiset Liisa ja Inkeri esiintyivät, edellisen laulaen ja jälkimmäisen säestäen. Rouva H. Savolainen lausui runon, minkä jälkeen seurasi jälleen musiikkia. V. Kemppi ja A. Hakala esittivät viululla ja pianolla Tshaikovskin Romanssin ja suomalaisen kansansävelmän Karjalan Kunnailla. Herra Toivo Jääskeläinen Boråsista lausui kaksi runoa. Tämän jälkeen lauloi Örebron kuoro ja rouva S. Kekkonen esitti tilaisuuteen kirjoittamansa runon.

Kapteeni J. Tirranen Suomesta esitelmöi Suomen heimon vaiheista.

Seuranneen väliajan jälkeen Eskilstunan kerho esitti onnistuneesti lyhyen näytelmäkappaleen, mihin yhdessäolo päättyikin.

Sunnuntai aloitettiin juhlajumalanpalveluksella. Tilaisuus keräsi harrasta kirkkoväkeä lähes kirkon täydeltä. Kippikansaa oli viidettä pöytää.

Loppuseuroissa käyttivät puheenvuoroja pastori I. Rämä Suomesta, rouva Anna Parkkinen ja pastori J. Rantanen Boråsista. Örebrolaisten puolesta herra Antti Juvonen kiitti yleisöä runsaasta osanotosta näihin tilaisuuksiin ja herra A. Rämö Torhällasta kiitti juhlien järjestäjiä. Tähän päättyivät, mieluisiksi ja antoisiksi käyneet, jo perinteellisiksi muodostuneet yhdessäolotilaisuudet.

A. Halttunen.

Elämykset ja kokemukset talteen

Yllä olevalla otsikolla varustetulla vetoomuksella pyysimme jo Viestin ensimmäisessä numerossa lukijoitamme ja ystäviämme lähettämään aiheeseen liittyviä tietoja toimituksen käytettäväksi. Vain aniharvat ovat sen suorittaneet, joten suuri laiminlyönti on tapahtunut. Onhan neljä pitkää vuotta kulunut vaikenemisen merkeissä. Mennyt aika jätti omat jälkensä tälle työsarallemme. Se on vaatinut myös veronsa, Riveissämme tapahtunut harvennus on tässä mielessä korvaamaton.

Tämän vuoksi palaamme asiaan uudelleen toivossa, ettei vastaavanlaisia tappioita toistuisi. Vuodet vierivät, muistakaamme tämä! Niiden mukana toimintasektorimme supistuu. Vanhemman polven edustajat, tärkeämmät kohteemme, ovat menetysten kärjessä. Siksi jokaisen inkerin- ja pietarinsuomalaisen olisi ensi tilassa tehtävä heimolleen ja koko suomalaiskansalliselle kulttuurille arvokas palveluksensa. Työ, mitä kukaan muu siltä osalta ei voi suorittaa. Sen tekemättä jättäminen koituu kansalliseksi vahingoksi.

Kirjallisesti talletettavaa arvokasta tietoutta on: henkilökohtaiset kokemukset, voimakkaat elämykset sekä yleiset huomion arvoiset tapahtumat ja riennot. Lähetyksestä pitäisi samalla ilmetä asianomaisen

1) syntymäaika ja paikka, 2) vanhempien nimet ja sääty, 3) sivistys ja yhteiskunnallinen asema, 4) osanotto yleisiin asioihin, 5) luottamustehtävät, 6) sotien aikaiset vaiheet, 7) entinen ja nykyinen kotipaikka.

Toimitus toivoo, että nyt pannaan "töpinäksi" velvollisuuden täyttämiseksi tältä osalta.

Lähempiä tietoja ja ohjeita saadaan Viestin toimitukselta osoitteella PORVOO, postilokero 5. Tällä osoitteella lähetetään myös ko. kirjoitukset.

Paikannimien

keräys jatkuu myös edelleen. Niinpä jokainen inkeriläinen voi viettää riemullisen hetken kotikylän muistojen parissa ,täyttämällä kortteja entisen asuinpaikkansa nimillä ja niillä tiedoilla, mitä ohjeissa sanotaan.

Tilaa heti nämä ohjeet ja toimi niiden mukaisesti, ollen yhteydessä muiden saman kylän entisten asukkalden kanssa, Sinä nuori Inkerin poika ja tyttö, vaikka et muistaisikaan paikannimiä tai et ollenkaan täyttäisi niitä, voit haastatella ja kysellä vanhempiasi ja merkitä heidän puolestaan tiedot muistiin ja toimittaa ne Tiedeakatemian Keräystoimistolle, osoite: HELSINKI, Suomen kielen laitos, Fabianinkatu 33. Samasta paikasta on pyydettävä asiaa koskevat ohjeet ja paperi.

Me etsimme

Me etsimme jotakin,
me etsimme elämän pohjaa,
arkipäivin ja pyhäisin,
mikä kulkumme oikeaan ohjaa
ja matkalta perille vie.
On näkyvyys heikkoa,
se suunnasta viedä voi harhaan,
jos sumussa kulkua
pyrkii jatkamaan, ei ole parhaan
se valinnan varmuuden tie.

Sydän paatunut auttaa ei voi,
vain erheestä toiseen se ajaa,
pahe pahuutta ennenkin loi,
se johdattaa lähelle rajaa,
mikä turmelee tuntomme.
Valo hälventää synkeän yön,
ylös alhosta katseemme nostaa,
ja siunaus tarmokkaan työn
vapaudelle onnemme ostaa,
vie tutuille tanhuville.

Vanha vuosi on vierinyt pois,
toinen uutena tilalle astuu,
mikä onnellisempaa ois
kuin työstänsä tuntea vastuu,
olla avoin ja rehellinen.
Me iloiten otamme sun
vastaan, alkavan vihreän vuoden,
niin kauan jo odotetun,
yhteisymmärrystä näin suoden
luo herkkyyttä sydämehen!

Aappo Metläinen.

"Kuin lastu lainehilla"

Hyvä lukijani, eihän sinulle vain ole käynyt yhtä nolosti kuin kävi minulle, "piilon-piika pikkaraiselle". Moninaisia olen touhunut Martan tavoin tässä vuoden vaihtuessa, mutta tärkein oli unohtua: Oma Viestimme.

Tulin juuri kirkosta, missä sain muistutuksen, mitä on olla suomalainen, kuulua Pohjolan kansaan. Meistä suomalaisista toivotaan pohjolan liekkiä kansojen keskuuteen. Mutta puhuja mainitsi meidän suomalaisten olevan "kuin lastun lainehilla" ihmismeren keskellä. Oma heimomme jos mikä on juuri sekainen ollut, ja on edelleen. Niinhän sanotaan lehtemme nimisivullakin!

"Kuin lastu lainehilla" kaikui korvissani. Samalla tuntui kuin olisi sydämestäni reväisty pala irti. Kuin tuo yksinäinen pieni irtolainen olisi purjehtinut yksin elämän merellä. Jäljellä oleva osa sydämeni löi kiivaasti epätahtia. Toisten sydänten rauhallisen, normaalitempon rinnalla. Minulta puuttui jotakin. Omatuntoni soimasi: "Olet unohtanut ainoan yhdyssiteesi omaan heimoosi". Siksipä kiiruhdin kirkosta suoraan kotiin ja kirjoituskoneen ääreen. Anelen tässä nyt anteeksi toimitukselta suurta huolimattomuuttani. Samalla kuitenkin puolustelen itseänikin. Joka vuosi on tullut Viestin mukana tilauskaavake seuraavaksi vuodeksi. Viime vuotisessa viimeisessä Viestissä sitä ei ollut. Osaltaan siksi tilaus nyt myöhästyi! Toivon sentään, että vielä saan tammikuun numeronkin. Toivon myös koko sydämestäni kaikille, kaikille rakkaille inkerinsuomalaisille ja heidän ystävilleen oikein hyvää tätä alkanutta armon vuotta. Olkoon meidän pieni Viestimme liekkinä keskuudessamme, missä sitten itse kukin ajelehtinemmekin elämän merellä kuin lastu lainehilla.

Piilon-piika.

TOIMITTAJAN TUOLILTA

Meille kirjoitetaan jatkuvasti myötämielisiä kirjeitä. Ani harvoin saapuu kielteisessä mielessä postin tuomia terveisiä. Vain sattuvat postin harhauttamat ja perille saapumattomat lehdet saattavat aiheuttaa moitteita. Nämä me otamme mielellämme vastaan, siitä huolimatta, että ne harmittavat. Syyhän ei useinkaan ole toimituksen enempää kuin kirjapainonkaan, eikä loppujen lopuksi postikaan tahtoen tee tällaista, virheitä ja erehdyksiä tapahtuu. Sehän on inhimillistä. Kaikkien tarkoitus on varmaan se, että kukin lehden numero saapuu tilaajalleen määräaikana, ja siinä yritetään tehdä kaikki mahdollinen asian edesauttamiseksi.

Toisaalta nämä moitteet ovat mieluisiakin. Nehän todistavat, että lehteä kaivataan, että se halutaan saada luettavaksi ja ehkä myös talletettavaksi vastaisuuttakin varten. Onhan siinä niin paljon tärkeätä ja arvokastakin, kuten lukijain taholta on usein tähdennetty.

Liitämmepä tähän jatkoksi taas muutamia lausuntoja, mitkä ovat omiaan rohkaisemaan ja kannustamaan toimittajaakin työskentelemään edelleenkin tämän "oman asiamme hyväksi", vaikkapa vain käytettävissämme olevin edellytyksin. Kas näin kirjoitetaan:

Täytyy säälien valittaa kuinka monet ovat tyhmän saitoja, kun eivät raaski antaa itselleen sitä nautintoa, minkä suo oman lehden tilaaminen. Viestihän pitää koko vuoden ajatukset ajan tasalla, mielen vireillä ja elämän herkkänä sille henkiselle rikkaudelle, sille rakkaimmalle, kadotetulle kotiseudulle korvaamattomine tunnearvoineen, arvokkaalle aatemaailmalle. minkä innoittamina aikoinaan elettiin ja vietettiin nautintorikkaita työn ja toiminnan hetkiä.

— — —

Kiitollisena edellisistä vuosikerroista tilaan edelleen oman rakkaaksi käyneen Viestimme. Ei osaa enää olla ilman, kun siinä on "jokaiselle jotakin". On historiaa, on hartautta, on tietoja toiminnan piiristä, on muistoja menneiltä ajoilta, on uusia suunnitelmia, kertomuksia kokemuksista ja voimakkaista elämyksistä, on kaunokirjallisuutta: proosaa ja runoja, on uutisia ajankohtaisista sekä perheiden piirissä sattuvista tapahtumista. Mitäpä muuta toivoisikaan! On kuin raikas tuulahdus kävisi tuvassa kerran kuukaudessa, kun saapuu odotettu — Viesti. Hyvää jatkoa vain lehdelle ja vereksiä voimia toimittajalle!

— — —

Tuntuu ihmeellisen oudolta se kuulemani tieto, että monet heimomme jäsenet eivät tilaa tätä omaa lehteä. Mikä siihen saattaisi olla syynä? Eihän vain sen vieroksuminen tapahtune siksi, että halutaan salata sukuperä ja kieltää kunniallinen tiensä ja itsensä, ts. pettää perinteensä. Eihän vain!

Eikä taloudellisiakaan esteitä pitäisi olla. Onhan kysymyksessä ainoastaan muutama sata markkanen koko vuotisesta nautinnosta.

Tietävätköhän edes kaikki heimolaisemme edes lehden olemassaolostakaan. Levittäkää, hyvät lukijat ja lehden tilaajat, tietoutta tästä ystävillenne ja tuttavillenne. Nykäiskää hihasta myös niitä "vanhoja jermuja", jotka asian tietävät ja tavat tuntevat, että heräisivät uinumasta ajattelemattomuuden unessa todellisuuteen ja tilaisivat oman äänenkannattajan.

— — —

Mitäpä toimittaja voisikaan tähän lisätä! Ainoastaan nöyrän kiitoksen valppaille ja valistuneille lukijoilleen ja henkisille tukijoilleen olemme tästä velkaa. Lämminhenkiset

tervehdykset ja syvä sydämellisyys on omiaan rohkaisemaan ja antamaan uutta virikettä ja voimaa tässä — toisaalta ehkä epäkiitollisessa, mutta silti miellyttävässä työssä. Toivokaamme, että lehden levikki saadaan lisääntymään. Silloinhan sen taloudellinen tilannekin paranee, mikä vuorostaan kohottaa sisällön rikkautta. Sehän on alun perin ollut pyrkimyksenä. Toivottavasti myös lehden postituksessa päästään vihdoin siihen, että epäkohdat eli harhautumiset saadaan poistetuksi.

Sikäli kuin lehden saapumisessa sattuu viivästyksiä tai harhautumisia, pyydämme välittömästi ilmoittamaan siitä toimitukselle.

Lähettäkää

lehdellemme uutisia toimintapiiriimme kuuluvista tapahtumista, kuten vuosia täyttävistä omaisistanne, perhetapahtumistanne, yhteistoiminnastanne, myös kuolinilmoitukset ovat tervetulleita. Toimitus ottaa kiitollisuudella vastaan omintakeisia muistelma- ym. kirjoituksia sekä runoja. Tulemme julkaisemaan niitä mahdollisuuksien mukaan lehdessämme entiseen tapaan.

Vuodet vierivät

80 vuotta täytti ent. mv. Matti Virolainen 4. 1. 1962. Hyvinkään Mutilassa. Hän on syntynyt Inkerissä Miikkulaisten Ala-kylässä. Hän on kirkonmiehen poika ja isänsä kuoltua jäi hänelle myöskin kirkonmiehen virka. Niinpä hän istuukin valokuvassa rovasti Peroniuksen rinnalla. Hän kertoo muistojaan Romanian rintamalta ensimmäisen maailmansodan ajoilta, ja senjälkeisiä tapahtumia sekä sodan että rauhan ajoilta. Hän oli toimessa pitkän ajan Hyvinkään verkatehtaalla. Nyt eläkkeelle jäätyään viettää elämänsä ehtoopäiviä Mutilassa, omassa talossaan. Tähän asti hän on ollut terve ja hyvissä voimissa.

75 vuotta täytti ent. mv. Tuomas Virolainen 13. 11. 1961. Imatran Tainionkoskella. Merkkipäivänään hän oli Rovaniemellä, poikansa dipl. ins. nykyis. teknillisen koulun rehtorin. Jaakko Virolaisen luona. Tuomas Virolainen on syntynyt Inkerissä Miikkulaisten Ala-kylässä maanviljelijän poikana. Palveli 3 vuotta tsaarin armeijassa. Ensimmäisessä maailmansodassa haavoittui jalkaan Preussin rintamalla. Selvittyään sotareissuilta, oli koti ja kontu jätettävä ja siirryttävä pakolaisena turvallisemmille tuville. Pitempiaikainen työpaikka hänellä oli Enso Gutseitin tehtailla, sotien jälkeen Tainionkoskella, minne rakensi talon hoidellen nyt puutarhaansa.

Rivit harvenevat

Äskettäin tervehdimme lehtemme välityksellä erästä julkisesti tunnetuksi tullutta heimolaistamme, kansansoittaja Teppo Repoa, hänen täyttäessään 75 vuotta. Nyt saapui yllättäen tieto. että hänen ajallinen vaelluksensa päättyi perjantaina tämän kuun 5 päivänä Helsingissä.

Teppo Repo oli syntynyt 7. 11. 1886 Inkerissä Soikkolan Viistinassa. Jo 3-vuotiaana jäätyään orvoksi hän varttui äitinsä turvin, viettäen nuoruusvuotensa karjapaimenena kotiseudullaan, mutta v. 1913 muutti työn hakuun Suomeen. Täällä hän löysi käytännölliseksi elämäntehtäväkseen konemekanikon ammatin, mitä harjoitti eläkkeelle siirtymiseensä asti. Samalla hän musikaalisena persoonallisuutena rupesi tekemään nuoruusvuosiensa ammattivarustuksiin kuuluvia, paimenpillejä ja -torvia. Niitä käyttämällä Teppo Repo kehittyi eteväksi kansansoittajaksi ja samalla taitavaksi paimensoittimien rakentajaksi ja

kehittäjäksi. Hän tuli yleisesti tunnetuksi esiintyessään 25 vuoden kuluessa varsinkin pääkaupungin eri juhlatilaisuuksissa ja radion ohjelmissa. Hänen soittomatkansa ulottuivat maaseudullekin ja lisäksi aina Ruotsiin ja Saksaan saakka. Tässä ominaisuudessa hän edusti kunniakkaasti Inkerin perinteellistä paimenkulttuuria, millä aikanaan entisessä inkeriläiskylässä oli merkittävä sijansa.

Teppo Repo, kesän poika, niinkuin sattuvasti on sanottu, jätti itsestään mieluisan muiston siihen ympäristöön, missä joutui liikkumaan pitkällä elämäntaipaleellaan. Hän oli avulias, luotettava ja hyvä ihminen, tunnustettu taiteilija ja henkisesti suuri persoonallisuus.

Hautaus suoritettiin torstaina 12. 1. Malmin kappelissa. Siunauspuheen piti pastori Paavo Unkari.

Omaisten laskettua seppeleensä kunnioittivat vainajaa mm. Inkeriläisten Yhdistys, tämän seppeleen laskivat ins. J. A. Savolainen, kapt. J. Tirranen, päätoimittaja A. Metiäinen ja johtaja A. Kekki, Karjalan Sivistysseura, Kalevalaisten Naisten Liitto, Suur-Helsingin Kalevalaiset Naiset, ja Singer Yhtymä.

Suomen säveltäjäin Sibeliusrahasto, Seurasaarisäätiö, Karjalan Liitto ja Kalevalatalosäätiö sekä monet yksityiset olivat lähettäneet adressit.

Kalevalaisten Naisten Liitto oli järjestänyt iltapäivällä harrashenkisen muistotilaisuuden Kestikartanossa. Rouva Veera Linkomies puhui ja esitti toivomuksen hautakiven hankkimisesta Teppo Revolle, säveltäjä Ahti Sonninen esitti Paavo Ruotsalaisen aikuisen Savossa lauletun hengellisen sävelmän, taiteilija Sinikka Kuula esitti Toivo Kuulan Elegian ja Martti Pokela soitti 5-kielisellä kanteleella, jollaista Teppo Repo käytti Inkeristä perittyyn tapaan, 'Paimenen pyhän'. Margit Tuure lauloi ja tohtori Erkki Ala-Könni esitelmöi Teppo Revon taiteesta. Vapaan sanan aikana puhuivat mm. päätoimittaja Aappo Metiäinen, professori A. O. Väisänen ja konttoripäällikkö Jussi Vesa. Lopettajaissanat lausui maisteri Elsa Vuorjoki.

Omintamme

Ei pitäisi aina ottaa kaikkia asioita kirjaimellisesti ja yksittoikkoisen totisina henki kurkussa. Silloinkaan, kun ne ehkä sellaiselta näyttävät. Ei varsinkaan, jos juttuun sisältyy jokin vilkkautta vireille vetävä ja huumorin höysteenä heijastuva vapaampi ajatuksen vivahde.

On totta„ että me suomalaiset, ainakin suurin osa, olemme enemmän tai vähemmän vakavaa ja yksitotista kansaa. Tapoihimme yleensä ei kuulu turha suunpieksentä, mutta toisinaan sanattomuutemme tehostuu erityisesti. Kuten nyt taas viime päivinä on ollut asian laita. Se johtunee ehkä lähinnä siitä, että olosuhteet, missä olemme joutuneet olemaan, vuosisadasta toiseen elämään ja uurastamaan, katsomaan hetkestä hetkeen hävityksen ja olemassaolon uhkaa silmiin. Tämä ja sen lisäksi karu, mutta samalla kuitenkin kaunis ympäristö ei ole voinut olla lyömättä määrättyä leimaansa henkiseen olemukseemme.

Siitä huolimatta ja vaikka emme tuppaudukaan länsimaiseen tapaan tarinoimaan vierustoverimme kanssa junassa tai linja-autossa, sielumme sisimmässä piilee kevyempi kaimamme. Siellä on sija reippaalle leikillisyydelle ja herskyvälle huumorillekin. Silloin kun ajankohta on otollinen tämän esiin pujahtamiselle. Nämä ominaisuudet täydentävät toisiaan ja luovat yhdessä sen kestävän, joustavan ja sitkeän voimakokonaisuuden, mikä tunnetaan suomalaisen sisun nimellä. Kun siihen sopivasti liittyvät vielä rehellisyys, vastuuntunto, perinteelli-

nen uskollisuus, lupausten pitävyys ja edistymisen halu, muodostuukin käsite, mitä sanotaan suomalaisuudeksi.

Itseensäsulkeutuneisuus, rauhallisuus ja vaatimattomuus ovat ulospäin esiintyvistä kansamme luonteenominaisuuksista ehkä oleellisimmat. Mutta niiden ohella meissä on muitakin piirteitä, mitkä jaottelemalla kansamme eri heimoihin, ovat helpommin havaittavissa. Ovathan karjalaiset tunnettuja vilkkaudestaan, savolaiset leikillisyydestään, pohjalaiset juroudestaan jne. Eikä huumorintajua suinkaan puutu hämäläisyyden vakavuudestakaan,, jos niikseen tulee. Mestarillisena esimerkkinä siitä on Aleksis Kivi seitsemine veljeksineen ja nummisuutareineen. Inkeriläisten luonteenlaatu on yhteistulos sopivasta savolais-karjalaisesta sekoituksesta. Kansallistunto ja kiintymys lähimpään ympäristöön ja synnyinseutuun on kaikille yhteinen, pettämätön elämän perusta.

Uappi.

Tähtäimeltä

Mennyt vuosi kovat kokemukset
kestettäväksemme antoi,
toisilta vei läheisimmän taikka
pettymysten raskaat rasitukset
kannettavaksensa kantoi.

Mutta suuri tappiokin jälleen
kääntyä voi voitoksemme,
lähimmäisten kademieli häipyy,
sydän avautuu ystävälleen,
puolesta sen puuhailemme.

Rakastamasta ei voida laata,
keskuudessamme on heitä,
joille myötätuntomme on tarpeen,
joita unohtaa me emme saata,
kulkevia puutteen teitä.

Sielussamme outo herkkyys elää,
luoma joulun, äsken viettämämme,
seurauksena sen rinnassamme yhä
tunneherkkä iki-hymni helää,
"Rauhan Maassa" eläissämme.

Onko maailmassa rauhan valta,
hyvä tahto ihmisillä?
Eipä toki! Paljon siitä puuttuu.
Totuus ei voi nousta valheen alta,
kiertää teillä hämärillä.

Uappi.

Inkeriläisten
VIESTI

Kustantaja ja julkaisija:
Inkeriläisten Yhdistys r.y.
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa joka kuukauden puolivälissä.

Toimitus ja konttori:
PORVOO, postilokero 5.
Puhelin, Porvoo 23 053.

Helsingin konttori:
Aurorankatu 7. A. 1.

Päätoimittaja Aappo Metiäinen.

Ilmoitushinnat 20:—/pm.

Tilaushinnat:
Kotimaassa 1/1 vuos. 500:—
Ulkomailla vastaav. 600:—

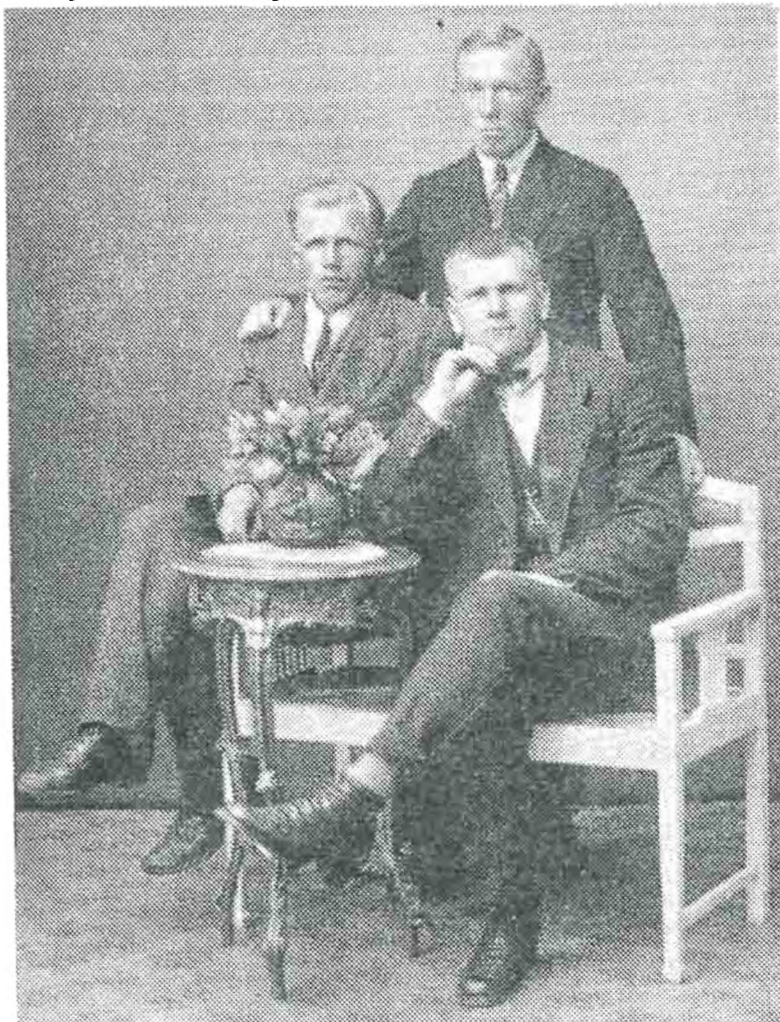
PORVOON KIRJAPAINO OY

NIINKUIN LASTU LAINEHILLA

inkeriläisten Viesti

N:o 2 Päätoimittaja AAPPO METIÄINEN 17. 2. 1962

Neljän vuosikymmenen takaa

Kuva, kolme runoiiijaa', otettu Viipurissa opettajakursslila 1922. Istumassa edessä oikealta Aappo Metiäinen ja Aapo Iho. Takana Antti Hämäläinen.

Paikannimet talteen

Otsikossa mainitusta aiheesta on lehdessämme kirjoitettu jo enemmän kuin kerran, mutta siitä huolimatta palaamme tässä yhteydessä kysymykseen jälleen, Sitä edellyttää velvollisuudentunto kadotettua synnyinseutua menetettyä suomenkielistä Inkeriä kohtaan. Yleismaailmallinen poliittinen tilanne ja paikalliset olosuhteet olivat muodostuneet sellaisiksi, että entiset kotitanhuvat oli jätettävä uusien ideologioitten ympäröimiksi alueiksi. Suomesta ja Ruotsista uuden kotiseudun löytänyt inkerinsuomalaisen väestön osa elää nyt vain muistojen Inkerissä. Nykyinen aika näille lapsuuden kotinsa ja synnyinseutunsa menettäneille on historian kohtalokasta vaihetta. Inkerin mukana he menettivät kaikkensa taloudellisine ja korvaamattomine tunnearvoineen. Heidän henkinen perintönsäkin, tavat, murre,, paikannimistö ja kansantietous on häviämässä. Inkerin murre on sulautumassa muihin, uuden asuinpaikan murteisiin. Pahinta on, kun ruotsininkeriläisten kohdalla uhkaa äidinkieli hävitä kokonaan. Outo ympäristö ja vieras kieli lyö leimansa ja tekee tehtävänsä. Entisen Inkerin paikannimet, kansantietous, tavat ym. kotoinen on enää vain harvenemistaan harvenevan vanhemman siirtolaispolven muistissa, heidän mukanaan vaipumassa lopullisesti unholan yöhön. Kadotetun Inkerin historian, kielen ja nimistön tutkimisen kannalta tämä henkinen perintö olisi tallennettava tuleville sukupolville. Tämän työn suorittamisessa nyt on todella yhdestoista hetki, sillä keskuudessamme inkeriläisen nimistön tuntijoita on enää hyvin vähän,

Olisi toimittava nopeasti ja tallennettava vielä tavoitettavissa olevien kansantietouden ja tapojen sekä sanaston tuntijoiden avulla paikannimet, murresanat, kansantietous sekä seurakuntaelämään liittyvät toiminnat ja harrastukset.

Tämä keräämistyö kuuluu ensisijaisesti inkeriläisille itselleen. Se on heidän velvollisuutensa. Niinpä vetoammekin jälleen Inkerissä ennemmin toimineisiin ja inkeriläissyntyisiin pappeihin, opettajiin, opiskelijoihin, ja muihin tähän ryhmään kuuluviin eri henkilöihin, vastuuntuntoisiin heimolaisiimme, että tehtävä otettaisiin sydämen asiaksi ja tehtäisiin kaikki, mikä nyt vielä on mahdollisuuksien rajoissa. Siihen ovat olemassa suuret edellytykset, kun käytännöllinen apu ja taloudellinen tuki on tarjolla. Sanakirjasäätiön nimijaos, minkä tehtävänä on koko maan nimistön kerääminen, tukee monin tavoin tätä, käsityksemme mukaan myös kiireellisintä tehtävää, Inkerin nimien keräämistä. Pyydettäessä se antaa neuvoja sekä suullisesti että kirjallisesti, ottaa vastaan keräelmät tarkastettaviksi ja arkistoitaviksi. Mahdollisuuksien mukaan se lähettää koulutettuja ke-

rääjiä, varsinkin varttuneita suomen kielen opiskelijoita inkeriläisten keskuuteen paikannimiä keräämään, kun osoitetaan mihin ja kenen puoleen on käännyttävä. Tämä ohjaaminen kuuluu keskusjärjestömme Inkeriläisten Yhdistyksen ja sen asettaman toimikunnan työohjelmaan. Nimijaos on lyön tehostamiseksi kosketuksessa Inkeriläisten Yhdistykseen, osoite: Aurorankatu 7 A 1 Helsinki. Keräelmät voidaan lähettää Sanakirjasäätiön nimijaokselle postimaksutta osoitteella: Suomalaisen Tiedeakatemian Keräystoimisto, Yliopiston suomen kielen laitos Fabianinkatu 33 Helsinki. Kuoren vasemaan alakulmaan on merkittävä: Vapaakirje (Paikannimiä). Sieltä myös saa ohjeita, keräilylippuja, paperia, kirjekuoria ym,

Kiireellisimmin nimestettävien alueiden ryhmään edellä mainituista syistä kuuluu Inkeri, mistä on tähän mennessä tallennettu suhteellisen vähän nimistöä. Nyt ei enää ole aikaa vitkasteluun. Käytännöllisessä työssä parhaimmat tulokset saavutetaan sellaisilta seuduilta,, mitkä nimestäjä itse tai hänen läheisimmät omaisensa tuntevat. Onhan helpompaa työskennellä tuttua murretta puhuvien, ehkäpä tuttujen ihmisten parissa, joten keruun kohteeksi olisi lähinnä otettava 'oman puolen' ihmisiä. Asiaa auttaa paljon, jos on omakohtaisesti nähnyt maisemat ja seudut. Tällaisiakin henkilöitä on joukossamme. Suurta valinnan varaa kuitenkaan ei ole inkerinsuomalaisten keskuudessa nimi- ym. keräystä suoritettaessa. Tämän vuoksi kaikkia mahdollisia tiedonantajia on käytettävä hyväksi. Kerättävä aineisto on laaja ja monipuolinen, joten tehtävä muodostuu mielenkiintoiseksi.

Inkeriläiset, rientäkäämme yhteisvoimin työhön entisen rakkaan kotiseutumme nimistön pelastamiseksi ja korjaamiseksi arkiston suojiin tulevia aikoja varten. Itse kukin voi asian hyväksi tehdä jotakin, sillä vuosisataisilta inkerinsuomalaisheimojen jäljiltä on jäänyt paljon kiinnostavaa ja arvokasta, minkä kokoaminen ja säilöön tallettaminen on nykypolven inkerinsuomalaisten kulttuuriohjelman keskeisimpiä ja kiireellisimpiä kohtia.

Tämän kuun viimeisenä päivänä, helmikuun 28, vietetään jälleen tavanmukaista Kalevalan päivää. Elähdyttäköön kalevalainen henki nykyiset materialisuuteen taipuvat mielemme ja kantakoon ne aatteellisuuden piiriin tänä suurena kansallisena muistopäivänä, mikä viittoo kauas menneisyyteen ja vie ajatukset kansallisen kulttuurimme kehityksen alkulähteille. Seuratkoon ne siunauksin ja kiitollisuuden tuntein tapahtunutta satavuotiskehitystä aikaan, missä me nyt olemme ja kiireisinä touhuamme. Puheena oleva nimestäminen liittyy varsin läheisesti Lönnrotin ja kaikkien runonkerääjien sekä muiden kansallisen aatteen elähdyttämien suurmiestemme työhön.

HELSINGIN PAIKALLISOSASTON

seuraava yhdessäolotilaisuus on Olympiastadionin kerhohuoneistossa maaliskuun toisena sunnuntaina eli 11. 3. klo 14. Tervetuloa!

Johtokunta.

Valoa ylhäältä

Päivittäin työskentelen rakennuksessa, joka eroaa monella tavalla ympäristöstänsä. Niinpä puhumattakaan siitä, että se on uusi talo, jossa sykkäilee reipas ja eloisa koulueläмä, siinä on eräs piirre, jota ei ole läheskään kaikissa koulutaloissakaan. Siellä näet on tavallisten sivuseinillä olevien ikkunoiden lisäksi myös ikkunoita ylöspäin. Noista kattoikkunoista valo pääsee tunkeutumaan alvan rakennuksen keskellekin. Eräskin huone olisi muuten aivan pimeä, ellei ylhäältä tuleva valo sitä valaisisi.

Tuossa ylhäältäpäin valaistussa huoneessa joudutaan usein käymään, sillä sieltä haetaan opetusvälineitä. Siellä myös eräät opettajista voivat valmistella tuntejansa. Olen usein siinä huoneessa ollessani ajatellut, että kuinpa minä pimeän maan ihminen osaisin aina oikein valmistua tehtäviini kaikkein kalleimman ylhäätä loistavan valon alla. Mikä se valo on, sen varmaan jokainen näitäkin rivejä lukeva tietää. Olemmehan jo varhaisina lapsuusvuosinamme kuulleet Kristuksesta, joka sanoi itsestänsä: "Minä olen maailman valo. Joka minua seuraa, se ei vaella pimeydessä" (Joh. 8: 12).

Eikä meistä kukaan ole vain kuullut tästä asiasta, vaan itse maailman valo, Jeesus Kristus on usein meitä valaissut armovalollaan. Me olemme lukemattomia kertoja olleet sanan ja sakramenttien äärellä. Silloin aina olemme olleet Kristus-valon alla. Varmaan tämä valo on saanut meissä vaikuttaa samaa kuin mitä ajallinen valo siellä, mihin se pääsee loistamaan. Katselkaamme vain nytkin kevättalvella, mitä aurinko saa aikaan! Paksu lumikerros katoilta alkaa pian sulaa ja vesi räystäistä tippua. Ja kun eletään muutamia kuukausia, niin jälleen koko luonto on täynnä elämää ja liikettä ,minkä auringon säteet ovat saaneet aikaan.

Jos mainen valo tekee ihmeitä, niin monin verroin enemmän taivaallisen valon tulisi päästä vaikuttamaan meissä ihmislapsissa. Sentähden käykäämme usein sellaisissa huoneissa, joihin tulee valoa ylhäältä. Ne huoneet ovat seurakunnan huoneita, kirkkoja. Koettakaamme myös, me isät ja te äidit, ohjata lapsiamme sinne, missä Kristusvalo heitä valaisee. Myöskin meidän kotimme olkoot paikkoja, joissa ikäänkuin ikkunat ovat ylöspäin, niin että siellä pyydellään apua ylhäältä. Tehkäämme samoin kuin jo meidän esiisiemme ja isiemme kodeissa Inkerin mailla on tehty kun päivän alkaessa kaikui vanha aamuvirsi:

Anna, Jeesus, valos loistaa
sieluhumme pimeään,
epäusko sieltä poistaa
viedä uuteen elämään.
Kirkkaan armos valolla
synnin yö sä karkoita,
ett ois elomme maan päällä
sulle otollinen täällä.

Matti Vironmäki.

Ent. pietarinsuomalaisia

ja inkeriläisiä edustava toimikunta kokoontui suunnittelemaan pietarinsuomalaisten ja inkeriläisten keskinäisen jatkuvan yhteistoiminnan aikaansaamisen edellytyksiä. Asiasta käydyn vilkkaan keskustelun tuloksena päätettiin järjestää laajemmalla pohjalla pietarinsuomalaisten kokous. Se pidetään sunnuntaina maaliskuun 11 pnä klo 13 Helsingissä Marttatalossa Uudenmaank. 24. Kokokuksesta ilmoitetaan lähemmin maaliskuussa Uudessa Suomessa. Helsingin Sanomissa ja Inkeriläisten Viestissä. Tämä tehtävä jätettiin toimittaja N. Yrjölän huoleksi.

HENKILÖKUVIA

MOOSES PUTRO
Nouse Inkeri-hymnin säveltäjä

Kun inkerinsuomalaiset vielä vuonna 1848 elivät maaorjuuden raskaiden painojen puristuksessa, syntyi lokakuun 30 päivänä Tuutarin seurakunnan Nurkkalan — eli Kyllistenkylässä poikanen, joka kasteessa sai nimekseen Mooses Putro. Tämän vanhan äyrämöissuvun jäsenet olivat ahkeria talonpoikia viljellen pieniä peltotilkkujaan Perimätietojen mukaan suku vaali vanhoja perinteitä ja oli uskonnollista väkeä. Suvun eräät jäsenet olivat myös musikaalisia harrastaen mm. virrenveisuuta virsikanteleen säestyksellä.

Varmaan jo tämän Moosespoikasen kehdon ääressä olivat musiikin hyvät hengettäret, sillä hän sai perinnöksi taiteellisen lahjakkuuden ja hengen lahjat.

Vapaampien aikojen koittaessa maaorjuuden kahleet kirposivat Inkerissäkin. Henkisten harrastusten ja aikaansaannosten ensimmäisenä saavutuksena oli Kolppanan suomalaisen seminaarin perustaminen vuonna 1863. minne saapui oppilaaksi myös Mooses Putro. Kun hän hyvin arvosanoin v. 1866 päätti tämän oppilaitoksen kurssin, nuori opettaja ja muusikko jatkoi opintojaan Liivinmaan ritariston seminaarissa Valkissa v. 1867 ja Jyväskylän seminaarissa v. 1871.

Saadakseen laajempaa musiikin tuntemusta ja taitoa Putro opiskeli vuosina 1874—1878 Pietarin keisarillisessa konservatoriossa. Täällä hän sai ohjausta myös sävellyksessä ja erikoistui urkujen hallintaan.

Pedagogisen uransa hän alkoi Kolppanan seminaarin musiikin opettajana vuosina 1868—1872. Pitkän päivätyön opettajana Putro suoritti Pietarin ylemmässä kirkkokoulussa vuosina 1872—1919. Opettajatoimensa ohella hän oli urkurina Pietarin P. Marian suomalaisessa seurakunnassa vuosina 1872—1919.

Hän tulkitsi herkästi klassillista urkumusiikkia omaten mm. taiteellisen improvisoimiskyvyn urkujensoitossa Hän oli myös verraton kuoronjohtaja. Pietarin Suomalaista Lauluseuraa hän johti vuosina 1872—1919. Sanomalehti Inkerin toimittajana hän oli vuosina 1885—1905.

Mooses Putro tunnetaan myös säveltäjänä. Professori Heikki Klemetti asetti Mooses Putron kuoroteokset varsin korkealle tasolle. Muunmuassa Suomen Laulun ohjelmistoon on kuulunut Putron kantaatteja. Putro on säveltänyt monien laulujen ohella juhlavan Nouse Inkeri-hymnin, mikä ensimmäisen kerran esitettiin vuonna 1886 Kolppanan seminaarin 25-vuotisjuhlassa Kolppanassa ja sitten Skuoritsan yleisessä laulu- -ja soittojuhlassa 1899. Inkerin luterilaisia seurakuntia varten hän sävelsi kauniin messusävelmistön. Kolppanan seminaarin 50-vuotisjuhlaan Putro sävelsi juhlakantaatin, mikä on varsin korkeatasoinen ja taiteellisessa suhteessa kypsä kuoroteos. Säveltäjätyön ohella hän julkaisi v. 1879 Vanhaa ja uutta suomalaisen laulun harrastajille nimisen sävelmistön ja kuusi kuorolauluvihkoa Inkerin laulujuhlia varten 1899—1913.

Varsin monipuolinen ja luova kyky oli säveltäjä Mooses Putro suomalaisen Inkerin sivistyskentällä. Tämän lisäksi hän oli ihmisenä miellyttävä ja kunnioitusta herättävä persoonallisuus, minkä takia hänelle uskottiin useita luottamustehtäviä Pietarissa ja Inkerinmaalla.

Salaperäisyyden hämärään peittyvät säveltäjä Mooses Putron elämän viimeiset vaiheet. Marraskuun 24 päivänä 1919 hän oli mennyt toimittamaan ruumiinsiunausta Pietarin luterilaiselle hautausmaalle ja tältä matkalta hän ei enää palannut milloinkaan.

T. J. Leinl.

Inkeriläisten Yhdistys r.y:n

sääntömääräinen vuosikokous pidetään Helsingissä Viipurilaisen Osakunnan huoneistossa Mannerheimintie 5 huhtikuun 15 päivänä 1962. klo 14.

Johtokunta.

Muistojen kätköistä

Vuoden 1924 Inkeri-lehden helmikuun numerossa samassa järjestyksessä julkaistut kolmen silloisen nuoren inkeriläisopettajan runot.

Lukijalle

Tarkastellessamme tilejämme olemme todenneet, että eräiltä arv. lukijoiltamme on jäänyt suorittamatta viime vuoden tilausmaksu mk 500:—. Odotamme rahalähetystänne ensitilassa. Sen voi tehdä sopivasti maksamalla summan postisiirtotilillemme n:o 30 636 Inkeriläisten Yhdistys Helsinki Aurorank. 7 A 1.

Viestin julkaisija.

Kotikuusen kuiskehia

KUN USEIN ILLOIN TYÖSTÄ VÄSYNEENÄ
MÄ KUUSEN ALLA ISTUIN YKSINÄIN,
NIIN KERRAN KUULIN IHMESÄVELEENÄ
KUIN KUISKAILLUT SE OISI MULLE NÄIN:

SÄ TIEDÄTKÖ, KUN POLJET TÄTÄ MAATA,
SE PYHÄÄ ISÄNMAATASI ON SUN,
SÄ HYLJÄTÄ ET SITÄ KOSKAAN SAATA,
ET EDES VUOKSI JYRKÄN UHKAILUN,

MAA TÄMÄ JA SEN ASUJANA KANSA
JO AMMOIN SUOMALAISTA OLLUT ON,
SAI LAULAA VUOROIN RIEMULAULUJANSA
JA KESTÄÄ KOHLUT KOVAN KOHTALON.

ON MIELET OLLEET KATKERAT JA MELLOT.
MAAORJUUDESSA ELI AIKOINAAN,
SOI RAUHAA, VAPAUTTA KIRKONKELLOT,
TYÖINTONSA VEI VOITTOON USKOMAAN.

MAA OLI KORPI RÄMEINEN JA KARU,
SEN VILJAVAKSI LOI TYÖ ISIEN,
SE TOTTA ON, EI MIELIJOHTEEN TARU,
SE PERINTÖ ON SUUREN RAKKAUDEN.

AAPPO METIÄINEN.

SANO, OI, ÄITINI, KULTA ,
VIELÄKÖ ILLOIN
KYYNELEET SULTA
TÄHTENI VUOTAVAT MILLOIN?

VIELÄKÖ MUISTAT, KUN ENNEN
KANNELTAS SOITIT —
SYÖMMENI LEMMEN
SILLÄ SÄ IÄKSI VOITIT.

ONNEA PUHTAHINTA,
AAMUIN JA ILLOIN,
NAUTIN — JA, RINTA
TIENNYT EI MYRSKYISTÄ
SILLOIN.

ANTTI HÄMÄLÄINEN.

Laulaja-veljelle

KUN ISTUT YKSIN ÄÄRESSÄ TYÖSI,
KUN KAIHO SUN SYVENTÄÄ ILTAS JA YÖSI,
KUN ITSEÄS TUTKIT JA MUISTAT MUITA
JA VERTAILET KÄYTYJÄ TAISTELUITA,

NIIN ÄLKÖHÖN LAANTUKO TAHTOSI TARMO
JA ÄLKÖHÖN VÄISTYKÖ TAIVAHAN ARMO:
SUN HELKKYKÖÖN HELJÄNÄ KANTELEESI,
SIITÄ LOHTUA ETSIÖS KAIPAUKSEESI.

AAPO IHO.

Miikkulaisten joki

Josko se joki juoksevainen
veisi ikäväini,
jättäisin, jättäisin,
syntymäpitäjäini".

Syntymäpitäjäni läpi virtasi joki, mikä Miikkulaisten kylien kohdalla laskeutui Laatokkaan. Laatokanmeren länsirannalla maasto oli laajalti yhtäläistä tasankoa Taipaleenjoelta Pähkinänlinnaan ja Nevanjoelle saakka. Noin 30—40 kilometriä Laatokan rannasta hiekkamultamaa muuttui kumpuilevaksi. Sinne olivat muodostuneet kukkulat ja santavuoret, joille runolaulussa on annettu nimeksi: Maanselänharjanteet.

Toksovan, Vuoleen ja Lempaalan mäki-kukkulat eivät ulottuneet näköpiiriimme Laatokalle, mutta Palkeelanmäet, Hatakanmäki ja Metsonmäki olivat meille merimiehille pysyväisiä maamerkkejä. Nämä viimeksi mainitut olivat entisestä Venäjän rajasta Suomen puolella.

Mutta Vuoleen ja Lempaalanmäkirinteillä olivat Miikkulaistenjoen alkulähteet. Sieltä ne pikkupuroina punoutuivat yhteiseksi jokiuomaksi, mikä sitten vuolaana virtasi alankomaitten läpi. Satoja perhekuntia oli aset-

tunut asumaan tämän joen rantamille, mistä noutivat vettä tarpeisiinsa, Joen nimi oli kartalle merkitty: Vuolejoki, venäläinen nimi oli kartalla: Vlooka. Kansan keskuudessa tällä joella oli montakin nimeä, sillä jokaisen kylän ja talon kohdalla se oli: Meijenjoki. Näin joen nimi muuttui aina, kylän ja paikkakunnan nimien mukaan.

Nimiluettelo minun on aloitettava alajuoksusta. ikään kuin kiivetäkseni juuresta puuhun, Laatokan rannalla, Miikkulaistenjoen suussa oli turvallinen merisatama ja lastauspaikka. Sieltä oli valtavan suuri halkovarasto, minkä omisti Venäjän valtio Udelu..

Alakylän kohdalla oli Miikkulaistenjoki n. kilometrin pituudelta noin 50—60 metrin levyinen. Pikku polvekkeita huomioon ottamatta, melkein linjasuorana. Joki nousi vastavirtaa, vähän kapeampana, Yläkylän puolettakin vielä noin kolme kilometriä. Sitten Läärän Suurensillan yläpuolella oli Ristjoki, mistä oikealle erkani Jolsarinjoki, pääväylä jäi vasemmalle, missä vastavirtaa soutaessa oli Muonilanjoki, Rönönjoki. Siitsanjoki, Pahanakanjoki. Poivananjoki, Otjennanjoki ,mikä erkani Nässinjoesta. Olenanjokeen liittyi oikealta useampia vesisuonia, nim.: Koivuoja, Salonoja, Tuomioja, Vatoja, Kiv'oja ja Korkkisenjoki. mitä alkoi pikku purona Vuoieen kirkon luona olevasta Sirkanjärvestä. Nässinjoki jäi vasemmalle mihin laskee Vuolejärvenjoki, Meslikanjoki, Matoksinjoki, Polotinjoki, Vuoleenjoki, Sohvolanjoki ja Kyyröhaanjoki, se alkoi jostakin Toksovan ja Lempaalan piläjien rajamailta.

Olen luetellut Miikkulaisten jokivettä jo pitäjän perälleasti, mutta vielä on vettä valunut etelänpuoleisilta kyliltäpäin: Lopotinjoki, Rokoskoinjoki ja ehkä Reppoinkylän tienoiltakin lienee vest laskenut Vuolejärveen ja sieltä liittynyt Nässinjokeen. Seuraavan kerran. kertomukseni kohdistan Jolsarinjokeen. Siellä päin ovat paikat minulle paremmin tunnetut.

Matti-setä.

TAMPEREEN

PAIKALLISOSASTON

vuosikokous pidetään sunnuntaina helmikuun 25 päivänä 1962 kello 14 tutussa paikassa Kalevan seurakuntatalossa. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät sekä muut mahdollisesti sääntöjen mukaisesti kokoukselle esitettävät asiat.

Virallisten asiain lisäksi tulee kokoukseen muutakin ohjelmaa.

Tervetuloa!

Johtokunta.

TYÖSARALTA

Helsingin paikallisosaston

tavanomainen kuukausijuhla vietettiin Olympiastadionin kokoushuoneistossa viime sunnuntaina. Yleisöä ei tällä kertaa ollut aivan niin runsaasti kuin tavallisesti, mutta silti hyvin monta kymmentä osanottajaa oli uskaltautunut tähteä matkalle todellista vesikeliä uhmaten.

Kun neiti Herta Luukkonen oli lausunut läsnäolijat tervetulleiksi, laulettiin yhteisesti Miks leivo lennät Suomehen. Tämän jälkeen neiti Gun-Britt Hansson soitti pianolla Haudn'in C-dur Sonatin. Tämän jätkeen jo entuudestaan tuttu Ritva-tyttönen esitti yksinlaulua ja soitti nokkahuilulla kansansävelmän.

Opettaja Aappo Metiäinen käsitteli puheessaan ihmisten keskinäisiä suhteita ja velvollisuuksia yhteisten asioiden hoitamisessa. Niinpä inkerinsuomalaistenkin on jatkettava yhteistoimintaa, pyrittävä kunnioittamaan kansallisia perinteitä ja tallettamaan

muistitietona säilyneet paikannimet, murresanat sekä arvokas kansantietous.

Yhteisesti lauletun Arvon mekin ansailsemme-laulun jälkeen johtaja A. Kekki selosti lausuntakuoron suurta merkitystä sekä eri tilaisuuksien ohjelmien elävöittämisessä että harrastajien henkilökohtaisena vaihteluna ja suullisen esitystaidon kehityskeinona. Samalla hän kehoitti halukkaita ilmoittautumaan kerhoon, jotta harjoilus voidaan saada käyntiin.

Kahvitauon jälkeen toimistosihteeri R. Joenpolvi esitti kuulokuvasarjan Karjalan kannakselta, Viipurista, Leningradista ja Moskovan nähtävyyksistä otetuista värikuvista.

Yhteislaulusäestyksistä huolehti neiti Hansson.

ÖREBRON TALVIJUHLAN

selostuksesta viime lehdessämme jäi valitettavasti mainitsematta eräs tärkeä ohjelmanumero, nim. juhlan kunniavieraan 87-vuotiaan Aaprami Latun laulu.

Tuon vakaan vanhuksen persoonallisessa lauluesityksessä välähti sydämiä lämmittävästi entisen Inkerin laulunmahti. Aaprami Latun korkea ikä jo sinänsä on tapaus, mikä pysähdyttää nuoremman polven edustajan ajattelemaan: osaammeko me tämän päivän ihmiset laulaa noin antaumuksella ja sydämestä sydämeen.

Kunnioitetun laulaja-sedän nykyinen koti sijaitsee luonnon kauniissa Kungsörissä, mikä on Örebro—Eskilstunan välisen valtatien varrella ja Västeräs näkyy siitä järven takana.

Viime aikoina onkin vilkastunut mainittujen keski-Ruotsin inkeriläisten asutuskeskusten keskinäinen kanssakäyminen, mikä on ilahduttava ilmiö.

Kolminkertainen eläköön-huuto kajahti voimakkaana Aaprami Latulle hänen mieliä lämmittävän esityksen jälkeen.

A. H:nen.

Helsingin paikallisosasto

kokoontui sankoin joukoin tutunomaiseksi käyneeseen Stadlonin kerhohuoneistoon viettämään pikkujoulujuhlaansa. Ilahduttavan runsaasti oli mukana myös nousevaa nuorisoa. Tilaisuuden aloitti paikallisosaston puheenjohtaja P. Filimonof. Hän lausui osanottajat tervetulleiksi ja totesi adventtiajan alkaneen. Se johdattaa mieleemme lähestyvän joulun, lämmön, valon ja suuren ilon juhlaan. Näissä merkeissä olemme mekin tänne saapuneet. Kehittyköön tunnelmamme tänään yhä voimakkaammin näissä merkeissä.

Kun oli laulettu yhteisesti virsi N:o 7 kanttori Lauri Karttusen säestyksellä, puhui rovasti Akseli Kajanti teemanaan adventti, odotuksen aika. Adventtijulistus kuuluu: Hoosianna, mikä merkitsee — auta meitä. Siihen sisältyy toinenkin ajatus: Katso, kuninkaasi tulee, eläköön kuningas! Adventtiaika on odotusta ja valmistautumista vastaanottamaan joulua. Samalla adventista alkaa uusi kirkkovuosi, mikä jatkuu viisikymmentäkaksi viikkoa ja päättyy tuomiosunnuntaihin. Tämä toistuu vuodesta toiseen. Se on siis tavallaan vanha ja tuttu tapahtuma, mutta samalla siinä on uutta, niin kuin elämässä yleensä. Joka päivä tuo tullessaan uutta. Tämä onkin se elämän ylläpitävä voima, minkä varassa me jaksamme toimia ja tehdä työtä iäisyysarvoja tavoitellessamme. Usko tulee kuulosta ja Jumalansanasta. Se pitää pystyssä seurakuntaelämää, missä liikkuu Jumalan henki. Näissä merkeissä me jäämme nytkin odottamaan joulua, suurta rakkauden, valon ja lämmön juhlaa. Puheen päätteeksi laulettiin yhteisesti virrestä 2 neljäs viides säkeistö.

Yhteislyseolainen Kaija Metiäinen soitti pianolla Hannikaisen Etydin ja Melartinin Kehtolaulun. Esitys sai vilkkaat suosionosoitukset. Johtaja Antti Kekki puhui siitä voimakkaasta tunnelmasta, minkä tällaiset yhdessä-

Omaisia haetaan

Matti Aataminpoika Kapanen ja Teppo Aataminpoika Kapanen Tuutarin Kapasinkylästä tai joku muu henkilö, joka tietää yllämainittujen veljesten oloista ja elämästä tai nykyisestä olinpaikasta, pyydetään ottamaan yhteys Viestin toimitukseen.

---

olotilaisuudet virittävät. Ne tehoavat sekä vanhoihin että nuoriin. Varsinkin adventti- ja jouluaika ovat sellaisia suurten ajatusten ja muistojen virittäjiä. Joulutunnelma on erikoislaatuinen ja tehoaa jokaiseen tähän vaikutuspiiriin joutuneeseen. Sen voimme itse kukin todeta myös nyt tässä tilaisuudessa.

Rouva Maire Karttunen ja kanttori Lauri Karttunen lauloivat duettona Miina Härmän Illan rauha ja kanttori Karttunen yksinlauluna Armas Maasalon Mä kanssa enkelten. Tyttönen Arja Savikko lausui runon, minkä jälkeen laulettiin yhteisesti laulu On hanget korkeat. Sitten seurasi piirakka-kahvitauko. Runsaan ja maukkaan tarjoilun aikana kävi salissa pinempiin ryhmiin kokoontuneiden vieraiden vilkas rupattelu, mikä oli omiaan vain lisäämään illan vastaavaa tunnelmaa,

Reipas yhteislaulu No, onko tullut kesä, viritti jälleen mielet vastaanottavaisiksi ohjelman tarjoamasta täysipainoisesta hengen ravinnosta. Tyttönen Hannele Kaleva esitti yksinlaulua kitaran säestyksellä ja lausui runon. Sisarukset Marja-Leena ja Anita Filimonof lauloivat kauniin laulun Joulukirkkoon. Vielä lauloi ja soitti nokkahuilulla Ritva Peltonen. Runsas lapsijoukko kookoontui piiriin ja viritti reippaan laulun, minkä aikana saapui joulupukki runsaine lahjapaketteineen. Sepä vasta riemun nostatti!

Oli hauska lopettaa miellyttävä yhdessäolotilaisuus juuri tähän korkeatunnelmaiseen hetkeen. Seuraava yhdessäolotilaisuus on samassa paikassa helmikuun toisena sunnuntaina. Huomatkaa: ei siis tammikuussa, vaan **helmikuussa**!

Muistilokeroista

Suomesta Inkeriin esi-isiä ja heimolaisa ol muuttant Savost ja Karjalast. Jussi Javanainen Sakkolast, Ahkera työmies, talvel metsätyöt, kesäl heinämies, ensluokkane viikate kääjes. Pit olla paremp, jos peräs kerkes. Ja jälk tul puhasta, ei niikö nykyajan maailveilijäl. Jos sattuu niiko sil viisii viikatteet heinää lyömää, mikä on väärä tapa. Sillo heinä leikattii maata myötä puhtaaksi, nyt päin vastoin, Lyyvvään heinää. Heinä notkistaa kohteliaasti ja on taas pystyssä ennallaan. Etenki jussikko (takku), sanoo nykyajan heinänlyöjälle kuin niijaten: päivää! Mut Javanais Jussil ei se sitä teht.

Jussi elel sen ajan merkeis hyvin suuren lapslaumuase kans. Olha niitä yksin lukkii 9 kpl. Asu hyyriläisen toise tuva nurkas Kuupposen Antil Meslikan kyläs . Jussi ol myös hyvä kalamies, eikä koskaa konttijaa toisel näyttänt, mitä ja paljonko siel ol. Se ois näes vient kalaonnen. Mut ei hää usseikaa ilma kalloi pois tult jok varrest, Polttopuut Jussi harvoin ost, ku se Matoksin Hovin metsä ol vierel (ent. orjakartano), kyl niitä sielt sai,

ko muist olla vaik pyhä aamun kesäaikan liikkeel.

Mut äläs huol, eräs kerta joutuit hyyryläinen ja Kuupposen Antti samal asial hovimetsää. Javanaine ol ment jo ennempää. Antti huomas Jussin sahaavan eukkoose kans puuta poikki, Antti tuumais vähän ilveillä, koska ties Jussin arvoks mieheks. Antti män lähel mättäihe vällii ja alkoi soittaa, lausui vars piipullaa vinkuttaen. Jussi kuul sen, nykäs eukkojaa: mikä tuoll?

Hetken hiljaa. Alettiin sahata, Antti aloitti uudelleen vinkuttamisen, Jussi jo peljästyi täysin; Karhu pentuineen tuolla, lähetää het. Ja mäntii kans! Puu jäi kesken kaatoa, Antti sai jo puun käsin kaaettuu.

Erään kerran Jussi ol marjass Karpalosuoll. Kuuppose Antti oli myös samoill seuvuill. Läheni Jussia petäjiköss tehten Jussille arkuuten pilaa. Vihelsi kämmenien välistä. Niinkuin karhu vilheltää. Jovanainen varmisti kuuloaan. Hetken peräst kuului uuvestaa vihellys. Jo Jussia sieppasi, Oli lähellä kuiva koivu, hieman tuohi siinä irrallaan. Tuohta kepin päähän, tuli siihen, tuohi palamaan ja alkaen juosta taakse päin ojennetun kepin päässä. Silloin sanottiin, että karhu pelkää tulta, ettei päälle tule. Mutta kun Jussi oli kankaan laijas, ei hänen kuusovassaan olt paljonkaa karpaloi.

Huhtikuussa erään kerran Javanainen käveli metsäpolkua. Kuupposen Antti huomasi hänet mutkan takaa ja siirtyi syrjään näkyvistä, alkoi samalla matkia käkeä, kuk-kuu, kukkuu. Javanainen kuunteli, että harvinaista näin aikaisin. Hän kertoi siitä kotonna eräänä iltana Kuupposen Antille ja surinallee, Susso Mikolle aikaista käen kukkumista, "surina" = lankomies, eukon veli.

Ei se jättänt Javanainen tattiloikaa ja puoloi metsää. Tatit pit viijä kolme päivän keräämise jälkee Pietarii tai muute tul niihe siks paljo liikkuvaa vitamiinii ,ettei kestänt ostajal korist pois nostaa. Puoloi Javanainen keräs nii paljo syksys varastoo, ett ctti kaks hevosmiestä viemää Pietarii, Ol sitä siit sen jälkeen mitä perreet pöyväl ottaa. Kerran ku Javanainen ol kankaal puoloi poimimas, alko selkää kivistää, ni hiä rupes polvillee. Ku puoloi ol mättäis paljo, mut voi sentään. Sattu huomaamatta nieklijäispesän pääl (nieklijäinen = ampiainen). Siint tul Jussil äkkilähtö. Mut nieklijäiset jo olj kerinneet Javanaisen paijan välliin, ja jokuu voi olla housuissakin. Sillo näes ku paita ol housuj pääl. Mut nyt kun kuolema meijät noutaa, ni paitakin housust joutaa.

Pee Koo.

Elämän meri

Ken venheessä vesille vie
ja tiedossa on määränpää,
kun tuttu ja tyyni on tie,
muistot leppoisat matkasta jää.
Kun purttansa vankasti ohjaa,
ei säiky myrskyistä ulappaa,
kun rantaa ei näy eikä pohjaa,
ilman karttaa ei kulkea saa.

On elämän merellä monta,
jolta kompassi kadonnut on,
ja venhettä airotonta
tuulet tuimat ne tuudittelee,
vaan myrskyjen läpi purren
moni vankasti ohjannut on,
ei itkein ja vaivojaan surren
ole matkojaan muistellut,

Nuo kulkijat onnensa saavat,
heille luvattu on onnenmaa,
näköalat siellä on aavat,
kun saapuvat satamaan.
Heitä oottavat ystävät armaat,
jotka ennen jo kulkeneet on,
ja näyttävät paikankin varmaan,
minne päästä voi levähtämään.

Salomon Rautanen.

Muistoja ensimmäisestä maailmansodasta

IV.

Sodan yhä jatkuessa alkoi miehistön keskuudessa kulkea huhu, että kuormastosta valitaan vakituisen sotapalveluksen suorittaneita miehiä lähetettäväksi muualle varsinaisiin rintamatehtäviin. Heidän tilalleen tulee uusia, raatnikkoi eli nostoväkeä. Se merkitsi sitä, että perheiden ainoatkin miehet joutuivat jättämään siviilielämän ja kotitehtävät. Ennen pitkää huhu toteutui. Allekirjoittaneenkin osaksi tuli lähtö rintamalle.

Toteamus ei suinkaan ollut kaikkein miellyttävämpää, mutta laihana lohdutuksena oli tietoisuus siitä, etten ollut ainoa tämän elämyksen yllättämä sotilas. Jouduimme ensin varapataljoonaan. Täällä oli vähemmän sotaopetuksen saaneita miehiä, joten jatkokoulutus oli edessä. Harjoituksia riitti joka päivälle ja tätä kesti melko pitkän aikaa.

Näissä tehtävissä ollessa minulle tuli eräänä päivänä yllätys. Kutsuttiin toimistoon, missä ylikersantti-kirjuri tuli luokseni mitali kädessä ja sanoi, että päiväkäskyssä olleen määräyksen mukaisesti minulle on myönnetty mitali za usserdie eli uutteruudesta. Hän kiinnitti mitalin rintamukseeni. Tämä huomaavaisuus johtui seppänä olostani kuormastossa. Vastaavanlainen mitali myönnettiin eräille muillekin saman yksikön miehistöön kuuluville sotilaille.

Kesäkuun loppupäivinä 1916 lähti reservipataljoonasta komppanian vahvuinen ryhmä miehiä etulinjoille. Joukossa olin minäkin. Ilma oli paahtavan kuuma ja keskimääräinen päivämarssi noin 30 kilometriä täysissä varusteissa. Kyllä illalla tunsi tehneensä melkoisen urakan eikä uneen tarvinnut liioin tuuditella, kun petille pääsi.

Lähempänä rintamalinjaa oli kapearaiteinen rata. Veturien asemesta vaunuja vetivät hevoset. Niinpä komppaniammekin matkasi loppukaipaleen sanotulla kyydillä. Olihan se näinkin mukavampaa kuin marssiminen. Viimeiset 15 km etulinjalle tapahtui jälleen marssien.

Tällä matkalla ehdimme olla hautajaisissakin. Eräs upseeri oli kuollut marssiessa auringonpistokseen. Upseeri ei kuulunut omaan joukko-osastoomme, vaan me jouduimme sattumalta tähän tilaisuuteen. Hautaustoimituksen jälkeen jatkui matkamme tavalliseen tapaan.

Ennen rintamatehtäviin joutumista komppaniamme hajoitettiin eri yksikköihin täydennykseksi. Varsinaista taistelutoimintaa ei tällöin ollut. Tykkien jylinä vain kantautui harvakseen korviin eri tahoilta. Vaihto etulinjoille tapahtui öisin. Päivällä oli pysyteltävä näkymättömissä. Yötoimintaan kuului myös partiointi. Niinkään ruoka tuotiin sinne öisin.

Eräänä päivänä jouduin näkemään, miten vaarallista rintamalla on varomaton liikkuminen päivällä. Muuan sotilas nousi juoksuhaudasta ja uhkarohkeasti lähti hakemaan vettä. Samalla hetkellä tykin ammus putosi ja räjähti pojan välittömässä läheisyydessä. Vedenhakijasta jäivät vain riekaleet jäljelle. Seuraavana päivänä kranaatti vei toiselta sotilaalta käden. Varomattomuuden seurauksena tämäkin.

Tulin huomaamaan, että iltävaltalaiset, joita vastaan taistelimme täällä, ampuivat räjähtävillä kuulilla. Venäläisillä ei silloin vielä sellaisia ollut eikä niitä olisi saanut käyttääkään. Kun tällainen räjähtävä kuula eli dum-dum panos kosketti vähänkin mihin tahansa esineeseen, vaikka heinänkorteen, se räjähti. (Jatkuu).

LÄHIKUVIA

Inkeriläiset jalkapalloilijoina

Toisen maailmansodan melskeissä siirtyi sotatoimialueelta joukko inkeriläispakolaisia Suomeen. Tässä yhteydessä tänne saapuivat myös veljekset Kärkkänen. He asettuivat asumaan Helsinkiin. Toinen näistä Valdemar K., pääsi kemigrafian oppiin Nordblad'ille siirtyen myöhemmin maan suurimpaan kuvalaattalaitokseen, Kuvateollisuuteen. Hänestä tuli tämän liikkeen jalkapallojoukkueen avainpelaaja ja kapteeni. Pari vuotta sitten hän ampui erään kauneimmista maaleista, mitä jalkapallokentillä tehdään, nimittäin kulmapotkusta oikean ylänurkan kautta suoraan sisään.

Molemmat veljekset ovat edustaneet ensin Hakaniemen Palloilijoita ja sittemmin Helsingin Ilvestä, ollen kumpikin joukkueen tukipylväitä. Uurastavia ja tunnollisia jalkapallotaitureita meikäläisen mittapuun mukaan.

Ymmärrettävistä syistä inkeriläinen jalkapalloilu ei ole päässyt laajemmalti tunnetuksi, kansainvälisestä esiintymisestä puhumattakaan. Sillä ei ole ollut mahdollisuuksia itsenäisesti vapaaseen toimintaan. Ei edes maakunnallisia otteluita ole voitu järjestää. Inkeriläinen jalkapalloilu on silti ollut olemassa, varsinkin vuosisatamme toisella vuosikymmenellä se pääsi virlämään hyvälle alulle. Yksityisiä jalkapallopelaajia on kohonnut Suomessakin varsin näkyville paikoille edellä mainittujen lisäksi. Siitä kertoo mm. Uuden Suomen kirjeenvaihtaja Kuopiosta lehdelleen 19. 10. 1955 ilmestyneessä numerossa seuraavaa:

Y. E. V.

Inkeriläinen jalkapallotaituri kertoo vaiheistaan

Jalkapalloilijalle ominaisin tikittävin kävelyaskelin astelee vastaamme Karttulan kirkonkylässä nukkavieruun takkiin pukeutunut mies, joka esitellään kuuluisana inkeriläisenä aktiivipalloilijana. 56-vuotias Jooseppi Hokkanen puhuu niin huonoa suomea, että siitä hädin tuskin tajuaa toisen puolen. Mutta jalkapalloilusta hän puhuu käsiä apuna käyttäen ja silmissä tuikkii kipinä, joka kertoo kuulijalle puuttuvat sanat liiankin selvästi.

Inkeriläinen hyvässä opissa.

Hokkasen tie Karttulaan on inkeriläispakolaisen tie, ei niin helppo, kuin miksi sitä kuvitellaan. Hokkasella on Kuopiosta 50 km länteen sijaitsevassa savolaispitäjässä puutarhamaa ja puutarhurina hän on nauttinut ansaittua luottamusta paikkakunnalla.

Vuosina 1915—40 hän kertoo pelanneensa vihreän veran kuningaspeliä Inkerissä. Ainoastaan saatu kosketus venäläisiin sotilasjoukkueisiin kasvatti kehityskykyisestä inkeriläispojasta taitavan pallonkäsittelijän, jolle pelikokemuksen kanssa karttui taktillista silmää.

"Siewerskaja-asema muodosti kolhoosimme keskipisteen. Riemullamme ei ollut rajoja, kun kerran ottelimme kolhoosin joukkueella 0—0 voimakasta sotilasyhdistelmää vastaan", kertoo Hokkanen, joka toimi inkeriläisjoukkueen kapteenina ja keskushyökkääjänä. Kolhoosi sijaitsi 65 km:n päässä Leningradista ja Puna-armeijan suurena juhlapäivänä inkeriläisillä oli suuri kunnia saada Leningradin Dynamo vieraakseen. "Me valikoimme 50 parhaasta joukkueen ja Dynamo löi meidät kunniakkaan pelin jälkeen 6—2", jatkoi pallosamppioni.

Pallo maaliin käymättä kertaakaan maassa!

Dynamo oli jo siihen aikaan (1930—35) melko pitkällä jalkapalloilussa, mutta pitkällä olivat inkeriläisetkin

"lainattuaan" oppinsa kuuluisilta vierailtaan. Hokkanen muistaa komeimman maalinsa:

"Se tapahtui avauspotkusta. Nostin pallon oikealle välihyökkääjälle, tämä jatkoi sen vasemmalle välihyökkääjälle. Olin edennyt nopeasti ja sain pallon, joka ei ollut vielä ehtinyt käydä lainkaan maassa. Tyrkkäsin sen nopeasti jälleen oikealle siivelle, josta se palautettiin minulle. En uskonut silmiäni, kun näin pallon menevän maalin oikeaan yläkulmaan saatuani siihen ilmassa osuman. Minun piti ilmassa heittäytyä miltei vaakasuoraan asentoon saadakseni voimaa potkuun."

Merkillisintä oli se, että pallo kävi viidellä miehellä koskematta kertaakaan nurmikenttää. Kaikki tapahtui muutamassa sekunnissa, pallon ilmarata oli matala, melkein maata hipova.

Neuvostoliitossa pelasivat vv. 1915—20 jalkapalloa vain ylhäiset talonpoikien saamatta mahdollisuuksia pelaamiseen.

"Vaeltava keskushyökkääjä"

Tiedustelimme Hokkaselta, miten hän pelasi keskushyökkääjän paikalla: "Olin aina liikkeessä, vuoroon molemmilla laidoilla. Näin pääsin eroon vartijoistani."

Vastustajistaan Hokkanen muistaa erään Dynamo-pelaajan, joka tuntee nimen "Butusov-kakkonen". "Ykkös-Butusov" pelasi samassa joukkueessa, mutta "kakkosta" pelättiin. Hänen jalastaan lähti pallo kuin tykin suusta ja kaksinkamppailussa hän oli peloittava kumppani.

Ilmiömäinen maalinpelastus

Hokkanen on käynyt Kuopiossa KuPS:n ja KPT:n harjoituksia seuraamassa ja oppejaan jakamassa. Näkemistään nykyisistä ottelutapahtumista hän pitää mainioimpana Kajaanin Palloilijain maalivahdin Turusen ilmiöpelastusta Savon piirin otellessa tanskalaisyhdistelmää vastaan 4 vuotta sitten Kuopiossa. Turunen oli tullut rangaistusrajan ulkopuolelle vastaan tanskalaispelaajaa, joka yritti nostaa pallon vippauksella yli Turusen. Maalivahti otti äkkiä käsinseisonnan ja ylti kantapäillään palloon potkaisten sen pois omalle puolustajalle.

*

TOIMITUS ilmaisee kiitollisuutensa edellä olevan mielenkiintoisen artikkelin lähettäjälle ja toivoo vastaavanlaista toimintaa edelleen avustajiltaan.

Samalla on syytä huomauttaa, että Inkerissä vuosisatamme vaihteessa alkanut vireä vapaiden harrastusten toiminta toi mukanaan myös kiinnostuksen urheiluun ja nimenomaan jalkapalloiluun. Tämän toiminnan seurauksena oli, että jo ensimmäisen pakolaisryhmän saapuessa Suomeen runsas neljävuosikymmentä sitten tänne tuli myös tämän "kärpäsen" puremia nuoria miehiä. Heistä monet sittemmin uusilla kotipaikkakunnillaan olivat vastaavien järjestöjen "silmäntekevinä" johtajina. Eikä vain jalkapalloilu saanut näin voimanlisää, vaan Suomessa sekä Ruotsiin siirtyneiden keskuudessa on ollut ja on vieläkin eri alojen huippu-urheilijoita. On pyöräilijöitä, painijoita, nyrkkeilijöitä, yleisurheilijoita jne.

Vuosittaisten kesäjuhlien yhteydessä Ruotsissa tämä on todettavissa elävänä esimerkkinä. Siellähän mm. eri tahoilla toimii kuusi huomattavaa inkeriläisjalkapallojoukkuetta.

Ehkäpä toisessa yhteydessä saamme palata lähemmin tähän asiaan.

Suomalaisia vieraita Ruotsissa

Eräässä vanhan kirkon ehtoollisrukouksessa sanotaan ehtoollisleivästä, että sen jyvät ovat kasvaneet eri puolilla, mutta ne tuodaan yhteen ja niistä leivotaan leipä. Niin Jumala kokoaa meidät eri puolilta, mutta välistä hänen täytyy panna meidät kovien kivien väliin, että meistä voisi tulla se leipä, joka on Kristuksen yksi urumis. Vanhassa Inkerissä käytössä ollut ja minulle parikymmentä vuotta sitten lahjana annettu ehtoollismalja, josta olen siitä pitäen saanut antaa kiusatuille sieluille yksityistä ehtoollista, muistuttaa siiät, miten Kristus antaa itsensä. Emme me ole ehtoollisella katselemassa tai muistelemassa, vaan kokemassa sitä, miten Kristus antaa itsensä aina uudestaan tietäen, mitä me olemme. Tässä on ihmettelyn ja salatun ilon aihe. Ja siitä syystä meillä on aina juhla päästessämme yhdessä koolle — meillä on tällainen Jumala. Nämä ovat terveiseni Suomesta ja Suomen kirkolta, ja juuri tämä on parasta mitä meillä on tervehdyksenä tuotavana: että saatte kiittää ja ylistää Kristusta, joka on antanut ja yhä antaa itsensä, lausui piispa Martti Simojoki puhuessaan viime joulukuulla Boråsin Gustav Adolfin seurakuntakodissa järjestetyssä suomenkielisen seurakuntaryhmän juhlassa.

Kysymyksessä oli suuri juhla, jossa vallitsi todellisen perhejuhlan kotoinen henki. Tässä oltiin omakielisessä tilaisuudessa, jossa oli mukana kaksi piispaa — piispa Simojoki oli saapunut rouva Aune Simojoen kanssa Helsingistä ja läheisestä Skarasta oli tullut Ruotsissa asuvien suomensukuisten kristittyjen läheinen ystävä, piispa Sven Daniel. Harvalla seurakuntaryhmällä on sentään kahta piispaa samalla kertaa juhlassaan. Siinä ei kuitenkaan tästä huolimatta ollut minkäänlaista virallista jäykkyyttä, vaan lapset juoksivat luontevasti salissa keskellä juhlaa, jossa virsi kaikui voimakkaana ja kiitosta täynnä ja jossa kaiken suuren ilon keskellä kohosi välillä myös kyynel silmäkulmaan, kun malja kävi ylitsevuotavaksi. Lisäksi oli mukana Boråsin suomalainen pappi, pastori Juhani Rantanen, suomentaitoinen kirkkoherra Folke Dahlbäck sekä Gustav Adolfin seurakunnan kirkkoherra Egon Åhman, jotka kaikki myös puhuivat. Ja harvoin otetaan sana vastaan yhtä hartaasti ja nälkäisesti kuin täällä nyt — vanhan Inkerin kansa elää Jumalan sanasta ja sen voimasta. Ja se myös on saanut kokea ja sydämessään tietää, miten Jumala kokoaa jyvänsä eri puolilta, yli rajojen, ja antaa yhteyden.

Inkeriläisten kirkkokuoro lauloi opettaja Aleksanteri Parkkisen johdolla useaan otteeseen tässä juhlassa, joka maanantai-illasta huolimatta oli koonnut salintäydeltä harrasta sanankuulijajoukkoa. Tervehdyspuheen piti khra Åhman. Piispa Danell puhui näin adventtiaikaa läheisestä asiasta: aasista, jolla meidän Herramme ratsasti Jerusalemiin. Miksi aasilla? Koska se oli ennustettu, koska aasi on halveksittu eläin, koska se on eläin, jonka osana on paljo kärsimys, ja aasinvarsalla, koska sitä ei ollut vielä käytetty — Herra tahtoo koskematonta. Hän tahtoisi olla ensimmäinen ja viimeinen. Myös khra Dahlbäck kosketteli puheessaan tätä asiaa ja kehoitti kuulijoita lähtemään ikävöimisestä ja tutkimisesta tekoon — vastaamaan kutsuun. Pastori Rantanen käsitteli puheessaan Inkerin kirkon suhdetta Ruotsiin — Kustaa II Aadolfin toimesta tapahtui luterilaisten siirtyminen Inkeriin, ja kun nyt on saavuttu Ruotsiin, ei ole tultu vieraisiin, vaan ollaan kuin kotona. In-

keriläisillä on näet kaksi kotikirkkoa: Suomen ja Ruotsin kirkko.

Juhlan alussa ojennettiin rouva Simojoelle kukkia, ja sen aikana molemmille piispoille Inkerin pienoislippu. Väliajalla istuttiin kotoisesti kahvipöydässä, jonka suomenkielisen seurakuntapiirin nuoret olivat kattaneet ja jossa he tarjoilivat. Sieltä kiersivät piispa ja rouva Simojoki henkilökohtaisesti tervehtimässä Boråsin inkeriläisiä ja suomalaisia, ja monille vanhoille muodostuikin tästä hetkestä kenties mieleenpainuvin, kun piispa niin henkilökohtaisesti heitä halusi tavata. Eikä Borås muutenkaan ole piispa ja rouva Simojoelle vieras — Mikkeli kun on sen suomalainen kummikaupunki. Kotoisuuden ja lämpimän yhteyden tunne ei kuitenkaan lähinnä perustunut moninaisiin ulkonaisiin kosketuksiin, vaan siihen pettämättömään Jumalan sanaan, joka on sama eilen ja tänään, sama täällä kuin ennen kotona. Jumalan perheväki tässä yhteydessä juhlaansa vietti ja siitä kiitti, että Herra itse oli ravitsemassa kansaansa.

Tiistaina vierailivat piispa ja rouva Simojoki eräässä inkeriläiskodissa sekä Stigenin tehtailla, joissa on paljon suomalaisia työssä. Boråsista jatkui piispa ja rouva Simojoen matka tiistaina Göteborgiin, jossa jo samana iltana oli nuorisokokous. Kaksi päivää kestäneen Göteborgin vierailun lisäksi, jonka aikana piispa Simojoki monien suomalaisten lisäksi tapasi myös piispa Bo Giertzin, matka jatkui torstaiaamuna Eskilstunaan. Kaikkialla saa selvästi kokea, miten suuri arvo annetaan sille, että kotikirkko Suomessa on halunnut muistaa hajallaan eläviä jäseniään. Ja piispa Simojoen vierailu jää mieleen sellaisena siunattuna aikana, jolloin on saatu kokea voimakasta yhteyttä yli ajan ja paikan rajojen, sillä Kristuksen ruumis, seurakunta, on yksi, ja armo sama kaikkien erilaisten elämänkohtaloiden alla. — R.T.

Tähtäimeltä

Kansakuntana on Suomi
tunnettu ja tunnustettu,
yhteistyönsä perustus on
kestäväksi rakennettu.

Meineltyys kuin kultakruunu
aito puhtautaan hohtaa,
sitkeys ja rehellisyys
suoraa kulkusuuntaa johtaa.

Vieras vain ei ehkä näe
siinä heikkoutta, suurta
eripuraisuutta, mikä
jäytää kansan elinjuurta.

Joukossa on liian monta
räävasuista kepulia,
omahyväisinä ovat
muita paljon parempia.

Heidän mielestään vain toiset
ilmentävät kaiken pahan,
itse suoraviivaisina
työntävät pois maineen, rahan.

Miljoin kansankynttilöinä
valaisevat pimeyttä,
puhein, kirjein kirjoituksin
tähdentävät tärkeyttä.

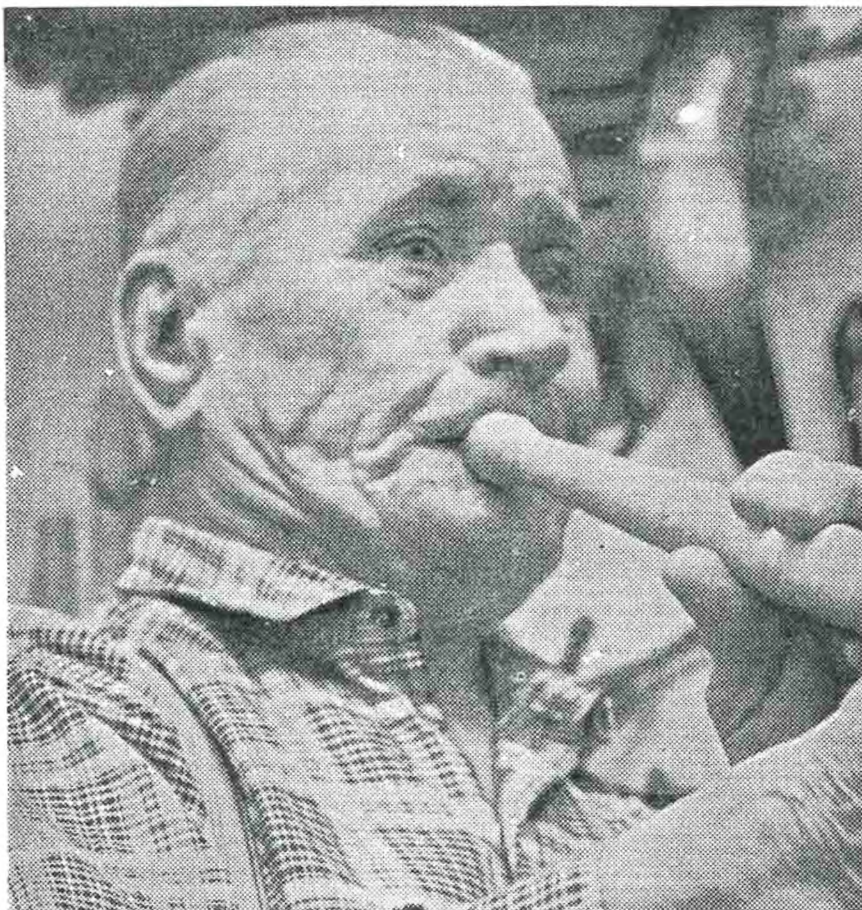
Uappi.

PORVOON KIRJAPAINO OY

inkeriläisten Viesti

N:o 3. Päätoimittaja AAPPO METIÄINEN 15. 3. 1962

TEPPO REPO

Inkerin laulumaiden viimeinen paimenpoika, hyvä ihminen, luotettava ystävä, tunnustettu taiteilija, suuri persoonallisuus.

Tehtävämme

Raskaiden sodan päivien ja niiden jälkeisten vaikeitten vuosien kuluessa olemme havainneet erääksi tärkeimmäksi tehtäväksi nuorisokysymyksen hoitamisen. Tämä liittyy välittömästi kansakunnan jatkuvaan olemassaolon edellytykseen. Sota-aika löi oman leimansa kaikkiin ihmisiin eikä silloinen nuorisokaan jäänyt siitä osattomaksi. Eräitä kielteisiä piirteitä juurtui maltillisen suomalaisen kansankin luonteeseen. Alettiinpa puhua jo kurittomasta nuorisosta. Mutta seuranneet kovat päivät ovat vähitellen siilanneet ajatuksia ja ohjanneet toimintoja, mitkä eivät ole voineet olla luomatta kielteisten vaikuttimien rinnalle uutta, positiivista kasvua.

Tarkkaillessamme asiaa ja tapahtunutta kehitysvaihetta nyt parin vuosikymmenen kuluttua, emme voi olla näkemättä kehittyvissä nuorisopolvissa rakentavien voimien etujoukkoa. On ilolla tervehdittävä sitä, että kristillissiveelliselle pohjalle nojautuva, nimenomaan yhteiskunnallinen ajattelutapa ja syvempi kansallisten asioiden oivallus on yhä selvemmin ilmennyt vuosi vuodelta varttuvien ja lisääntyvien nuorisoryhmien keskuudessa, päässyt vallalle heitä edustavien ryhmittymien piirissä. Niinhyvin opiskelevan kuin työläis- ja talonpoikaisnuorisonkin parissa on nimenomaan yhteiskunnallisten kysymysten harrastukseen kiinnitetty suurta huomiota. Että nämä kaikki ryhmät pyrkivät uusiutuvaan ja kehittyvään yhteiskunnalliseen ymmärtämykseen osoittaa, että raskaiden viime vuosikymmenien kuluessa eri puolilta yli kielirajojen ym. erottavien seikkojen on tapahtunut toverillinen ja täysin kompleksiton kädenojennus.

Vuosien kuluessa yhä uudet nuoremmat ikäluokat, tytöt ja pojat ovat olleet mukana luomassa nykysuomalaista kansanperhettä. Tähän ovat liittyneet ja täysimittaisina vastaanotetut karjalaisen siirtoväen ja entisen valtiollisen rajamme takaa tänne tulleet itäkarjalaiset ja inkerinsuomalaiset nuoretkin. Monella eri tavalla on käytännössä osoitettu yhteistoiminnan valmius ja täysipainoisen työn suoritus. Eikä tämä ole voinut olla jättämättä kiinteätä, jatkuvan kosketuksen tarvetta ja yhteiskunnallisesti eheytymisen leimaa. Tällaisella yhteistoiminnalla ei ole ainoastaan suuri merkitys siinä, että se johtaa yhä syvempään kanssakäymiseen, vaan pojat ja tytöt voivat konkreettisesti havaita millaisissa oloissa ehkä kokonaan toiseen yhteiskuntaluokkaan kuuluva työtoveri elää ja kasvaa, ja saattaa olla avun ja tuen tarpeessa. Monet yhteistoimintamuodot poistavat elämässä vallalle päässeet kuvitellut tai väärät olettamukset toisten yhteiskuntaluokkien elämää koskevat seikat.

Nuoriso kaipaa toimintaa. Sille on

annettava sitä järjestämällä harrastuksia vastaavia käytännöllisiä tehtäviä. Erikoista huomiota on kiinnitettävä vapaaseen, kansalliselle pohjalle ja perinteille rakentuvaan järjestötoimintaan, pyrkimällä perehdyttämään nuoriso yhteiskunnalliseen ja poliittiseen, tunteilusta vapaaseen ajatteluun. Tällöin nuoret pystyvät paremmin arvioimaan kulloinkin tapahtuvia kansallisia ratkaisuja. Tämä kasvatustyö ei ole helpoimpia, joten sen hyväksi olisi uhrattava aikaa ja harrastusta. Sitä asiallisuutta, ymmärtäväisyyttä ja tasapuolisuutta, mitä menneiden sotavuosien lahjana on saavutettu toisinajattelevia kohtaan, luovaa sosiaalista mieltä ja elävää kristillisyyttä on nuorten piirissä suojeltava koko kansamme kallisarvoisena omaisuutena.

Kaikenlainen isänmaalliskansallinen aatteellinen järjestötoiminta luo uutta voimaa ja kasvattaa täysin kypsäksi nuorison, joka astuu esiin ja kulkee voitokkaana sitä tietä, minkä terveesti ajatteleva kansamme on valinnut. Yhtenäisyyteen ja lujuuteen johtavaa tietä, minkä vaivoissa pyritään ymmärtämään ja tukemaan toinen toistaan. Niille, jotka epäilevät, olemmeko oikealla tiellä, voidaan sanoa: katsokaa nuorisoa! Tämä kuvastaa välittömimmin sitä, mikä tapahtuu kansan sielussa, nimittäin kansallisen riippumattomuuden säilyttämisen tahtoa.

Toivokaamme nuorisomme toiminnan perusnäkökohtana olevan jatkuvasti kaikissa oloissa itsenäisyys- ja vapaustahdon tinkimätön ilmituominen. Tämän käytännölliseksi toteutumiseksi on varttuneemman väestön voimakkaaseen kehitykseen vieneiden toiminnan vuosien tukemana puolestaan annettava varauksetta kaikki, mitä se vaatii. Silloin yhteiskunta yhä elävöityy ja saa riittävät aatteelliset mittasuhteet sekä perustuu tarpeeksi lujalle pohjalle, mikä ei petä silloinkaan, kun vaikeudet ehkä asettuvat poikkiteloin tiellemme.

Inkerin siirtoväestön on täällä huolehdittava siitä, että heidän jälkeläisensä, nouseva polvi kasvaa saumattomasti kiinni emä-Suomen kansalliseen yhteiskuntaan säilyttämällä maakunnalliset piirteensä ja perinteensä ja ruotsininkeriläiset tekevät voitavansa kansallisuutensa säilyttämiseksi ja äidinkielensä kunniassapitämiseksi perheenjäsentensä keskuudessa ja sukunsa piirissä. Kansallisena tunnuksena on rakkain ja arvokkain äidinkieli, mitä ei saisi laskea halpahintaisena markkinatavarana ajan virran vietäväksi. Velvoittakoot menetetyn synnyinseudun rakkaat muistot ja perinteille uskollisuus toimimaan edelläsanotulla tavalla. Silloin täytämme oikein kansallisen tehtävämme.

KOTISEUDUN MUISTOT

Jokainen ihminen omaa kotiseudun. Mutta kotiseudun muistot ovat rikkaammat ja voimakkaammat niillä, joiden koti on maaseudulla. Kotipihan jokainen yksityiskohta on syöpynyt syvälle muistilokeroihin. Kotituvan hirsissä olevat pakkasen paukuttamat kierteiset haljetkin ovat säilyneet muistoissa. Ja kun iän karttuessa aloimme liikkua kotipihan ulkopuolella, niin muistikuvat aina vain lisääntyivät. Muistan vielä hyvin erään kiven. Se oli noin neliömetrin suuruinen tasainen kivi kirkkotien varrella. Sitä kutsuimme tädiksi. Sen päällä istuimme ja odotimme äitiä kirkosta kotiin. Äidillä oli tapana tuoda tullessaan omenia tai "orehoi" (pähkinöitä). Kuinka monet muistikuvat liittyvätkään heinäniittyihin! Sinne kuljettiin vanhempien kanssa. Kun he "löivät heinää" (niittivät), niin sillä aikaa me lapset 'jaakasimme' heinäsirkkoja tai ongimme joesta "riippuskoi".

Vaikka tuosta ajasta on nyt kulunut jo yli puolivuosisataa, niin muistikuvat ovat säilyneet niin tarkkaan, että voi kertoa niitylle vievällä polulla olevien pitkopuitten luvun ja muodonkin. Kuinka muutamista riuista oli kuori lionnut pois ja kuinka ne sateella olivat liukkaita.

Vuosi vuodelta ihmiselämän juuret uppoavat kotiseudun multaan yhä syvemmälle. Olemme kokeneet, mikä järkytys on se, kun ajan myrsky tempaisee ihmisen juurinensa pois kotiseudusta ja heittää outoihin oloihin juurettomana, vailla huomispäivän turvaa, vieraan armoille. Nyt olemme jo enemmän tai vähemmän juurtuneet uuteen kotiseutuun. Tämä ei kuitenkaan voi tarjota meille niitä lapsuuden kotiseudun rikkaita antimia ja muistoja. Kiitos Herran näistäkin oloista.

Kuinka usein ajatuksissamme liikummekin niillä lapsuusajan kotitanhuvilla! Siellä ovat omaistemme haudat, siellä on hajallaan vielä rippeinä omaisiamme. Halusta nähdä omaisiani, eräänä päivänä menin matkatoimistoon ja ostin turistilipun laivaan, mikä kulki Helsingin ja Leningradin välillä. Ja niin eräänä aamuna alkoivat näkyä Leningradin kirkkojen kupoolit. Satamassa oli laivaa vastaanottamassa torvisoittokunta. Laiva kiinnitettiin laituriin. Portaat laskettiin alas ja sotamies revolveri vyöllään astui portaitten luo. Tullitarkastus kävi hitaanlaisesti, mutta omaisille tuliaisiksi tarkoitetut tavarat pääsivät läpi tullin ilman vaikeuksia, ja niin lähdettiin kaupunkiin autobussin kuljettamana.

Sataman portilla oli vastassa suuri joukko omaisia. Oli kulunut jo 27 vuotta siitä, kun olin heitä viimeksi nähnyt. Silloin he olivat lapsia ja nyt isiä ja äitejä itse. Piti kysellä kuka, kukin oli. Jälleennäkemisen ilo oli suuri. Kävin katsomassa heidän kotejaan ja elämänsä olosuhteita.

Sitten tuli päivä, jolloin seisoin siinä paikassa, mistä lähdin vuosikymmeniä sitten raskain sydämin. Takaa-ajettuna kuin metsänriista. Tuntoani ei painanut mikään rikos, ei yksityistä eikä yhteisöä vastaan, jollei syyksi lasketa sitä, että olin sattunut syntymään maailmaan sellaiseen aikaan, jolloin "isä aurinkoinen" loisti kuumana ja ihmiset kuolivat sattumanvaraisesti. Syyllisinä tai syyttöminä, kunhan vain kuolivat. On vaikea sanoin kuvata sitä, mitä silloin siinä seisoessani hävitetyn kotikyläni ja kotini raunioilla tunsin! Muistikuvat paikalla eletyistä vuosista kulkivat panoraamana ajatuksissani. Lapsuus, nuoruus, kodin perustaminen ja sen kaiken jättäminen. Nyt taas olla tässä missä välillä oli

on jauhanut monet kerrat ylösalaisin maankin, missä kylä oli.

Siinä paikassa, missä kotini joskus oli ollut, on nyt syvä juoksuhauta. Koko seutu on myllerretty nurin ja on autiona. Hedelmälliset tasaiset pellot kasvavat pajua ja rikkaruohoa. Paljastin pääni kotipihalla, ja hiljennyin mietteisiin. Oli vaikeata järkytyksestä koota ajatuksia järjestykseen. Siinä hetken seistyäni, alkoivat kyyneleet tulvia silmistä. Ummistin ne ja hengessäni kuvittelin miten esiisäni tulivat kerran tälle kunpareelle, raivasivat sen ympärille pellot. Himmeä mielikuva häivähti vähän muistamastani isoisästä, se pysähtyi omaan isääni, joka lepää tuolla suunnalla pitäjän hautausmaalla. Siellä on äitini, siellä on kolme veljeä ja oma esikoinen. Toivuttuani järkytyksestä, mikä johtui runnellun kotiseudun näkemisestä, hiljennyin Jumalani eteen sanoen: Kiitän Sinua, taivaallinen isäni, että annoit minun syntyä tähän maailmaan tässä paikassa. kiitän niistä lapsuuspäivistä, mitkä sain viettää täällä, kiitän Sinua siitä, että olet armostasi minut kuusitoistavuotiaana uudesti synnyttänyt tässä paikassa. Jumalani, se oli siunatuin kokemus, minkä ihminen voi täällä alhaalla kokea. Sinun hyvyyttäsi oli se, että sain perustaa oman kotini tähän paikkaan ja Sinun varjeleva kätesi on ollut ylläni silloin, kun perheeni kanssa lähdin tuntematonta tulevaisuutta kohden tästä paikasta. Taivaallinen isä, kiitän Sinua siitä, että nyt seison tässä vielä terveenä ja nuoruudessa saatu usko säilyneenä. Kiitän Sinua siitä, että tämän raadellun kotiseudun yllä on Sinun taivaasi auki, mistä sieluuni virtaa uutta voimaa ja toivoa, niinkuin se vuoti silloin, kun ensi kertaa sain olla sen alla tässä paikassa.

Loin vielä kerran silmäni yli kärsineen kotiseudun jäähyväisiksi ja kotipihalta otin ruukullisen maata ja villin kukan, mikä tuossa ikkunalaudalla muistuttaa nyt niitä elämyksiä, mitä kotipihallani tunsin.

Sieltä palattuani ei sinä yönä unesta tullut mitään. Oli suuri ilo panna merkille se, että omaiset käyttäytyivät niin vapautuneesti. Ei ollut jälkeäkään siitä entisajan pelosta. mikä painajaisena seurasi jokaista ennen. Aikuiset kaikki vielä puhuivat suomea, mutta lapset puhuivat vanhempiensa kanssa venättä. Tämä tuntui hyvin oudolta ja vieraalta.

Nevskin katu on samanlainen kuin sen viimeksi olin nähnyt, samat talot seisovat paikoillaan, eikä niiden harmautta ole pensseli ehtinyt häiritsemään. Sen kadun voi ylittää rauhassa, sillä autoja kulkee harvaan. Raitiovaunuja en nähnyt kulkevan. Sensijaan "bussit" kuljettivat ihmisiä. Aamuin ja illoin ne olivat hirveän täynnä. Heitä seisoi askelmillakin rykelmittäin.

Sitten tuli aika sanoa hyvästi omaisille. Jonkinlainen oudon murheellinen tunne valtasi mielen puristaessa heidän kättänsä. Ei tietänyt, oliko se ehkä viimeisen kerran tehty. Heidän piti jäädä erilaiseen ympäristöön kuin missä meillä on onni elää, kuulla kaunista suomen kieltä ja puhua sitä.

Kun laiva käänsi keulansa Helsinkiä kohti, ei ollut laiturilla ketään

Inkeriläisten Yhdistyksen

Helsingin paikallisosaston vuosikokous pidetään maaliskuun 23 pnä 1962 Suomalaisuuden Liiton huoneistossa Aurorankatu 7 A 1 klo 19.00. Ohjelmassa paikallisyhdistyksen asiat. Kahvitarjoilu. Jäsenet, muut uudet, tervetuloa!

Toimikunta.

TYÖSARALTA

Inkeriläisten Yhdistyksen

johtokunnan kokous pidettiin Helsingissä Suomalaisuuden Liiton huoneistossa viime helmikuun 18 päivänä. Käsiteltiin vuosikokoukselle kuuluvia valmisteluasioita. Vuosikokous pidetään huhtikuun 15 päivänä 1962 klo 14 Viipurilaisen Osakunnan huoneistossa. Sääntömääräisten asioiden lisäksi tilaisuudessa on muutakin ohjelmaa.

Kesäjuhla päätettiin pitää Turussa, ruotsininkeriläisten toivomuksen mukaisesti heinäkuun 7—8 päivänä, Turun paikallisosaston järjestämänä. Toimenpidettä varten asetettiin paikallinen juhlatoimikunta.

Keskusteltiin kiinteämmän yhteistoiminnan aikaansaamiseksi ruotsininkeriläisten keskusjärjestön, RIKL:n kanssa. Yhteydenottoa ja asian vastaista hoitamista varten asetettiin toimikunta. Siihen tulivat varapuheenjohtaja Aappo Metiäinen, sihteeri Antti Kekki ja kapt. Jukka Tirronen.

Keskusteltiin lähemmän kanssakäymisen ja jatkuvan yhteistoiminnan aikaansaamisesta ent. pietarinsuomalaisten kanssa. Todettiin, että asiaa on jo valmisteltu; on olemassa yhteinen toimikunta. Toimenpide hyväksyttiin ja lausuttiin toivomus, että herätetty kysymys saa myönteisen ratkaisun.

Aikaisemman päätöksen mukaisesti järjestetään laajemmalle pohjalle nojautuva inkerinsuomalaisten neuvottelukokous. Asian käytännöllisen puolen hoitaminen jätettiin työvaliokunnalle.

Näiden lisäksi käsiteltiin vielä eräitä käytännöllisiä asioita.

Turun inkeriläisten ompeluseura on jatkuvasti vuodesta toiseen toiminut ripeästi ja säännöllisesti. Niin myös viime vuonna. Sen keskeisimpänä toiminnasta huolehtivana henkilönä on ollut rva Katri Klemettilä, mikä tässä on kiitollisuudella mainittava.

Ompeluseura on kokoontunut aina kahden viikon väliajoin jonkun sitä haluavan inkeriläisen tai inkeriläisystävän kotiin, missä asianomainen kutsuja on tarjonnut kahvit leivonnaisten kera. Kussakin tilaisuudessa on koottu vapaaehtoinen kolehti. Nämä varat on käytetty erilaisiin hyväntekeväisyys- ja avustustarkoituksiin inkeriläisten keskuudessa.

Kussakin tilaisuudessa on myös ollut ohjelmaa, mistä ovat huolehtineet khra Armas Aavikko ja hovioikeudenneuvos Robert Rainio. Edellinen on pitänyt hengellisen puheen taikka lukenut jotain kiinnostavaa hengellistä kirjaa, jälkimmäinen esitelmöinyt jostain suomalaisesta kulttuurihenkilöstä, joka on ollut alkuisin Inkeristä taikka sukulaisuussuhteissa Inkeriin. Hän on esittänyt myös historiallisia kuvauksia Inkerissä aikanaan toimineista suomalaisista papeista, joista hänellä on mielenkiintoisia tietoja, koska ne ovat häntä Räisälässä pappisperheessä kasvaneena kiinnostaneet.

Emme myöskään saa olla mainitsematta, että kaikissa näissä tilaisuuksissa on virsien ja hengellisten laulujen laulamisella ollut vakinainen sijansa.

Aito inkeriläiseen tapaan seurustelu näissä tilaisuuksissa on ollut iloista, välitöntä ja luottamuksellista, millä kaikella on ollut puoleensa tempaava vaikutus, niin että näihin tilaisuuksiin eivät ole osallistuneet vain naiset käsitöineen, vaan on joukkoon liittynyt myös huomattavasti miehiäkin.

---

vilkuttamassa hyvästiä. Satama on eristetty alue.

Kun seuraavana aamuna alkoi laiva lipua Helsingin satamaan, niin vaimoni sanoa tokaisi: Katsohan noita nostokurkia tuossa laiturilla, ne ikään kuin nostavat käsivarsiansa taivasta kohti ja kiittävät Jumalaa siitä, että seisovat Suomen maaperällä.

J. T.

mikä yleensä muissa ompeluseuroissa ei ole tavallista. Myös nämä tilaisuudet ovat niin haluttuja, että usein on useampia kutsuja odottamassa vuoroaan. Vaikka näitä tilaisuuksia on pidetty vuorollaan kaupungin rajojen ulkopuolellakin, jonne on hyvä linja-autoliikenne, niin osanottajista ei ole ollut puutetta. Myös se, että nämä tilaisuudet pidetään kodeissa, on ollut omiaan antamaan niille kotoisen ja lämpimän leiman, jollaista tuntua vieraisiin oloihin joutunut orpoutta tunteva inkeriläinen niin suuresti kaipaa. Yhdessäolo näissä illoissa tuntuu kuin oltaisiin siirrytty entisiin onnellisiin Inkerin päiviin ja siksi niillä onkin niin virkistävä, lämmittävä ja rohkaiseva vaikutus jokaiseen läsnäolijaan, joka nyt näitä vieraita polkuja polkee.

Viime vuoden aikana kokoontui tämä Turun inkeriläisten ompeluseura seuraavissa paikoissa ja seuraavien henkilöiden kodeissa: 10. 1. Takakirveellä rkm. Pauli Laihon luona, jonka puoliso Tyyne Romana on Inkerin Järvisaaresta.

24. 1. myös Takakirveellä sekatm. Juho Dravantilla. 17. 2. rehtori Heikki Myllärillä. 21. 2. hovioik.neuvos Robert Rainiolla. 7. 3. autoilija Paavo Adelilla. 21. 2. Maariassa Erkki Adelilla. 4. 4. Kuusistossa vanhus Tuomas Tollolla. 18. 4. Skanssinmäellä puutarhuri Eeva Laitisella. 2. 5. Uittamolla siivooja Anna Ukkosella. 16. 5. Jooseppi Klemettilällä 30. 5. Takakirveellä rkm. Pauli Laiholla. 4. 6 Patterinhaassa rva Helena Haposella. 5. 9. Ruskontiellä ompelija Maria Soitulla. 19. 9. rva Sofia Romanalla. 4. 10. Takakirveellä rkm. Pauli Laiholla. 17. 10 Kuusistossa rva Helena Kontralla. 31. 10. Poikluomassa Samuli Dravantilla. 14. 11. Jooseppi Klemettilällä. 28. 11. Pääskyvuorella Pekka Peukurilla ja 12. 12. autoilija Paavo Adelilla

A. A—o.

KOTOISIA KUVIA

MUISTOJA SKUORITSAN, SPANKKOVAN, KOLPPANAN JA KUPANITSAN PITÄJÄN MAAPERÄSTÄ.

I

Heti kärkeen on myönnettävä, että nämä muistelmat ja niiden perusteella tehdyt johtopäätökset eivät ole luotettavia tiedonlähteitä. Havainnot on suorittanut alle kaksikymmentävuotinen poika. Siinä iässä tarjoaa elämä paljon muita kiinnostavampiakin kohteita, kuin tutkia maaperää. Muistikuva voi haalistua ja poiketakin alkuperäisestä havainnosta 45 vuoden kuluessa. Lisäksi allekirjoittanut ei ole alan asiantuntija. Älkää siis pahastuko, jos havaitsette esityksessä virheitä.

Kirjoitan kumminkin siinä mielessä, että monelle lukijalle ehkä tuottaa mielihyvää muistella kotiseutuansa, ja onhan heillä tilaisuus täydentää esitystäni omilla muistikuvillaan, mihin lehden toimittajakin on vedonnut.

Skuoritsa ja Kolppana ovat alavia maita, ehkä vain muutamia kymmeniä metrejä merenpinnan yläpuolella, mutta länteen mentäessä maanpinta kohoaa ja on Kupanitsassa huomattavasti yli sadan metrin korkeudella. Tästä johtuu, että maan pintakerroksetkin ovat Skuoritsassa aivan toiset kuin Kupanitsassa. On todennäköistä, että Skuoritsa, Kolppana ja osa Spankkovaa on ollut viimeisen jääkauden jälkeen n. 10.000—15.000 vuotta sitten merenpohjana, mutta osa Spankkovaa ja Kupanitsa on ollut merenpinnan yläpuolella. Inkeri samoin kuin Tanska ei ole kohonnut

viimeisen jääkauden jälkeen. Jos Itämeren vesi kohoaa 100 m, niin se vyöryy yli Tanskan. Näin ollen kaikki Inkerin 100 m merenpinnan yläpuolella olevat seudut eivät voineet olla jääkauden jälkeen merenpohjana. Olisi hauska tietää, missä paikassa Spankkovalla kulki jääkaudenjälkeisen meren rantaviiva. Ehkä se vielä nytkin on havaittavissa, mutta enpähän tullut silloin, kun olin Inkerissä tähän kiinnittäneeksi huomiota, koska mielestäni oli muutakin jännittävää katselemista ja ajattelemista.

Suurimmassa osassa Skuoritsaa on ruokamultakerroksen alla savi. Vain muutamin paikoin pienillä alueilla on hiekkaa tai soraa. Sora on usein pieninä kumpuina. Tässä sorassa ei ole lainkaan hienoja kiviaineita, mistä voidaan päätellä, että vesi on huuhdellut sen pois. Hiekka taas on tasaisena kerroksena. Luultavasti hiekkakentät ovat muodostuneet maajäältä virtaavien jokien suistoon tai meren aaltojen kuljettamina. Hyvänä esimerkkinä tällaisesta hiekkatasangosta on Hatsinan lentokenttä. Sen hiekassa ei tavata isompia kiviä, pienemmätkin kiviaineet on vesi kuljettanut pois. Tämän vuoksi kenttä on poudanarka ja niin hedelmätön, ettei siinä kasva muuta kuin joitain kitukasvuisia ruohoja ja heiniä.

Muistanette, että Puutostin rautatieaseman läheisyyteen oli kuljetettu paljon valkoista hiekkaa, niinkuin sitä paikkakunnalla nimitettiin. Sitä toimitettiin Pietarin sementtitehtaille. Tässä oli merivedestä laskeutunutta ja aaltojen kuljettamaa hienorakeista kalkkia, mikä ei ollut vielä kovettunut kalkkikiveksi. Kalkkikerros oli välittömästi ruokamultakerroksen alla. Se esiintyi laajalla alueella Inkerinjoen yläjuoksun varrella. Käytän nimitystä Inkerinjoki eikä Inkerenjoki, jotta ei tulisi sekaannusta, sillä jokaisen kylän kohdalla sama joki kantoi sen kylän nimeä. Jos sanotaan Inkerenjoki, niin kai silloin tarkoitetaan Inkerinjoen Inkereellä olevaa osaa. En ole käynyt Inkerinjoen alkulähteellä, mutta ainakin Purskovan kylän kohdalla jo oli kalkkia, ja sitä jatkui Hatsinanmyllyn alapuolelle saakka. Kalkkia oli myös Hatsinan järvien pohjassa ja Himasin järven rannalla. Miten syvälle tämä kalkkikerros ulottui, siitä minulla ei ole tietoa.

Saven ja kalkin päälle oli aikojen kuluessa muodostunut paksu ruokamultakerros. Tämän johdosta Skuoritsa oli hedelmällistä maata viljavine peltoineen ja rehevine sekametsineen. Kanerva ja puolukkakankaita ei ollut ollenkaan. Niilläkin seuduilla, missä liika kosteus vaivasi kasvullisuutta, näkyi kitukasvuisia koivuja ja kuusia sekä pajupensaita. Skuoritsassa ei ollut rahkasoita, vaan kosteillakin seuduilla kasvoi ruoho- ja heinäkasveja.

*

Kolppanan pitäjän itäinen osa muistuttaa Skuoritsaa. Tääkelin kyläkin oli vielä savitasangolla, mutta Pornitsassa luonto muuttui. Tosin Kolppanassa oli hiekkanummi. Se jatkui Hatsinasta Kolppanan ohi lähelle Paaritsan kylää, mistä kääntyi pohjoiseen Korpikylän suuntaan ja sieltä Sahalan (Marienburgin) kautta Hatsinan pohjoispuolitse itään. Nummen itäistä rajaa en tunne. En liikkunut siellä päin. Ehkä sillä suunnalla ei pidetty suuria tanssiaisia, eikä siellä ollut minulle tuttuja tyttöjäkään.

Kapea kaistale itäistä Spankkovaa oli savitasankoa ja maaperä hedelmällistä. Ehkä linjan Pornitsa — Vohkana länsipuolella luonto muuttui. Kyllä silläkin oli alavilla seuduilla savimaita, mutta suurin osa läntistä Kolppanaa ja Spankkovaa sekä koko Kupanitsa oli soramaata. Tämä oli hedelmällistä murtokivisoraa. Sanottiinkin: "Kivien välissähän vasta oikea vilja kasvaa." Hedelmällisyys lie-

nee johtunut siitä, että tässä jääkauden jättämässä moreenissa oli mukana myös hienoksi jauhautunut kiviaines, mikä sisälsi runsaasti kasvien tarvitsemaa kalia ja fosforia. Murtokivisorassa toimi hyvin hiuspillivoima ja kohotti kosteutta pintaan. Kun savimaa pitkän poudan johdosta kuivui pinnalta ja halkeili, niin soramaassa oli vielä riittävästi kosteutta.

Olisi mielenkiintoista tietää, mitä oli Inkerissä pintakerroksen alapuolella. Ei ole sattunut käsiini asiaa valaisevaa julkaisua. Suomessa kohoaa pohjakallio paikotellen maanpinnan yläpuolelle. Kaikkialla se tulee vastaan korkeintaan muutamien kymmenien metrien syvyydessä. Inkerissä ei ole näin. Suomessa jääkaudet kuljettivat pois kaiken, minkä vain saivat irti. Jokainen jääkausi kulutti vuorollaan jopa peruskalliotakin, mutta Inkerissä kaakkoon liukuva maajää raapi vain pintakerroksia ja sulaessaan jätti jälkeensä ehkä enemmän irtonaista maata, minkä oli liikkuessaan poiskuljettanut. Tämän johdosta Inkerissä on peruskallion päällä paksu kerros myöhemmin muodostuneita maalajeja. Todennäköisesti Inkerissä peruskallio on noin 200—300 m syvällä. Tämän kiinteän graniittikallion päällä on useita kerroksia savikiveä, hiekkakiveä ja kalkkikiveä. Virossa suoritetut tutkimukset osoittavat, että näin on siellä. Tämän johdosta voidaan olettaa, että Inkerissä on samoin. Inkerissä on monin paikoin kalkkikiveä lähellä maanpintaa. Tämä kalkkikivi on harmaata ja helposti lohkeilevaa. Inkerissä sen nimenä on paasi ja paikkaa mistä sitä louhittiin oli 'paaslomkka'. Koska paaslomkkia oli paljon ja syviä, niin voidaan olettaa, että kalkkikiveä louhittiin kaupunkien rakennustarpeiksi. Maaseudulla muistan nähneeni vain muutamia paasista tehtyjä rakennuksia: Kolppanan kirkko, Skuoritsan kirkko, Sokkolan vanhan koulun alakerta, Simon-Aappolan talo Sokkolassa ja tuulimylly Kikkerissä, suuri varastorakennus Spankkovan Sormualla, vilja-aitta Skuoritsassa.

Jostain Pietilän ja Tukenitsan väliltä alkoi pieni puro. Yläjuoksu oli Orko ja alajuoksua sanottiin Säämälänjoeksi. Se laski Sornuanjärveen. Joen eteläranta kohosi noin 10 m puron pinnasta sen suulla. Tämä jyrkkä rinne oli pensaiden ja ruohojen peittämä, mutta eräästä kohdasta oli pintakerros vierinyt pois ja näkyviin tuli hiekkakivi. En muista missään muualla Inkerissä nähneeni hiekkakiveä kuin pieninä irtokivinä. En tiedä, miten lähelle maanpintaa Sormualla hiekkakivi kohosi, sillä sen yläpuolella kasvoi rinteellä pensaita ja ruohoja, mutta puron pinnasta kohosi noin 6 m korkeudelle hiekkakiven jyrkkä seinämä. Inkerin hiekkakivi oli kirkkaanpunaisempaa ja pehmeämpää kuin Satakunnassa tavattava. Siihen oli piirrelty paljon nimikirjaimia. Olipa sydämen kuva ja sen sisällä kaksi nimikirjainta. Minä en sitä tehnyt. Tämän hiekkakiven pehmeys johtui kai siitä, että se ei ollut milloinkaan paksujen maakerrostumien puristuksessa. Se voi olla nuorempi kuin Satakunnan hiekkakivi, minkä luullaan muodostuneen noin 600.000.000 vuotta sitten. Ehkä noin 200 miljoonaa vuotta sitten oli vesi tai tuuli kuljettanut hiekkaa tähän paikkaan Sornuan läheisyyteen. Tietysti Sornuan kylää ei silloin ollut, eikä paljon muutakaan. Maakerrostumien ja maajään painamana oli hiekka aikojen kuluessa puristunut kiinteäksi hiekkakivikallioksi.

(Jatkuu)

Oikaisu

Viime lehdessä Helsingin paikallisosaston juhlaselostuksessa on virhe, mikä tässä oikaistaan: Kuultokuvasarjan esittäjä oli sähköasentaja Toivo Nousiainen eikä selostuksessa mainittu toimistosihteeri R. Joenpolvi.

Mänt mies
(T. Saarlainen)

V. Tauriainen

Et tietänt sie

Vai

En tietäntenne mie, en tietänt mitä lie

kissa vie.

Vai sunaks sannoot.

se mitä su-naks sannoot

A sit ko

No miks sie ait

A kas ko sait

naiu ni rau-sast ti-tau sain

Kuin pi-rut

b. sän loppu.

pan lei pannoot sai lempi ämmän äm män

lei pannoot. lempiämmän ämmän

Mänt mies

En tietäänt ennen mie,
— et tietäänt sie,
en tietäänt mikä lie
— voi kissa vie,
se mitä suruks sannoot,
— vai suruks sannoot,
a sit ko hullu nain,
— no miks sie nait,
ni ruasaast tietää sain
— a kas ko sait,
kuin pirut pauloi pannoot
— pauloi pannoot.

Sen näin mie koht, jot olj
— a tokko olj
täs mänt jo vappaa volj,
— oljk siulkii volj?
ko akka talloo tuotii,
— se viel on muotii,
vaik kiännyin mihin päin.
— no mihin päin?
olj akka viereIläin
— se sillee käi,
ja kaik mänj uutta muotii.
— ko Eeva luotii.

Tot lykky lyhenöö,
— kuka ylpeilöö?
ko naine rähisöö
— kiärme sähisöö
ja torruu tolkkuu vajjaa,
— kui orrii ajjaa,
hiä pyrkii vallan piäl
— kuin pyrysiäl,
vaik se on turhuus tiäl,
— on turhuus tiäl
ja rauhan poikkee ajjaa.
— uot iäntä vajjaa.

Kats ennen ko täs viel
— ja mitä siel,
ei olt miul akkaa tiel,
— onk se nyt tiel?
ni mikä miun olj elläis,
— mikä elläis,
olj päivä lipo ei,
— mut akkaa ei
a senko sanoit hei,
— ja hellurei
ni kaikk olj kämmenelläis.
— olj kämmenelläis.

Henkilökuvia

TEPPO REPO

Suuri kansansoittaja

Teppo Repo, Inkerin laulumaiden viimeinen paimenpoika, kuten toinenkin Inkerin kuuluisuus, runolaulaja Larin Paraske, kuului siihen inkerinsuomalaisheimoon, joka tuhatkunta vuotta sitten omaksui kristinuskon kreikkalaiskatolisessa muodossa. Uskonsa tähden inkeroiset joutuivat siirtymään 1600-luvulla sisä-Venäjälle, osan silti jäädessä Inkerin syrjäkyliin, missä toisuskoisten sorto ei ollut niin voimakas.

Teppo Repo, alkuperäiseltä nimeltään Feodor Nikitanpoika Aleksandrov, syntyi länsi-Inkerissä, Soikkolan pitäjän Viistinankylässä. Poika jäi jo 3-vuotiaana orvoksi isän kuoltua, mutta äidin holhouksessa varttui niin, että pääsi paimeneksi ensin omaan, sitten naapurikylään ja kehittyi mieheksi. Kun sopivaa ammattialaa ei löytynyt kotiseudulla ja synnyinmaassa, hän siirtyi vuonna 1913 Suomeen työnhakuun. Ensimmäisen maailmansodan aikana hän oli tsaarin armeijan kersanttina ja käyrätorven soittajana. Sotaväestä vapauduttuaan hän palasi Suomeen ja toimi täällä ensin passipoliisina, myöhemmin ompelukoneasentajana Singer Yhtymässä eläkeikään asti.

1920-luvun taitteessa hän rakensi täällä ensimmäisen paimenhuilun ja soitteli perheensä iloksi sekä naapurien nautinnoksi. Kansanmusiikin tutkijat 'löysivät' Revon vuonna 1934, minkä jälkeen hän ja hänen huilunsa tulivat tutuiksi koko Suomen kansalle. Kun Teppo Repo otti käsiinsä jonkin pillin, minkämuotoisen tahansa tai vaikkapa vain pelkän puun lehden, tuohipalan taikka ruohon alkoi se soida ja soi ihmeen kauniisti. Kun yleisradiosta tiedusteltiin nykyiseltä professori O. A. Väisäseltä 1930-luvun alkupuolella

paimenpillin soittajaa ja pyydettiin tästä lausuntoa, totesi hän heti, että kyseessä oli nero. Hän ihastui Tepon ensimmäiseen paimensäveleeseen niin, että pyysi heti toistamaan sen. 'En mie toista kertaa osaa, mie soitan omasta päästä'. Toisin sanoen hän sävelsi itse jokaisen esityksensä. Häneltä onkin tallennettu nauhalle ja levylle satakunta 'omasta päästä' sävellettyä sepitelmää.

Monien radio- ja eri juhlatilaisuuksien esiintymiensä lomassa hän teki matkan Saksaan ja Ruotsiin, missä Tukholman Skanssenilla esiintyi mm. Jussi Björlingin kanssa. Revolla oli ystäviä läheltä ja kaukaa. Japanin prinssi Konoye ja Ruotsin Lennart ovat saaneet häneltä lahjana paimenhuilun. Samoin tunnettu italialainen Suomi-ystävä Pavolini, jolle Repo sävelsi erään kauneimmista soitteistaan: Pavolinin sävelmän. Lahjoitettuaan The Metropolitan Museum of Art'ille Amerikkaan paimensoittimiaan, hän sai vastalahjaksi kunniakirjan sekä elinkautisjäsenkortin. Kaksi vuotta sitten sattunut puolison menetys vähensi Teppo Revon henkisiä ja fyysillisiä voimia niin suuressa määrin, että vakava sairaus alkoi saada hänestä yliotteen. Mutta vielä hän kykeni esittämään paimensävelmiään huilulla, torvilla sekä kanteleellaan radiossa, televisiossa, suurissa kansallisissa juhlatilaisuuksissa ja jaksoi elokuvatakin. Muun muassa venäläissuomalaisessa elokuvassa 'Sampo' hänet nähtiin soittamassa muinaissuomalaista kannelta. Samoin hän aloitti paimenhuilullaan Inkerin kirkon 350-vuotismuistojuhlan Yliopiston juhlasalissa marraskuussa 1960.

Teppo Revon elämänkaari katkesi Helsingissä 5. 1. 1962 75-vuotiaana. Hänet kätkettiin Malmin hautausmaahan saman kuun 12 päivänä. Hautaustilaisuudesta muodostui arvokas surujuhla. Siunauspuheen piti pastori Paavo Unkari. Saattojoukossa nähtiin omaisten lisäksi runsaasti ystäviä, työtovereita, heimoväkeä ja suomalaisia tiedemiehiä. Kalevalaiset Naiset olivat järjestäneet Kestikartanoon arvokasohjelmaisen muistotilaisuuden. Täällä muun muassa tehtiin ehdotus, että Kalevalaiset Naiset tulisivat huolehtimaan muistomerkin pystyttämisestä Inkerin suurelle kulttuurilähettiläälle. Esitys sai omaisten suostumuksen ja läsnäolijoiden yksimielisen kannatuksen. Tähän yhtyy mielihyvin Inkeriläisten Yhdistys ja varmaan moni muu heimo- ja kulttuurijärjestö.

Teppo Repo, kesän poika, on poissa, mutta hänen muistonsa elää keskuudessamme. Hän oli vaatimaton, avulias, luotettava, hyvä ihminen, tunnustettu taiteilija ja suuri persoonallisuus.

Pimeässä laaksossa

Kotini ikkunalla on kukka, joka ei ole ihan tavallinen "yrtti". Kukkanahan se ei mikään erikoisuus ole. Ei edes kaunis. Onpahan vain tavallinen vihreä kaktus. Ja sittenkin se on erikoinen. Sen erikoisuus on siinä, että se on kotoisin Pyhästä maasta. Leikkasin sen viime kesänä suuresta kaktuksesta, joka kasvoi Jerusalemin lähellä syvän rotkon rinteellä. Tuo rotko on muuten erittäin tarkasti vartioitu sotilaallinen kohde, sillä sen pohjalla virtaavasta joesta saa Jordanian puoleinen Jerusalem juomavetensä. Tällä seudulla arvellaan kuningas Daavidin piileskelleen silloin, kun hän joutui pakenemaan kapinaannoussutta poikaansa Absalomia. Ja tuon pakomatkan aikana uskotaan Daavidin sepittäneen tunnetun paimenvirtensä, Psalmin 23: "Herra on minun paimeneni, ei minulta mitään puutu". Tuossa vanhassa virressä ovat mm. sanat: "Vaikka minä vaeltaisin pimeässä laaksossa, en minä pelkäisi

Elämän voima

v. 1928.

OI, AURINKO, SÄ VOIMA SUURENMOINEN,
TAAS TERVETULTUASI MEILLE POHJOLAAN!
SUN SAAPUISSASI NOUSI KEVÄT TOINEN,
SAI LUONNON LEPOTILASTANSA VIRKOOMAAN.

TOIT TULLESSASI KASVOT HYMYILEVÄT,
JA HERKÄN TUNTEEN, MIKÄ MIELTÄ LÄMMITTÄÄ,
NIIN ON KUIN SIELUSSAKIN OISI KEVÄT,
MI LUOPI UUTTA VOIMAA, UUTTA ELÄMÄÄ.

JOS ARKEEN HERÄTÄ EI PITÄISIKÄÄN
JA MIELTÄ HALLITSISI TUNTU JUHLAINEN,
NIIN SURUA EI SIELUUN TOISI MIKÄÄN
JA LAPSENUSKO KIEHTOIS PUHTAAN SYDÄMEN.

JA SITTEN, KUN ON SUVI LÄMMIN JÄLLEEN,
MÄ HALAJAISIN IKIUNEEN UINAHTAA,
VAIN HENKI LEVOTON NIIN ELÄMÄLLEEN
SAIS RAUHAN KESTÄVÄN, SEN, MITÄ NYT EI SAA.

MÄ ROHKEUTTA, VOIMAA PYYDÄN SULTA,
SÄ HERRAIN HERRA, KAIKEN YLLÄPITÄJÄ,
NIIN ETTÄ TÄYTTÄÄ VOISIN, MITÄ MULTA
NYT IHMISENÄ VAATII TÄMÄ ELÄMÄ.

AAPPO METIÄINEN.

---

mitään pahaa — — —". Tuo piikkinen kaktus julistaa siis lohdullista sanomaa! Eipä osaisi ajatella sitä piikkisestä kaktuksesta. Ei totisesti.

Ehken on Sinunkin kodissasi, lukijani, joku esine, jolla on sama lohdullinen sanoma. Se esine voi hyvinkin liittyä vielä "pimeämpään laaksoon" kuin tunnetun paimenpsalmin rotkoon. Kenties siihen esineeseen eivät toiset kiinnitä mitään huomiota. Se on heille tavallinen vain. Mutta Sinulle se saarnaa. Ja sen saarna saattaa hyvinkin olla juuri tuo: "Vaikka minä vaeltaisin pimeässä laaksossa, en minä pelkäisi mitään pahaa". On hyvä olla, kun tällaisesta meille muistutetaan.

Tärkeintä kuitenkin on, että sen elämä on turvallista, jonka kanssa Herra saa olla. On turvallista, vaikka pimeässä laaksossa. On, vaikkei olisi ikkunalla kaktustakaan. Eipä suotta veisaa suomalainenkaan virsirunoilija vuosituhansientakaiseen laulajaan liittyen:

"Jos kuolon varjon laaksossa
  mä yksin vaeltaisin
ja tuhansissa vaaroissa mä tuta
  tuskan saisin,
en pelkäisi mä kuitenkaan,
kun vitsallaan ja sauvallaan
mua Herra johdattaapi."

Leevi Vironmäki.

Rivit harvenevat

Tammikuun 23 pnä 1962 kuoli kotonaan Hyvinkään Mutilassa ent. mv. Matti Virolainen. Viime loppiaisena olimme tervehtimässä häntä merkkipäivänsä johdosta täyttäessään 80 vuotta tammikuun 4 pnä. Vajaan kuukauden kuluttua siitä hän tunsi pahoinvointia. Kun omaiset ehdottivat lääkärin kutsumista, sanoi hän ettei tarvitse enää maallista lääkäriä, mutta lämmittäkää huomenna sauna. Sauna lämmitettiin. Hän käveli itse lähellä olevaan saunaan. Täällä vanhus kehoitti poikaansa pesemään selän puhtaaksi viimeisen kerran omassa saunassa ja käveli sen jälkeen takaisin asuntoonsa, laskeutui levolle vuoteeseensa ja muutaman minuutin kuluttua elämänlanka katkesi.

Kertoessani vainajan rauhallisesta siirtymisestä iäisyyden rajan toiselle puolelle muistuvat mieleeni virsikirjan sanat: Kun ihmisapu auttaa ei taida ollenkaan, niin Herra armonsa kautta on läsnä omiaan.

Me voimmekin yhtyä turvallisin mielin siihen toiviolauluun, mitä luterilaisissa seurakunnissa vuosisatojen aikana on laulettu: Eläissämme, kuollessamme öin ja päivin ainiaan, sodi Jeesus puolestamme, saata meidät kunniaan. *Matti Virolainen.*

Pastori Juhana Vaasselin elämänkaari katkesi Petroskoissa 22. 12. 1961. Kuollessaan hän oli lähes 80-vuotias. Pastori Vaasseli oli syntynyt Kelton Mustapäänkylässä Inkerissä. Hän toimi ensin Inkerinmaan suomalaisen luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen saarnaajana. Suoritettuaan Inkerinmaan suomalaisessa evankel. luteril. konsistorissa pappistutkinnon vuonna 1929 hänet määrättiin seurakunnanhoitajaksi Valkeasaaren suomalaiseen luteril. seurakuntaan, missä toimi kolmisen vuotta. Työ Inkerissä keskeytyi silloisen valtiovallan uskonvainojen vuoksi ja Vaasseli siirrettiin muualle. Sodan päätyttyä hän sai luvan siirtyä asumaan Petroskoihin, mistä teki ahkerasti matkoja Inkerinmaalle hoitaen täällä pappistehtäviä hajallaan asuvien inkerinsuomalaisten keskuudessa.

Petroskoin lähettyvillä olevaan hautausmaahan kätkettiin pastori Vaasselin tomumaja viime vuoden viimeisenä päivänä. Ruumiinsiunauksen toimitti pastori Paavo Haimi.

Siunattu olkoon hänen muistonsa ja leposijansa! *K. L.*

Henkilötodistusten uusiminen

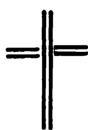
Saamamme tiedon mukaan ne inkeriläiset, jotka tulivat Suomeen viimesodan aikana ja eivät tähän mennessä ole hakeutuneet maan kansalaisiksi, joutuvat vaihtamaan vanhat henkilötodistuksensa uusiin. Toimenpidettä on katsottava parannukseksi. Muun muassa uudella "passilla" on mahdollista tehdä matkoja Ruotsiin ja muihinkin skandinavisiin maihin ilman viisumia, kuten Suomen kansalaiset. Tällainen passi on voimassa viisi vuotta. Henkilötodistuksia vaihtavat maalla nimismiehet ja kaupungeissa poliisilaitokset.

Tulkoon vielä mainituksi, että vanhan henkilötodistuksen vaihtaminen passiin on maksuton ja että haettaessa Suomen kansalaisuutta leimavero ei muutu.

Vuodet vierivät

80 vuotta täytti ent. mv. Mikko Mylläri Hämeenkyrössä helmikuun 14 pnä. Hän on syntynyt Inkerissä Miikkulaisten Ala-kylässä. Parhaassa miehuuden iässään hän kovaosaisen Inkerin kansan mukana joutui jättämään kotinsa ja siirtymään Pyhäjärvelle Vl., missä hänet tunnettiin ahkerana ja tunnollisena työntekijänä. Toinen koti hänellä oli Pyhäjärven Saaprussa ja sitten Enkkualla. Mutta taas alkoivat siirtolaisuuden(vaellusvuodet v. 1939.

Siirtolaisena Myllärin perhe asui

Rakas äiti ja mummo

Maria Brusova

synt. 25. 3. 1874 Ala-Luuzitsankylässä Kattilan seurakunnassa, kuoli 20. 1. 1962 Laukaansuunkylässä Kosemkinan seurakunnassa.

Siunattu oman maan multaan.

Syvästi kaipaamaan ovat jääneet tytär Irina, vunukka ja vunukan lapset täällä Suomessa ja lapset, vunukat ja vunukan lapset kotimaassa.

Vähässäkyrössä, Koskenpäässä ja nyt Hämeenkyrössä rauhallisessa vuokra-asunnossaan. Merkkipäivänään Mylläriä saapui tervehtimään sukulaisia ja entisiä naapureita läheltä ja pitkienkin matkojen takaa. Olipa heitä pikku autollinen pyörähtänyt Helsingistä saakka.

Nykyiset naapurit ja Hämeenkyrön lähetyspiiri toivat onnittelunsa lahjan ja kukkien muodossa. Rovasti Mäkelä puhui ja yhteisesti veisattiin virsiä. Päivänsankari kertoili monivaiheisesta elämästään. Pirteä ja tunnetusti vieraanvarainen Aune emäntä piti huolen vieraiden kestitsemisestä.

Kirkko ja lähetyspiiri ovat Myllärin pariskunnan rakkaimpia harrastuksia, mistä he eivät voi olla poissa. Katsellessa kovia kokeneita, tyytyväisiä vanhuksia, tulee mieleen raamatunlause: Herra on minun paimeneni, ei minulta mitään puutu. *M. V.*

80 vuotta täytti ent. mv. Juho Mylläri helmik. 15 pnä Leppävaarassa. Hän on syntynyt Miikkulaisten Ala-Kylässä ja tuli Suomeen pakolaistulvan mukana 1919. Alussa asui vähän aikaa Hyvinkäällä, mistä muutti Helsinkiin. Nyt hän viettää vanhuutensa päiviä Leppävaarassa.

Kalevala — suomalaisen sivistyksen kulmakivi

Opiskellessani Turun kesäyliopistossa kansanrunoutta v. 1947, kysyi professori Uno Harva minulta — tietäen henkilön inkerinsuomalaiseksi — missä muodossa lapsuuteni aikana kotiseudullani Tuutarissa harrastettiin elävää kansanrunoutta? Tahdon asettaa nyt kysymyksen meille, Viestin lukijoille, jotka elämme kiireellistä tekniikan kautta: onko Kalevalan henkisillä rikkauksilla enää nykyään kaikupohjaa ja harrastusalaa elämässämme? Täytyy olla, jos haluamme olla uskollisia aidolle kansalliselle olemuksellemme. Tämä suomalaisen sivistyksen peruskirja ei jouda olemaan vain kirjahyllyn koristeena, vaan se ansaitsee joka kodissa kunniapaikan Raamatun rinnalla, jolta ne usein otetaan tutkittavaksi. Jo J. W. Snellman asetti Kalevalan korkeaan asemaan. Taitajan tarkkanäköisyydellä hän oivalsi sen, mikä yleisemmin on tajuttu vasta tämän vuosisadan puolella. Kalevalan ylikansallisen suuruuden. Ennen sen ilmestymistä ei Suomessa ollut korkeamman hengenviljelyksen alalla juuri mitään mistä olisi voinut sanoa, tämä on suomalaista. Niihin aikoihin, jolloin maamme temmattiin irti Ruotsista, oli se, mitä saattoi sanoa suomalaiseksi sivistykseksi, kaukana metsien kätkössä Karjalassa ja Kullervon runojen lähteet Inkerissä. Sen ajan Suomesta on sanonta, että se oli vain maa, kieli ja eräänlainen kansantieteellinen käsite. Kansanrunoutemme löytyminen oli maamme henkisen kulttuurin suurimpia tapauksia. Meillä Kalevala ja kansanrunous "tuli merkitsemään sitä kansalliskulttuurin pohjaa ja perustusta, sitä harmaasta muinaisuudesta esiin

etsittyä kulmakiveä, mille maailmanhistoriassa ensi kerran sivistyskansana esiintyvän korpiheimon koko kulttuuri oli rakennettava". — Sanat ovat Eino Leinon.

Kalevalan arvo taideteoksena on kohonnut sitä mukaa kuin tutkimus on edistynyt. Sen muoto, kalevalainen runomitta on taidokas ja vaativa. Mutta vielä suuremmaksi osoittautuu Kalevalan arvo siveellisten mittojen valossa. Sama korkea usko hengen mahtiin ja elämän eetillisiin arvoihin näkyy punaisena lankana läpi Kalevalan. Moraaliton saa siellä lahjomattomasti rangaistuksensa ja elämänohjeissa korostetaan siveellisyyden vaatimuksia. On sanottu, että Kalevala on tehnyt Suomen kansan. Se on antanut hengen ja sisällön suomalaiseen hengenviljelykseen. Kansallisen heräämisen vuosina antoi se meille itsetuntoa, uskoa että meillä on oikeus ja edellytykset itsenäiseen elämään kansakuntien joukossa. Kalevalaisen kauneusmaailman valtaviin aiheisiin ovat suomalaiset kuvaamataiteilijat, säveltäjät ja runoilijat yhä uudelleen palanneet ja tällöin luoneet monasti parhainta, mihin kansallinen taiteemme on päässyt. Kun Snellman kohotti viime vuosisadan puolivälissä suomalaiskansallisen herätyksen lipun korkealle, oli hänen tunnuslauseenaan kalevalaiselta pohjalta lähtevä ohje: "Suomi ei voi mitään väkivalloin, sivistyksessä on sen ainoa pelastus." Ehkä juuri asemamme kalevalaisena sivistyskansana antoi meille sitä kansallista ominaispainoa, minkä ansiosta saatoimme säilyttää itsenäisyytemme ja vapautemme sotien vaikeina aikoina. Viestin lukijat! Vaalimalla kalevalaista hengenperintöämme, mihin myös rakas heimomme on antanut hyvin arvokkaan lisän, parhaiten voimme tukea asemaamme itsenäisenä kansakuntana näinä ristiriitojen aikoina. Tätä hengen sarkaa viljelemällä kypsytämme hengen viljaa myös ihmiskunnan yhteiseen sivistyskekoon.

T. J. Leini.

Tähtäimeltä

**Ihmisinä moneksi on
meitä taivaan kannen alla,
jotkut nerouteen pyrkii
naapureitaan mustaamalla.**

**Monet varsin mielellänsä
heijastavat toisten viat,
toiminnassaan tonkivat kuin
konsaan kasvimaassa siat.**

**Turmelevat oraat, taimet,
mitkä toiset hartain toimin
kylvivät ja kasvattivat,
työskennellen täysin voimin.**

**Väriään he vaihtavat kuin
aito laiskiainen ikään,
väittää mustaa valkoiseksi
heille ei oo konsti mikään.**

**Jutun juurena voi olla
kieli- tai muu politiikka,
itsekehun röyhkeys ja
suurisuinen retoriikka.**

**Mutta tekopyhyys, tyhmyys
kuuitaa heissä itsessänsä,
onttous ja kiero peli
pettää parhaan ystävänsä.**

**Toisten parjaamisella ei
toki tietä tasoitella
vaitaistuimelle, eikä
suvun rauhaa rakennella!**

Uappi.

PORVOON KIRJAPAINO OY

NIINKUIN LASTU LAINEHILLA

inkeriläisten Viesti

N:o 4. Päätoimittaja AAPPO METIÄINEN 15. 4. 1962

Pietarinsuomalaisia neuvottelutllaisuudessa Marttatalolla Helsingissä 11. 3. 1962.

Riitakapula

Suuresta ja tärkeästä kauppatiestä, mikä kulki Inkerinmaan kautta varjagien luota Itämereltä yhtäälle etelä-Venäjälle ja toisaalle Roomaan, kerrotaan jo ikivanhoissa venäläisissä kronikoissa. Sitä käytettiin varhaisempina aikoina varsin vilkkaasti. Inkerissä tehdyt löydöt osoittavat, että jo esihistoriallisella ajalla tämä maa oli asuttu. Sen asema Suomenlahden ja Laatokan sekä niihin laskevien jokien varsilla teki seudun edulliseksi esihistorialliseksi asuinpaikaksi. Mutta etelään päin rajoittuvat laajat suoalueet sen sijaan estivät metsäisten salaoseutujen asutuksen pitkäksi ajaksi. Inkerinmaan ensimmäiset tunnetut asukkaat kuuluivat Suomenlahtea ympäröivien suomalaisten heimojen suureen perheeseen. Historiallisen ajan alkaessa voidaan todeta heidän olleen vatjan heimoa, joka muista suomalaisista heimoista oli lähimmässä sukulaisuussuhteessa hämäläisiin eli jäämeihin, jotka asuivat Laatokan etelärantamilla. Inkerin vanhin linna oli Ladoga eli Laatokka.

Kun varjagien myötävaikutuksella 862 perustettu Venäjän valtakunta paisui ja aikaa myöten muuttui venäläiskiihkoiseksi, joutuivat Inkerinmaan asukkaat sen täydelliseen alamaisuuteen. Inkeriläisten elämästä aletaan kertoa 1100-luvun lopulla. Rutto, nälkä, naapurien jatkuvat ahdistelut ja alituiset sodat vähensivät näihin aikoihin alkuperäistä vatjalaisväestöä, joten karjalainen heimo tulee entistä huomattavammaksi. Inkerin maata nimitettiin aluksi vatjalaiseksi viidennykseksi. Myöhemmin se sai nykyisen nimensä, mikä johtunee Nevaan laskevasta Inkerinjoesta. Tämän joen varsilla asuvia karjalaisia ruvettiin kutsumaan inkeroisiksi eli inkeriläisiksi ja koko seutua, missä inkeroiset asuivat Inkerinmaaksi.

Etenkin 1000-luvulla käytiin Inkerin kautta vilkasta kauppaa Novgorodin ja Gotlannin välillä. Pian kuitenkin alkaa näiden kesken riitaisuuksien aiheuttama taistelu. Alkuaan lähinnä uskonsodan luontoisena, mutta kehittyy laajamittaiseksi alueen valtauspyrkimykseksi. Kilpailu Inkerinmaasta lännen ja idän välillä alkoi 1300-luvulla. Virosta päin pyrkivät sinne tanskalaiset ja saksalaiset, Novgorod ja Moskova idästä. Ruotsikin yrittää valloittaa Inkerin. Tuomas piispa teki sotaretken Nevajoelle, mutta hänen joukkonsa lyötiin. 1500-luvulla Moskova yrittää 'kokoilla kaikki venäläiset maat', kuten sanonta kuului. Novgorod joutui sen vallan alle. Ruotsi oli näihin aikoihin heikko. Vuonna 1491 ulottaa Moskova valtansa Narvajoen suulle saakka, mistä muodostuu Venäjän tärkein satamapaikka.

Pontus de la Gardie valloittaa Narvan vuonna 1580 Ruotsille. Nyt alkaa näistä seuduista kiihkeä kamppailu Ruotsin ja Venäjän välillä. Vuonna

1611 Jaakko de la Gardie kääntää aseensa Venäjää vastaan, valloittaa Novgorodin ja pitää sitä hallussaan kuusi vuotta. Hän tahtoi muodostaa Novgorodista oman, Ruotsin suojeluksen alaisen valtion. Ruotsin ja Venäjän välillä käytiin pitkäaikaisia neuvotteluja valloitettujen alueiden takaisin luovuttamisesta. Vähitellen neuvottelut englantilaisten välityksellä edistyivät rauhaa kohti. Venäjä oli tällöin liian köyhä maksaakseen Ruotsin vaatimia rahasummia lunnaiksi.

Ensimmäinen varsinainen rauhanneuvottelu pidettiin vuoden viimeisenä päivänä 1617 Stolbovassa, Laatokan ja Tihvinän välillä sijaitsevassa kylässä. Kaikkiaan pidettiin kahdeksan kokousta. Lopullisena tuloksena oli, että Inkeri lukuunottamatta Sumerin kuntaa jäi Ruotsille. Rauhanneuvotteluja haittasi muun lisäksi eräs periaatteellinen kysymys. Venäläiset eivät olisi halunneet merkitä sopimuskirjoihin Ruotsin kuningasta Suomen suuriruhtinaaksi eivätkä Kustaa Aadolfia Inkerin herttuaksi, kun inkeroisia asui Moskovan vallan alaisella alueellakin, tverinkarjalaiset.

Narva, mistä oltiin vuosisadat taisteltu, jäi nyt Ruotsille. Miten karvas sen menettäminen oli Venäjälle, miltä näin sulkeutui valtatie Itämerelle osoittaa, että Pietari I Pohjansodan alussa kohdisti hyökkäyksensä ensiksi juuri Narvaan.

Stolbovan rauhan seurauksena oli, että riitakapulana ollut Inkerinmaa jäi lähes sadaksi vuodeksi Ruotsi—Suomen vallan alle, päästen näin länsimaisen ja suomaaliskansallisen sivistyksen vaikutuspiiriin. Sinä aikana siellä kansallinen kulttuuri, luterilainen oppi ja suomalainen asutus lisääntyi, lujittui ja säilyi meidän päiviimme saakka, vaikka sitten runsaan vuosisadan aluetta jälleen hallitsi slaavilainen hegemonia. Ja maan sydämeen perustettiin miljoonakaupungiksi paisunut Pietari, mistä tuli pitkäaikainen mahtavaksi paisuneen Venäjän pääkaupunki.

Paasto

Kun meillä on taas paastoaika, niin varmaan moni tänä päivänä kiitollisena tunnustaa, että Jumalan käsi on erityisen tuntuvalla tavalla ollut meidän mukanamme. Hän on johtanut ja vaalinut meitä, hän on hyvyyttään tuhlannut ja suonut meidän niin paljon olla elämän päivänpuolella. Hän on kuullut monta rukousta, mistä saamme lausua sydämelliset kiitoksemme kaikesta tästä ansaitsemattomasta armosta.

Mutta enemmän kuin mikään muu synnyttää sydämessämme kiitollista mieltä Jumalalta saamastamme lahjasta Jeesuksessa meidän Vapahtajassamme. Emme voi kyllin ylistää Jumalaa siitä, ettei hän antanut meille Jeesuksessa tietoa valtakunnastaan, vaan avasi meille syntisille tien taivaaseen. Sanomaton on se lahja, mikä Golgatalla meille valmistettiin. Sen lahjan valtaamana lausui Martti Luther: Opi tuntemaan Kristusta ja häntä ristiinnaulittuna. Opi laulamaan hänen kiitostaan. Jokaisella puulla ja ruohollakin, jos niilläkin äänensä oisi, ei Jeesusta Kristusta kuitenkaan ne kyllin taitaisi kiittää.

Olisi siinä ääntä, jos jokainen metsän puu ja kedon kukka yhtyisi Jeesusta kiittämään, ja taivaan linnut!

Armo ja rauha

Kristus meni ei karitsain ja vasikkain veren kautta, vaan oman verensä kautta kerta kaikkiaan kaikkein pyhimpään ja sai aikaan iankaikkisen lunastuksen.
Hebr. 9: 12.

Armoa ja rauhaa Isältämme ja Herraltamme Jeesukselta Kristukselta! Niin taas saamme käydä Vapahtajamme kanssa Jerusalemiin, seuraamaan hänen kärsimystaisteluaan ja käymään Yläsalista ehtoollispöydästä Getsemaneen, näkemään hänen rukoustaistelunsa, verihikensä ja tuskansa meidän kurjien tähden.

Niin hän oli Isän tahdolle kuuliainen hamaan ristinkuolemaan asti, rakkaudesta meihin. Täällä me saamme seurata häntä väärien tuomarien luo pilkattavaksi ja syljettäväksi, sieltä sitten Golgatalle kirouksenpuuhun ripustettavaksi, syntiuhriksi meidän syntiemme tähden.

Ja niin hän, suuri ylimmäinen pappimme meni oman verensä kautta isän eteen kaikkein pyhimpään ja sai aikaan meille iankaikkisen lunastuksen. Nyt me olemme kerta kaikkiaan sovitetut Jumalan kanssa ja meillä on jokapäiväinen syntien anteeksisaaminen Jeesuksen veren kautta. Me saamme sen uskossa omistaa. Sana sen meille vakuuttaa ja Pyhä Henki kirkastaa Jeesuksen sanan mukaan.

Että Pyhä Henki ottaa minun omastani ja julistaa teille (Joh. 16: 14). Kiitos Herralle, että vielä antaa meidän kuulla hyvää sanomaa, että olemme pelastettuja synnin orjuudesta lain kirouksesta kuoleman ja pahan hengen vallasta. Hän kuoli meidän edestämme ja nousi ylös kuolleista elääkseen iäti meidän hyväksemme. Sillä hänen kauttaan me saamme käydä Isän kotiin, minne Hän meni meille sijaa valmistamaan ja lupauksensa mukaan tulee kerran meitäkin noutamaan, täältä matkan vaivoista ikirauhan maahan. Olkoon rukouksemme: Tule Herra Jeesus!

E. Airikkainen.

Oma äänenkannattaja

ja yhteyden ylläpitäjä kuuluu nykyajan olemukseen kunkin määrättyyn yhteisöön lukeutuvan ja läheisempää kanssakäymistä toivovan kansalaisryhmän piirissä. Näin on ollut koko sen kohta lähes puolivuosisataisen pakolais- ja siirtolaiskauden aikana, minkä inkerinsuomalaiset olosuhteiden vuoksi synnyinseuduiltaan lähteneinä ovat täällä Suomessa eläneet ja keskinäistä yhteyttä ylläpitäneet.

Jo alunperin käsitettiin julkisen sanan muodostaman yhdyssiteen tarpeellisuus. Viimeisten viiden vuoden aikana on 'postia' hoitanut tämä Inkeriläisten Viesti, minkä toivomme äänenkannattajanamme edelleenkin nauttivan luottamusta ja saavan yhä paremmat ulkonaiset edellytykset voidakseen palvella suurta suomalaiskansallista tehtävää, mitä varten se on perustettu. Ennen kaikkea toivomme yhä läheisempää ja välittömämpää vuorovaikutusta lukijakuntamme kanssa voidaksemme seurata ja tulkita sen keskuudessa esiintyviä ajatuksia sekä palvella inkerinsuomalaisten sekä nimenomaan myös pietarinsuomalaisten yhteisiä etuja tarkoittavia pyrkimyksiä. Olihan entisinäkin aikoina näiden ryhmien kanssakäyminen mitä välittömintä. Samoja lehtiä toimitettiin ja luettiin.

Lehti toivoo löytävänsä tien jokaiseen inkeriläis- ja pietarinsuomalaisperheeseen ja haluaa saavuttaa kaikkien suosion ja kannatuksen.

Mutta ei sekään vielä riittäisi, mitä Jeesus meille on tehnyt. Hän on sovittanut meidän syntivelkamme.

J. Hartikainen.

KOTOISIA KUVIA

Virpoi, varpoi . . .

Inkerissä oli virpominen vanha kansanomainen perinne. Virpomassa käytiin virpo- eli palmusunnuntaina tai -lauantaina. Paikkakunnallisesta tottumuksesta riippuen eri pitäjissä asia saatettiin hoitaa eri tavalla. Virpovitsat, urpuiset pajunoksat eli 'palmut' haettiin jo ennakolta edellisellä viikolla niittyjen reunustoilta, missä ne vesiperäisessä maassa ja ojien varsilla kasvoivat rehevinä, urvut pörröisimpinä ja hopeavälkkeisimpinä. Pakkastalven aiheuttaman kevään myöhästymisen sattuessa varhaispääsiäisen edellä tuotiin virpovitsat jo riittävän ajoissa tupaan, missä ne vesiastiassa lämpimän ilman vaikutuksesta aukaisivat urpunsa virposunnuntaiksi. Keski-Inkerin pitäjissä Spankkovalla. Kolppanassa, Skuoritsassa ja Tuutarissa sidottiin virpovitsat pientä varpaluutaa muistuttavaksi kimpuksi eli putshokaks, mikä koristeltiin sorjaksi. Oksiin sidottiin kirjavia kangastilkkuja solmukkeiksi, ohuesta värillisestä paperista leikattuja iloisia kevätaurinkoja, ristinmerkkejä ym. tai värjättyjä höyheniä.

Tarkoituksena oli yllättää virvottava unitilallaan, minkä vuoksi virpojat läksivät liikkeelle aikaisin aamulla. Niinpä varhaiskevätauringon juuri noustessa punahehkuisena metsän takaisesta piilostaan siniselle taivaanrannalle, näki hankisilla pelloilla ja autioilla teillä lapsia kulkemassa virpovitsat kainalossa tutusta talosta toiseen virpomassa. Tapa oli yleinen, joten kylien taloissa odotettiin virpojia. Sen vuoksi monin paikoin jätettiin illalla ovet auki tai avattiin varhain aamulla, jotta virpojat pääsisivät sisälle. Olivathan he tuoreuden ja terveyden sekä karjaonnen tuojia. Heidän piti nimenomaan päästä tulemaan yllättäen ja saada herättää nukkuja virpolaulunsa loruiluun.

Asiaan kuuluvassa luvussa ensin toivotettiin virvottavalle tuoreutta ja terveyttä, talolle karja- ja kanaonnea. Lopuksi virpoja pyysi itselleen virpomispalkkaa eli kuostia.

Virpoi, varpoi, vitsoil selkää,
tuoreeks, terveeks tulevaaks vuuveeks,
kuin mont urpaa, niin mont uuttii,
kuin mont varpaa, niin mont vasikkaa,
kuin mont lehtee, niin mont lehmää,
kuin mont oksaa, niin mont orrii.
Virpoi, varpoi, vitsat siul,
kanaltais muna miul,
voilusikka lehmöltäis,
kuakku taikinaiseltais,
kopekkainen kukkarostais,
viikooks velkaa, enempää ei kelpaa.
Luppaat sie, luppaat sie!

Virpominen jatkui niin kauan kunnes virvottava lupasi antaa viikon kuluttua kuostin eli palkan. Lapsille oli tärkeintä virpoa omia kummejaan, tätejään ja mummojaan. Näille jaettiin myös sorjimmiksi koristellut virpovitsat. Toisissa taloissa saattoivat käydä melkein koko kylän lapset virpomassa. Virpojien taloon jättämät virpovitsat emäntä pani ikkunoiden ja ovien pieliin. Osa niistä saatettiin viedä läävään kurkihirren rakoon. Näillä onnenvitsoilla hän ajoi jyrinpäivänä ensi kerran lehmät ulos läävästä yhteiseen karjaan saatettaviksi.

Pääsiäislauantaina inkeriläisemännällä oli tavallista kiireempää. Pitihän silloin varsinaisten pääsiäispyhien varustelujen lisäksi huolehtia siivouksesta ja muista taloustöistä. Paistettiin erilaisia piirakoita, niin vehnäskuorisia riisryyni- kuin kovamaitoeli rahkapiirakoita, mitkä olivat erikoisherkkuja pääsiäisenä. Tähän ryhmään kuului myös munavoin valmistaminen ja erikoisesti kananmunien keittäminen ja värjääminen joko sipulinkuorilla, vastanlehdillä, kivissä

kasvaneilla karpeilla tai erikoisväreillä. Ennen värjäämistä munien ympärille voitiin kietoa paksua villalankaa poikki- tai pituussuuntaan. Munia värjättäessä näin jäi langan alus valkoiseksi muodostaen tarkoitetun koristeellisen kuvion munan pinnalle. Vehnäset leivottiin joko isoiksi "kuakuiksi', mistä tarpeen mukaan leikattiin virpojille käntyt, tai tehtiin jokaiselle oma pieni vehnänen.

Voita kirnuttiin munavoita varten kotikäyttöön, toisin paikoin myös virpojien kuostipalan päälle levitettäväksi. Isännät vaihtoivat ajoissa pikkurahoja virpojien palkoiksi. Oli näet huolellisesti valmistauduttava tältä varalta. Se oli kunnia-asia.

Hymyilevä aurinko loisti syvänsiniseltä taivaalta, kun yhtä aurinkoiset virpojat pääsiäissunnuntaiaamuna tai -lauantaina riensivät jälleen samoja teitä, tällä kertaa korit käsivarrellaan tai salkut (kagaspussit) ja nyytit kainalossaan talosta taloon palkkojaan keräämään.

Tupaan tultuaan he tervehtivät kohteliaasti ja 'hauskaa pääsiäistä' toivottaen sanoivat: "Myö tultii virpomapalkoil" tai: "Myö tultii kuostii ajamaa". Heille annettiin kaikkea sitä, mitä virpomalaulu edellytti: muna kanasta, kuakku taikinasta ja kopekka kukkarosta. Vehnäsen sijasta saatettiin antaa muita erikoisleivonnaisia jopa hedelmiä, esim. appelsiini ja makeisia.

Kun kuostinajajat palasivat korit, salkut ja nyytit kukkuroillaan palkkoja, samoihin aikoihin kylän nuoret järjestelivät liekkunuoria (kiikkuja) kujakatoksiin luhtien orsiin. Pääsiäispyhinä liekutettiin köysien varassa olevalla paksulla lankulla vierivierin istuen huimassa vauhdissa. Kiikkulaudan kummassakin päässä nuorista kiinni pitäen oli hyvät pönkijät vauhtia ylläpitämässä. Monien talojen kujakatoksista kaikui tällöin lasten tai nuorten pääsiäislaulun reipas ja heleä sävel.

TYÖSARALTA

Turun paikallisosasto

Vuosikokous pidettiin Karjalaisten talossa sunnuntaina helmikuun 11 päivänä. Aluksi laulettiin yhteisesti Karjalaisten laulu. Sen jälkeen paikallisosaston puheenjohtaja, maisteri Teppo Samooja lausui kokouksen osanottajat tervetulleiksi. Hän totesi, että toimintamme on edelleen ollut vilkasta ja menestyksellistä. Lopuksi hän lausui kiitokset kaikille, jotka tavalla tai toisella ovat tukeneet yhteisiä pyrkimyksiämme. Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin maisteri Samooja ja sihteeriksi rehtori Heikki Mylläri.

Paikallisosaston sihteeri Heikki Mylläri esitti toimintakertomuksen päättyneeltä vuodelta. Siitä ilmeni mm. että paikallisosasto on järjestänyt useita juhlia, joihin on aina osallistunut runsaasti Turussa ja sen ympäristössä, jopa kauempanakin asuvia heimolaisiamme. Juhlien ohjelma on ollut uskonnollista ja heimoaiheista. Tehtiin yhteinen retki tarkoitukseen vuokratuilla linja-autoilla Ruotsin inkeriläisten kesäjuhliin sekä omiin kesäjuhliimme Lahteen. Alaosastoista ompeluseura on edelleen toiminut vilkkaasti kokoontuen vuorotellen osanottajien kodeissa. Laulukuoron toimintaa on haitannut johtajan puute. Kitarakuoro on esiintynyt juhlissamme. — Kokous totesi vuosikertomuksen asiallisesti laadituksi ja hyväksyi sen sellaisenaan. Sen jälkeen paikallisosaston rahastonhoitaja Matti Suomalainen esitti tilikertomuksen. Varojen hoidossa ei ollut mitään muistuttamista. Rahastonhoitajalle lausuttiin kiitokset hyvin suoritetusta työstä. Johtokunnalle myönnettiin yksimielisesti tili- ja vastuuvapaus.

Erovuorossa olleet vakinainen jäsen Heikki Mylläri ja varajäsenet Erkki Mustonen ja Lilja Nappu valittiin yksimielisesti uudelleen johtokuntaan

seuraavaksi 3-vuotiskaudeksi. Tilintarkastajiksi tulivat Yrjö Rautanen ja Toivo Jämsä, varalle Veikko Hämäläinen. Vuosikokouksen pöytäkirjan tarkistajiksi valittiin Armas Aavikko ja Robert Rainio. Jäsenmaksujen kerääjäksi tuli edelleen Jooseppi Klemettilä, lehtien asiamiehksi Lilja Nappu ja pääemännäksi Lyydia Adel. — Hyväksyttiin rahastonhoitajan laatima talousarvio vuodelle 1962. Jäsenmaksuksi kannatetaan nykyistä jäsenmaksua.

Kun Inkeriläisten yhdistys r.y. oli esittänyt paikallisosastolle, että se ottaisi järjestettäväkseen Inkeriläisten kesäjuhlat ensi kesänä. päätti vuosikokous suostua tähän esitykseen. Juhlien järjestäminen jää johtokunnan tehtäväksi.

Kahvitauon jälkeen Turun Uuden Karjala-seuran puheenjohtaja, rak.-mest. H. J. Ettanen esitti seuransa onnittelut vuosikokoukselle. Kokouksen puheenjohtaja kiitti onnitteluista ja lausui toivomuksen, että karjalaisten ja inkeriläisten kesken vallitsisi edelleen hyvä yhteisymmärrys.

Johtokunnan tietoon oli tullut, että Turun uudella hautausmaalla on haudattu noin 50 tänne viime sotien aikana saapunutta Inkerin suomalaista. Johtokunta oli jo ryhtynyt toimenpiteisiin hautakiven hankkimiseksi tälle hautausalueelle. Hovioikeudenneuvos Robert Rainio teki selkoa niistä suunnitelmista, joita on laadittu hautakiven saamiseksi. ja esitti jo hankkimansa luonnospiirustuksen pystytettävästä kivestä. Hänen esityksensä hyväksyttiin yksimielisesti ja hänelle lausuttiin kiitokset uhrautuvasta työstä tärkeän asian hyväksi. Hautakivihanketta edelleen ajamaan valittiin toimikunta jonka puheenjohtajaksi tuli hovioikeudenneuvos Rainio, sekä hänen lisäkseen kirkkoherra Armas Aavikko ja johtokunta kokonaisuudessaan. Rehtori Heikki Myllärin tehtäväksi jätettiin ottaa yhteys tässä asiassa Inkeriläisten yhdistykseen.

Kokouksessa esitettiin toivomus, että paikallisosaston naiset ottaisivat huolehtiakseen kesäjuhlien ruoan ja kahvin tarjoilusta. Niinikään toivotaan saatavan oma laulukuoro juhliin. Kuoron kokoaminen ja johtajan hankkiminen jätettiin Juho Talonpojan tehtäväksi.

Virallisten asiain jälkeen Katri Peräläinen lausui erittäin mielenkiintoisen inkeriläisen kansanrunon. Juho Hartikainen lausui kirjoittamansa runon, jossa hän kohdisti kiitoksen sanoja eräille avustajillemme. Kirkkoherra Armas Aavikko sanoi tilaisuuden loppupuheessa, että häntä syvästi ilahduttaa se lämmin yksimielisyys, mikä Turun inkeriläisten keskuudessa vallitsee. Vielä veisattiin yhteisesti virsi.

Vuosikokouksen jälkeen pidetyssä johtokunnan kokouksessa valittiin paikallisosaston puheenjohtajaksi edelleen Teppo Samooja, varapuheenjohtajaksi Juho Talonpoika, rahastonhoitajaksi Matti Suomalainen ja sihteeriksi Heikki Mylläri.

Inkeriläisten Yhdistyksen Helsingin paikallisosaston sääntömääräinen kokous pidettiin Suomalaisuuden Liiton huoneistossa Helsingissä Aurorankatu 7. A. 1. viime maaliskuun 23 päivänä. Saapuvilla 20 jäsentä.

Kokouksen avasi paikallisosaston puheenjohtaja Pekka Filimonov lausuen osanottajat tervetulleiksi ja loi lyhyen katsauksen kuluneeseen vuoteen. Kokouksen avaaja valittiin johtamaan puhetta tässä kokouksessa. Sihteerinä toimi neiti Elsa Luukkonen.

Esitettiin vuosi- ja tilikertomukset, mitkä hyväksyttiin ja myönnettiin asianomaisille tili- ja vastuuvapaus. Paikallisosaston puheenjohtajaksi valittiin edelleen Pekka Filimonov, sihteeriksi neiti Hertta Luukkonen ja rahastonhoitajaksi herra Sulo Allonmaa. Muiksi toimikunnan jäseniksi

valittiin Olga Jokelainen, Aino Junninen ja Eino Susikallio.

Tilintarkastajiksi valittiin Antti Kekki ja Ida Riipinen, varalle Hilda Liikalainen. Hyväksyttiin toimintasuunnitelma alkaneeksi vuodeksi. Loppuilta kului rattoisassa seurustelussa sekä maukkaan kahvin ja leivonnaisten nauttimisessa.

E. L.

Entisiä pietarinsuomalaisia

kokoontui parisataa henkeä eri tahoilta Suomea aina Oulusta ja Kuopiosta asti väliaikaisen toimikunnan kutsusta yhteiseen muisto- ja neuvottelutilaisuuteen pääkaupunkiin Marttahotelliin, minkä tilat näin runsaslukuiselle joukolle osoittautuivat liian pieniksi, vaikka huoneisto muuten onkin erinomaisen viihtyisä ja kodikas. Näin suuri harrastus asiaan yli 40 vuoden takaisten elämänalojen verestämisen merkeissä tuli järjestäjille yllätyksenä, mutta osoitti samalla vakuuttavasti toimikunnan aloitteen täysin vastanneen tarkoitustaan. Paitsi hyvin ymmärrettävää keskinäisen kosketuksen tuomaa henkistä virkistystä toiminnallinen järjestäytyminen antaa parhaat mahdollisuudet toteuttaa vireillä olevat suunnitelmat Pietarissa suoritettuun suomalaiskansalliseen sivistystyöhön liittyvän arvokkaan kulttuuritietouden keräämiseksi ja julkaisemiseksi, mikä on erittäin kiireellinen tehtävä.

Yhteislaulun Arvon mekin ansaitsemme jälkeen johtaja Antti Kekki lausui toimikunnan puolesta läsnäolijat lämpimästi tervetulleiksi ja palautti mieliin vanhat ajat ja olot Pietarin maailmankaupungissa asuttaessa sekä niitä voimakkaasti suomalaiskansallisia mielialoja, missä silloin siellä elettiin. Hän sanoi ilahduttavan runsaan osallistumisen tähän kaikkia ent. pietarinsuomalaisia käsittävään ensimmäiseen varsinaiseen koko maata käsittävään yhteistilaisuuteen osoittaneen jatkuvan yhteydenpidon välttämättömyyden. Mainittakoon, että Helsingissä asuneet pietarinsuomalaiset yrittivät jo vuonna 1918 rovasti Malinin puheenjohdolla jonkinlaista yhdistystoimintaa, mutta tämä hanke raukesi hiljalleen, kuten Järvenpäässä nykyään asuva kuvanveistäjä Frans Edvard Pehrman, joka sairauden vuoksi ei voinut saapua tähän tilaisuuteen, puhelintervehdyksessään järjestäjille kertoi ja pyysi samalla etukäteen ilmoittautua jäseneksi perustettavaan yhdistykseen.

Fil. toht. Sulo Haltsonen tarjoili kevyeen pakinoivaan tyyliin varsin kiinnostavaa kulttuurihistoriaa Pietarin suomalaisten elämästä aina kaupungin perustamisajoilta asti sekä luonnehti hauskasti Pietarissa vaikuttaneita maamme tunnettuja kulttuuripersoonallisuuksia ja siteerasi heidän maailmankaupungissa saamiaan suoranaisia tai runopukuisia vaikutelmiaan. Ohjelmassa oli sitten neiti Hilja Kokan yksinlaulua ja rouva Irra Tähtisen lausuntaa sekä lehtori Arvo Suomisen johtamaa yksinlaulua. Ohjelmansuorittajat olivat kaikki entisiä pietarilaisia. Seuranneen kahvitauon aikana oli välitöntä ja sydämellistä seurustelua. Samalla tutustuttiin riemullisin mielin huoneistoon järjestettyyn vanhojen valokuvien pienoisnäyttelyyn, minkä oli suunnitellut maisteri Helli Suominen.

Tämän jälkeen kokoonnuttiin neuvottelutilaisuuteen, minkä avasi toimikunnan puolesta toimittaja Niilo Yrjölä. Hän selvitti sitä kehitysvaihetta, mikä oli johtanut nyt toimeenpantuun koko pietarinsuomalaista asutusta käsittävään yhteiseen tilaisuuteen. Tähän saakka nimittäin ent. pietarinsuomalaisten kokoontumista on tapahtunut jonkinlaisen järjestäytymisen merkeissä ainoastaan Pietarin suomalaisen yhteiskoulun oppilaskunnan keskuudessa suunnilleen viiden vuoden väliajoin pidettyjen koulukokousten muodossa sekä maassamme jo vuosikymmeniä toimineen Inkeriläisten Yhdistyksen puitteissa. Sen sijaan

koko pietarinsuomalaista väestöä edustavaa elintä ei tähän saakka ole ollut, mutta kaikesta päättäen sellainen oli nyt syntymässä, sanoi puhuja. Avaaja valittiin kokouksen puheenjohtajaksi ja opettaja Aappo Metiäinen sihteeriksi.

Keskustelun jälkeen ja suuren yksimielisyyden vallitessa kokous piti välttämättömänä pietarinsuomalaisten järjestäytymisen aikaansaamista valittavan laajapohjaisen kiinteän yhteistoiminnan lähemmin harkitsemalla tavalla muistojen vaalimiseksi sekä kulttuuriperinteen talteen saamiseksi. Toimikuntaan valittiin seuraavat henkilöt: maisteri Helli Suominen, fil. toht. Sulo Haltsonen, rouva Elsa Peräläinen, toimittaja Niilo Yrjölä, opettaja Aappo Metiäinen, rouva Aili Elina Auer, neiti Helvi Luukkanen, herra Kaarlo Stendahl, rouva Alma Leväaho, dipl. ins. J. A. Savolainen, johtaja Antti Kekki, neiti Jenny Lahtinen ja osastosihteeri Eemil Ikonen. Toimikunnan kokoonkutsujana toim. Yrjölä.

Maisteri Helli Suominen käsitteli puheenvuorossaan yhteistoimintaan liittyviä käytännöllisiä seikkoja myönteisten tulosten edellyttämin toimenpitein. Opettaja Aappo Metiäinen puhui keskinäisten läheisten suhteiden aikaansaamiseen ja niiden jatkuvaan ylläpitämiseen vaikuttaa myönteisesti oma julkaisu. Kun inkerinsuomalaisilla on jo oma lehti, niin olisi toivottavaa, että voitaisiin ottaa se myös pietarinsuomalaisten äänenkannattajaksi, mihin lienevät olemassa melkoiset edellytykset, jos tällainen yhteistoiminta katsotaan mahdolliseksi.

Toimikunnan järjestäytymiskokous ja siinä työvaliokunnan nimeäminen päätettiin pitää lähiaikoina. Toimikunnan asiaksi jäi seuraavan yhteisen kokoontumisen ajankohdan suunnitteleminen. Lausuttiin toivomus, että sellainen aikaansaataisiin vielä tämän vuoden kuluessa ja silloin sen pitäisi tapahtua avarammissa suojissa kuin nyt.

HUIPULLE!

TOTEUTUIVATKO TOIVEESI
TUULIEN MYÖTÄ,
TEITKÖHÄN TAVOITTEEN
HYVÄKSI
TARPEEKSI TYÖTÄ?

ANKARA MYRSKYKÖ SÄRKENYT
LIE
SEN, MIHIN LUOTTAA
ROHKENIT, MIKÄ NYT HARHAAN
VIE,
TUSKIA TUOTTAA?

SAATTAAKO KOHDATA VAAROJA
HUIPULLA VUORTEN,
TAVOITTEEN SALAISUUS
KIEHTOA
MIELIÄ NUORTEN?

LUONTEELTAAN LUJA JA
KESTÄVÄ,
USKOSSA SUURI
USKALTAA HUIPULLE KIIVETÄ.
TURVANAAN 'TUURI'.

VIHURIN VALTAVAN PYÖRTEEN
VOI
SIJOILTAAN SUISTAA
TARMOKKUUS, MIKÄ EI UNELMOI,
UURASTAA MUISTAA.

HUIPULLA TUULEE, SE TOIVEITA
TULLESSAAN TUOPI,
KIPINÄN SYTYTTÄÄ SIELUSSA.
HEDELMÄÄ LUOPI.

AAPPO METIÄINEN.

Puheenjohtajan lausuttua päätössanat laulettiin innoittuneina Olet maamme armahin Suomenmaa.

Taideharrastuksia

Pietari oli ennemmin varsin kosmopoliittinen suurkaupunki. Siellä laskettiin olleen entisen rauhanaikaisen elämän vallitessa 13 % ulkomaalaisia. Tähän joukkoon sisältyivät myös ne 20.000—30.000 suomalaista, jotka siellä passilla asuen edustivat eri elinkeinoja ammattialoja. Niinpä kaupungin pääkaduilla liikkuessa saattoikin milloin tahansa kuulla mitä erilaisimpaa vieraskielistä puhetta. Muiden käytännöliseen elämään välittömästi liittyvien aatteellisten toimintojen ohella pietarinsuomalaisten keskuudessa saavuttivat taideharrastukset laajaa kannatusta. Monet tunnetut suomalaiset taiteilijat ja teatterit tekivät säännöllisesti vierailumatkoja tähän maailmankaupunkiin. Siellä kävivät Kansallisteatteri ja muut näyttämöt sekä esittävistä taiteilijoista Robert Kajanus orkestereineen, Aino Ackté, Oskar Merikanto, Erkki Melartin, Väinö Sola, Annikki Uimonen, Alma Fohström, Ilmari Hannikainen, Ernst Linko, Alfred Tanner,, Iisakki Lattu, Ida Aalberg ym.

Toukokuun 12 päivänä J. W. Snellmanin 100-vuotissyntymäpäivänä pietarin suomalaisten järjestämässä arvokkaassa juhlassa vieraili ohjelmansuorittajana Ida Aalberg. Hän lausui Johannes Linnankosken lastun Huutavan äänen päivä. Juhlayleisö oli haltioissaan tunnustetun taiteilijan esityksen johdosta palkiten sen erittäin voimakkain suosionosoituksin.

Pietarilaiset omat taiteilijat Olga Hellfors Einar Englund esiintyivät ahkerasti suomalaisten sikäläisissä tilaisuuksissa Myös Suomen kuvaamataiteilijat kävivät järjestämässä näyttelyjä Pietarissa. Siellä kävi Elas Muukka jo vuonna 1884. Suuria ja innoittavia taiteellisia juhlatilaisuuksia olivat monet omien orkesterien, soittokuntien ja kuoroien konsertit sekä yleiset laulu- ja soittojuhlat, joita vietettiin eri tahoilla maaseutua.

Huhtikuun 22 päivänä 1917 toimeenpani tunnettu suomalainen kuoro Viipurin Lauluveikot konsertin Pietarissa suurella menestyksellä, vaikka heikon mainonnan vuoksi yleisöä oli vähänlaisesti. Konsertin loppupuolella innostus oli suorastaan myrskyisä. Monia toistoja vaadittiin ja lopuksi kuoro ja yleisö yhdessä lauloivat Maamme.

Tässä yhteydessä ei voida olla mainitsematta, että myöskään paikallisia, kaupungin yleisiä taidetilaisuuksia, niin teatteria, balettia kuin oopperaakaan ei unohdettu enempää kuin pysyviä taidegallerioita. Niissä käytiin ahkerasti.

Mainittuihin eri tilaisuuksiin osallistui suurin joukoin myös inkerinsuomalainen maaseutuväestö.

Inkerin kirkon

muistojulkaisu, missä on käsitelty melko laajasti myös Pietarin P.Marian kirkon ja seurakunnan vaiheita, on saanut myönteisen vastaanoton ja hyvät arvostelut. Teos on vielä saatavissa. Nidottuna se maksaa 1000:—, sidottuna ja numeroituna 2000:— mk kpl. Laitos on runsaasti kuvitettu, erittäin hyvälle paperille painettu ja asultaan aistikas.

Kirjan voi tilata Viestin välityksellä osoitteella: Inkeriläisten Viesti, Porvoo, Lokero 5. Se lähetetään p-ennakolla, jolloin hinnan lisäksi peritään postimaksu. Jos raha seuraa tilausta, lähetetään kirja postivapaasti. Kirja on saatavissa myös kirjakaupoista.

Pietarinsuomalaisten järjestäytyminen

Maamme eri puolilla asuvat tuhannet entiset pietarinsuomalaiset toteavat varmaan mitä suurimmalla tyydytyksellä tämän väestönosan järjestäytymiseen tähtäävien toimenpiteiden päässeen hyvään alkuun.

Pietarin suomalaisen yhteiskoulun ja Inkeriläisten yhdistyksen piiriin kuuluvista henkilöistä muodostetun väliaikaisen toimikunnan sanomalehdissä julkaisemin kutsuin oli ennen ensimmäistä maailmansotaa Pietarissa oleskelleita ja sieltä sodan jälkeen maahamme siirtyneitä suomalaisia kehoitettu kokoontumaan yhteiseen neuvottelutilaisuuteen Helsinkiin Marttahotelliin maaliskuun 11 päiväksi 1962. Kaikki odotukset ylittänyt yleisömenestys tässä tilaisuudessa oli epäilemättä mitä vakuuttavin osoitus toimikunnan aloitteen oikeaan osuvuudesta Henkinen tarve kysymyksessä olevien vanhojen, monessa suhteessa rakkaiden muistojen ja elämyksien verestämiseen keskinäisen tapaamisen puitteissa oli aivan ilmeinen. Yhdessäolo kodikkaassa, mutta valitettavasti ahtaaksi käyneessä huoneistossa tuona mieliinpainuneena maaliskuisena sunnutaina uhkui voimakasta yhteenkuuluvuuden tunnetta. Kokouksen alussa käyttämässään puheenvuorossa eräs naispuolinen osanottaja tulkitsi muutamalla sanalla ytimekkäästi kaikkien läsnäolijain yhteisen ajatuksen: Tällaista toimenpidettä on odotettu hartaasti jo kauan!

Yksinomaan pietarinsuomalaisten omaa kaikki eri yhteiskuntaluokat sisäänsä sulkevaa koko maan käsittävää järjestöelintä ei tähän saakka ole ollut. Sen jälkeen kun luonnollinen vanhentumisprosessi on alkanut uhkaavasti harventaa tämän erikoislaatuisissa olosuhteissa maailmankaupungin sydämessä viimeksi eläneen suomalaisen sukupolven rivejä ja siten vielä ulottuvilta mitä merkityksellisintä maamme kulttuurielämään liittyvää tietoaineistoa ja perinnettä, on eräiden pietarinsuomalaisia edustavien henkilöiden suppeassa "sisärenkaassa" herätty lopullisesti oivaltamaan, mitä kello tässäkin tärkeässä kansallisessa sivistyksellisessä kysymyksessä on jo lyönyt.

Ajatus kaikkia entisiä pietarinsuomalaisia kokoavan järjestöllisen elimen aikaansaamisesta oli esillä jo vuonna 1958 pidetyssä Pietarin suomalaisen yhteiskoulun oppilaskunnan kokouksessa, missä ehdotus saavutti yleistä kannatusta. Koska sanotun koulun oppilaillakaan ei ole mitään virallisluonteista toiminnallista perustaa, suunnitelman toteuttaminen lykkääntyi. Tämän lehden viime vuoden huhtikuun numerossa samasta asiasta julkaistussa artikkelissa niinikään esiintuotiin toivomus entisten pietarinsuomalaisten pikaisesta järjestäytymisestä. Saman vuoden lopulla sitten ryhdyttiinkin tuumasta toimeen vakavassa mielessä. Väliaikainen toimikunta asetettiin yhteistä yritystä ajamaan. Sen järjestämässä ensimmäisessä yleisessä tilaisuudessa Marttatalossa 11. 3. 62 läsnäollut parisatainen osanottajajoukko antoikin sitten — kuten sanottu — mitä innostuneimmalla mukanaolollaan ratkaisevan ja rohkaisevan sysäyksen tälle järjestäytymishankkeelle.

Valittu toimikunta kokoontui Viipurilaisen osakunnan huoneistossa maaliskuun 27 pnä 1962. Tässä kokouksessa käytiin laaja yleiskeskustelu tarkoituksenmukaisimpien suuntaviivojen löytämiseksi jatkotoiminnalle. Yksimielinen kanta oli, että tuli järjestäytyä toimintakykyiseksi sääntöpohjaiseksi yhdistykseksi, jonka luonteen ja työtapojen määritteleminen jätettiin työvaliokunnan harkittavaksi. Yhdistyksen varsinainen perus-

tava kokous, jolle toimikunnan päätökset esitetään, on tarkoitus pitää ensi syksyn aikana pietarinsuomalaisten seuraavan yleisen kokoontumisen yhteydessä. Työvaliokuntaan tulivat valituksi seuraavat kahdeksan henkilöä: fil. tohtori Sulo Haltsonen, fil. maisteri Helli Suominen, rva Elsa Peräläinen, johtaja Antti Kekki, dipl. ins. J. A. Savolainen ,rva Aili Elina Auer, herra Kaarlo Stendahl ja toimittaja Niilo Yrjölä, viimeksi mainittu kokoonkutsujana.

Pietarinsuomalaisten kokoamista ajatellen on tietenkin ensiarvoisen tärkeätä pitää heidät myös tiedoitusmielessä niin sanoaksemme tilanteen tasalla mm. kokoontumisiin nähden sekä alulle pantavan sivistysaineiston keräämistä koskevien ohjeiden ja toivomusten saattamiseksi heidän tietoonsa. Toimikunnalle onkin jo tehty Inkeriläisten yhdistyksen taholta ehdotus yhteistoiminnan aikaansaamiseksi siten, että mainitun yhdistyksen kerran kuukaudessa ilmestyvässä julkaisussa, ,Inkeriläisten Viestissä, avataan oma palsta pietarinsuomalaisille. Lehden nimikin voidaan tällöin tuonnempana tarpeen vaatiessa muuttaa nykyistä selventävämmäksi, so. myös pietarinsuomalaisia edustavaksi. Viestin tämä numero on huomaavaisesti omistettu pietarilaisten tämänhetkisille organisaatiopyrkimyksille ja postitettu lehden toimesta mm. kaikille 11. 3. 62 tilaisuuden osanottajille, joiden osoitteet on tiedossa ja joista toivotaan julkaisulle vakinaisia tilaajia.

Kaiken kaikkiaan näyttää tällä hetkellä siltä, että pietarinsuomalaisten oman järjestöelimen muodostaminen toteutuu lähimmässä tulevaisuudessa. Sitä silmällä pitäen kehoitetaan perustettavan yhdistyksen tulevia jäseniä välittömästi ryhtymään hallussaan olevan Pietariin liittyvän aineiston, kuten valokuvien ja esineistön kokoamiseen, panemaan paperille muistelmiaan ja elämyksiään, vaikkapa hajanaisiakin, silloisesta elämänmenosta, antautumaan luokseen ehkä saapuvien opiskelijain haastateltaviksi jne. Myöhemmin ilmoitetaan, mihin kerättävä tietomateriaali on toimitettava säilyttämistä varten. Mainittakoon, että 11. 3. pidetyn tilaisuuden osanottajien maksulipukkeista nimineen ja osoitteineen on jo muodostettu kortisto, jota jatkuvasti täydennetään, samoin kortistoidaan Pietarin suomalaisen yhteiskoulun entiset oppilaat Yliopiston kirjastossa olevien vuosikertomusten mukaisesti. Tarkoitus on sopivassa vaiheessa julkaista Pietarin suomalaisasutusta koskeva tieteellisesti pätevä historiateos, mikäli yhdistys onnistuu saamaan sitä varten varoja.

Toimikunta toivoo harrastuksen ja myötämielisyyden ent. pietarinsuomalaisten keskuudessa jatkuvan herpaantumattomana. Yhteinen tavoitteemme on kyllä sen arvoinen.

N. Y.

Lukijoillemme

Viestin tämä numero lähetetään myös kaikille piatarinsuomalaisille. joiden osoitteet ovat käytettävissä toivoen, että mikäli mahdollista he ilmoittautuvat Viestin vakinaisiksi tilaajiksi, minkä jälkeen vuoden alkunumerotkin lähetetään ja uudet sitä mukaa kuin ilmestyvät. Vuosikerran hinta on 500 mk. Lehti ilmestyy 12 numeroa vuodessa.

65-vuotiaalle äidille

Viisiseitsemättä vuoden
ÄITI ompi täyttänyt,
Luoja terveyttä suoden
synnyinpäivää viettää nyt.

Suuri on tää ilon hetki,
koko suku koolla on,
takana on pitkä retki,
pakomatka koruton.

Muistat, että Siiverskassa
onnestasi nautittiin,
muistat kuinka kulkemassa
ollen jouduit kurjuuksiin.

Sodan, nälän rasitukset
kestit, mielin murheisin
muistat kuinka kodin ukset
sulkea sait kyynelin.

Kotitanhuvat on siellä,
niitä muistella vain saa,
kallein muisto tällä tiellä
lienee toki synnyinmaa.

Hyvä on nyt täällä, että
siitä Luojaa kiitetään,
paikkaa tuskin Mönlyckettä
mieluisampaa löytyykään.

Äidille nyt edelleenkin
toivotamme onnea,
että elon ehtooseenkin
riittäis päivänpaistetta.

A. Veinikka.

Tiedustellaan

Henkilöitä, jotka mahdollisesti tietävät, missä nykyisin asuu Anni Kapanen eli Simolan Anni Tuutarin pitäjän Kapasinkylästä, oli naimisissa Uuden Onttolankylässä, mahdollista nykyistä nimenmuutosta ei tunneta, pyydetään ottamaan yhteys osoitteella: Katri Telkkinen Halikko os. Heinäalho.

Inkeriläisten kesäjuhla 1962

Kuluvan vuoden kesäjuhla vietetään heinäkuun 7—8 päivänä Turussa seuraavalla ohjelmalla:

Lauantaina heinäkuun 7 pnä

Klo 15 — Ruokailu Palokunnantalossa. Eerikik. 24
18 — Ohjelmallinen illanvietto Palokunnantalossa

Sunnuntaina heinäkuun 8 pnä

Klo 6—7 Aamukahvi Palokunnantalossa
7.30 — Ehtoollisjumalanpalvelus Tuomiokirkossa.
10 — Inkeriläisten muistokiven paljastus uudella hautausmaalla
12 — Ruokailu Palokunnantalossa
14 — Päiväjuhla Konserttisalissa, Aninkaistenk. 9.

Majoitus

Yksityismajoitusta on saatavissa hotelli Turun Hospitsissa, Yliopistonk. 29. Hinnat yhden hengen huoneelta 900—1100 markkaa ja kahden hengen huoneelta 1600—1800 markkaa vuorokaudelta. Näihin hintoihin tulee lisäksi 15 % korotus.

Yhtesmajoitus Retkeilymajassa, Linnank. 39, viihtyisissä huoneissa. Täydellinen vuodemajoitus, joka maksaa 300 markkaa hengeltä ja vuorokaudelta.

Jossakin Turun kansakoulussa järjestetään yhteismajoitus patjoilla ilman lakanoita, peitettä ja tyynyä 150

TOIMITTAJAN TUOLILTA

Painovirhepaholainen on kiusallisimpia ilmiöitä julkaisujen toimittamisessa. Itsepintaisesti se työntyy juuri sinne, missä vähiten kaivattaisiin ja sotkee asiassa järjellisen ajatuksen juoksun. Kukako kantaa tästä vastuun? Menepä ja sano! Tahallaan sitä töhertämään ei suinkaan päästä kukaan, juonessa ja työssä mukana oleva. Olkoonpa hän sitten kirjoittaja, toimittaja, latoja, oikolukija, taittaja tai joku muu. Jokainen yrittää parhaansa mukaan suorittaa tehtävänsä niin hyvin ja moitteettomasti kuin suinkin. Mutta sittenkin, joskus — ja nimenomaan silloin kun sitä vähiten toivottaisiin, pujahtaa kiusantekijä sotkemaan aivan selviä asiaita. Ja saa kuin saakin aikaan hämminkiä sekä harmia. Tämä viimeksimainittu hipaisee lähinnä toimittajan olemusta, sillä siihen kohteeseen se ensimmäinen kivi paiskataan. Syystäkö vai syyttä, se on asia erikseen.

---

markan maksusta hengeltä ja vuorokaudelta.

Majoitusta haluavien on ehdottomasti lähetettävä majoitustilauksensa kesäkuun 15 päivään mennessä Jooseppi Klemettilälle, Turku, Uudenmaank. 10 C, puh. 21 052.

Juhlaan saapuvat saavat tiedon majoituspaikastaan Palokunnantalolla lauantaina heinäkuun 7 päivänä klo 9 alkaen.

Juhlapaikalla myydään 200 markan hintaista juhlamerkkiä ja 50 markkaa maksavaa juhlaohjelmaa, joista saatavat tulot käytetään juhlakustannusten peittämiseksi.

Juhlatoimikunta.

Toinen kiusa tässä tehtävässä on postituksessa sattuvat erehdykset, virheet ja harhautumat. Siihenkin ovat omat syynsä ja vaikuttimensa. Tätä epäkohtaa pyritään sekä toimituksen että postittajan taholla visusti välttämään. Siitä huolimatta haittoja lehden säännöllisen saapumisen tielle sattuu. Ei kylläkään säännöllisesti tai edes liian tiuhaan, mutta joka tapauksessa aina silloin tällöin. Tässäkään haitassa tuskin voidaan suoralta kädeltä syyttää ketään, sillä tehtävän pyrkii kukin asianomainen suorittamaan mahdollisimman huolellisesti. Eikä näy auttavan muu kuin että asianomainen, jonka kohdalle tämä e i - t o i v o t t u tapaus sattuu, kääntyy välittömästi toimituksen puoleen. Asia selviää näin nopeimmin ja yhteistoiminta voi jatkua kitkattomasti.

Tämä numero lähetetään näytenumeron luontoisena kaikille ent. pietarinsuomalaisille, joiden osoitteet on käytettävissä. Toimenpide johtuu äskeisestä yhteisestä neuvottelutilaisuudesta, missä asia oli esillä ja sai yksimielisen hyväksymisen jatkuvan ja säännöllisen yhteistoiminnan aikaansaamisesta ja säännöllisen yhteyden ylläpidon tarpeellisuudesta. Tämän kysymyksen edistämiseksi ja eheyttämiseksi on paikallaan oman äänenkannattajan olemassaolo. Selaiseksi on todettu sopivaksi tämä julkaisu.

Niinpä toivommekin, että kukin tämän 'näytenumeron' saaja lähettää tilauksen lehden osoitteella, mikä on takasivulla. Sen jälkeen välitömästi lähetetään alkuvuoden ensimmäiset numerot ja lehti tulee sitten säännöllisesti kuukausittain ilmestyttyään. Samalla toivomme tukea lehdellemme kirjallisten avustusten muodossa.

Toivomme jatkuvaa yhteistoimintaa ja kanssakäymistä myös pietarin-

Kotoisia kuvia

Jolsarinjoki

Ennen kuin ehdimme Jolsarinjoelle, minun on oikaistava eräs virhe, mikä oli edellisessä kirjoituksessani. Siinä oli mainittu Miikkulaistenjoen pituudeksi Alakylän kohdalla noin kilometrin pituiseksi, mutta se täytyy olla neljä kilometriä Alakylän puolella ja kolme kilometriä Yläkylän puolella, siis seitsemän kilometriä. Laatokan rannasta on Ristjoki, mistä Jolsarinjoki alkaa ja kaartaa vempeleen muotoisena Yläkylän kangasta. Toinen vempeleen sakara jäisi Läärän suurelle sillalle, toinen sakara Jolsarinjoen sillalla. Tässä puolipyöreässä niemekkeessä, noin 4—5 hehtaarin suuruisella maa-alueella oli toistakymmentä taloa perunamaineen, lanttu- ja kaalikoppoleineen, pellot, niityt ja metsät olivat kaukana, pitkien matkojen takana. Tätä asuma-

suomalaisten piiriin lukeutuvien heimolaistemme kanssa saman tapaisesti kuin on suhteemme inkerinsuomalaisiin.

Kiitämme avustajiamme, jotka uskollisesti muistavat kirjoituksillaan lehteämme huomauttamalla samalla, että tilanpuutteen vuoksi kaikki kirjoitukset eivät aina sovi siihen lehteen, mihin ovat lähetetyt, vaan on pakko jättää myöhemmin käytettäväksi. Teko ei ole tahallinen, vaan käytännön sanelema.

Rakas äiti ja mummo

Maria Fokina

s. 14. 8. 1914 Inkerissä Kosemkinan seurakunnan Laukaansuunkylässä, k. 17. 3. 1962 Helsingin pitäjässä.

Kaipaamaan jäivät

Margareta, Matti, Markku ja Juhani
Taisa tyttärineen Suomessa
Sisar ja muut sukulaiset Venäjällä.

Siunattu 1. 4. 1962 Uspenskin katedraalissa Helsingissä.

aluetta nimitettiin Läärän-ryhmääksi, kun useammalla ryhmään asukkaalla oli sukunimi Läärä, vaikka toisenlaisiakin sukunimiä oli muutamia.

Kylän keskuudessa taloja nimitettiin enimmäkseen isännän etunimellä. Lääränryhmän taloluettelon aloitan Suurensillan korvalta. Siinä oli ensin Sepän-Suuren-Muonin talo, sitten Jaakkolan Matti, Yrjölöist, Juosiloist, Ukko-Pusa, Mikko-Pusa, Juhanois-Junni, Matti Läärän Juhana, Juhanois Antti, Juhanois Muoni, Kössin Pekko, Kössin Simo ja Paavolan Ylli, jonka talo oli Kalmoinmäessä Jolsarin silla korvalla. Samaan kyläryhmään on liitettävä myöskin kanavatien toisella puolella olevat Kankaanreunan talot. Siinä oli Yllin Heikki, Jähmäsen Tatu, Haakanan Antti, Junukan Ylli, Lopperin Matti, Lukkari Antti-Lopperi, Kyläsepän Antti, Kyläseppä Ylli. Tuhusen Tahvana, Tuhusen Taavetti,

Leo Yllö

Tähtäimeltä

Kirkas on taas päivä kulta.
Lumen alla lepää multa,
mutta marto maakin päänsä
pitää, sulattaa pois jäänsä.

Talvella ken uurastaapi,
kesälläkin palkan saapi,
ja kun kesän tekee työtä,
pelätä ei talviyötä.

Lukkarin Muoni, Junukan Mikko ja Kyläsepän Suur Jussi jolla oli kaikkiaan kahdeksan poikaa. Kyläseppälöisiin talo on muutenkin muistissa pidettävä. sillä Kyläsepän Antin kankaanpuoleisessa suuressa tuvassa asui vuosikymmenien ajan välskäri. Samassa tuvassa oli myöskin väliseinällä erotettu Apteekki. Joenpuoleisessa tuvassa oli ensimmäisen maailmansodan alkana kaksiluokkainen jatkokoulu.

Omaa asuntoa varten Antti Läärä oli laittanut pienemmät rakennukset. Suuret olivat Kyläseppälän tuvat, aikoinaan ikihongista rakennetut. Suuri oli ollut kaikin puolin Kyläseppälän talo. Mie muistan ku kylä-ämmäin huasto sitä, jott: niitä Kyläseppälöisiin suuriin tuppiin hirsii ku viättiit metsäst kottii, ni silloin sen talon kartanol uamusil valjastettii seitsemän harmuata hevosta ja ne kaik olliit sen talon ommii hevosii. Ja ihmist ku ihmettelliit, jot miten vuo tälläsii hirren mörkölöi suohhua pois metsäst, ni se vanha isäntä näytti sitä nimikkohevoistua ja sano jot katsokuaha tuota tammua. Meitä onki siel metsäs kaks varmua, niinku mie ja meijen harmua. Mie ku metsäs kierasen paksumman puun kahval ja alan aijua ies, ni kyl toist siit piäsyöt peräs pienempiin puihen kans. Seuraavan kerran kertomus siirttyy Jolsarinsillalle ja siitä edelleen. Matti-setä.

Ankarana myrsky ajaa,
ravistelee leikkimajaa,
nurkissa sen tuuli soipi,
asukkaita vihavoipi.

Eipä pelolta se heltä,
jotka rakkauden teitä
käyvät kohti kesää uutta,
torjuin ajan ankaruutta.

Kyllä paljon merkitseepi
se, kun leipä leveneepi,
mitä omanamme syömme
jälkeen raskaan päivätyömme.

Kun on leipä leveämpi,
tupakin on lämpimämpi,
silloin tehokkaammin luistaa
työ, pois puutteen suistaa.

Uappi.

Inkeriläisten VIESTI

Kustantaja ja julkaisija:
Inkeriläisten Yhdistys r.y.
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa joka kuukauden puolivälissä.

Toimitus ja konttori:
PORVOO, postilokero 5.
Puhelin, Porvoo 23 053.

Helsingin konttori:
Aurorankatu 7. A. 1.

Päätoimittaja Aappo Metiäinen.

Ilmoitushinnat 20:—/pm.

Tilaushinnat:
Kotimaassa 1/1 vuos. 500:—
Ulkomailla vastaav. 600:—

PORVOON KIRJAPAINO OY

inkeriläisten **Viesti**

N:o 5 Päätoimittaja AAPPO METIÄINEN 9. 5. 1962

MENNEILTÄ AJOILTA:

Hietamäen opettajiston näytelmäseuran ja laulukuoron jäseniä Venjoen yleisiltä laulujuhlilta.

Muistot elävät

Inkerin suomalaisasutuksen keskelle kohonnut Pietari, minkä perustamisesta on kulunut runsas 250 vuotta, oli siitä lähtien keisarivallan aikana ja jonkin verran sen jälkeenkin Venäjän valtakunnan hallintokeskus. Tämän miljoonakaupungin merkitys oli aikanaan valtava myös kulttuurikeskuksena. Eikä ainoastaan valtakunnan pääväestön, vaan myös sen monilukuisten muunkielistenkin väestöryhmien kulttuuritarpeita silmällä pitäen. Se oli samalla suuri kosmopoliittinen keidas. Vuosisadan vaihteessa Pietarissa laskettiin olevan 13 % ulkomaalaisia, mihin lukuun sisältyivät myös siellä toimineen Suomen Passiviraston kirjoissa olleet suomalaiset. Niinpä tämän suurkaupungin kaduilla liikkuessa saattoi kuulla jos jonkinkielistä puhetta.

Paitsi lukemattomia erilaisia venäjänkielisiä taide-, tiede- ja opetuslaitoksia korkeakouluineen, tässä kaupungissa oli melkoinen määrä saksalaisia, suomalaisia, ruotsalaisia ja virolaisia alempia sekä ylempiä kouluja poikia ja tyttöjä varten. Olipa joukossa hebrealainenkin klassillinen kimnaasi. Laajalti tunnettujen korkeatasoisten venäläisten näyttämöjen rinnalla oli Pietarissa aikanaan italialainen ooppera, ranskalainen puhenäyttämö, valtion ja yksityisiä konservatorioita, baletteja, sirkuksia, kansanpuistoista ja muista huvittelupaikoista, eläintarhoista, taide- ym. museoista puhumattakaan. Siellä oli epälukuinen määrä kristinuskon eri suuntien kirkkoja, eikä puuttunut synagogeja, moskeijoita ja minaretteja-kaan.

Pietarin suomalaisen väestön lukumäärä viime vuosisadan lopulla kohosi pariinkymmeneen tuhanteen henkeen. Sen lukuisissa omakielisissä kouluissa toimi monta kymmentä opettajaa ja kävi alun toista tuhatta suomalaista lasta. Oli sanomalehtiä, laulukuoroja, soittokuntia, seuroja ja yhdistyksiä, erilaisia kulttuuri- ja hyväntekeväisyysharrastuksia sekä urheilua varten, kajoamatta orpokoteihin, aistivialliskouluun ja muihin sosiaalisen huollon muotoihin.

Suomalaisten eräänä tärkeimmistä toiminnan keskuksista oli ennen muuta Pienellä Tallikadulla sijainnut kirkkokartano. Siellä toimi oma evankelisluterilainen seurakunta, ylläpitäen edellämainitun kuuromykkäkoulun lisäksi 11 alempaa ja yhtä ylempää kirkkokoulua. Tämän viimeksimainitun jo vuonna 1820 perustetun ja suomalaisen kirkkokartanon yhteydessä varsinaisen toimintansa 1840-luvulla alkaneen oppilaitoksen työn jatkajaksi vuonna 1905 perustettiin Pietarin suomalainen yhteiskoulu. Se toimi menestyksellisesti 7-luokkaisena aina vallankumoukseen asti ja hieman sen jälkeenkin. Pietarissa sijaitsi Inkerin suomalaisten seurakuntien konsistori eli hiippakunta, siellä olivat

myös inkerinsuomalaisten sanomalehtien toimitukset, osuusliikkeiden keskusosuuskunta ja vallankumouksen hedelmänä päivänvalon nähnyt ja toimintansa aloittanut oma kirjapaino Pietarista käsin johdettiin alueen hyvää vauhtia kehittynyttä maamiesseuratoimintaa. Siellä oli Inkerin Nuorisoliitonkin toimisto.

Vuorovaikutus pietarinsuomalaisen yhdyskunnan ja inkerinsuomalaisen maaseutuväestön kesken oli aito ja välitön. Siellä sykki voimakas hengellinen ja henkinen työntäyteinen aatteellinen hermokeskus, kansallista elämäntahtoa ylläpitävä voima ja vallitseva yhteisymmärrys. Pietariin inkerinsuomalainen maaseutuväestö toimitti taloutensa tuotokset, missä ne vaivatta vaihtuivat arvonsa tuntevaan kovaan rahaan. Sieltä inkeriläinen sai tyydytetyksi myös henkisen janonsa.

Mutta vallankumouksen synnyttämien sosialististen ja kommunististen aatteiden kehityttyä täyteen vauhtiinsa, loi se olotilan, minkä puitteisiin uskonnolliset riennot enempää kuin muutkaan vapaat toimintamuodot eivät voineet sopeutua. Erä erältä nämä vähenivät ja pieninä sortuivat suurten jalkoihin, ajan hengen kehittämien ideologioiden pyörteisiin.

Kaikesta entisestä edellämainitusta varsin voimaperäisestä suomalaiskansallisesta aatteellisesta toiminnasta, syvästä uskonnollisesta hartaudesta ja taloudellisista yrityksistä siellä, ovat nyt enää vain rakkaat muistot jäljellä. Näitä vaalivat Inkeristä ja Pietarista pois siirtyneet lähinnä ne ikäpolvet, joihin mainittu käytännöllinen elämä on henkilökohtaisesti koskettanut.

Niillä lienee ehkä kansallisessa mielessä kulttuurihistoriallistakin arvoa.

Äitienpäivä ja helatorstai

Tässä toukokuussa on äitienpäivä ja helatorstai. Kerran 1930-luvulla äitienpäivän edellä kysyi inkerinsuomalaiselta opiskelijalta Helsingissä hänen toverinsa, tietämättä tämän olevan kotoisin Inkeristä. että olethan kai sinäkin jollakin tavalla muistanut äitiäsi. Hän itse ajatteli kirjeen, kukkien tai kortin lähettämistä. Oli vaikea kertoa surullista tapahtumaa kuinka tämän toisen äiti oli muun perheen mukana Siperian karkoituksessa. Olisihan hänkin muuten muistanut äitiään, kuten toisetkin opiskelijat. Nyt se oli mahdotonta. Ei ollut voinut pitkiin aikoihin edes kirjelappua lähettää.

Vuosien kuluttua äidistä oli saapunut viimeinen tieto, kuinka hän erämaan asunnossaan vähän ennen kuolemaansa oli istunut vuoteellaan ja itkien valittanut kuinka hänkin oli kasvattanut viisi poikaa aikuisiksi, mutta nyt kun on vanha ja sairas, ei ole yksikään auttamassa. Maailma on heidät kaikki riistänyt. (Siperiaankin karkoitetut kolme poikaa ja mies olivat silloin vangittuina.) Tämän kirjoituksen lukijoista on ehkä joku tällainen äiti ja ehkä vielä useampi tällaisen äidin poika tai tytär tai lapsenlapsi. Jos sydän on murheellinen ja sieltä pyrkii esille valitus, niin tuotakoon se Jumalan eteen. Ei saa jäädä pelkän valituksen alle, ilman Häntä. Nuoret äidit, joilla lapset ovat nyt ympärillä, olkoon teillä suuri ilo. Saa-

koon se ilo nousemaan kiitoksen Jumalalle. Jumala siunatkoon runsaasti teitä, äidit.

Lukuisille inkeriläisäideille lienee tullut mieluisaksi tehtäväksi ohjailla lapsia siihen suuntaan, että nämä kasvaisivat totuuden ja oikeuden tuntoisiksi, että elämässä pääsisi vanhurskaus tapahtumaan eli se, mikä kelpaa Jumalalle. Niin kodin piirissä kuin kaikkialla. Jumalan lupauksen turvin on mahdollista senkin äidin, jolta maailma on ulkonaisesti riistänyt lapset, mutta ei reväissyt irti Jumalasta ja Vapahtajasta, sanoa siellä kodissa, missä ei enää ole itkua ja valitusta, että tässä ovat ne lapset, jotka Jumala oli antanut. Ihana voi sittenkin olla vielä sellaisen äidin ja isän osa.

Eräässä helatorstain virressä veisataan:

'Sä olet Isäs kunniaan
oi, Jeesus, mennyt multa,
mä vähäks aikaa maailmaan
jäin vielä tänne sulta.
jäin kulkemaan mä vieraana
isäni maasta kaukaa.
Se joskus uskon silmihin
jo kaukaa kangastaapi
ja sielu nousta kotihin
jo toivon siivin saapi,
vaan sitten taasen katoaa
niin kauas pois se riemun maa.'
Vk. 88: 1, 4.

Virrentekijä ajattelee opetuslapsia, joilla oli ollut toivo ja ilo seuratessa Jeesusta. Jumalan valtakunta oli todella lähellä heitä. Mutta kiirastorstain ja pitkäperjantain tapahtumissa oli riemunmaa kadonnut. Meille sanotaan: Näin on tapahtunut usein myöhemminkin kristityille jumalattomien riehuessa valtoiminaan. Mutta ylösnousemuksen ja helatorstain tapahtumissa on tullut jotain peruuttamatonta, muuttumatonta. On perustettu Jumalan iankaikkinen, armon valtakunta. Kristus elää. Hän ei hylkää iankaikkisesti omiaan. Tämän ajan vaivoihinkin hän voi tuoda ihmeellisen lohdutuksen ja toivon. Olkoonpa täällä maailmassa murhe tai ilo, niin olkoon mielessämme maallisen elämämme nopea kuluminen ja se, että taivaan kansalaisuutemme säilyisi. Jeesus on kuningas. Annetaan hänelle kunnia ja valta elämässä.

'Mun uskoani vahvista
ja tue toivoani,
mua, Jeesus, aina johdata
ja kanna matkallani,
niin nähdä autuaana saan
sen toivon maan,
sen riemun maan.'

J. Jääskeläinen.

Ristin tie

Ristin tiellä tuskaisena
Herra Jeesus kulki,
kallis on sen voiton hinta,
minkä hän toi julki:
seimestä näin Golgatalle
raskaimpien vaivain alle
itsensä hän sulki.

Ristissä on elinehto
joka päivä meille,
juoksun voima, uskon kehto
Herraan liittyneille.
Mutta hän, ken ristin hylkää,
voi, hän näkemättä ylkää
sortuu surman teille.

Siunausta tuopi risti,
minkä Herra antaa,
Jeesus suo, ett'alttihisti
voisin ristin kantaa,
tyytyen, ei nurkumiellä,
pysyäksein aina tiellä
kohden kotirantaa!

Uskonsisar.

Inkeriläisten Yhdistyksen

Helsingin paikallisosasto järjestää helatorstaina 31. 5. 1962 tutustumiskäynnin Kansallismuseoon.

Kokoonnutaan museon portailla kello 13.00.

Tervetuloa mukaan!

Inkerin kansan via dolorosa

(Otteita toimittaja Niilo Yrjölän puheesta Inkeriläisten yhdistyksen vuosikokouksessa Viipurilaisessa Osakunnassa 15. 4. 1962.)

Kaiken kokemansa hävityksen jälkeenkin Inkerin kansa kulkee tänäkin päivänä suurelta osalta tuskien. kärsimysten ja menetysten värittämää raskasta tietänsä ryhdikkäänä ja kirkasotsaisena tietoisena siitä, että sen esi-isät ovat historian kaikissa vaiheissa, niin synkimmässä sorron yössä kuin hengenelämän voimakkaina nousukausina, aina täyttäneet paikkansa ja tehtävänsä valveutuneesti ja tinkimättömästi. Juuri tämä henkinen pääoma on tehnyt käsitettäväksi sen ihmeen, että inkeriläinen maanpakolaisväki elämänuskoansa kadottamatta edelleenkin herkästi vaalii oman syntyperänsä parhaita puolia, omia perinteitään ja sivistyksellistä omalaatuisuuttaan, mikä esim. kansanrunouden alalla on jo johtanut kuolemattomiin kulttuurisaavutuksiin. On luonnollista, että pitäytyessään korpivaelluksensa tielläkin omiin kansallisiin näkemyksiinsä inkeriläispakolaiset, jotka ovat olleet kotikonnuiltaan karkoitettuina paljon pitemmän ajan kuin esim. karjalaiset myös ovat tunteneet tarvetta keskinäiseen kosketukseen ja kanssakäymiseen säännöllisin väliajoin toimeenpantavien yleisten heimojuhlien ja muiden yhteisten tilaisuuksien muodossa. Inkerin kansan uskollisuus alkuperäänsä kohtaan on säilynyt murtumattomana Suomen ulkopuolellakin, ennen kaikkea Ruotsissa, missä sen jäsenet ovat hakeutuneet omiin kansallisiin yhdyskuntiinsa elinvoimaisine järjestöllisine rientoineen.

Ei muuten liene aiheetonta, että joskus esiin tuodaan — niin kuin jokin aika sitten eräässä karjalaisessa kirkkojuhlassa — esimerkkinä yksityisen kansan oman historiansa vaiheiden ja kansallisten piirteitten sekä hengen tuntemisen ja kunnioittamisen siunauksellisuudesta koko sen olemassaololle nimenomaan Israelin kansa, joka vanhan ajan pienistä kansakunnista on enää ainoana jäljellä huolimatta sen osaksi eri aikakausina tulleista tiheistä vainoista ja sen hajaantumisesta ympäri maapallon. Esi-isien uskomusten, periaatteiden ja kansallisen ajattelutavan arvossa pitäminen on, oltakoon niistä joihinkin yksityiskohtiin nähden kuten esim. juutalaisuudessa mitä mieltä tahansa, joka tapauksessa jokaiselle kansalle suoranainen elinehto kaikkina aikoina ja kaikissa olosuhteissa. Näin on ilmeisesti asian laita myös tämän päivän suomalaisten vaelluskansojen, inkeriläisten ja karjalaisten, elämänoloissa. Onkin mielihyvin sanottava, että ne molemmat ovat ainakin tähän saakka väkevästi osoittaneet perinnerakkautensa, mikä tahdonsuuntaus ei ole ollut leimaa antavana ainoastaan vanhemmalle polvelle, vaan myös nuoriso näyttää tajuavan, että näiden heimojen tehtävänä on erikoispiirteensä säilyttämällä niveltyä suomalaiseen yhteiskuntaan sitä siten rikastuttaen omaamiensa monenlaatuisine tunnustettuine henkisine ja moraalisine avuinensa.

Kaikkein varhaisimmat henkilökohtaiset kosketukseni inkeriläisiin ovat peräisin jo pikkupoikavuosiltani, jolloin inkeriläisiä maakauppiaita rattaissaan körötteli nupukivistä ajotietä aivan kotini vieritse Pietarin esikaupungissa, Udelnajassa. He huutelivat venäjän kielellä äänekkäästi erilaisia maataloustuotteitaan kaupaksi. Kun heistä silloin tällöin muutamat pistäytyivät asuntoomme vanhempieni kanssa rupattelemaan, niin muistan aina silloin kovasti ihmetelleeni sitä tosiasiaa, että nämä venäläisinä pitämäni kaupustelijat vaikuttivatkin pe-

rin tutuilta, aivan samansilta suomalaisilta kuin me itsekin olimme ja puhuivatkin selvää suomenkieltä ... Sen jälkeen toki näköpiirini tässäkin asiassa avartui. Pietarin suomalaista yhteiskoulua käydessäni saatoin todeta juuri inkeriläisistä kodeista lähteneiden nuorukaisten toveripiirissäni omanneen miellyttäviä, lujaa suomalaiskansallista henkeä ja siveellisiä arvoja edustavia mielipiteitä ja luonteenpiirteitä, mitkä kuvastuivat heidän vakavansävyisestä katsannostaan ja käyttäytymisestään. Jos tässä suhteessa oli poikkeuksiakin, niin se vain vahvistaa sääntöä, kuten on tapana sanoa. Aloin käsittää, että tuon kovat kohtalot läpikäyneen väestön eri aikakausien ahdingossa viisaasti resignoitunut henkinen kypsyneisyys ja kestäviin ihanteisiin ankkuroitunut elämännäkemys oli se tunnusmerkki, mikä antoi leimansa tuntemilleni inkeriläisille ja mikä epäilemättä aateloi koko Inkerin kansan valtaosaa.

Siirryttyäni v. 1918 muiden pietarinsuomalaisten tapaan Suomeen ja astuttuani Viipurissa sanomalehti Karjalan palvelukseen 1920-luvun puolivälissä jouduin työssäni läheiseen kosketukseen eräiden sikäläisten inkeriläisten johtomiesten, kuten Juho Pusan, Antti Kekin, Juho Tirrasen, Aappo Metiäisen, Matti Kälviäisen ja monien muiden, kanssa. Kaikki he toimivat Karjalan ahkerina avustajina. minkä lisäksi useat inkeriläiset opettajat ym. työskentelivät sanotun lehden ahkerina avustajina eri puolilla maakuntaa. Miten antaumuksellisesti he kaikki koettivatkaan pitää heimonsa asiaa vireillä esim. 1920-luvulla ja pitkin 1930-lukua, jolloin n. 40.000 inkeriläistä pakkosiirrettiin Vienaan, Siperiaan ja Turkestaniin. Tahtoisin erikseen mainita myös tämän Inkeriläisten Viestin päätoimittajan, opettaja Aappo Metiäisen, arvokkaan osuuden Karjala-lehden avustajana eri aikoina ja varsinkin silloin, kun hän talvisodan jälkeen hoiti lehdessämme inkeriläisten omaa palstaa ja saattoi siten valaa uskoa ja tulevaisuuden toivoa edustamansa väestön mieliin sekä valottaa heimolaistensa asiaa muillekin kansalaisille.

Kaikkein voimallisin vaikutelma inkeriläisistä jäi mieleeni jatkosodan vuosilta kotimaisten ja ulkomaisten sanomalehtien edustajain vieraillessa v. 1943 inkeriläisten pakolaisleirillä Lohjalla, mikä leiri oli yksi niistä, jotka muodostettiin Suomessa Inkeristä saksalaisten toimesta maahamme siirrettyjä noin 65.000 inkeriläistä varten heidän sijoittamisekseen työpaikkoihin täällä. Kuten tunnettua suurin osa tästä väestä palautettiin Inkeriin sodan päätyttyä. Lehtimiesretken yhteyteen oli järjestetty mahdollisuus seurata inkeriläisten nuorten konfirmaatiota Lohjan historiallisessa kirkossa, jossa oli saapuvilla 45:n ripille pääsevän neitosen ja nuorukaisen lisäksi koko leirin väki. Hankitut siistit tummat puvut ja leningit yllään nuoret seisoivat alttarin edessä vaikuttavana ryhmänä, jännityksen vakavoittamina kirkonmenojen alkamista odotellen. Kun rippi-isä, Venjoen seurakunnan ent. kirkkoherra Akseli Kajanti, palvelemisen ja omantunnon äänen seuraamisen merkitystä tähdentäneessä puheessaan satuttavin sanoin kosketteli nuorten raskaita koettelemuksia heidän menetettyään omaisiaan ja saamatta monikaan käydä kirkossa edes sen verran, että olisi tietänyt, missä siellä oli alttarin paikka, nuorten rintoihin patoutunut tukahdutettu tuska ja kaipaus purkautuivat valloilleen niin äänekkäänä nyyhkytyksenä, ettei sellaista tässä vuosisataisessa Herran temppelissä varmaan ollut ennen monestikaan tapahtunut. Uskontunnustuksen rippilapset sanelivat jo täysin rauhoittuneina. En erehtyne sanoessani, että tuona lyhyenä tuokiona Inkerin kansan sielu ikäänkuin avautui järkyttävän aitona, mutta samalla vapauttavana ja siten antoi taas näille kovien kohlujen koettelemille ihmisille uutta elinvoimaa jatkaakseen kulkuansa raskaalla

elontiellään. Perimmältään näitäkin inkeriläisiä tuona ajankohtana piti ryhdissänsä juuri syvä uskonnollisuus, tämä inkeriläisyyden yksi kaikkein luonteenomaisin piirre. Se auttoi heitä ylläpitämään toivoa synkimmänkin epätoivon hetkellä. Tämä elämännäkemys kuvastui myös sen inkeriläisopettajattaren kiitospuheesta, minkä hän leirillä vastaanottajille piti ja joka päättyi vakaumuksellisiin sanoihin: Meidän uskomme voittaa maailman.

Puheensa lopussa toimittaja Yrjölä kosketteli vielä parhaillaan käynnissä olevaa ent. pietarinsuomal. järjestäytymisasiaa, josta tämän lehden edellisessä numerossa hän on jo tehnyt tarkemmin selkoa. Paitsi keskinäisen kanssakäymisen aikaansaamista tämän aloitteen tarkoituksena on panna alulle vielä viime hetkessä myös ent. Pietarin suomalaisasutuksen historiaan sisältyvän tietouden kerääminen. On erinomaisen ilahduttavaa — puhuja sanoi — että juuri Inkeriläisten yhdistyksen eräitä johtomiehiä on mukana tässä vireille pannussa hankkeessa, sillä olihan Pietarin suomalaisen väestön ja Inkerinmaan asukkaiden keskinäinen vuorovaikutus ennen ensimmäisen maailmansodan päättymistä hyvin läheistä ja moninaista. Tällainen voimien kokoaminen sykähdyttävien muistojen merkeissä monien vuosikymmenien takaisilta innoittavan toiminnan ajoilta maailmankaupungin sydämessä ja sen liepeillä erikoislaatuisissa olosuhteissa ja kiinteässä kohtalonyhteydessä on epäilemmättä muodostuva kummallekin osapuolelle, sekä ent. pietarinsuomalaisille että inkeriläisille, tervetulleeksi henkiseksi virkistykseksi nykyisissäkin oloissa. Samalla se on koituva yhteistoimintaan sisältyvän kulttuurikeräyksen kautta hyödyksi koko maamme sivistyselämälle, toimittaja Yrjölä lausui puheensa päätteeksi.

Inkeriläisten kesäjuhla 1962

Kuluvan vuoden kesäjuhla vietetään heinäkuun 7—8 päivänä Turussa seuraavalla ohjelmalla:

Lauantaina heinäkuun 7 pnä

klo 15 — Ruokailu Palokunnantalossa, Eerikink. 24
18 — Ohjelmallinen illanvietto Palokunnantalossa

Sunnuntaina heinäkuun 8 pnä

Klo 6—7 Aamukahvi Palokunnantalossa
7.30 — Ehtoollisjumalanpalvelus Tuomiokirkossa
10 — Inkeriläisten muistokiven paljastus uudella hautausmaalla
12 — Ruokailu Palokunnantalossa
14 — Päiväjuhla Konserttisalissa, Aninkaistenk. 9.

Majoitus

Yksityismajoitusta on saatavissa hotelli Turun Hospitsissa, Yliopistonk. 29. Hinnat yhden hengen huoneelta 900—1100 markkaa ja kahden hengen huoneelta 1600—1800 markkaa vuorokaudelta. Näihin hintoihin tulee lisäksi 15 % korotus.

Yhteismajoitus Retkeilymajassa, Linnank. 39, viihtyisissä huoneissa. Täydellinen vuodemajoitus, joka maksaa 300 markkaa hengeltä ja vuorokaudelta.

Jossakin Turun kansakoulussa järjestetään yhteismajoitus patjoilla ilman lakanoita, peitettä ja tyynyä 150 markan maksusta hengeltä ja vuorokaudelta.

Majoitusta haluavien on ehdottomasti lähetettävä majoitustilauksensa kesäkuun 15 päivään mennessä Jooseppi Klemettilälle, Turku, Uudenmaank. 10 C, puh. 21 052.

Juhlaan saapuvat saavat tiedon majoituspaikastaan Palokunnantalolla lauantaina heinäkuun 7 päivänä klo 9 alkaen.

Juhlapaikalla myydään 200 markan

TYÖSARALTA

Turun paikallisosasto

Yhteinen retki tehtiin Helsinkiin Inkeriläisten yhdistyksen vuosikokoukseen sunnuntaina huhtikuun 15 päivänä. Matka sujui mukavasti. Oli ihana keväinen ilma. Upeassa linja-autossa katkesi kilometri toisensa jälkeen nopeassa tahdissa. Siirtokarjalaisiin kuuluva, monista seuraelämän harrastuksistaan tunnettu autonkuljettaja kauniilla äänellään aloitti aina vähän väliä laulun, ja häneen yhdyttiin koko joukolla. Niin kaikui raikkaaseen kevätilmaan "Pyhäaamun rauhaa, Kesän kirkasta huomenta, Kesäpäivää Kangasalla, Karjalan kunnaiden kaihoo" ym. Helsingin vilkkaassa vilinässä Hertta Luukkonen toivotti joukkomme tervetulleeksi pääkaupunkiin ja opasti aluksi meidät ihailemaan tunnettuja museonähtävyyksiä. Oltiin vuosikokouksessa ja sen jälkeen kierreltiin katuja ja tarkasteltiin nopeasti kasvavaa pääkaupunkia. Paluumatka sujui samanlaisen rattoisan mielialan vallitessa kuin menokin, vaikka aurinko ei enää loistanutkaan kirkkaalla taivaalla, vaan hämärä hiipi yhä lähemmäksi, peittäen maan vähitellen vahvaan vaippaansa. Turkuun tultiin jo öisen pimeyden vallitessa.

Pääsiäisjuhlaa vietettiin toisena pääsiäispäivänä. Juhlaväkeä oli ennätysmääriimme nouseva joukko. Eipä olisi karjalaisten sali paljon enempää jaksanut sisälleen sijoittaakaan. Pelättiin jo lisätuolienkin loppuvan kesken, Rouva Maria Talonpoika istahti pianon ääreen ja niin aloitettiin tämä juhla pääsiäisvirrellä. — Näinä päivinä ovat kristityt tervehtineet toisiaan Pyhän kirjan sanoilla: Kristus on ylösnoussut... Hän on totisesti ylösnoussut, aloitti Juho Talonpoika tervehdyspuheensa. Puhe jatkui pääsiäissanoman merkeissä. Siinä todettiin, että nykyajan ihminen etsii sielulleen rauhaa ehkä enemmän kuin koskaan ennen. Jeesus toi rauhan maailmaan ja vahvisti sen sovintokuolemallaan. Jokainen ihminen voi saavuttaa sielulleen rauhan. Se on kuitenkin jokaisen etsittävä. Lue raamattua, seuraa Kristuksen kärsimystietä, niin löydät rauhan sielullesi. — Vakavan puheen jälkeen Lyydia Adel, Elvi Tuoml sekä Liisa ja Kaarina Kopponen esittivät kitarain säestyksellä laulut Haudassa lepää Herramme Jeesus ja On täytetty, Jeesus, sä lausuit... Juhlapuheessaan kirkkoherra Armas Aavikko lausui, että meidän on helppo ymmärtää, että joulu on ilon juhla. Silloin syntyi Vapahtajamme. Mutta meidän on vaikeampi ymmärtää, että myös pääsiäinen on ilon juhla. Niin kuitenkin on. Jos meillä ei olisi pääsiäistä, niin me olisimme edelleen kuoleman vallan alaisia. Me iloitsemme siitä, että Kristus kuolemallaan pelasti meidät iankaikkisesta kadotuksesta ja aukaisi tien taivaaseen. Kristinusko on uskonnoista korkein. Se todistaa sen, mitä seuraa ajallisen elämän jälkeen. Meidän ajatuksemme tällaisten juhlien aikoina herkästi siirtyvät menneisiin aikoihin. Inkerissä vietettiin pääsiäistä suurella hartaudella. Kun me tätä muistelemme, herättää se meissä kunnoitusta esivanhempiamme kohtaan.

Kahvitauon jälkeen jatkettiin ohjelmaa virrellä. Sen jälkeen puhui teol. yliopp. Vilho Mustonen. Ei ole uusi asia, että Kristuksen ylösnouseminen kielletään monella taholla, sanoi puhuja. Sangen usein väitetään, että ristinkuolema ja ylösnouseminen ei ole ollut todellinen, vaan näennäinen tapaus. Paha maailma näkisi kovin mielellään, ettei niitä olisi. Jos ei olisi

---

hintaista juhlamerkkiä ja 50 markkaa maksavaa juhlaohjelmaa, joista saatavat tulot käytetään juhlakustannusten peittämiseksi.

Juhlatoimikunta.

ristinkuolemaa, ei kristityllä olisi tämän eikä tulevan elämän onnea. Jos Kristus ei olisi ylösnoussut, olisimme me kadotetut. Raamattu kuitenkin todistaa meille Kristuksen suuren voiton, ihmiskunnan pelastuksen. Kristus kuoli ja haudattiin. Hän nousi kuolleista ja pelasti meidät kuolemasta. Tämän puheen jälkeen Juho Hartikainen lausui kirjoittamansa runon Jeesus elää. Runossa kuvaillaan Jeesuksen kuolemaa ja ylösnousemista. Ohjelmassa oli vielä khra Aavikon lopettajaispuhe, minkä jälkeen laulettiin yhteisesti virsi.

Turun paikallisosastossa eletään kesäjuhlan valmistelujen merkeissä. Kun valmistaudumme ottamaan vastaan ainakin tuhanteen henkeen nousevan joukon heimolaisiamme, niin on siinä sekä huolta että hoppua. Vieraille on saatava majoitus sekä runsaasti niin henkistä kuin ruumiillistakin ravintoa. Yritämme parhaamme, että tulisitte täällä viihtymään ja veisitte täältä mennessänne mieluisat muistot. Siinä mielessä täällä pidetään kokouksia ja pohditaan asioita puolelta ja toiselta. Onhan tässä vielä pidettävä talkoita, lainattava lapioita ja rautakankia sekä valmistettava sementtiäkin, ennenkuin asiat ovat kunnossa. Uskomme kuitenkin kaikesta kunnialla selviytyvämme, joten rohkenemme toivottaa heimolaisemme läheltä ja kaukaa tervetulleiksi tänne. Johtakoot kaikkien tiet Turkuun ensi heinäkuun 7 päivänä.

TURUN PAIKALLISOSASTO järjestää **KEVÄTJUHLAN** Karjalaisten talossa toisena helluntaipäivänä klo 14. Tervetuloa.

Johtokunta.

Inkeriläisten yhdistys.

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin huhtikuun 15 päivänä Helsingissä Viipurilaisen Osakunnan huoneistossa. Alussa laulettiin yhteisesti Olet maamme armahin Suomenmaa.

Kokouksen avauksen suoritti yhdistyksen puheenjohtaja dipl.insinööri J. A. Savolainen. Puheenjohtajaksi valittiin kokouksen avaaja ja sihteeriksi johtaja Antti Kekki. Pöytäkirjan tarkistajiksi tulivat neiti Elsa Luukkonen ja herra Aatami Sokka.

Kokous todettiin lailliseksi. Sihteeri esitti vuosikertomuksen, mikä hyväksyttiin. Puheenjohtaja esitti tilikertomuksen ja tilintarkastajain lausunnon. Toimikunnalle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus. Toimikunnan jäsenille ei makseta mitään palkkiota, ainoastaan todelliset matkakulut. Jäsenmaksu päätettiin pitää entisenä, 300 markkaa ensimmäiseltä perheen jäseneltä ja toisilta 100 markkaa.

Toimikuntaan valittiin erovuoroiset johtaja Antti Kekki, rehtori Heikki Mylläri ja opettaja Herman Raski uudelleen ja varajäseneksi valittiin Helsingin paikallisosaston puheenjohtaja Pekka Filimonoff. Kuoleman kautta eronneen maanviljelijä Matti Kukkosen tilalle valittiin neiti Hertta Luukkonen ja eroa pyytäneen kapteeni Juho Tirrasen tilalle lehtori Matti Vironmäki.

Hyväksyttiin toimintasuunnitelma ja talousarvio alkaneelle vuodelle. Tilintarkastajiksi valittiin entiset kauppaneuvos Oskari Rokkanen ja konttoripäällikkö Juho Vesa sekä varalle opettaja Antti Huurto.

Kokouksen päätössanat lausui puheenjohtaja J. A. Savolainen.

Varsinaisten kokousasiain jälkeen puhui toimittaja Niilo Yrjölä. Hänen puheensa lyhennelmä on toisaalla lehdessämme. Johtaja Antti Kekin laatima virpomisaiheinen kuvaelma johti ajatukset "virpomissuntakkiin".

Helsingin inkeriläiset kokoontuivat huhtikuun toisena sunnuntaina eli 8

päivänä kello 14 tavanmukaiseen yhdessäolotilaisuuteen Olympiastadionille. Kun tilaisuus oli lähellä pääsiäistä, oli pyydetty puhujaksi rovasti A. Kajanti. Tilaisuus aloitettiin virrellä 162. Sitten rovasti puhui paastoajasta. Puheen jälkeen veisattiin virsi 52. Heti tämän jälkeen kanttori L. Rannema lauloi laulut Kun Herra on mun paimeneni ja Lähemmä Jeesus.

Kahvi alkoikin nyt olla valmista. Pidettiin tauko. Juotiin emäntien laittamat piirakkakahvit sekä seurusteltiin.

Kahvitauon jälkeen jatkettiin ohjelmaa. Ensin yhteislaulu Oi muistatko vielä sen virren. Kun vielä koululainen Hannele Kaleva lauloi 2 laulua, oltiin valmiit kuuntelemaan dipl.ins. J. A. Savolaisen kertomusta Inkeriläisten vaiheista 20-luvulla. Tämän jälkeen rouva Maija Makkonen soitti kitaralla italialaisen sovituksen Kellot. Herra J. Kämärä muisteli niitä aikoja entisiä, kertomalla Saappaat ja kolme sotilasta tarinan omista kokemuksistaan. Loppurukouksen jälkeen laulettiin Oi kuningasten kuningas.

Seuraava tilaisuus on toukokuun toisena sunnuntaina, äitien päivänä. Mikä jääkin sitten tämän toimintakauden viimeiseksi. E. L.

Inkeriläisten Yhdistyksen

Helsingin paikallisosaston tavanmukaista kuukausijuhlaa vietetään jo tutuksi tulleessa Stadionin luentosalissa. Se onkin tämän toimintavuoden viimeinen. Kun päivä sattuu olemaan äitienpäivä, niin siitä tulee samalla toukokuun toisen sunnuntain merkeissä vietettävä äitienpäivä ja toimintakauden lopettajaisjuhla. Ohjelma on monipuolinen arpajaisineen ja tietenkin maukkaine piirakkakahvineen. Tervetuloa joukolla mukaan!

Johtokunta

JUHANNUKSENA VÄSTERASIIN

Helsingin inkeriläisten opintokerho lähtee linja-autolla Ruotsin inkeriläisten kesäjuhlille Västeråsiin ja ottaa auton täytteeksi sivullisiakin mukaan. Lähtö tapahtuu Helsingistä 21. 6. 1962 aamulla Turkuun ja sieltä autolautalla Ruotsin puolelle ja Västeråsiin. Paluu maanantaina 25. 6. 1962 ja ollaan perillä Helsingissä illalla.

Sitovat ilmoittautumiset viimeistään kesäkuun 4 päivään mennessä P. Filimonoville puh. 763375. Ilmoittautumismaksu 3.000:— markkaa. Mikäli majoitus järjestyy, tutustutaan menomatkalla Tukholmaan.

Tervetuloa mukaan!

Huom!

Sattuneesta syystä huomautetaan vielä kerran, että lehteen lähetettävien kirjoitusten, ilmoitusten ym. aineiston on EHDOTTOMASTI oltava perillä toimituksessa viimeistään kuukauden 5 päivänä, niinkuin on ollut käytäntö jo monta vuotta.

Toimitus.

Risinkka

— Risinkka..
hah-hah-haa..
— Heräsin suu täynnä naurua..
— Kaskuanpa tästä:

— Kohtalo, isolla koolla on johdatellut elämääni..! Se teki minusta opettajan. Jo pienenä, kouluni alkaneena, kun minulta kysyttiin mikä minusta tulee, vastasin heti, että — opettaja!

Oli aikoja, jolloin ei saatu opettajia — epäpätevätkin kelpuutettiin. Niinpä, kun erääseen kylän kouluun tarvittiin opettajaa, minua, keväällä kouluni päätyttyä, pyydettiin, olin valmis tulemaan — epäpätevänä. Kun on nuori ja riehakas ja pää kylmä, niin — uskaltaa..

Tulin perille toimipaikkaani. Astuin sisään, tervehdin. Toivotettiin tervetulleeksi tuleva opettaja. Kysyin, onko talon isäntä kotona?

— Ei, Juhana-seukko on linnassa.

— Linnassa! Entä emäntä?

— Ieva-senkkokin on linnassa. Olette siis sukulaisia — serkuksia?

— Ei, täällä ovat kaikki keskenään senkkoja, sellainen on tapa.

— Mutta miksi isäntäväki on linnassa?

— Maitoja viemässä, joka talosta on pari ihmistä reisussa kahdesti viikossa linnassa, se on, kaupungissa. Kaikilla on omat asiakkaansa. Lähtevät yösydännä ja palaavat näin päivällä. Sellainen on tapa. Samalla kuulin, kun vanha täti tuvan perältä huusi:

— Liisa, käyhän työntämässä ne roistot luokalta kujaan.

Väreet kulkivat pitkin selkäpiitäni. Roistoja. Katselin tarkkaan ikkunasta niitten lähtöä, juu, Liisa kantoi lapiollisen roskia pihalle!

— Levitä se poppana sinne opettajan puolelle, selitti vanha täti, Liisan tultua tupaan.

— Poppana! Näin sitten, kun Liisa kantoi lattiamattoa sinne opettajan puolelle. Rakennuksessa oli kaksi tupaa, välillä iso porstua. Toinen tupa oli järjestetty luokaksi ja opettajan asunnoksi.

— Syötkö, opettaja, tarttuloi, kysyi palvelijatar, Justiina-seukko.

— Tarttuloi?! Mitä ne ovat? Selitys kuului:

— Muinoin eräs kulkukauppias yritti kärryillään tuota savista mäkeä ylös, ei hevonen jaksanut vaikka kuinka yritti, mies huutamaan: tarttu, tarttu..

Emännät riensivät katsomaan, mitä miehellä on myytävänä ja näkivät kartahvellii. Ostivat kärryn tyhjäksi. Niin mies pääsi pintehestä, ja siitä alkaen kylässä on nähty tarttuloi.

— Siis perunaa! Syönhän toki perunaa!

Siinä syödessä niitä tarttuloi palasi isäntäväksi "linnasta". Tervehdittiin.

Emäntä Liisalle:

Pukkilaijok

(Pukkilan joki)

Pukkilaijok niemii halkoo
ja kärmeen kiemurtelloo,
surustaaks vesj kuivaa alko
vai yksinäistä elloo?

Pukkilaijoojen tulvaveejees
virtaa makijaisii,
joka suarees sekä niemees
kukkii pulpukkaisii.

Pukkilaijoojen rantahiekaas
pääskyyst tekkööt pessää,
sinne miunkii mielein kaipaas
monttoist, monttoist kessää.

Pukkilaijoojen penkereet ne
ovat punaist multaa,
Pukkilaijoojen niemekkeet ne
mielestäin on kultaa.

Anni Pukki.

— Tulehan, Liisa, päästämään solmu auki suur'suurievusta ja otahan tämä pien'suurriepu myös ja ravista ne ulkona.

Huomasin, että suur'suurriepu on meikäläisittäin shaali ja pien'suurriepu pääliina, molemmat paksuja.

Kun sitten vasta-alkava koulu oli vihitty ja muut seremoniat suoritettu, alkoi opetus. Uransa alkutaivalta kulkeva opettaja oli saanut opetettavakseen 30 oppilasta, osastoja eli luokkia oli neljä.

Silloin tällöin sain vieraakseni entisiä koulutovereitani, jotka uteliaisuudesta saapuivat katsomaan ja seuraamaan kouluunmenoa. Kauimmin viipyi paras ystäväni Kaisa, jota oppilaat nimittivät "uudeksi opettajaksi.." hän kun oli opettamassa silloin tällöin.

Entä se risinkka, joka antoi aiheen tähän kaskuun. Kas näin: olimme sopineet Kaisa-ystäväni kanssa, että nyt hän menee luokkaan ja minä jään toimittelemaan kotiaskareita. Jonkun ajan kuluttua alkoi luokasta kuulua naurunhörähdyksiä ja samalla ryntäsi "uusi opettaja" luokalta tulipunaisena kasvoiltaan: "Mene itse luokkaan, Aatami pyysi mitä lie risinkkaa, minä tarjosin kaikkea, mitä opettajapöydällä oli, ei kelvannut, ja luokka nauroi vain!"

Selitin tilanteen, mutta ei ystäväni enää suostunut menemään luokkaan, ei nyt, eikä toistekaan.

Ja lapset kutsuivat häntä nyt "Risinkka"-opettajaksi, jonka hän itsekin naurusuin hyväksyi. Risinkkaa (kumia) ei sattunut olemaan op. pöydällä.

Ystäväni viipyessä yhä luonani teimme retkiä ympäristöön ja tutustuimme ihmisiin. Niin kylän väki kuin oppilaatkin olivat mukavia, sukkelia ja kekseliäitäkin.

Kerran jätin pari poikaa laiskalle. Itse istuimme tarinoiden kahvipöydän äärellä. Samassa kuului oven takaa Aapo-pojan ääni: "Jos ette lase, ni syöttäkää, jos ette syötä, ni saattakaa!" Oli vaikeata pidättää naurua. Laskin. Seuraavana päivänä pojat loistivat luokalla! Vuorovaikutus.

Kerran olimme läksläisissä. Oli kiintoisaa seurata läksiäistapoja, se oli meille uutta. Mieleemme jäi morsiamelle laulettu valitusvirsi: "Ai-jai-jai-jaa Ieva-seukko, mitä sie nyt teiti! Kahest' hopjasormuksesta pääsi pettiin neiti!" (silmukka).

Kotiin palatessamme sanoi "Pisnkka"-ystäväni: "Kyllä minä en vaan päätäni petliin vie!"

Ja on pitänyt sanansa. Minä en puhunut mitään. Myöhemmin minä, tosin kahest kultasormuksesta pääni petliin veini.. ja on siinä petliä myötäillen ollut yli neljä vuosikymmentä.

Sitten ystäväni lähti, jäin yksin — rajan taa.

Aika riensi. Olimme kumpikin hankkineet opettajapätevyyden ja valistimme kansaa kukin tahollamme. Minä jatkuvasti samassa koulussa.

Mutta sitten, uuden kevään saapuessa tapahtui käänne elämässäni. Minut oli taas keksitty ja pyydettiin tulemaan tietoja ja taitoja jakamaan Pietariin, Viipurinpuolen, ns. "Jaakkimaisen kouluun." Tietysti suostuin.

Lähtiessäni tästä ensimmäisestä opinahjostani sain "evääkseni" talon isännän, Juhana-seukon (Lankinen) sepittämän "runoelman":

"Koska tulit, Aino, meille,
sinun opetukses teille,
lapsilaumaa kaitsemahan
opetusta antamahan,
vaikka olit vähän kaino,
Luoja antoi uhkeutta,
luonnollesi rohkeutta,
lopuksi näin kiiton saat!"

Pietarissa vaikutin toistakymmentä vuotta ja olojen siellä muuttuessa uusi elämä kohdallani alkoi Suomessa.

Koettu ja eletty todellisuudessa ja unessa Hietamäen Kuttusin kansakoululla, nyt kadotetussa Inkerissä.

Aino Tiinus.

Kevät

Jo häipyi jään
ja iumen vaita,
tie eiämään
käy niiden aita,
ja naurusuin
se nousee sieitä,
yö ennenkuin
pois ehtii tieitä.

Näin rikastuu
taas eiämämme,
kun toukokuu
on iähellämme,
ja ilmat sen
jo iämpenevät,
myös Suomehen
taas saapui kevät.

Ja lauiujaan
taas linnut lauiaa,
kun vaitoinaan
veet rantaa kaulaa;
soi kiitoksin
myös pälvipeiiot,
ja meiiiäkin
on mieiet meiiot.

Kun aukeevat
taas kukkain nuput,
maa ioistoisat
saa ruohohuput,
niin vainio
iuo täyttä terää, —
sen kaipio
myös meissä herää.

Ja onnelle
ei iöydy vertaa,
on totta se,
sen sydän kertaa,
näin keikkuen
taas tuli kevät
ja ihmisten
suut hymyiievät.

Aappo Metiäinen.

Kotoisia Kuvia

Muistoja Skuoritsan, Spankkoon, Kolppanan ja Kupanitsan pitäjien naapureista

II.

Mainituilla alueilla muistan nähneeni vain 5 luonnonjärveä: Himasinjärvi ja 4 Hatsinan järveä. Näiden lisäksi oli useita pieniä lammikoita joista käytettiin nimeä "tiikki". Kuuluisin niistä oli Ontrovan tiikki. Siitä kerrottiin, että eräänä kuivana kesänä vesi oli haihtunut ja kuivunut pohjalieju oli jostain syystä syttynyt tuleen. Niinpä sanottiinkin joutenolevalle usein: "Jos sinulla ei ole muuta tekemistä, niin mene Ontrovaan tiikkiä sammuttamaan." Ja — "Ontrovan tliikki palaa".

Jokia oli useita. En käynyt tarkistamassa. mutta kuulin kerrottavan Inkerinjoen alkaneen Skuoritsan kirkon takana olevasta lähteestä. Tämä lähde lienee ollut suuri, sillä Purskovankylän kohdalla joessa virtasi paljon vettä. Vaikka joki oli matala, oli se toistakymmentä metriä leveä ja vuolas. Joessa oli erittäin kirkas vesi, niin että kalkkipohja näkyi selvästi 6 m syvälläkin. Paikallisten asukkaiden uintiharrastus saattoi olla vähäistä, sillä kun kerran yritin uida ja palıaa avistamatta hyppäsin Inkerinjokeen. niin kyllä tuli kiire penkereelle, koska vesi oli "kauhean" kylmää. Hatsinanmyllyn alapuolella Inkerinjokeen yhtyi Laavajoki. Svernitsanjoki ja Paaritsanjoki.

Laavajoki alkoi Hatsinanjärvestä. Tässä joessa oli hyvä käydä uimassa, koska siinä virtasi järven lämmintä

pintavettä. Eräänä päivänä oli Laavajoessa veden lämpö + 22°, mutta samaan aikaan oli Inkerinjoessa vain + 13°. Näin kylmässä vedessä ei uiskennellut huvikseen.

Svernitsan joki alkoi Sahalan ja Korpikylän välillä olevasta lähteestä. Se virtasi Hatsinan keisarinhovin puiston läpi. Puistossa, mikä käsitti noin 5 km² laajuisen aidatun metsäalueen, hoidettiin hirviä, saksanhirviä, kuusipeuroja ja metsäkauriita. Puiston venäläinen nimi oli Sverinets ja sen suomalaiset muunsivat Svernitsa. Tästä kai heti johtui joenkin nimi. Puiston aidan ulkopuolella Svernitsanjokeen yhtyi Hatsinan kaupungin likaviemäri, mikä kulki puistossa peitettynä. Viemäri teki joen veden likaiseksi ja haisevaksi. Siksi Sokkalan asukkaat antoivatkin joelle uuden nimen "Paskajoki".

Paaritsanjoki alkoi Paaritsankylässä olevasta lähteestä. Joki virtasi metsien halki Korpikylään. Vähän ennen Korpikylää Paaritsanjokeen yhtyi Sornuanjoki. Keskellä Korpikylää Paaritsanjoen varrella oli suuri lähde. Se oli porakaivo pystytettyine noin 5" läpimittaisine rautaputkineen, minkä yläreuna oli 1 m korkeammalla maanpintaa. Putken suusta työntyi runsaasti vettä pulppuamalla. Samanlainen porakaivo oli myös Saalisinkylässä. Mainitun kylän alapuolella Paaritsanjokeen yhtyi Puutostinkylän luota alkava puro. En muista sen nimeä, mutta meidän kotona sanottiin sitä Pieneksijoeksi. Hatsinasta Kuippinalle johtava maantie ylitti Paaritsanjoen Sokkalan-, Reisinän- ja Koljonkylän maiden yhtymäkohdassa. Tähän oli rakennettu harmaasta paadesta komea Itisilta. Jokaisen kylän maalla Itisillan luona oli lähde. Reisinän lähteestä oli rautaputki revitty irti. Pikkupojat olivat lyöttäneet lähteen umpeen kivillä. Näiden välistä vieläkin pulppusi vettä. Sokkalan ja Koljonkylän lähteissä oli pahoin ruostunut rautaputki. Vaikka sen läpimitta oli samoin 5 tuumaa, seinämä oli noin 5 mm ja putken yläreuna kohosi maanpinnasta 80 cm. Näistäkin putkista tuli päivittäin paljon vettä Paaritsanjoessa sai käydä uimassakin, sillä keskikesällä veden lämpö oli jopa + 17° Sokkalan kohdalla.

Sornuanjoki oli padottu ja muodosti siten Sornuanjärven. Samoin Inkerinjokeen oli patoamalla muodostettu Myllykylänjärvi ja Hatsinanmyllynjärvi.

Kupanitsassa ja Spankkovan sekä Kolppanan länsi-Inkerin ylängöllä olevissa osissa ei ollut järviä eikä jokia. Monessa kylässä oli pieniä lammikoita. Niitä sanottiin "tiikiksi". Tiikissä säilyi vesi läpi vuoden Niistä ammennettin vettä karjaa ja muuta taloutta varten. Kaivoja oli harvassa, sillä niiden kaivaminen oli työlästä. Ensin täytyi puhkaista pinnalla oleva lähes 10 m paksuinen sorakerros. Siinä oli paljon erisuuruisia kiviä, mitkä liitti toisiinsa sitkeä savi. Tällaiseen soraan ei pystynyt lapio. Rautakankikin upposi lyönnillä vain muutaman millin, koska aina oli kivi vastassa. Päällimmäisen sorakerroksen alla oli noin 10 m paksu paasikerros. Rautakangella hakkaamalla siitä sai irti pienen kappaleen kerrallaan. Vasta paasikerroksen alla olevaan sorakerrokseen kaivettuun kaivonpesään tuli vettä. Siksi kaivot olivatkin syviä. Molkkovankylässä Juho Ollikaisen kaivon sanottiin olevan 18 m syvän ja Vesikkolassa setäni kaivon syvyydeksi mainittiin 24 syltä. Todennäköisesti oli vieläkin syvempiä kaivoja.

Inkerissä vuotuinen sademäärä on suurempi kuin haihtuminen. Olen usein ajatellut, minne joutuivat ylijäämä- ja varsinkin kevättulvien aiheuttamat vedet. Niiden imeytyminen saven tai savensekaisen soran läpi on vähäistä. Ehkä jonkin selvityksen tarjoavat "kurmukset."

Vesikkolan ja Rampaalan välillä olevassa metsikössä oli kurmus. Sen muodosti suppilomainen noin 10 m läpimittainen ja 5 m syvä kuoppa. Kuopan yläreunoilla kasvoi pajupensaita

ja orjantappuroita. Alempana kasvoivat pensassanajalat, mutta keskikohdalla oli suuria kiviä. Vaikka kesällä usein istuinkin näitten kivien päällä, niin milloinkaan en nähnyt tämän kurmuksen toimivan. Naapurit kertoivat, että kevättulvilla vesi virtasi kurmukseen ja siellä olevien kivien välistä maansisään. Toisen kurmuksen näin toimivan. Puolakkalan, Vesikkolan ja Pekkolan kylien välillä oli savipohjainen painuma. Tämmöisiä painumia oli Kupanitsassa muitakin. Niiden nimi oli "pola". Tämä Vesikkolan pola oli noin 1 km pitkä ja ½ km leveä. Kevättulvan aikana se täyttyi vedellä, mutta kesällä oli jäljellä vain noin 20 m läpimittainen tiikki. Muu pola kasvoi ruohoja. Olin usein kesällä ruokatunnin aikana syöttelemässä siellä setäni hevosta. Polassa oli kurmus. Se oli matala kivipohjainen kuoppa ja kantoi nimeä "Hovinkaivo". Kun kerran tulvaveden laskeutumisen aikana lähestyin Hovinkaivoa, niin selvästi näkyi kuinka siinä tyynellä ilmalla veden päällä olevat roskat pyörivät kurmuksen kohdalla. Silloin se kaiketi imi vettä, ja sen täytyi imeä kovalla voimalla, koska kuivatti polan parissa viikossa. Hylkysin kylässä oli vielä suurempi pola, mutta sen kurmusta en nähnyt.

Kuuluisin kurmuksista oli Roopenkurmus. Se sijaitsi Kikkeristä Vesikkolaan johtavan tien läheisyydessä. Tästä kurmuksesta kerrottiin seuraava tarina.

Oli pääsiäispäivä. Joukko nuoria kulki Kikkeristä Vesikkolaan. Kevätvedet olivat valloillaan ja tiet kuraisia. Kurmuksen luo saavuttuaan eräs tytöistä lähti pesemään kenkiään kurmuksessa. Kurmuksen reunalla jalka luiskahti ja hän putosi kurmukseen. Tämän havaittuaan Roope niminen poika riensi pelastamaan hukkuvaa tyttöä, mutta kurmus nieli hänetkin. Toiset pojat juoksivat Puolakkalankylään hakemaan pelastusvälineitä. Sidottiin köyteen rautakoukku ja viskattiin se kurmukseen. Koukku tarttui hukkuneiden vaatteisiin ja pian saatiin onnettomuuden uhrit maanpinnalle samanaikaisesti. He olivat kietoneet kätensä toistensa ympäri. Henkiin heitä ei voitu pelastaa. Väitettiin heidän rakkautensa olleen lujan, koska vielä kuollessaankin halasivat. Tästä tapahtumasta kurmus oli saanut nimekseen Roopenkurmus.

Ehkä olen väärässä yrittäessäni selvittää krumuksen toimintaa seuraavalla tavalla.

Paasikerroksessa on aukko tai halkeama, josta vesi painuu syvempiin kerroksiin. Aikojen kuluessa on vesi pinnalla olevasta sorakerroksesta kuljettanut virratessaan paasissa olevaan aukkoon mukanaan hienot kiviainekset. Aukon kohdalle jäivät vain suuret kivet, joiden välistä vesi pääsi virtaamaan maan sisään. Vesi imeytyi paasikerroksen alla olevaan sorakerrokseen ja sitä pitkin virtasi hitaasti alankoja kohti. Tällä tavalla voidaan selvittää myös, miksi Länsi-Inkerin ylängön reunamilla oli paljon lähteitä, joista lukuisat joet saivat alkunsa. Tämä olettamus ei pysty selvittämään Skuoritsassa olevien lähteitten toimintaa. Niistä vesi tuli pulppuamalla, siis maan sisässä täytyi olla suuri vesisuoni. Suoraa yhteyttä kurmuksen ja lähteen välillä ei voinut olla, koska lähteet toimivat tasaisesti vuodenajoista ja sääsuhteista huolimatta. On mahdollista, että vedellä kyllästetystä sorasta tihkusi vettä lukuisiin pieniin vesisuoniin, mitkä yhtyivät ja muodostivat suuren vesisuonen. Tämä aiheutti Korpikylän muidenkin suurten porakaivojen toiminnan.

Olisi mielenkiintoista, jos asiantuntija selvittäisi tämän "pumppulaitteen", missä imupuolena näyttää olevan kurmus ja syöttöpuolena lähde. Jotain yhteyttä niillä täytyy olla.

Reino Vesikko.

Vuodet vierivät

60 vuotta täyttää 23. 4. 1962 Anna-

Tikkurila 1.90 Y115

Tähtäimeltä

Kevät vaatii paljon työtä,
kieltäytymistä,
paheelle voi pato nousta
hiekkajyväsistä.

Maria Volmari os. Piipponen Örebron kaupungissa Ruotsissa. Hän on syntynyt Inkereen seurakunnan Vanhassa-Riihikylässä joutuen naimisiin Potolankylään. Toisen maailmansodan aikana hän joutui perheineen jättämään synnyinmaansa ja siirtymään Viron kautta Suomeen sekä täältä edelleen Ruotsiin. Nyt hän asuu Örebron kaupungissa.

60 vuotta täytti teknikko Toivo Summanen 28. 4. 1962 Helsingissä. Hän on syntynyt Lempaalan Kirjasalossa maanviljelijän poikana. Lempaalassa hän kävi kaksivuotisen opiston. Suomen vapaussodan päättyessä osa kirjasalolaisia siirtyi Rautuun ja sieltä käsin vapauttivat Kirjasalon kylät. Heidän mukanaan oli Toivo Summanen aina Tartonrauhaan saakka. Siirryttyään Suomeen hän suoritti teknillisen koulun Viipurissa ja jäi rautatien konepajan palvelukseen. Viipurin inkeriläisten yhdistyksen monipuolisessa toiminnassa hän oli tiiviisti mukana opinto- ja näytelmäkerhoissa, kuorossa, urheilussa ja kuukausittain pidetyissä iltamissa. Viime sotien jälkeen hän oli toimessa Oy Ahlströmin tehtaassa Karhulassa. Sieltä käsin hän piti yhteyttä Kotkassa asuvien inkeriläisten kanssa aina Helsinkiin siirtymiseensä saakka. Täälläkin hän väliaikaisesti hoiteli Inkeriläisten Yhdistyksen toimiston asioita.

50 vuotta täyttää ensi kesäkuun 12 päivänä Niilo Pullero Helsingissä. Hän on syntynyt Inkerissä Valkeasaaren Suontaankylässä siirtyen sitten olosuhteiden muututtua Suomeen. Onnittelemme!

Ahkerana uurastaen
parhaintansa näyttäin,
tuloksia saavutetaan
lahjat oikein käyttäin.

Oman mökin omistaa kai
jokahinen soisi,
että turvallisin mielin
työnsä tehdä voisi.

Joskus toiveajatukset
vievät lapsuuskotiin,
heidän luokseen, jotka viha
sortanut on sotiin.

Muistoissa näin rakkaintamme
kukin säilytämme,
niiden turvin jaksain luoda
uuden elämämme.

Uappi.

Inkeriläisten VIESTI

Kustantaja ja julkaisija:
Inkeriläisten Yhdistys r.y.
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa joka kuukauden puolivälissä.

Toimitus ja konttori:
PORVOO, postilokero 5.
Puhelin, Porvoo 23 053.

Helsingin konttori:
Aurorankatu 7. A. 1.

Päätoimittaja Aappo Metiäinen.

Ilmoitushinnat 20:—/pm.

Tilaushinnat:
Kotimaassa 1/1 vuos. 500:—
Ulkomailla vastaav. 600:—

PORVOON KIRJAPAINO OY

inkeriläisten Viesti

N:o 6 Päätoimittaja AAPPO METIÄINEN 15. 6. 1962

JUHLITTIIN SITÄ ENNENKIN.

Petronjuhlat Hietamäen Sunkuralla

1903

Kesäjuhla

Inkerinsuomalaisten kokoontuessa ensi heinäkuun 7—8 päivinä tavanmukaiseen vuosittain vietettävään, oman keskuselimen nimissä järjestettyyn kesäjuhlaan, toivotaan saavutettavan näin yhteistoiminnassa jälleen kesäisen työkauden aatteellisten pyrintöjen huipentuma. Saahan tämä tilaisuus nyt niinkuin ennenkin aina on tapahtunut jo runsaan neljän vuosikymmenen kuluessa, minä aikana vastaavia juhlia Suomessa on vietetty, liikkeelle tuhatmääräisen inkerinsuomalaisjoukon ystävineen tämän hetken henkisessä ja aatteellisessa elämässä.

On rohkaisevaa ja mieltäylentävää todeta, että inkerinsuomalaiset ovat näin jo vuosikymmenien ajan halunneet keskittyä viettämään vuosittain vain yhden yleisen kesäaikaisen heimojuhlan. Tämä on merkillepantava myönteinen piirre inkeriläisten yhteistoiminnassa. Se osoittaa ikivanhan sikäläisen perinteen, yksimielisyyden vallitsemista edelleen tämän maakunnallisen heimon keskuudessa. Näin on määrätietoisesti ja johdonmukaisesti kootuin voimin voitu tehdä inkerinsuomalaisuuden merkeissä työtä ja edesauttaa tämän siirtolaisryhmän mahdollisimman laajojen joukkojen vetämistä mukaan vapaan valistustyön itsekasvatuksellisiin rientoihin.

Jo ennen viime sotia, kaksikymmenluvun taitteesta lähtien ensin Inkeriläisten Toimikunnan, sitten Inkerin Liiton ja viime vuosina Inkeriläisten Yhdistyksen nimissä esiintyen on alusta alkaen tahdottu koota kaikki inkeriläiset ja heidän ystävänsä tiiviiseen yhteistoimintaan. Sanotuissa kesäjuhlissa, mistä tulossa oleva tämän vuoden vastaava yhdessäolotilaisuus ei tehne poikkeusta, on pyritty puhumaan koko inkeriläiselle siirtoväelle ja emä-Suomen isänmaalliselle kansalle puolue- ja yhteiskuntaeroavaisuuksiin katsomatta. Näin on koetettu omalta osalta vaikuttaa hedelmällisesti heimoyhteyden ylläpitämiseen ja synnyinseuduilta mukana tuotujen perinteiden vaalimiseen.

Tällä ei ole tahdottu eristäytyä tai erottautua muista suomalaisista harrastamalla vain määrättyjä omia erikoisuuksia, enempää kuin omahyväisesti nurkkapatriotismin hengen mukaisesti vetää esille inkeriläisten vuosisataista elämää vaikeissa oloissa, toiskielisen isäntäkansan varjossa. säilyttämällä silti äidinkielensä sekä suomalaisen mielensä. Vieläpä lahjana luovuttaa kansallisen kulttuurimme alttarille merkittävän määrän arvokasta muinaissuomalaista kansanperinnettä. Tämä inkerinsuomalaisten toiminnan keskittyminen ei ole tahtonut myöskään estää tai rajoittaa jäsentensä toimintaa muilla aatteellisilla aloilla paikallisten yhteisjärjestöjen piirissä. Heitä voidaan tavata monissa toiminnoissa tasaveroisina toisten rinnalla.

Järkevä voimien tarkoituksenmukainen ja tasapuolinen jakaminen

määrätietoisesti työskennellessä eri pyrintöjen piirissä laajalla rintamalla, oikein oivallettuna ja käytäntöön sovellettuna koituu ilmeiseksi rakennukseksi inkeriläisyyden sekä yhteissuomalaisuuden aatemaailman ja koko rakkaan isänmaamme hyväksi.

Lähestyvä inkeriläisjuhla Turussa tulee epäilemättä taas vakuuttavasti osoittamaan inkerinsuomalaisten jatkuvan yhteistouminnan elinvoimaisuuden. Läheisessä keskinäisessä kanssakäymisessä yhteinen järjestötoiminta pyrkii näin täyttämään ajankohdan kansallista tehtävää ja tarjoamaan jäsenilleen vaihtelua, rohkaisua ja voimia antavaa virkistystä vastaisen elämän kehittämiseen ja käytännön arkipäivän varalle.

Toivomme Turun juhlista hengeltään ja sisäiseltä tunnelataukseltaan yhtä voimallista panosta kuin ovat olleet monet aikaisemmat yhteiskatselmuksemme. Eikä sovi tässä yhteydessä unohtaa monesti ennenkin julkisuuteen tuotua ajatusta inkeriläisten entistä läheisempään ja kiinteämpään yhteistoimintaan pyrkimisestä karjalaisen siirtoväen kanssa. Esitys saanee vihdoin molemmilta osapuolilta vastakaikua. Pietarin-suomalaisten kanssa tiiviimmän kanssakäymisen aikaansaaminen on jo pantu alulle ja kaikesta päättäen ennenpitkää johtaa asetettuun tavoitteeseen.

Näissä merkeissä toivomme juhlille runsasta osanottoa ja toivotamme tervetulleiksi Turkuun, Suomen vanhaan kulttuurikehtoon, mihin on lyhin matka myös Ruotsista saapuville inkeriläisille. Tervetuloa!

Kaste on armo

Kaste kutsutaan Jumalan neuvoksi. (Luuk. 7:30).

Tämän Jumalan asetuksen antoi Jeesus opetuslapsilleen (Matt. 18—20). Jeesus tuli heidän tykönsä, puhui heille ja sanoi: Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä, menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni kastamalla heidät Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettamalla heitä pitämään kaikki käskyt, mitä minä olen käskenyt teidän pitää ja katso, minä olen teidän kanssanne joka päivä maailman loppuun asti.

Katekismuksen opetuksen perusteella me olemme vastanneet rippikoulussa kysymykseen: Oletko kristitty — olen. Minkä tähden sinua kulsutaan kristityksi, — Sen tähden, että olen kastettu Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja olen kasteessa pukeutunut Kristukseen, minkä uskon, ja tunnustan hänet vapahtajakseni ja autuaaksitekijäkseni (Gal. 3: 27). Kaikki te, jotka olette kristukseen kastetut, olette Kristuksen päällenne pukeneet (Ap.t. 4: 12). Ei ole pelastusta yhdessäkään toisessa, sillä ei ole taivaan alla muuta nimeä ihmiselle annettu, missä meidän pitäisi pelastua. (Mark. 16: 16). Joka uskoo ja kastetaan, se pelastuu.

Mitä kaste hyödyttää? — Kaste vaikuttaa syntien anteeksisaamisen, vapahtaa kuolemasta ja perkeleen vallasta ja antaa iankaikkisen elämän kaikille, jotka uskovat Jumalan sanat ja lupaukset. Tätä lupausta pitäisi ahkerasti, lakkaamatta saarnata mieliin terottamalla. Ja alinomaan meitä uskoon herättämän, sillä samoin kuin tämä jumalallinen lupaus kerran kasteessa ylitsemme vuodatettiin ja sanottiin: Se pysyy lujana loppuun asti. Samoin meidän tulee alituisesti sitä muistamalla vahvistaa itseämme uskossa, kääntyäksemme pois pahasta.

Näin me yksinkertaisesti vain pa-

laamme kasteen armoon ja voimaan ja uskoon, mistä olemme langenneet ja tulemme takaisin. Siihen lupaukseen, mikä kasteessa meille annettiin. On tärkeää, että se joka tahtoo tehdä parannuksen, ennen kaikkea ajattelee kastettaan, muistaen jumalallista lupausta ja kiittää Jumalaa siitä, että on kastettu. Hänellä on oleva siitä suuri apu armon käsittämisessä. Että hän tarkastaa sekä tätä jumalallista lupausta, mikä ei voi valehdella, että sitä aina vakaana pysyvää ja muuttumattomana olevaa, mikä ei minkään synnin tähden petä. Jumalan lupauksen varmuus on oleva meille voimallisena apuna, jos kaikki muu katoaisikin. Tämä lupaus jää kuitenkin jäljelle.

Siinä meillä on voima syntien vastustamiseksi. Se on lohdutuksena synnin vaivatessa omaatuntoamme. Se on tukena kiusauksissa. Näin Jumala yhdistää itsensä meihin eikä lue viaksi luonnossamme olevia syntejä. Ei ole kastetta suurempaa lohdutusta. Kasteen kautta me joudumme Jumalan armotuomion alle, mikä ei kadota meitä syntiemme tähden, vaan karkoittaa synnin monenlaisilla harjoituksilla. Me olemme kaikki Jumalan lapsia luomisen ja lunastuksen ja pyhän kasteen perusteella. On ihmeellinen kasteen armotaivas, mitä ei käsitä maa.

Näin sanoo Herra: älä pelkää, sillä minä olen sinut lunastanut, sinut nimeltäsi kutsunut. Sinä olet minun. Vuoret väistykööt ja kukkulat horjukoot, mutta minun armoni ei sinusta väisty eikä minun rauhanliittoni horju, sanoo Herra sinun armahtajasi. Virsi 220.

Simo Torikka.

Tiedustellaan

Armas Antinpoika Korpelainen Venjoen seurakunnan Väärälänkylästä, veljesi Teppo tahtoisi tietää olinpaikkasi. Tiedustele osoitteella: K a t r i H u l k k o, Pasala. Raisio, Kuloinen pt.

Kylväjän laulu

Niinkuin siemen itää maassa,
kasvaa, kantaa hedelmää,
samoin myöskin Herran sana
tuottaa rauhan elämää.

Sydämien peltosarkaan
Herran sana kylvetään,
maahan tähän hallanarkaan
toivossa se kätketään.

Vaan kun siunaavana kastaa
taivahasta sade sen,
silloin vasta kylvö kantaa
elon uuden, ikuisen.

Kevät ompi touon aikaa,
silloin multa muokataan,
elon keväimessä Herra
kutsuu luokseen lapsiaan.

Isät, äidit, kylvömiehet,
taivaan viljaa kylväkää,
Herra rakkaudestansa
siemenet sen idättää!

J. H a r t i k a i n e n.

TYÖSARALTA

Helsingin paikallisosasto

kokoontui kevätkauden viimeiseen yhdessäolotilaisuuteen äitienpäivänä, toukokuun 13. Kaikki tässä tapauksessa ei oikein sujunut suunnitelmien mukaisesti. Tällöin näet olivat myös kuulut Eläintarhanajot. Eikä stadionille päästykään. Ovi kerhohuoneistoon sattuu olemaan ajoradan suunnalla. Moottoripyörä- ja auto-ajojen aikana nämä väylät ovat 'asiattomilta' suljetut.

Vaikkakin äitienpäiville kokoontuneet inkeriläiset saivat palata niine hyvineen takaisin, ei asia suinkaan päättynyt siihen. Ajot loppuivat kello 17, mihin mennessä äitienpäiville pyrkivät vieraat odottelivat kilpailu-

jen 'sivustakatsojina', ja tulihan vahtimestari avaamaan ovet, joten päästiin sisälle.

On merkillepantava, että inkeriläiset sekä vanhat että nuoret, olivat jaksaneet kävellä juhlahuoneistoon vievän matkan kahdesti samana päivänä. Joukossa oli monta sellaistakin, jotka olivat tulleet tilaisuuteen pitemmän matkan takaa. Onneksi oli kaunis ilma ja hyvä sää.

Kun päästiin huoneistoon ja saatiin kahvipannut keittiön puolelle, niin salissa alkoi ohjelma reippaalla yhteislaululla Miks leivo lennät Suomehen. Tervehdyspuheen piti johtaja Antti Kekki omistaen sanansa äidille. Neiti Kertu Susi lauloi ylioppilas Ennalan säestyksellä Sulle Jeesus laulan ja Äidin silmät. Herra J. Kämärä jatkoi edellisellä kerralla aloittamaansa kertomusta kuinka hänen esi-isänsä olivat siirtyneet Inkeriin ja palanneet sieltä takaisin Suomeen neljännessä sukupolvessa. Rouva A-M. Kaleva lausui runon Äiti. Op. Herman Raski puhui erikoisesti inkeriläiselle äidille, muistellen myös omaa äitiään Katri Raskia. Tämän jälkeen seurasi tauko, minkä kuluessa juotiin tavanmukaiset herkulliset piirakkakahvit.

Ohjelman jatko aloitettiin yhteislaululla Yksinäin, yksinäin... Sitten nuori Suomen harmonikkamestari Raimo Sirkiä soitteli Sevillan parturit ja Brysselin pitsit ja säesteli siskoaan, 7-vuotiaan Paula-tytön laulaessa Saku-sammakon kosiomatkan ja Ti pi tiin. Esittäjät saivat vilkkaat suosionosoitukset, mikä lupasi musiikkia lisää. Lausuntakuoro esitti joht. A. Kekin johdolla vanhoja inkeriläisiä kansanrunoja, minkä jälkeen taas Raimo-veli soitteli ja Paula-sisko lauloi.

Tilaisuus lopetettiin laulamalla yhteisesti Karjalaisten laulu. Ennen hajaantumista toivoteltiin hauskaa kesää ja luvattiin tavata kesäjuhlilla Turussa oikein suurella joukolla.

Paikallisosaston toimikunnan huoleksi jäi huoneiston hankkiminen syystoimintaa varten, missä jälleen jatketaan talvikauden toimintaa entiseen tapaan ja vähän vilkkaamminkin. Tämä oli yksimielinen ajatus.

E. L.

PAIMENILTA

Helsingin Kalevaiset Naiset ja Inkeriläisten yhdistys järjestivät yhdessä onnistuneen Paimenillan huhtikuun 27 päivänä Helsingissä Kestikartanossa, jonne oli kokoontunut sateisesta säästä huolimatta runsaasti yleisöä, huomattava määrä myös inkeriläisiä.

Illan alkoi nuoren paimentytön huhuilu, johon sitten eri puolilta salia alkoi kuulua karjankellojen soittoa, pienien lampaan kellojen kilinä, vasikan kellojen kalina ja lehmän kellojen räminä. Tämä alku johti jokaisen jo paimeniltaan. Helkatyttöjen esitys jatkoi tätä ajatusta. He esittivät pääasiallisesti inkeriläistä paimenrunoa ja muutakin kansanrunoa.

Dosentti Erkki Ala-Könni esitelmöi Suomen paimenhuilusta erilaisine torvi- ja huilunäyttein sekä ääninäyttein. Esitelmä selvitti ansiokkaalla tavalla sitä rikasta kansansoittimien, erikoisesti paimenhuilujen käyttöä ja niiden kaunista sointurikkautta.

Laulajatar Toini Mirjam Huovinen lauloi säveltäjä Ahti Sonnisen säestäessä kaksi Kilpisen laulua.

Taiteilijapari Marjatta ja Martti Pokela esitti tunnetulla taidollaan paimenlauluja. Erikoisen maininnan ansaitsee pikku tyttösen esitys.

Ääninauhalta saatiin vielä kuulla Teppo Revon selostus elämän vaiheistaan. Johtaja Antti Kekki puhui esiisien perinnön säilyttämisen merkityksestä erikoisesti kansantietouden suuresta rikkaudesta. Tätä päivää ei ole ilman eilistä päivää. Nykypolven työtä ja elämää ei ole ilman entispolvien työtä. Velvollisuutemme on kunnioittaa heidän työtään ja säilyttää se, mitä vielä on säilytettävissä.

Taiteilija Margit Tuure lausui Alek-

Inkerin kansankulttuuri saa huomiota osakseen

Menneiden vuosisatojen pieni Inkeri on jättänyt jälkimaailmalle suuren henkisen perinnön. Sen ehtymättömiltä näyttäneistä lähteistä ovat lukuisat tutkijat ja kerääjät koonneet valtaisan määrän kansanrunoutta arkistoihin talletettavaksi ja tutkimustyön aineistona käytettäväksi. Tapaja käytännekulttuurin sekä kansanuskomusten aloilta tarjoaa Inkeri niinikään tutkijoille runsaasti mielenkiintoista materiaalia.

Muutamia vuosia sitten teki Suomen Akatemian jäsen, prof. Martti Haavio Valtion humanistiselle toimikunnalle ehdotuksen suunnitelman laatimisesta inkeriläisten henkisen kansankulttuurin tutkimuksen käyntiinpanoa varten. Ensiksi oli perustettava arkisto, mihin jäljentämällä koottaisiin eri lähteistä kaikki saatavissa oleva, inkeriläisiä kansanuskomuksia ja käytännekulttuuria koskeva aineisto. Toiseksi oli pantava käyntiin tutkimustyö, mikä aluksi suuntautuisi kansanuskomusten keskeisiin ilmiöihin ja mihin vedettäisiin mukaan myös nuoren polven tutkijoita. Kansainvälistä tutkimustyötä silmälläpitäen oli ainakin osa työn tuloksista julkaistava jollakin suurella kulttuurikielellä.

Inkeriläisinä voimme nyt ilolla todeta, että akateemikko Haavio ei ole vain suunnittelija, vaan myös ripeä toimeenpanija. Sillä aineiston kokoaminen arkistoksi kuuluu olevan jo suuremmaksi osaksi toteutettu ja viime jouluksi ilmestyi myös Inkerin henkistä kansankulttuuria käsittelevän julkaisusarjan ensimmäinen teos, Haavion itsensä kirjoittama "Kuolematonten lehdot". Tässä uskontotieteellisessä tutkimuksessaan hän tekee rinnastuksia yhtäältä 1800-luvun alussa Savon ja Karjalan rajamailla ja vielä kuluvan vuosisadan alussa Inkerissä lauletun Sämpsöi Pellervoisen virren ja toisaalta muinaiskreikkalaisen Dionysos-näytelmän kesken, ja osoittaa niiden merkillisellä tavalla muistuttavan toisiaan. Onko siis Sämpsöi Pellervoinen inkeriläinen kasvullisuuden ja hedelmällisyyden jumala, kuten Dionysos muinaiskreikkalaisten useita tuhansia vuosia aikaisemmin? Tutkimuksesta on julkaistu haastattelunmuotoinen selostus Suomen Kuvalehden No:ssa 10/62.

Jatkoakaan ei ole tarvinnut kauan odottaa, sillä päivänvalon on nähnyt myös akateemikko Haavion oppilaan, dosentti Lauri Hongon kirjoittama Inkerin henkiuskomuksia käsittelevä teos.[1] Kuten nimestä näkyy, tämä teos on saksankielinen ja tarjoaa siten alan kansainvälisellekin tutkimukselle erinomaisen tietolähteen eräällä sen eniten käytetyistä kielistä. Se on lähes 500-sivuinen kirja, mutta kun tekijä, teoksensa käyttökelpoisuutta ajatellen, on halunnut julkaista alkuaineiston mahdollisimman täydellisenä, jopa sanatarkkoina sitaatteina kerääjien muistiinpanoista, niin sanoo hän pian havainneensa, ettei kaikkien henkiuskomusten esittelylle yhden niteen puitteissa riitä-

---

1) Lauri Honko: Geisterglaube in Ingermanland. Erster Teil. Suomalainen Tiedeakatemia 1962.

---

sis Kiven Suomenmaa ja taiteilija Martti Pokela päätteeksi esitti vielä kanteleensoittoa.

Onnistunut ja kaikin puolin vaikuttava ilta oli järjestetty kansansoittaja Teppo Revon hautakiven hankkimisen rahoittamiseksi.

kään tarpeeksi tilaa. Teosta on omansa paisuttamaan myös sen atkuun kirjoitettu metko perusteettinen asutushistorialtinen katsaus samoin kuin taaja tähdesetostus, mitkä ovat tarkoitetut patvetemaan sekä kirjan itsensä käyttöä että mahdollisia vastaisia Inkeriä koskevia tutkimuksia. Senvuoksi tekijä toivookin voivansa jo lähivuosina jutkaista teoksen 2. osan, missä keskeinen sija tulisi otemaan uskomusten kohteena otevitla tuonnossa esiintyvillä henkiolennoilla.

Nyt puheena oteva teoksen t. osa käsittetee asuin- ja tatousrakennusten henkiotentoja, minkä nimisinä ne sitten missäkin ja kuttoinkin uskomusten mukaan vaikuttavatkin: henkinä, hattioina, etokkaina, kotiniekkoina, kummituksina, mörköinä, domovikkoina, priitimyksinä jne. Niitä tarkastellaan netjänä ryhmänä, mistä kukin on saanut oman tukunsa: Kotihaltiat (asuinrakennuksissa), Navettahattiat, Riihihattiat ja Saunahattiat. Eri kappateissa, alaotsikkojen atta käydään sitten täpi ne titaisuudet ja yhteydet, missä asianomaiset hattiat petaavat tärkeää osaansa joko hyvää tai pahaa aikaansaaden. Samoin kerrotaan siitä, mitä eritaisia keinoja käytettiin noiden henkiolentojen miettyttämiseksi tai lepyttämiseksi.

"Geistergtaube in Ingermantand" on kirjoitettu tähinnä tutkijoiden ja tiedemiesten käyttöä sitmälläpitäen, mutta sitä tukee maaltikkokin suuretla nautinnotla. Se kertoo, näet, uskomattoman paljon erittäin mielenkiintoisia ja mukaansa tempaavia tarinoita esi-isiemme uskomuksista, joista joitakin me monet vanhemman potven inkerinsuomataiset olemme itsekin tapstna kuulleet ja mitkä eivät taida kaikki otta vietäkään tyystin aikansa etäneitä. Se on myös näyte siitä, ettei tieteellisen teoksen tarvitse otla, kuten ottaan taipuvaiset luulemaan, kuiva, kankea ja raskastukuinen.

Voimme otla iloiset ja kiitolliset siitä, että pienen heimomme rikas kansanperinne tutee asianmukaisesti arkistoiduksi, pätevästi tutkituksi ja entistä taajempien piirien utottuvitte saatetuksi.

J. V.

Vuoden 1962 kesäjuhla Turussa

vietetään ensi heinäkuun 7—8 päivinä seuraavalta ohjelmalla:

Lauantaina heinäkuun 7 pnä

Klo t5 Ruokailu Patokunnantatossa, Eerikinkatu 24

„ 18 Ohjetmaltinen iltanvietto Patokunnantatossa

Lauantaina heinäkuun 7 pnä

Sunnuntaina heinäkuun 8 pnä

Klo 6—7 Aamukahvi Palokunnantalossa

7.30 Ehtoottisjumatanpatvetus Tuomiokirkossa

10 Inkeritäisten muistokiven paljastus uudella hautausmaatta

t2 Ruokaitu Patokunnantatossa

t4 Päiväjuhta Konserttisatissa, Aninkaistenkatu 9

Lähemmin juhtapaikalla saatavassa käsiohjetmassa.

Tervetutoa!

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO järjestää yhteismatkan Turkuun Inkeritäisten kesäjuhtitte 7—8. 7. -62. Sitovat itmoittautumiset vtimeistään 28. 6. 62 mennessä puh. 763 375 Pekka Filimonoffitle. Lähtö lauantaina klo 14.00 rautatientorilta. Kokoonnutaan Kansaltisteatterin rappusilla. Paluu sunnuntaina vätittömästi juhtien jätkeen. Huom. Majoitusvaraukset on jokaisen tehtävä itse t5. 6. 62 mennessä os. J. Ktemettilä, Turku, Uudenmaankatu 10 C puh. 21 052.

Inkerinsuomalaisten 15. kesäjuhla Ruotsissa

Tavanomainen Ruolsin inkerinsuomalaisten kesäjuhla pidetään tänä vuonna Väsleråsissa. Se on järjestyksessä 15. Juhlan ohjelman pääkohdat ovat seuraavat:

Perjantaina 22. 6.

Klo 18.00—20.00 Juhlan alkajaistilaisuus, Kyrkbacksgården
„ 20.00— Keskusliiton vuosikokous
„ 21.00—23.00 Kokkojuhla

Juhannuspäivänä 23. 6.

Klo 8.00— Juhlajumalanpalvelus tuomiokirkossa
„ 11.30—16.00 Urheilujuhla kentällä —Arosvallen
17.00—19.00 Hengellinen tilaisuus
„ 20.00— Kansallinen ohjelmallinen tilaisuus

Sunnuntaina 24. 6.

Klo 8.00—10.30 Jumalanpalvelus ja HPE tuomiokirkossa
12.00—15.00 Juhlan päättäjäistilaisuus, minkä yhteydessä Keskusliiton ja Boråsin Seurakuntakotisäätiön tiedoituslilaisuus.

Juhlassa ovat puhujina piispa Sven Danell Skarasta, pastori Reino Ylönen Suomesta, kirkkoherra ja rouva Sevelius Tukholmasta, pastori Juhani Rantanen Boråsista ja pastori Aatto Kuusiniemi Västeråsista.

Yömajoitusta tarvitsevien on ilmoitettava siitä ennen 15 p. kesäkuuta, osoitteella Paavo Melander, Bellmansgatan 8 A, Västerås, puh. 44 939.

Västerås sijaitsee

vain 125 km päässä Tukholmasta, joten tähän juhlaan on lyhyt matka Suomesta saapuville juhlavieraille. Västerås on eräs Ruotsin vanhimpia kaupunkeja. Alkuperäinen nimi on ollut Västra Arås (Arås = Joensuu), mistä se aikojen kuluessa on muuttunut Västeråsiksi. Jo 600-luvulla Västra Arås oli viikinkien satamapaikka. Aikaisella keskiajalla, jolloin ruvettiin louhimaan rautaa ja kuparia, tuli Västeråsista keski-Ruotsin tärkein satama. 1100-luvulta alkaen on Västeråsissa ollut piispan istuin ja 1240-luvulla perustettiin sinne dominikaani-luostari. Tässä luostarissa on Kustaa Vaasan aikana v. 1527 pidetty uskonpuhdistukselle ratkaisevat valtiopäivät. Nykyinen kaupungintalo on luostarin paikalla.

Nykyistä tuomiokirkkoa on alettu rakentaa 1200-luvulla. Viimeisessä uudistuksessa (vv. 1958—61) on onnistuneesti saatu esiin temppelin vanha goottilainen tyyli. Tuomiokirkossa on paljon näkemisen arvoista, mm. kuningas Erik XIV hautamonumentti. Tuomiokirkon edessä on piispa Johannes Rydbeckiuksen kuvapatsas. Tämä piispa on perustanut Västeråsiin Ruotsin ensimmäisen kimnaasin v. 1623 ja tyttökoulun.

Kaupunki on pysynyt kuitenkin suhteellisen pienenä, kunnes 1890-luvulla suuret teollisuuslaitokset, ensin ASEA ja kohta sen jälkeen Metallverken alkoivat vaikuttaa kaupungin nopeaan kasvuun. Väkiluku v. 1890 oli noin 8.000. Nykyään se on lähes 80.000.

Tervetuloa suurin joukoin juhannuksena Västeråsiin!

Juhlatoimikunta.

HELSINGISTÄ VÄSTERÅSIIN lähtijöille ilmoitetaan, että auto lähtee 21. 6. 62 klo 10.45 Aurorankatu 7 edestä. Matkalle lähtijöitä pyydetään tulemaan ajoissa.

Heijastuksia Turusta ja tuonnempaakin

Turku on sellainen Suomen keskus, mistä kaikkina aikoina on ulottunut vaikutteita yli koko maan. Ainakin sen toiminnasta ja harrastuksista on kiirinyt heijastuksia hyvinkin kauas. Näiden heijastusten nykyisiin tekijöihin voidaan laskea myös Turkuun ja Turun ympäristöön asettuneet inkerinsuomalaiset.

Siksi katson oikeaksi ja kohtuulliseksi pyytää "Viestiltä" vähäistä palstatilaa heijastuksille, joita aina silloin tällöin tulen lukijoille esittämään.

Tällä hetkellä Turun inkeriläisillä ja heidän ystävillään näyttää olevan tavallista suurempaa kiirettä, vaikka enpä tosin milloinkaan ole nähnyt heitä joutilaina, saamattomina kuhnailemassa. Kyllä heistä jokainen hoitaa leiviskänsä huolellisestl. Mutta nykyiseen kiireeseen olen saanut selityksen, kun rupesin utelemaan. Utelemiseeni antoi aihetta sekin seikka, kun eräänä keväisenä päivänä näin Inkeriläisten Yhdistyksen Turun paikallisosaston puheenjohtajan maisteri Teppo Samoojan harppaavan pitkin Eerikinkatua sellaisella vauhdilla kuin olisi ollut tulta housuissa, kuten kansanomaisesti sanotaan. Samanlaista kiirettä näytti pitävän mainitun yhdistyksen sihteeri rehtori Heikki Mylläri, kun tuli minua vastaan Hämeenkadulla matkatessaan koululleen. Tuskin hänellä oli aikaa vastata tervehdykseeni, mutta sylkäisemään hänellä ei ollut aikaa. Ja kun jollakin ihmisellä on tällainen kiire, niin se totisesti on kiirettä aivan ensiluokkaista.

Uteluuni sain pian selityksen ja perusteellisen sainkin. Kesällä on kuulemma Turussa heinäkuun 7—8 päivinä koko Suomea käsittävät inkeriläisten kesäjuhlat. Kun näin suuret asiat ovat kyseessä, kyllä silloin juhlien napamiehillä on monta juoksua ja paljon puuhaa, jotta ne, jotka eivät pane juhlien hyväksi kortta ristiin, eivät saisi liian paljon arvostelun aihetta.

Muuten näyttävät Turun kaikki inkeriläiset ja heidän uskolliset ystävänsä puhaltavan samaan hiileen, mikä on heidän kunniakseen mainittava. Ei heillä aikaisempaankaan ole ollut halua eikä tilaisuutta riitoihin ja erimielisyyksiin, kuten kerrotaan Ruotsin inkeriläisistä ja Suomen karjalaisista siirtolaisista. Riita ja epäsopu ei kuulu oikean kristityn ominaisuuksiin, vaan päinvastoin. Ihminen, joka kaikissa asioissa on poikkiteloin eikä ole milloinkaan tyytyväinen, kyllä aina löytää sisunpurkausaihetta, niin rumaa ja ala-arvoista kuin se onkin.

Inkeriläisiin liittynyt Karjalan pakolainen hovioikeudenneuvos Robert Rainio on ehdottomasti inkeriläisissäkin huomattavin kellokas, joka ei vain ilmaiseksi hanki inkeriläisille ja eestiläisillekin Suomen kansalaisuuspapereita, vaan ehtii sen ohessa jos johonkin. En usko, että kenelläkään on yhtaikaa niin monta rautaa tulessa kuin hänellä. Tuskin on inkeriläisillä yhtään ompeluseuratilaisuutta, jossa tämä korkea-arvoinen lainvalvoja ei olisi läsnä. Minkälainen ompelutaito hänellä on, sitä minä en tiedä. Mutta vakinaisen virkansa hän kyllä hoitaa niin uskollisesti ja suurella taidolla, että äskettäin sain lehdestä lukea, kuinka hänen ansionsa olivat mainittavalla tavalla huomioidut.

Kun tapasin tämän monipuuhaisen hovioikeudenneuvoksen, sain häneltä tietää, että mainittujen inkeriläisten kesäjuhlien yhteydessä paljastetaan Turun hautausmaalla inkeriläisvainajille omistettu hautakivi. Hän on ollut tätä henkilökohtaisesti puuhaamassa ja siinä onkin täytynyt ottaa monen monta askelta ja tehdä matkaa, mihin moni muu ei olisi pystynytkään, sillä asia ei ole niinkään

yksinkertainen ja helposti hoidettavissa. Kyllä siinä on täytynyt käydä monessa virastossa ja monenlaiset luvat hankkia. Mutta kun on luontaiset edellytykset ja hyväntahtoinen halu ajaa inkeriläisten asioita, niin nauttimansa arvovallan nimessä kaikki on onnistunut hyvin, joten kesäjuhlien aikana saamme Turun uudella kalmistolla nähdä sillä paikalla, mihin noin puolisensataa inkeriläistä on saanut viimeisen leposijansa. Heille ja kaikille inkeriläisille omistetun siron hautakiven.

Kaikista näistä puuhista ja ponnistuksista, mitä jo on suoritettu ja edelleen suoritetaan tulevien kesäjuhlien hyväksi, uskomme saavamme osallistua onnistuneihin juhlapäiviin ikimuistettavassa Turussa, Suomen heimon ja sen kulttuurin alkulähteillä. Ne eivät jätä meitä ilman virkistystä ja uusien voimien lahjaa, vaikka vaellammekin kaukana entisiltä rakkailta kotiseuduiltamme.

Heimoveli.

INKERINMAAN ENSIMMÄINEN RAUTATIE

Tsarskoje-Selon rautatie avattiin liikenteelle juhlallisesti 125 vuotta sitten eli 1837. Alkuaikoina junat kulkivat vain Pavlovskin ja Tsarskoje-Selon välillä. Kansa pelkäsi kovin rautateiden ihmeellisiä hevosia. Kerran jäi muuan ukko junan alle kulkiessaan klo 11 aikaan illalla radalla. Silloin hallitsija, keisari Nikolai I määräsi, etteivät junat saaneet kulkea kello 9 jälkeen illalla.

Jo silloin junissa oli kolme luokkaa. Lippujen hinnat olivat Pietarista Tsarskoje-Seloon 80 kopeekkaa — 2 ruplaa 50 kopeekkaa.

Tätä tietä!

Kaiotkohon kademieli! —
Isoni niin ennen neuvoi,
virkkoi valtavanhempani.
Itse raatoi, paljon rakensi,
meitä saattoi myötäisehen,
toisen työtä aina tuki.

Tätä tietä — toivoeli —
käykää tekin maailmassa!
Aito olkoon ahertelu,
työssä taito — ilmi totuus!
Menneen muisto mainittavin
pysyös suvussa pyhänä.

Kelle kaiken kertoelet,
salat julki julistanet,
toivo tosi juurtumahan,
aito kylvö kasvamahan.

Kukin katsoo tasoltansa,
näkee omat oivallukset.
Toisen tunnot oudot ovat,
kovin vierasta perinne.

Miks en muistaisi minäkin,
hiljaa kanssasi kysyisin:
Oikeuksia opimmeko,
totuuksia tavoitamme
tuomioita toistaessamme,
itse armossa eläisimme?

Pekko Vuoljo.

Kesäpäivä

Tuo aika yhä tekee taivaltaan,
taas kesä taitekohtaansa näin ehti;
vain tuokio ja toinen kerrallaan,
niin ohitsemme se jo hyppelehti.

Toi suvi myötään kirkkaan auringon
ja kuulakkaana syvän sinitaivaan,
kuin ennenkin sen tunnuksena on
taas nostettuna valkopursi laivaan.

Sen kylkeen lämmin laine liplattaa
ja lapset laulain rientää rantaa kohti,
yön hämyn ylle vaippaa vaaleaa
näin kutomaan jo päivä käydä tohti.

Kuin heitetty ois ilmaan hunajaa,
on hurmaavaa sen täyteläinen tuoksu,
ja kuusikko soi käen kukuntaa,
päin länttä painuu poutapilven juoksu

Nuo nuoret haaveet, satu-unelmat
saa nousemaan se kunkin mieleen herkkään.
ja kesän tuomat kukat punervat
on puhjenneet myös pihakuusen kerkkään.

Aappo Metiäinen.

Mie oon musta murhettani

En oo musta luonnon musta,
en musta emon tekemä.
Mie oon musta murhettani
sekä hoikka huoliani,
miks on miulla paljon huolta:
isän huolet, emon huolet,
päälle huoleni omani,
seitsemän sisaren huolet,
viien, kuuven veikon huolet,
yhet huolet omani.

Inkeriläinen kansanruno.

Kotoisilla kunnailla

Siitä lähtien, kun yli neljä vuosikymmentä sitten jouduin jättämään synnyinseutuni Lempaalan, olin toivonut vielä kerran voivani päästä katsomaan lapsuuteni rakkaita leikkisäksi oli useita pieniä lammikoita, kenttiä, suurimmat elämykseni antaneita kotitanhuvia ja elämäni onnellisimpien päivien kotoisia kuvia.

Nyt se on toteutunut, suurin toiveeni ja ihanin ajatukseni. Viime kesänä sain tilaisuuden käväistä turistina Leningradissa ja samalla luvan käväistä kotiseudullani. Lähimmältä taxiasemalta sain auton, millä suuntasin matkani ulos kaupungin pölyisiltä kaduilta maaseudun raittiiseen ilmastoon.

Kuin kuumeisena kiertelin rauhattomana auton istuimella sydämen pomppaillessa tiiviissä tempossa. Suunnaton odotuksen jännitys valtasi mieleni kertakaikkiaan. Sivuutimme tutun Parkalan ja pääsimme Levassovan mäkeen, mistä maantie eroaa Viipuriin ja Käkisalmeen. Jännitys vain kasvaa samoin kuin lämpömittarissa elohopean paisunta veden lämmön lähestyessä kiehumispistettä.

Levassovan hovi oli paikallaan, oikealla Jukkiinjärvi. Sen rannalla on paljon uusia rakennuksia. Maisema on täysin muuttunut entisestään. Eräs alue on aidattu jotain lepokotia varten. Siitä vasemmalle kilometrin verran eteenpäin on Sierattalankylä. Ei yhtään entistä taloa. Mutta tuolla on jokin yksinäinen iso rakennus, kauempana tiestä. Sitten tulee Luuppola, minkä läpi tie kulkee. Ei vanhaa eikä uutta. Vain tasaista tannerta kaikkialla. Pensaikkoa ja puita kasvavat entiset pellot ja piha-alueet. Seuraava on Vartianmäki. Jokin vanhalta näyttävä rakennus, niiden lisäksi myös uusia taloja siellä täällä. Tuossa on Ohalatvankylä! Ei talon taloa, ei uutta eikä vanhaa. Joillakin raunioilla vain pihlajan vesoja merkkinä siltä, että elämää tässä on joskus ollut. Tuomikin on tuossa tuttuna tuuheine lehvineen entisiä pihapaikkoja osoittamassa. Miskunmäki! Ei uutta eikä vanhaa. Tuossa Jatkonmäki ja Lempaalan Uusi hovi. Vain jokunen satavuotinen pihapuu huojuu hiljaa keveän kesäisen tuulenpuuskan puhaltaessa sen tuuheaan oksistoon. Ääntä ei kuulu, ei edes linnun piipitystä. Puistokuja on kovin harventunut...

Saavummepa vihdoin varsinaisen Lempaalankylään. Ei minkäänlaista merkkiä siitä, että elämä täällä jatkuisi. Ei edes jäljen jälkeä ole siitä. Ei rakennusta, ei uutta tai vanhaa. Muutama kivijalan nurkka risaisena törröttää nokkospensaan keskeltä. Tuolta pilkistää pajunko vai pihlajan vesoja. Lähemmin tarkastellessa pensaiden rehevyyttä, niiden oksien alta pistää esiin entisen tien pinta. Nykyinen kestöpäällysteinen ajoväylä kulkee lähettyvillä, mutta liikenne puuttuu. Muistuu mieleen, miten tällä maantiellä liikuin ajoneuvoja hevospeleineen neljä viisi vuosikymmentä sitten!

Tarinaa voisi jatkaa edelleen, mutta väri ja yksitoikkoisuus siitä tuskin muuttuisi. Kotipihan tuntuma oli outo, perin vieraalta vaikuttava. En ollut tuntea. Puhumattakaan, että olisin voinut tervehtiä kotioven rippaa känsittynein kämmenin. Apein mielin ja hitain askelin hiivin taxiautoa kohti. Vilkaisin vielä kerran mäkikumpareelle, missä pienenä piehtaroin ja nuorena notkeasti liikuin. Nousin autoon ja suljin sen oven katsahtamatta enää taakseni. Lähdimme paluumatkalle ja määräaikana saavuimme vilkasliikenteiselle suurkaupungin kadulle, missä elämä näkyi jatkuvan. Riemukkaanako vai alakuloisena, se jäi minulta epäselväksi.

Olin elänyt ja kokenut jälleen muutaman voimakkaamman elämyksen, minkä suljin tiiviisti muistilokeroitte-

Partasen poika

Palasia tuutarilaisen kansanrunoilijan Juho Partasen eri runoista, muististaan äskettäin talteen kirjoittanut rouva Katri Peräläinen Turussa. Partanen kävi mielellään mitä erilaisimmissa tilaisuuksissa, oli sitten kysymyksessä suuri tai pieni merkkitapaus, ja saavutti niissä ihastusta laulamalla, itseään kanteleella säestäen kussakin tilaisuudessa juuri siihen sepittämänsä runon. Rva Peräläisen mukaan tämä tapahtui siihen aikaan, "ko miehet hylkäsiit kotjtekoset viitat ja käivät pitämään ostopaijtloloi".

Mie uon emmoin potra poika,
issäin varma ja väkövä.
Mie uon miäjeltä Tuutarin,
Partaselta kuuluisampi,
Emmoin minnuu kasvatteli,
issäin paljo toivoeli,
ost miul paljton parahimman,
suappahat ko Suarin saksan,
tietti turkin tuuhijamman,
kussakon tulipunaisen
sekä paijan ruohonpäisen,
rukkaiset viel ruskijaiset.

Mie olin poika molotsa
sekä louhka laulamahan,
Tytöt tuolta kyselivät:
"Kenen poika tuo molotsa?"

Mie uon poika Tuutarista,
punaparta Partaselta,
laulan sulhaist tyttölöille,
pojil potrat morsiammet.

Läksijäisis mie laulelin,
kiittelin ja kilpaa moitin.
Anopil mie arvollisel
kurikoilla kampaa soitin.

Mikäpäs mein olj elellä
tuuhijassa Tuutarissa!
Tatit kasvoit ikkunalla,
poroviekat porstuvassa,
puuomenat oksilla puihen.
Joimme vettä parahinta,
"mintkavettä" maistelimmo.

Mein vesi on paras vesi.
Sil keisaritkii kastettii
ja keisarinnat juotettii,
ruhtinoille ruokii pantii,
Sitä vart myö potrif uomma,
ko myö lähevettä juomma,
mikä Suaril suatettii
ja Suarin järvet täytettii.

Mie uon poika Tuutarista,
punaparta Partaselta.

Ko tulj suuri suntakuamu,
tulj miul kiire kirkkosehen,
kiire kirkon kenttähälle,
hevosella harmahalla,
valjahilla välkkyvillä,
sarapanal sua'an ruplan.

Veisasin mie kirkos virret,
läksijäisis mie laulelin,
Jyrin päivilläi jyrisin.

Mie uon poika pervoi poika,
spravna ko Suarin saksa.

---

ni varantotiloihin. Koin tällä matkalla erään elämäni suurimmista pettymyksistä.

Matti Norkko.

Kansikuvassa henkilöt:

Takarivi: Tuomas Matikainen, J. Savolainen, J. Toikka, A. Rappu, P. Hyvönen, J. Ostonen viimeinen tunnistamaton.

Istumassa: Olga Matikainen, Aino Wennholm, Emilia Marttinen, poliisiviranomainen, Aino Ikonen — Tiinus, maakuntahallinnon päällikkö, Aino Hämäläinen, Bertta Matikainen, Olga Alenius-Korhonen.

Eturivi maassa: Aappo Hämäläinen, Jaakko Raski, Juho Marttinen, Erkki Rissanen.

Muistoja ensimmäisestä maailmansodasta

V.

Heinäkuun 15 p. vasten yöllä, oli taas meidän vuoro mennä vaihtoon etulinjoille ja päästää sieltä toiset lepäämään taaemmaksi, mihin oli noin 3 kilometriä. Meille ilmoitettiin, että aamulla alkaa yleinen hyökkäys pitkin rintamaa meikäläisten puolelta. Käsky on vallata vihollisen asemat. Tämä ei ollut suinkaan hauska uutinen, sillä se merkitsi taistelua, verta, kuolemaa, invalideja ja kärsimyksiä.

Lähtiessämme vaihtoon, meitä varoitettiin ettei liikehtiessä saa olla puhelua ja kolinaa. Lähellä etulinjoja oli edessämme syvä rotko, minkä yli oli mentävä, mutta vettä siinä ei ollut. Oli jokseenkin hiljaista. Onnellisesti pääsimme asemiin. Toiset lähtivät sieltä levähtämään.

Tulkoon tässä kerrotuksi, että vaihtoon mennessä, erään kerran vain sattui, että yksi mies haavoittui, kun kiväärin luoti osui häneen. En saanut tietää, haavoittuiko mies pahasti. Hänet vietiin välittömästi pois.

Aamulla varhain alkoivat tykit jyskää rintaman kummallakin puolella. Se kiihtymistään kiihtyi ja vastapuolelta alkoi kuulua myöskin kiväärien pauketta ja konekiväärien rätinää. Ilmaan oli laskettu sumua, etteivät vastapuolelta näkisi asemiamme ja liikkeitämme. Arvattiinko siellä, vaiko muuten saivat tietoonsa, että meidän puolella valmistellaan hyökkäystä, kun avasivat tykistön rumputulen asemiimme. Säestäen sitä kiivaasti konetuliaseilla. Mutta asemakuopissa ollen ei siitä suurta vaaraa ollut.

Kuinka hirveältä tuntuikaan nousta kuopasta hyökkäykseen ja lähteä hyökkäykseen! Mennä tappamaan ihmisiä, vaikka sodassa ollen olivatkin "vihollisia". Käskyn mukaan ja sotilasvalan velvoittamina hekin olivat sodassa. En voinut vihata heitä. Itsekseni päätin omantuntoni mukaan, että asetta en käytä murhatakseni, vaan jos tarvis vaatii vain itsepuolustukseen. Hetki hetkeltä odotimme käskyä nousta hyökkäykseen. Polvistuin rukoilemaan kaikkivaltiasta Jumalaa, että Hän ei jättäisi pikkulapsiani orvoiksi, sillä muistui mieleeni raamatun lause, että: Herran sana on vahva linna, vanhurskas juoksee sinne ja tulee varjelluksi, ja Hädässä minä tahdon auttaa sinua ja sinun pitää kunnioittaman minua.

Arveluni mukaan, lienee ollut kello 10 aika aamupäivällä, kun kuului komento nousta hyökkäykseen. Oli sanoin kuvaamaton jyske ja rätinä, kuulien vinkuessa ja tykin ammusten ulvoessa, kun hurraata huutaen läksimme juoksemaan kiväärit ojossa kohti "vihollisten" asemia. Oikeassa kädessäni oli kivääri ja kun vasen oli vapaa, niin otin kenttälapioni ja vasemmalta sivulta suojasin sillä päätäni sen varalta, jos siihen sattuisi räjähtävä kuula, niin lapio voisi suojata. Maasto oli aivan lakeaa ja tasaista heinäniittyä. Emme ehtineet juosta vihollisen piikkilankaesteisiin saakka, kun korvani juuressa kuului kova räjähdys. Tunsin vasemmassa olkapäässäni kipua. Huomasin, että keskellä lapiota oli nyrkin mentävä reikä. Siihen oil sattunut räjähtävä kuula ja sirpale oli osunut olkapäähäni. Suustani tuli verta. Toinen sirpale oli osunut vasempaan poskeeni. Siitä tuli verta suuhuni. Vasemman käteni etusormessa oli myöskin haava ja vuosi verta.

Olin aivan yksin. Toverini olivat juosseet eteenpäin. Tunsin huimausta, enkä voinut sitoa haavaani olkapäässä. Siitä vuoti kovasti verta. Toiset haavat olivat pieniä. Tunsin kovasti heikottavan. Kuulat ja tykin ammukset lentelivät ylitseni niinkuin suuri kärpäsparvi.

Siinä lähellä oli ampumahautoja.

Heitin kaikki kamppeeni siihen, kun ei ollut voimia niitä kantaa. Laskeuduin erääseen hautaan vähän levähtämään. Mutta käsitin, että täytyi yrittää päästä taaksepäin. Nousin ylös ja aloin ryömiä siihen suuntaan, missä oli rotko, minkä ylitse olimme yöllä tulleet. Tunsin kovaa janoa. Kaiketi veren vuodon vaikutuksesta johtui. Vähän väliä lepäsin sopivassa kuopassa. Viimein pääsin rotkon reunalle. Lähellä rotkoa istui isolla kivellä verissään pataljoonan komentaja. Hän kutsui minua avukseen ja itki tuskissaan. Sanoin hänelle, etten pysty auttamaan. Mutta saatuani yhteyden lähetän luoksenne sanitäärit. Arvelin heidän olevan rotkossa. Kun pääsin rotkoon, niin he olivatkin siellä. Ilmoitin heti, että menisivät noutamaan pahasti haavoittuneen komentajan. Kaksi miestä juoksi heti hänen luokseen. Toiset kaksi rupesivat sitomaan minun haavojani. Janotti hirveästi. Pyysin vettä, mutta he eivät antaneet. Täällä oli käteen lievästi haavoittunut sotamies, jolla oli pullossa vettä. Hän antoi vähän juodakseni, joten polttava janoni laimeni, joten tunsin pientä helpotusta. Sanitäärit riisuivat yläruumiini vaatteet ja sitoivat haavani. Verenvuoto lakkasi.

Kun selässäni ei ollut toista haavaa, niin ymmärsin, että sirpale jäi sisälle. Se oli mennyt olkalapun keskeltä remmien lävitse suoraan alaspäin. Haavan takia vasenta kättäni en voinut liikutella. Sanitäärit panivat sen sideharson varassa kaulasta riippumaan.

Haavojen sitomisen jälkeen tunsin itseni virkeämmäksi, eikä enää huimannut. Sidontapaikalle tuli lisää haavoittuneita. Rotkossa oli rauhallisempaa. Kuulat lensivät ylitse. Siinä kului aika iltaan saakka. Sitten rupesi satamaan. Lääkintämiehet pukivat yleni vain verisen atuspaidan, sillä päällyspaita oli revittävä rikki, kun eivät saaneet sitä riisutuksi. Sitäpaitsi se oli kovin verinen. Alkoi tuntua kylmältä. Ohut paita kastui heti lävitse. Kuinka olisikaan nyt ollut mantteli tarpeen, mutta se täytyi heittää kentälle. Samoin kaikki mitä oli repussani. Myöskin kivääri. Kranaatit yhä räjähtelivät, mutta ei enää niin tiheään. Siitä oli matkaa noin

RIVIT HARVENEVAT

Entinen maanviljelijä ja liikemies Juho Kilkki siirtyi ajasta iäisyyteen Helsingissä kesäkuun 2 päivänä 1962. Hän oli syntynyt Inkerissä Kupanitsan pitäjän Hylkysinkylässä maanviljelijän poikana toukokuun 3 päivänä 1878. Aluksi hän osallistui kotitalonsa hoitoon, mutta laajempipohjainen toiminnanhalu veti liikemaailman piiriin, mistä muodostuikin Juho Kilkin varsinainen elämäntehtävä. Lupaavalta näyttäneen ja hyvin pitkälle kehitetyn toiminnan katkaisivat samat syyt, mitkä saattoivat monen muun inkerinsuomalaisen jättämään entiset tehtävänsä ja siirtymään pois synnyinseuduiltaan.

Juho Kilkki siirtyi ensin Viroon, missä harjoitti niinikään liiketoimintaa ajankohdan vaikeuksista huolimatta, mutta 1920-luvun alussa hän siirtyi Suomeen työskennellen pitkän aikaa tunnetussa Leppälän lasihiomaliikkeessä.

Korkeasta iästään huolimatta ja sattuneen sairaustapauksen vuoksi, mikä viime vuosina rajoitti hänen liikuntaansa, Juho Kilkki myönteisen ja avarakatseisen luonteensa mukaisesti oli pirteä, kohtaloonsa alistuvasti hyväntahtoisuutta uhkuen aina valmis toisia lohduttamaan ja rohkaisemaan. Synnyinseutuaan ja omaa heimoaan ei hän koskaan unohtanut. Rakkaudella ja katkeroitumatta hän muisteli 'aikoja entisiä' ja osallistui Helsingin inkeriläisten toimintaan varsin aktiivisesti aina sodanjälkeisiin vuosiin saakka.

Ihmisenä ja ystävänä hän oli verraton ja aina luotettava, minkä tuli kokemaan jokainen hänen kanssaan kosketuksiin joutunut työ- tai kohtalotoveri.

Tähtäimeltä

Alkukesän sadettakin
saatiin riittävästi,
kadon uhka vältettiin näin
varsin näppärästi.

Vesi luonnon raitisti, loi
ilmaan otsoonia,
hyönteisparvet hyvällevät
kilvan kukkasia.

Hedelmien raakileetkin
työntyvät jo esiin,
mettä runsain mitoin kertyy
mehiläisenpesiin.

Toivoimmehan riemullisen
kaunlin kesän aikaa,
mitä juuri kaikin tälleen
elämme paraikaa.

Näkemys on erilainen,
kuinka katsoo kukin,
toiset kiittää, toiset moittii
työtä ristiiukin.

U a p p i.

Vuodet vierivät

60 VUOTTA rva Hanna Adelilla. Hän on syntynyt Järvisaaren Piiiovan kylässä ja saapui Suomeen miehensä kera noin kaksikymmentä vuotta sitten. Heidän kotinsa on Maarian kirkon läheisyydessä Prusin talossa. Rva Hanna Adel työskentelee Kutomo ja Punomo Oy:ssä Kärsämäessä ja on tässä työpaikassa ollut jo kaksitoista vuotta heikosta terveydestään huolimatta. Hänen syntymäpäivänään 15. 3. kävivät häntä onnittelemassa tehtaan insinööri Mikko Kiema rouvineen tuoden juhlijalle ihanan kukkakorin. Myös tehtaan mestarit nti Kaija Vaara ja Kaija Aaltonen osallistuivat onnittelijoihin. Juhlapäivää seuranneena tiistaina kokoontuivat juhlijan kotiin inkeriläisten ompeluseura, jonka puolesta hovioikeudenneuvos Robert Rainio ojensi syntymäpäivälahjan sekä puhui sydämellisiä sanoja vuosia täyttäneelle. Sen jälkeen khra Armas Aavikko piti hengellisen puheen ja rukouksen, minkä lisäksi veisattiin virsiä ja laulettiin hengellisiä lauluja. Kukkien paljous kaunisti tätä kotia ja herkullinen kahvipöytä ilahdutti onnittelijoita.

pari kilometriä eräälle kivestä rakennetulle myllylle. Sinne meidät ohjattiin. Siellä oli lääkintäasema ja paljon havoittuneita. Toisia yhä vaan virtasi lisäksi, sikäli kuin saattoivat kävellä. Jatk. seur. num.

Inkeriläisten VIESTI

Kustantaja ja julkaisija: Inkeriläisten Yhdistys r.y.

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa joka kuukauden puolivälissä.

Toimitus ja konttori:
PORVOO, postilokero 5.
Puhelin, Porvoo 23 053.

Helsingin konttori:
Auroranakatu 7. A. 1.

Päätoimittaja Aappo Metiäinen.

Ilmoitushinnat 20:—/pm.

Tilaushinnat:
Kotimaassa 1/1 vuos. 500:—
Ulkomailla vastaav. 600:—

PORVOON KIRJAPAINO OY

NIINKUIN LASTU LAINEHILLA

inkeriläisten Viesti

N:o 7—8. Päätoimittaja AAPPO METIÄINEN 15. 8. 1962

Turun uudella hautausmaalla 8. 7. 1962 juuri paljastettu inkeriläisvainajien yleinen muistokivi.

Savakot ja äyrämöiset

Aiheen tähän arttikkeliin antoi äskeinen Turun juhla. Siellä nähdyt tutut värikkäät kansallispuvut toivat mieleen ajatuksen Inkerin heimosta. Ovathan sekä savakko- että äyrämöis- eli tuutarinpuku kauneista kauneimpia naisten kansallisista pukimista. Mielestä pois lähtemättömäksi jäi näkymä Turun uudella hautausmaalla muistomerkin paljastustilaisuudessa värikkäistä lippuvartioista!

Savakkojen asuma-alue oli levinnyt kautta koko itä-Inkerin ja suureen osaan keski-Inkeriä. Heidän luonteessaan on melkoisesti aitosavolaista tunkeilevaisuutta, kielevyyttä, sanavalmiutta ja häikäilemättömyyttä, mikä ei ole voinut olla vaikuttamatta siihen, että he olivat saaneet yliotteen äyrämöisistä valtaamalla näiden asuma-alueita. Äyrämöisten varsinaisia asutusseutuja oli Suomenlahden itäinen rannikkoalue ja suurin osa keski-Inkeriä sekä pohjois-Inkeri. Luonteeltaan he ovat olleet vakavia, vanhoillisia ja pysyivät kauemmin perinnäistavoissaan.

Savakkojen ja äyrämöisten puhekielessä eli murteessa oli alkuaan jonkin verran eroavaisuutta. Äyrämöiset sanoivat esim. siegla, niegla, kagra, nagra jne., mutta savakot lausuivat puhtaan suomenkielen mukaisesti seula, neula, kaura, naura. Tämä eroavaisuus hävisi kuitenkin jo sata vuotta sitten viime vuosisadan jälkipuoliskolla ja savakkojen kielimurre tuli Inkerin yleiseksi puhekieleksi.

Kansallispuvuissa oli niinikään eroavaisuutta alussa. Savakkojen puvut ovat olleet eri seuduilla erilaisia. Niistä luovuttiin jo melko varhaisessa vaiheessa omaksuen ympäristön eli venäläispukujen mukaisen vaateparren. Äyrämöisten puvut sensijaan ovat olleet aina jokseenkin samanlaisia ja tulleet vähitellen yhä koreammiksi. Nevan eteläpuolella asuvien äyrämöisten puku oli silti hiukan erilainen kuin pohjois-Inkerin äyrämöisten. Sekä savakko- että äyrämöismiehet luopuivat kansallispukujensa käytöstä paljon aikaisemmin kuin naiset.

Savakkojen ja äyrämöisten keskinäisessä kanssakäymisessä oli alkuaikoina pidättyväisyyttä. He olivat kuin kaksi kansaa eivätkä millään tahtoneet mennä keskenään avioliittoon. Lähinnä äyrämöiset eivät sallineet sitä, että savakko olisi tuotu heidän piiriinsä. Savakot pitivät itseään edistyneempinä ja pilkkasivat äyrämöisten vanhoillisuutta. Viime vuosisadan loppuvuosikymmenillä tässä tapahtui kuitenkin äkkimuutos. Äyrämöisetkin rupesivat vieroksumaan ympäristöstä poikkeavaa pukuaan luopuen siitä ja ottaen käytäntöön yleisen tavan mukaiset pukimet.

Elämäntavoissa ei juuri ollut eroavaisuutta. Hää- ym. menot ja juhlallisuudet olivat samanlaiset. Eri vivahteita niissä saattoi olla paikkakunnista riippuen. Äyrämöisten sanotaan olleen täsmällisempiä ja siistimpiä kuin savakot. Kansanrunouden harrastus oli kummallakin heimolla suunnilleen samanlainen. Äyrämöiset ehkä viljelivät ja sepittivät runoja jonkin verran enemmän. Kertovat runot olivat niin savakkojen kuin äyrämöistenkin keskuudessa vähemmän harrastettuja. Ne onkin Inkerin osuudelta kerätty pääasiassa kreikkalaiskatolisilta inkeroisilta ja vatjalaisilta, niinkuin lyyrillisetkin runot. Äyrämöiset ja savakot lauloivat enimmäkseen tilapäislauluja ja tunnelmarunoja, mitkä usein siinä tilaisuudessa luotiinkin. Kuvaavia tässä suhteessa ovat esimerkiksi keinu- eli liekkulaulut. Esilaulaja siinä samalla loi runon, minkä kertosäkeeseen yhtyi koko joukko. Näin tapahtui myöskin häissä.

Savakot olivat, kuten edellä on sanottu, omasta mielestään edistyneempiä ja kehittyneempiä kuin äyrämöiset, mutta todellisen opin ja sivistyksen hankkimisen tullessa kysymykseen, kulkivat äyrämöiset edellä. Niinpä voidaan todeta, että Koippanan seminaarin ja Suomen oppikoulujen oppilaiksi hakeutuivat ensimmäisinä äyrämöisten pojat. Että he ovat tässä suhteessa olleet edellä, osoittaa seuraava luettelo äyrämöistä juurta olevista suvuista: Iivanainen, Jaakkimainen, Jamalainen, Kurikka, Lattu, Leini, Ostonen, Peräläinen, Putro, Pöyhönen, Raski, Savolainen, Suni, Susi, Tiisnekka, Tikka, Toikka. Savakkosukuja ovat Hämäläinen, Kekki, Luukkonen, Metiäinen, Puolakkainen, Tirranen, Turkulainen, Tynni, Vesa, Vesikko ja Virolainen.

Äyrämöiset olivat viimeinen jäännös Suomen karjalaisista, joilla heimotunne oli erittäin voimakas, minkä takia se onkin niin kauan säilynyt. Savakothan oikeastaan eivät olleet mikään eheä heimo. He olivat tulleet eri osista Suomea. Suurin osa kuitenkin etelä-Savosta, mistä savakkonimi johtuu. Äyrämöisten erikoistuminen ehkä lienee vaikuttanut siihen, että toisetkin rupesivat esiintymään näiden mukaisesti ja vastapainoksi eri heimona, omaksuen vähitellen oman heimotunteensa.

Vuosisatamme alkuvuosikymmeninä, jo ennen Venäjän vallankumousta, oli näiden Inkerin heimojen erikoistuminen täydellisesti hävinnyt. Sen sijaan oli omaksuttu yhteisesti inkerinsuomalainen eli inkeriläis-suomalainen kansallistunne. Monet nykyajan inkerinsuomalaisista eivät edes tiedä mitä heimoa heidän esivanhempansa olivat olleet. Mutta kansallistunnetta, evankelisluterilaista uskontoa ja vieroksuvaa suhdetta muukalaisuuteen ei heistä saanut muuttumaan enempää tsaarinaikainen slaavilainen kiihkokansallinen pakkotoimenpide kuin uudet ideologiset valtiosuuntauksetkaan kaikkine mahdollisine toimenpiteineen. Se elää edelleen kaikkialla siellä, missä inkerinsuomalaisia vapaissa oloissa tavattaneekin.

Jumalan tahto

Ps. 36: 6—7.

Lieneekö meidän kristillisessä maailmankatsomuksessamme toista kohtaa, jonka vilpitön uskominen tuottaisi enemmän vaikeuksia, kuin tämä yksinkertainen totuus, että huolimatta tästä vääryyden ja epätasaisuuden kaaoksesta, kaikesta tuskasta ja vaivasta, mikä täyttää maailman, oikeuden, totuuden ja hyvyyden salaiset säikeet sittenkin kulkevat Jumalan kautta, ja että rakastava käsi ohjaa hänen omiensa kohtaloita.

Ihmissilmällä katsoen ei näytä siltä. Paha kahlitsee sekä yksilöitä että kansoja. Luopumus valtaa ihmisjoukot. Ei sitä käskyä, jota ei rikottaisi. Kansojen välillä ratkaisee voima. Pienet ovat saaneet kärsiä ja tyytyä kohtaloonsa.

Ja kuitenkin me uskomme, että kaikessa tässä vain Jumalan suunnitelmat täyttyvät. Kaikesa vain kypsyy Jumalan tahto. Kerran voidaan näitäkin aikoja katsoa taaksepäin ja havaita, että niin on käynyt, niinkuin Jeesus sanoi Emmauksen matkamiehille, että kaiken pitikin olla niin. Kaiken oli pakko käydä juuri niin, koska se sisältyi Jumalan suunnitelmiin.

Ja siksi me uskomme, että taivaisiin ulottuu Jumalan armo, ja hänen totuutensa, se varmuus ja luotettavuus, jolla hän lupauksensa täyttää, hipoo korkeimpia pilviä. Ellei näin olisi, ei olisi yhtään ihmistä, joka ei olisi Jumalan vanhurskaan tuomion alle jo aikoja sitten murskaantunut. Kaikki me olemme syntiä tehneet. Mutta kun Jumalan armo ulottuu taivaisiin, niin Jumala haluaa armahtaa ja kärsiä rikkonutta ihmistä ja kansaa. Mutta samalla kaikki edistää Jumalan tahdon voittoa ja pahakin vain jouduttaa omaa häviötään. Jumala ei vain tarvitse eikä halua itselleen orjia, jotka ovat hänen tahtonsa alle alistetut, vaan vapaaehtoisia palvelijoita, jotka ilolla täyttävät hänen käskynsä. Jo siihen, että ihminen luotiin Jumalan kuvaksl, sisältyy vapaus valita hyvän ja pahan välillä. Ja kerran saatana on sidottu ja vanhurskas Jumala hallitsee omiensa joukkoa.

Mutta jo sitä ennen on todettavissa, että ihmistä ja eläintä Jumala auttaa. Elämä jatkuu. Jokapäiväinen leipä annetaan, vaikka joskus olisikin näyttänyt siltä, että ei ole mitään mahdollisuuksia päästä elämässä eteenpäin. Uudet kodit ovat todellisuus. Monta kyyneltä on kuivattu. Tähän astl on Herra auttanut. Hän auttaa tulevinakin päivinä. Myöskin tämä on kokemus, jota ei ole unhoitettava.

Ja tässä valkeneekin Jumalan tie. Toisaalta hän on pitkämielinen ja armahtava, kärsii kauan ihmistä synteinensä, mutta toisaalta hän on huolehtiva Isä, joka kuljettaa lapsiaan oman tahtonsa mukaisesti. Jumala on samalla kertaa vanhurskas tuomari ja armahtava Isä. Uskon, että hänen johdossaan ei kypsy vain kosto ja tuomio, vaan myöskin hyvitys ja palkinto. Pahaa tehneen on saatava rangaistus, ja kärsineen on saatava hyvitys. Se näkemyshän sisältyy jo niihinkin tuomioihin, joita langettaa ihminen, sydämessään pieni kipinä Jumalan vanhurskaudesta. Mutta kun kaikki ovat pahaa tehneet, ehkä joku vähän vähemmän tai enemmän kuln toinen, niin mikä on oikea tuomio? Tämän kysymyksen edessä onkin niin turvallista jättää viimeinen tuomio Jumalalle. Kun hän vanhurskaan tuomion langettaa, silloin on jokaisen polven notkistuttava ja jokaisen sydämen tunnustettava, että Jumalan tuomio on kuin suuri syvyys, jonka suuruus ehkä aavistetaan, mutta jonka todellista valtavuutta ei ykslkään pieni ihminen täysin voi itselleen tajuttavaksi tehdä.

I. Aatolainen.

Kärsimyksen kasvattava voima

Ote tervehdyspuheesta, minkä fil.maisteri Teppo Samooja piti inkeriläisten kesäjuhlan alkajaistilaisuudessa Turussa 7. 7. 1962.

On jotakin voimakkaasti kohtalonomaista siinä, että me, hävitetyn Inkerin heimon pieni sirpale, kohtaamme toisemme täällä Suomessa, heimomme vanhassa emämaassa ja harjoitamme vapaina yhdistystoimintaa. Tämä toiminta kasvaa yhä elinvoimaisen inkeriläisyyden pohjalta. Kadotettu kotimaa on alati meidän mielessämme, emmekä me kysy, miksi se on meiltä riistetty. Maailmassa on äärettömän erilaista suhtautumista yksilön ja kansojenkin vapauteen ja elämisoikeuteen. Me emme tallaa muurahaistakaan jalkoihimme, vaan annamme sen vapaasti kulkea. Mutta elämä on tunnoton. Se saattaa sokeasti musertaa viattomat ihmiset kuin muurahaiset jalkainsa alle. Kuinka paljon perheitä ja kokonaisia kansoja se onkaan tällä tavoin hävittänyt aivan meidän silmissämme, kenenkään voimatta auttaa. Kuka laskee ne murhenäytelmät, mitkä tällä vuosisadalla on maailmassa eletty! Viattoman kärsimyksen määrä on ollut mittaamaton, ja se jatkuu.

On järkyttävää tavata noiden murhenäytelmien yksityisten uhrien omaisia. Ajattelen tässä lähinnä äitejä, jotka ovat ajan myrskyisä menettäneet usein koko perheensä. Heitä on keskuudessamme paljon. Kuinka liikuttavan tyynesti ja alistuneesti he ottavatkaan suuren surunsa. Tällainen hajoitettu perhe, mikäli sen jäseniä on elossa, on tuomittu nääntymään ilman pienintäkään yhtymisen toivoa ajallisuudessa. Tuo kärsimyksen rauha tulee näissä äideissä syvältä. Se on luonnetta. Se on lujaa varmuutta, että uhri oli Korkeimman säätämä ja välttämätön jonkin meiltä salatun tarkoituksen toteutumiseksi. Itkut on itketty, jäljellä on hiljainen murhe ja kohtalonyhteys osatovereihin.

Tässä on pohjana vanha avara kalevalainen elämänkatsomus. Mutta se ei yksin riitä selitykseksi, vaan siihen on liittynyt syvällinen usko, luottamus vanhurskaaseen kaitselmukseen. Tämä uskohan on ollut vuosisatojen ajan inkeriläisten voimallisena tukena ja auttajana sen kaikissa vaiheissa, sen polun kirkastajana. Silloin ei yksilön suru ole ollut ratkaiseva. Muistakaamme, että Uuden Testamentin piinaviikkoa, kärsimyksen huippua, seurasi ihana kirkkaus. Sivumennen sanoen eräs teosofian ajatuksia on, että ihmisen ei ole antauduttava yksityisen surun, esimerkiksi omaisen kuoleman, valtaan, vaan on ajateltava koko ihmiskunnan suruja.

Lukemattomat uhrinsa aikamme kauheat sodat ovat kouluttaneet kärsimään eleettömästi. Koettelemukset kasvattavat ihmistä toisin kuin tyyni rauha. Ne karaisevat siveellisen luonteemme, ja ne sulattavat meidän kärsimisestämme katkeruuden pois. Se on kova ja ankara koulu. Kun sen on käynyt, on nähnyt kärsimyksen pohjaan ja löytänyt sielunsa. Mikään epäoleellinen ei silloin järkytä mieltä, mikään uhka ei peloita eikä kuolema ole silloin läheskään pahin, mitä ihmiselle saattaa tapahtua, eikä onni ole sitä, mitä siksi pintapuolisesti sanotaan, vaan usein jopa sen vastakohta.

Sivullinenkin ymmärtää, että uskonnosta on suuri lohdutus silloin, kun ihmistä kohtaavat raskaat koettelemukset ja tuhot, jotka muuten olisivat ylivoimaiset kestää. Se kirkastaa taivaanrannan, lohduttaa kärsinyttä sydäntä ja antaa uuden pohjan kaikkensa menettäneelle. Tällainen ihminen voi Raamatun miehen tavoin sanoa: "Herra antoi, Herra otti, kiitetty olkoon Herran nimi." Näiden lauseiden sanominen onnistuu vain uskon

antamin voimin, sillä ne ovat äärettömän raskaat sanoa. On lyhytnäköistä kiittää vain siitä hyvästä, mitä me saamme. Näin me kuitenkin aina menettelemme. Hyvää on jokainen aina valmis vastaanottamaan ja suree ja valittaa, jollei sitä saa, vaan päinvastoin onnettomuutta. Vastoinkäymisistä ei ihmisen yleensä tule mieleenkään tuntea kiitollisuutta. Siksi tuo Raamatun miehen suhtautuminen vastoinkäymisiin on silmiä avaava. Se on sielulliselta kantavuudeltaan suurenmoinen esikuva pienesti näkevälle ihmiskunnalle.

Sen, joka on saanut vastaanottaa paljon onnea, on onnettomuuksien tullen jaksettava kiittää niistäkin. Tämä on, kuten sanottu, äärettömän vaativaa. Mutta jos ihminen siihen pystyy, niin silloin vasta hän osoittaa, että hän on oikealla mielellä aikanaan vastaanottanut saamansa hyvän ja ollut arvollinen sen vastaanottamaan. Tällä hän osoittaa paitsi uskoaan myös siveellisen luonteensa voiman. Vastoinkäymiset yleensäkin kouluttavat meitä, kohottavat ja jalostavat meitä, vapauttavat meidät itsekkyydestämme, antavat meille uuden, paremman näkökulman elämään ja itseemme. Ne ovat monesti huomaamattammekin meille onneksi. Pahakin voi siis palvella hyvää, ja siitäpä syystä ihmislapsi juuri kiittää Luojaa myös koettelemuksista.

Noita Raamatun miehen sanoja "Herra antoi, Herra otti, kiitetty olkoon Herran nimi" on hyvin paljon käytetty surevien omaisten lohduttamiseen ruumiinsiunaustilaisuuksissa. Ne sopivat siihen hyvin ja luovat juuri oikean mielialan. Inkeriläiset surevat myös hautojen, paremmin sanoen Inkerin heimon yhteisen haudan ääressä. Mutta, kuten alummalla jo mainitsin, he eivät tee sitä syytös ja katkeruus mielessä. vaan kiittäen menneestä onnesta ja ollen valmiit nöyrästi vastaanottamaan sen onnen, mikä kestetyistä onnettomuuksista kasvaa.

Kohiskoon harhautunut elämä ympärillä, myllertäköön sen meri raivoisasti, riehukoon ihmisten ja kansojen välinen viha ja kilpajuoksu kiihkeimmillään — kaikki on turhuus ja tyhjä touhu sille, jolla on rauha sydämessään, joka näkee kaiken suhteellisuuden, näkee tärkeänä pidetyn mitättömäksi, voiman heikkoudeksi, julman ja hyökkäävän maahan sortuvaksi ja päinvastoin pienen ja vähäpätöisen suureksi ja voimakkaaksi, köyhän rikkaaksi, arvottoman yleväksi ja voitetun voittajaksi.

Tällaisiin ajatuksiin ihmiskunnan nykyinen luonnoton ja surullinen tila ihmisen saattaa, kun sitä katselee sisäisten arvojen varassa. Ihminen on turmellut oman maailmansa, niinkuin hänen on ollut yleensäkin tapana turmella suurin osa siitä, mihin on ryhtynyt. Meidän ajallemme on lisäksi ominaista, että kansojen ja kansaryhmittymien valtavan kilpajuoksun vuoksi eräät ihmisaivojen nerokkaimmat keksinnöt, jotka voisivat olla siunauksen lähteinä usein puutteessa ja kurjuudessa elävälle ihmiskunnalle, ovat päinvastoin vaarassa joutua käytetyiksi sen tuhoksi. Elämme sen vuoksi erityisen kohtalokasta aikaa peläten joka hetki joko inhimillisen erehdyksen tai pahan sydämen päästävän myrskyn puhkeamaan. Varjelkoon suopea kaitselmus tästä ihmiskuntaa, joka on sielullisesti kypsymätön tähän elämänsä tilinpäätökseen.

Tämä aika, jolle lähimmäisrakkauden puute, sorto, uhka ja henkinen pimeys ovat ominaiset, tuottaa syvää murhetta ajattelevalle yksilölle. Ihmiselämä voisi olla ihana, jos oikeamielisyys ja lähimmäisrakkaus siinä vallitsisivat. Mutta meidän on kuitenkin uskottava terveen järjen vihdoin voittavan maailmassa mielettömän itsekkyyden.

Me inkerinsuomalaiset luotamme valoisimpina hetkinämme, että Inkerin kärsinyt heimo edelleenkin on elävä sirpaleissaan ja että sille vielä

kerran koittaisi päivä jonkinlaisena heimoyhteisönäkin. Näin sopii kuitenkin unelmoida. Unelmat ovat sinänsä jo elämää tavallaan.

Heimomme on varsinaisen historiallisen tehtävänsä täyttänyt, taistellut henkisin voimin sitkeästi ja horjumatta suomalaisuuden äärimmällä etuvartioasemallaan jättiläiskansan suunnatonta painetta vastaan ja saavuttanut voiton, kunnes tulivat meidän vuosisatamme myllerrykset, joita eivät suuretkaan kansat ole kestäneet. Toisen suuren voiton se on saavuttanut samaten hengen aloilla luomalla suunnattoman määrän kansanrunoutta ja -tietoutta, joka on otettu talteen Suomen suvun yhteisiin aarteistoihin. Olkoon kohtalo armelias tämän heimon sirpaleille!

KAIPAUS

Sinä, hiljainen soittaja sisimmässäin:
kenet unohdat, missä ja milloin?
Olet kulkeva jokaisen jäljissä näin.
yön unien, sielussa välkehtiväin
lyöt sointuja aamuin ja illoin.

Sinä sukulaissielujen siteeksi liet
alunaikain jo määrätty meille:
Jos kuinkakin mutkaiset elämäntiet
ovat osana, sanomas perille viet
kotipiiristä loitontuneille.

Aapo Iho

Epähuomiossa

jäi viime lehdessä mainitsematta, että vanhan käytännön mukaisesti heinäkuun numero ei ilmestynyt, vaan se on yhdistetty tähän elokuun lehteen, mistä näin muodostui entiseen tapaan kaksoisnumero.

Arvoisat lukijamme!

Olemme aikaisemmin jo useampaan otteeseen vedonneet Teihin pyytämällä käytettäväksemme vanhoja, entisestä Inkeristä otettuja valokuvia. Olemme niitä saaneetkin, mutta lisä ei ole pahitteeksi. Näin käyttöön saadut valokuvat palautetaan välittömästi, kun niistä on valmistettu laatta.

Mutta valokuva, olkoonpa se uusi tai vanha, ei kerro paljoakaan ellei tunneta siinä olevia henkilöitä ja yleensä esitettävää kohdetta. Samoin on välttämätöntä tietää myös milloin ja missä valokuva on otettu. Yllämainitut asiatiedot pitää ehdottomasti liittää lähetettävään valokuvaan sekä luonnollisesti myös tieto siitä kuka kuvan omistaa ja kenelle se on palautettava.

Sekä touko- etä kesäkuun Viestissä olleisiin valokuviin mainitut asiatiedot saapuivat toimitukseen myöhemmin, joten tässä lehdessä esitämme täsmällisemmän selityksen toukokuun Viestin kansikuvaan.

Kesäkuun numerossahan olikin selitys siinä olevaan kansikuvaan.

— — —

TOUKOKUUN VIESTIN kansikuvassa ovat seuraavat henkilöt: Seisomassa vasemmalta Olga Hämäläinen, Nikkarilan kutomakoulun opettaja Aino Venhola ent. vennholm, Rötsansillan opettaja Pekka Hyvönen, maanviljelijä Aatami Jamalainen polvillaan maassa ja Halosiin opettaja Aappo Rappu. Istumassa vasemmalta Annamoision opettaja Aappo Hämäläinen, Kuttusiin opettaja Aino Tiinus ent. Ikonen, Jamalaisiin opettaja Juho Marttinen ja Somerkankaan opettaja Aino Hämäläinen. Kuva otettu vuonna 1903 Venjoen yleisillä laulujuhlilla. Yllämainitut henkilöt esittivät juhlissa Minna Canthin näytelmän Työmiehen vaimo.

RUNO

Turun Inkeri-juhlaan 7—8 pnä heinäkuuta 1962.

Kirj. **Aappo Metiäinen.**
Lausui **Hettä Rantata.**

Kuin kukkia

Me matkamme ohesta mutstoja
kuin kukkia kotoisen petton
taas poimimme, kuvia kauniita
soi stetuumme kaikuna ketton
kirkkomäettä, paisteisten päivten
ja varretta taipateen tuskatsen.

Sen tiimoilta uusia uskattain
esi-isäin työ oppaana yhä
on voimana vuodesta toiseen vain
ja kaipaus, vetvoitus pyhä
tuo lähette tehtävää suurempaa,
työn tutosten tuottamaa kunntaa.

Ehkä vatkeimmat vastukset voitettu tte,
saadut haavatkin kasvaneet arpeen,
näin tuntien tasoittuu kärsimystie,
apu ystäväin ollut on tarpeen.
Ei tuskakaan olla voi loputon,
käy pilveenkin heijastus auringon.

Ken synnyinseutunsa unohtais,
pihanurmikot, mansikkamäet,
mikä aidoimman tunnelman mieleen sais
kuin keväällä kukkuvat käet!
Ne avaavat muistojen ikkunat,
ja näyttävät kotoiset lanhuat.

Ne varjona vierellä kulkevat,
voiman lähteenä varmana ovat
kuin entiset ystävät parhaimmat
surumielelle sulakkeet kovat.
Näin elämänkaaremme kehykseen
saamme sopimaan sukumme perinteet.

Aika uudet on antanut ystävät
ja sopuisat naapurit myötään,
ne ratkovat rastimme kiperät.
ne tekevät ylvästä työtään,
ja kärsitty menetys unhoon jää,
kun rakkaus sydämet yhdistää.

Me toimimme. Työssä on voimamme,
sillä voitimme vaikeimmat ajat,
ei uskoa viedä voi meistä se,
jos muuttuivat valtiorajat.
On suurta ja ylevää todeta,
kun iloita, elää saa vapaana.

Polvi vanhempi väistyvi vuorollaan,
uusi astuvi auransa perään,
me luotamme nuorisoon nousevaan,
hengenvoimien terävään terään,
minkä varmentaa heimomme menneisyys
ja kylvöjen kasvava rehevyys.

Unohtumattomia hetkiä

Ihmeellisiä ovat Herran tiet ... Kukapa olisi uskonut, kun yhdeksäntoista vuotta sitten pieni, vaatimattoman kokoinen laivapahanen purjehti eräänä marraskuisena aamuna sateesta harmaaseen Turun satamaan, tuoden lastinaan vilusta ja pelosta värjöttäviä ihmisiä, että he nyt vuosien kuluttua kulkevat samoja seutuja kuin konsanaan herrasmiehet ja hienot naiset. Silloin, vuosia sitten näitten ihmispoloisten joukossa olin minäkin 'Piilon-piika pikkarainen'. Voimani olivat silloin vielä vähäiset ja hartiani kapoiset. Olin lapsi, jolla oli liian raskas taakka kannettavana. Kaksi valtavan suurta vanerimatkalaukkua ahdettuina niin täyteen tavaraa kuin ikinä.

Turun satamassa kävelin vanhem-

pieni perässä. Heillä oli suhteellisesti vielä painavammat laukut kannettavinaan kuin minulla. Siristelin silmiäni vilkaisten ympärilleni toivoin, että taivaasta tulisi enkeli avukseni kantamaan taakkaa mikä oli tehtävänäni. Mutta enkeliä ei tullut. Minun oli raahattava lastia itseni. Siltä minusta tuntui ja se oli totta.

Niin tuntui varmasti monesta muustakin. Eniten ehkä aikuisista, joilla oli huoli ja pelko tulevaisuudestaan, näiden näennäisten taakkojensa lisäksi. Koko maailma näyttl harmaalta ja sumuiselta olennaisen sumun ohella. Talot, joita vilahteli ohi, olivat outoja, vieraita. Emme tietäneet minne olimme matkalla. Kuljimme vain kuin sokeat lohduttomina oppaitten perässä. Tietäen kuitenkin, että olimme sellaisella maaperällä, mikä perustui kalliolle. Olimme Suomessa, esi-isiemme vapaassa maassa. Se ajatus oli kuin vilkkuvalo elämän mustalla merellä ... Ehkäpä kaikki järjestyy ... — Kunhan aika kuluu! ...

— — —

Aika kului ... Ja eikö vain ole järjestynytkin! Miten toisenlaisissa oloissa ja merkeissä kuljimme nyt Turun sataman ohi. Olimme menossa Tuomiokirkkoon inkeriläisten juhlajumalanpalvelukseen. Keveänä kuin keiju asteli oma tytäreni ensi kertaa samoja tienoita, missä aikanaan hänen äitinsä kulki kuin kuormakameli, vähän vanhempana kuin tytär nyt.

Kerroin hänelle: "Tänne on äiti tuotu joskus silloin, kun hän oli lapsi."

"Kerro äiti lisää", pyysi tytäreni, vaikka tarina oli hänelle ennestään jo tuttu.

Hänestä oll jännittävää kuulla se yhä uudestaan ja uudestaan, ja nähdä omin silmin se satama missä äiti on astunut maihin. Kerroin ... Kerroin niin kauan kunnes olimme jo tuomiokirkossa.

Mikä unohtumaton elämys olikaan olla Turun tuomiokirkossa ja kuulla puhuttavan juuri meille.

Sitten jo kohta seisoimme Turun uudella hautausmaalla.

Eikö ole ihmeellistä, että hekin, joitten jo luulimme nukkuvan ikuisesti unohdettuina ilman minkäänlaista muistomerkkiä jossakin tuntemattoman nurmen alla, tulivat nyt muistetuiksi! Tämä oli suurin elämys ja unohtumattomin hetki tämän vuoden inkeriläisjuhlissa. Vavahduttavat säkeet Ilmestyskirjasta, mitkä on hakattu kiveen, kertovat jälkipolvillekin siitä.

Eikö sittenkin ollut enkeli johdattamassa meitä. Ja kantamassa taakkaamme. Eikö Kaikkivaltias ollut suuri ja salattu, kun johdatti meidät esiisiemme maahan ja lähetti voimansa avuksemme. Eivätkö ne ihmiset, jotka ovat uurastaneet meidän tähtemme, olekin enkeleitä, oppaita elämän taipaleellamme, millä yksin emme osaisi eteenpäin kulkea. Kiitos kaikille 'enkeleille' tästä unohtumattomasta juhlasta, minkä jälleen tänä kesänä saimme Turussa, Suomen historiallisessa kaupungissa viettää. Tähän kiitokseen ovat yhtyneet jo taivaan linnutkin. Juuri sinä hetkenä, kun muistopatsasta verhonnut vaate vedettiin pois ja paasi paljastettiin kaikkien nähtäväksi, pyrähti lintuparvi läheisiin muistomerkkiä ympäröiviin puihin. Jos joku likutuksen aiheuttaman nyyhkytyksen lomasta saattoi kohottaa katseensa korkeuksiin sinä unohtumattomana autereisena aamuna, hän näki ja kuuli kuinka pienet linnut olivat yhtyneet kiitoskuoroon, kuin tuoden tervehdyksen niiltä kadotetuilta mailta, minne emme voineet viedä kukkakimppua rakkaittemme kummulle.

Piilon-piika.

Suomen suku Ruotsissa – miten olla, kuin eleä?

Yllä olevalla otsikolla kirjoittaa aiheesta P. Marttina Karjalan Heimon tämän vuoden 1—2 numerossa. Emme malta olla ottamatta ajatuksia herättävää, katsetta avartavaa artikkelia tähän omaan lehteemme. Hipoohan se niin läheltä meikäläistä aatemaailmaa.

Inkerin luterilaisen kirkon 350-vuotismuistoksi ovat Ruotsissa olevat Inkerin siirtolaiset toimittaneet juhlanumeron uskonnollisesta aikakauslehdestään Isien usko (Smålandsposlens boktryckeri aktiebolag, Växjö, 1961). Tämän juhla-albumin arvokkaasta sisällöstä mainittakoon esim. rovasti Juhani Jääskeläisen historiikki Inkerin kirkon vaiheista vuoteen 1917, kirkkoherra Juho Varosen kuvaus Inkerin kirkon elämästä vallankumouksen jälkeen, professori Pentti Kaiteran kertomus Inkerin suomalaisen väestön siirrosta Suomeen sekä useat kuvaukset inkeriläisten muutosta Ruotsiin ja elämästä siellä näihin päiviin saakka. Lisäksi julkaisu sisältää tervehdyksiä, runoja, muistelmia ja tuokiokuvia, jotka kaikki liittyvät esillä olevaan aihepiiriin. Albumissa on runsaasti kuvia, jotka osaltaan elävöittävät sitä.

Viimeisessä kirjoituksessa "Eteenpäin elävän mieli" pastori Kimmo Virtanen pohtii inkeriläisten ja inkeriläisyyden tulevaisuutta Ruotsissa. Pastori Virtanen kirjoittaa mm.:

"Jännittyneenä voi kysyä, minkä suunnan Inkerin nuoriso elämälleen löytää. Pysyykö se vielä niinkuin vanhempansa yhtenäisenä kansallisuutena vai sulautuuko se kokonaan ruotsalaisuuteen? Kehitystä ei voi tarkalleen ennustaa, mutta käsitykseni jäi, että siihen kaikissa tapauksissa voidaan paljon vaikuttaa. Ajatukset, jotka minulle tässä asiassa jäivät pysyviksi, herättivät vastustusta monen inkeriläisen ja myös monen Ruotsin inkeriläisten keskuudessa vierailleen suomalaisen papin sydämessä. On luonnonmukaista, että inkeriläiset myöhemmissä sukupolvissa tulevat kaiken muun kehityksen ohessa myös ruotsalaistumaan. Se on heille tarkoituksenmukaisen ja menestyksellisen elämän ehto. Jyrkät otteet inkeriläisyyden tai paremminkin suomalaisuuden säilyttämiseksi eivät ole vain turhia, vaan myös vahingollisia. Mutta kehityksen tulisi tapahtua niin, että se, mikä Inkerissä oli luovuttamattominta, jäisi sopusointuisena myös uusien sukupolvien elämään. Nuorison tulisi voida periä se henki, mikä elähdytti heidän isiään ja sai heidät sankarillisella tavalla säilyttämään sekä kansallisuutensa että myös uskonsa erittäin vaikeiden kohtaloiden vallitessa. Se henki elää aivan tuoreena vielä nykyisen vanhan polven elämässä. Jos näin tapahtuu, silloin Inkeri on täyttänyt historian Jumalan sille asettamana tehtävänä: Se on lunastanut paikkansa uudessa maassa, mutta se on myös antanut uudelle isänmaalleen arvokkainta, mitä se toi mukanaan Itämeren myrskyjen yli, ja mitä mikään ei ollut voinut siltä riistää. Sanoisinpa niinkin rohkeasti, että mahdollinen väärässä ja lyhytnäköisessä kansallisuushengessä Suomesta käsin suoritettu ennallaansäilyttämistyö ei koidu todelliseksi tueksi. Sen tuottama apu on näennäinen ja hetkellinen. Inkerin tulevaisuus ei ole suomalainen

inkeriläisyys Ruotsissa, vaan elinvoimainen ja omat uransa aukaiseva Ruotsin inkeriläisnuoren on tehtävä valintansa: Palattava Suomeen, siirryttävä Ruotsin suomalaisseuduille valtakunnan pohjoisosassa tai käytävä luomaan omaa tulevaisuuttaan Ruotsissa".

Ylläolevat ajatukset herättävät lukijassa joukon kysymyksiä. Vaatiiko ruotsalaistuminen välttämättä suomen kielen unohtamista? Vaatiiko ruotsalaistuminen välttämättä uskonnon tai sen menojen vaihtamista? Mitkä jyrkät otteet voisivat edes tulla kysymykseen? Mikä on inkeriläisillä luovuttamattomampaa kuin kieli ja uskonto? Miksi nuorison pitäisi periä henki, josta pastori neuvoo kuitenkin käytännössä huokeasti luopumaan? Mitähän mahtaisi olla se arvokkain, jota inkeriläiset toisivat Ruotsiin luovuttuaan uskostaan ja kielestään? Enintään muutamia satoja pareja käsiä tekstiiliteollisuuden palvelukseen!

Ei, herra pastori! Arvokkain pääoma, jonka Inkerin siirtolaiset ovat tuoneet Ruotsiin on nimenomaan suomen kieli. (Ellei uskonnosta välitetä). Tämä pääoma on hyödyllistä ennen kaikkea Ruotsin valtakunnalle samoin kuin vastaava ruotsalainen pääoma Suomessa on tälle maalle hyödyllistä. Jos joku ruotsalainen ei sitä ymmärrä, häntä on juuri Ruotsin suomalaisten johtomiesten ja pappien valistettava. Ruotsin kannattaa — vaikka se ei olisikaan niin rikas maa kuin on — vaalia ja kasvattaa tätä lahjaksi saamaansa pääomaa, jota se tarvitsee vuosi vuodelta yhä enemmän pitäessään yhteyttä Suomeen. Tämän ajatuksen pohjalta suomalaisten ja inkeriläisten siirtolaisten tulevaisuus ratkeaisi tavalla, joka vapauttaisi kaikki tämän pienen vähemmistön positiiviset kansalliset voimat uuden isänmaan hyväksi tekemättä samalla väkivaltaa vapaalle ihmisluonnolle. Kansallisuuttahan ei voi mikään mahti sitä paitsi muuttaakaan. Jos sitä yritetään, saadaan aikaan onnettomia, kompleksien vaivaamia ihmisiä. Siksi jokaisen ihmisen on voitava säilyttää kansallisuutensa ulkonaiset merkit, joista kieli on tärkein, pyhinä ja kunniassa. Vain tällä edellytyksellä voi vähemmistökin antaa täyden panoksen valtakunnan kulttuurin ja muiden arvojen edistämisessä. Ei enää eletä niitä aikoja, jolloin pidettiin valtakunnan edun kannalta tarpeellisena "sulattaa" vähemmistöt mahdollisimman nopeasti pääkansaan.

Tietenkin inkeriläisten ja suomalaisten on "ruotsalaistuttava" uudessa isänmaassaan sikäli, että he oppivat ruotsin kielen, Ruotsin lain, yhteiskuntajärjestyksen ym., voidakseen tulla Ruotsin valtakunnan kunnon kansalaisiksi, mutta omakin kielensä ja omat tapansa heidän olisi kaikin keinoin koetettava säilyttää. Koska siinä kuitenkin ajan pitkään tulee esiintymään erittäin suuria vaikeuksia, olisi pyydettävä apua jo ajoissa Ruotsin valtiolta, jonka olisi suhteellisen helppo organisoida koululaitos siten, että se pystyisi hoitamaan tämän tehtävän sekä valtion että suomalaisen vähemmistön etujen mukaisesti. Ruotsin valistunut kirkko ja esim. Norden-yhdistys sekä kenties pohjoismaiden neuvosto voisivat antaa tukeaan tälle asialle, joka nähdäkseni kuuluu suorastaan yleisten ihmisoikeuksien piiriin. Suomikin voisi auttaa, mutta vain Ruotsin virallisten piirien pyynnöstä — kaikkien väärinkäsitysten vätttämiseksi.

Mitä yllä olen esittänyt Inkerin siirtolaisten ja Ruotsin suomalaisten tulevaisuudesta, koskee tietenkin soveltaen myös Ruotsiin kantautuneita itäkarjalaisia ja virolaisia. — Tavoitteena olisi siis kaksikielinen ruotsinsuomalainen vähemmistö. Sen syntyminen rikkaassa, humaanisessa, sivistyneessä ja vapaamielisessä Ruotsissa ei pitäisi olla mahdoton haave, varsinkin kun se olisi ehdottomasti valtakunnan etujen mukainen saavutus.

TYÖSARALTA

Tuhatlukuisina olivat inkeriläiset saapuneet kautta Suomen niemen jopa Ruotsista asti Turkuun tapaamaan toisiaan, kohtalotovereitaan perinteelliseksi muodostuneessa kesäjuhlassa heinäkuun 7—8 päivänä. Siellä koettiin jälleen kerran monta sydämellistä ja herkkää tapaamista, mistä kertoivat silmäkulmissa helmeilleet kyynelkarpalot. Tulvana purkautui puhe entisten ystävien ja naapureitten jälleennäkemisen seurauksena.

Todellisen suurjuhlan tuntua oli ilmassa jo heti lauantai-iltana Turun VPK:n ravintolassa järjestetystä ruokailusta lähtien, mistä huolehtivat Turun Karjalaisten naistenkerhon jäsenet. Juhlan järjestelystä huolehtinut Inkeriläisten Yhdistyksen Turun paikallisosasto oli nähnyt paljon vaivaa juhlien onnistumiseksi. Työ kantoi kauniin hedelmän. Osanottajat saivat nauttia kahden päivän aikana hyvin hoidetuista tilaisuuksista.

Iltajuhla

Kello 18 lauantaina alkoi VPK:n talossa ohjelmallinen illanvietto, minkä alkajaisiksi laulettiin suvivirsi maist. Ilpo Tolvaksen säestyksellä. Isäntäosaston puheenjohtaja maist. Teppo Samooja toivotti tervetulleiksi kaupungin, seurakuntien, Ruotsin inkeriläisjärjestöjen, paikallisten karjalaisseurojen edustajat ja heimoväen tehden samalla laajalti selkoa Inkerin heimon kohtaloista. Turun Inkeriläisten kuoron esiinnyttyä Juho Talonpojan johdolla seurasivat ohjelmassa tervehdykset. Näistä ensin ensimmäisenä kuultiin kaupunginvaltuuston puheenjohtajan, kunnallisneuvos Arvo Toivosen esittämä Turun kaupungin tervehdys, missä hän selosti kaupungin historiaa sekä moderneja näkymiä. Puhuja, todetessaan jo aikaisemminkin saaneensa tutustua sympaattiseen inkeriläisväestöön, lausui juhlaväelle myös henkilökohtaisen tervehdyksensä.

Ruotsininkeriläisten terveiset tulkitsi op. Anna Parkkinen. Hän kertoi Ruotsissa asuvien inkeriläisten monipuolisesta toiminnasta.

Karjalaisten tervehdyksen esitti rovasti Erkki Hilke, minkä jälkeen kuultiin Kirsti Vallin soittamia pianosooloja. Kastehelmi Karjalainen pakinoi sitten hilpeästi kokemuksistaan inkeriläisten parissa sekä omilta evakkomatkoiltaan.

Väliajan jälkeen jatkui ohjelma yhteisesti lauletulla Oi Kuningasten kuningas. Seurasi op. Aappo Metiäisen sisältörikas puhe aiheesta kansallishenki ja aatteellinen yhteistoiminta. Puhuja totesi, että suomalaisen luonteen perusolemukseen kuuluu välittömän keskinäisen kanssakäymisen tarve. Siitä kertovat muinaisrunot, sitä osoittavat menneiltä ajoilta periytynyt talkootoiminta ja myöhemmässä vaiheessa kehittynyt osuustoiminta sekä ennen kaikkea kansan keskuudessa tapahtuva monipuolinen aatteellinen, henkisesti kasvattava työ. Inkerinsuomalaisten perinteisiin kuuluvat samat ominaisuudet, mitä on viljelty ahkerasti. — Huolehtikaamme siitä, että traditiot säilyvät, kasvakaamme henkisesti suuriksi niin kuin ovat olleet meitä edeltäneet sukupolvet, sanoi puhuja.

Inkeriläisten sekakuoro lauloi kolme laulua, minkä jälkeen rov. Juhani Jääskeläinen piti vakuuttavan iltahartauden. Lopuksi yhdyttiin virteen 170. Tämän aikana kerättiin runsas kolehti muistomerkkirahastoon.

Jumalanpalvelus

Juhlava jumalanpalvelus ehtoollisen viettoineen pidettiin Turun tuomiokirkossa alkaen jo kello 7.30, mitä ennen ehtoiset emännät olivat ennättäneet kahvittaa sitä haluavat juhlavieraat. Varhaisesta ajasta huolimatta avara Herran huone täyttyi hartaasta

juhlakansasta. Turun seurakuntien tervehdyksen esitti kirkossa kaunein ja syvällisin sanoin rov. Väinö Hyvönen. Juhlasaarnan piti rov. Akseli Kajanti ja liturgeina olivat rov. J. Jääskeläinen ja khra Matti Vironmäki. Ehtoollispuheen piti khra M. Vironmäki. Turun inkeriläisten sekakuoro avusti J. Talonpojan johdolla. Uruissa oli tir. Pauli Riihivaara, kanttorina Jorma Pohjanvirta. Kolehti kannettiin muistomerkkirahaston hyväksi.

Muistomerkin paljastus

Välittömästi jumalanpalveluksen jälkeen siirryttiin Turun uudelle hautausmaalle, missä 300—400 hengen läsnäollessa paljastettiin arkkitehti W. Kuurman piirtämä Vehmaan punaisesta graniitista Lehdon Kiviliikkeen valmistama inkeriläisvainajille pystytetty muistomerkki. Suomen ja Inkerin liput värikkäine äyrämöispukuisine kunniavartioineen asettuivat paljastettavan muistomerkin kahden puolen.

Hartain mielin kokoonnumme tänä keskikesän sunnuntaina tänne Jumalanpuistoon kunnioittamaan heimoveljiemme ja -sisartemme muistoa, heidän, jotka toisen maailmansodan kurimuksessa tänne Suomen heimon yhteiseen isänmaahan pelastettuina saavuttivat matkansa määränpään. Samalla kun me tänä aamuhetkenä haluamme muistaa tähän hautaan siunattujen vainajiemme muistoa, haluamme muistaa ajatuksin myös niitä heimomme jäseniä, joiden hautakummut jäivät sinne Inkerin heimon ikivanhoille asuinsijoille, hävitettyjen temppelien kirkkotarhoihin sekä niitä monia vieraalla paikkakunnalla tuntemattomiin seutuihin kätkettyjä sisariamme ja veljiämme, joiden viimeisistä leposijoista ei kukaan huolehdi. Me tiedämme vain, että jokainen heistä matkansa pään tullessa on vienyt ja vie rakasta Inkerin multaa mennessään.

Olemme tulleet tälle paikalle kunnioittamaan kaikkien edesmenneiden heimolaistemme muistoa, lausui puhuja, hovioikeudenneuvos Robert Rainio, mainiten sitten kyseiseen hautaan siunattujen 48 inkerinsuomalaisen nimen.

Seurasi kiven paljastus. Kiveen on hakattu seuraava teksti: Tähän 1943—1944 siunattujen ja muualla viimeisen leposijansa saaneiden inkeriläisten muistolle.

'Nämä ovat ne, jotka tulevat siitä suuresta aavistuksesta'. Ilm. 7: 14.

Pystyttivät Inkeriläiset 1962.

Turun inkeriläisten kuoro lauloi Juho Talonpojan johdolla. Muistomerkin vastaanottopuheessaan varatuomari Veikko Hankomäki totesi, että tälle hautausmaalle pystytetyt hautakivet kertovat monenlaisista ihmiskohtaloista. Niin tekee tämäkin muistomerkki. Se kertoo kuitenkin tavallista enemmän, sillä sen ovat pystyttäneet lähes 300 vuotta sitten Suomesta Inkeriin muuttaneiden suomalaisten jälkeläiset, sodan ankarissa kourissa sortuneille osatovereilleen. Pystyttäjien toivomuksen mukaan Turun evankelisluterilaiset seurakunnat ottavat muistomerkin haltuunsa ja hoidettavaksi kertomaan tuleville sukupolville historiansa. Seurakunnat tekevät sen tietoisina siitä syvästä rakkaudesta esi-isiemme uskoon, mikä on antanut ja antaa voimaa teille inkeriläisille samoin kuin meille emämaan suomalaisillekin. Suokoon hyvä Jumala, että Suomen heimon tiet vastaisuudessa olisivat rauhalliset ja turvalliset.

Taiteilija Kastehelmi Karjalainen lausui Juho Kurjen kirjoittaman runon Karjalainen.

Inkeriläisten puolesta dipl.ins. J. A. Savolainen, johtaja Antti Kekki ja rehtori Heikki Mylläri laskivat seppeleen A. Kekin puhuessa. Eri karjalaisjärjestöjen seppeleen laskivat maj. evp. A. Helminen ja esimies J. Koikkalainen, joista viimeksi mainittu puhui. Turun luterilaisten seurakuntien seppeleen laskivat varatuomari V.

Rivit harvenevat

Toukokuun 19 p:nä kuoli kotonaan Imatran Tainionkoskella ent. mv. Tuomas Virolainen. Hän oli syntynyt marraskuun 13 p:nä 1886 Miikkulaisten Alakylässä maanviljelijän poikana. Maanviljelys ja puutarhanhoito olivatkin hänen lempityötänsä. Mutta kotlpellon pientaria hän ei ehtinyt kauan kaputella, kun oli lähdettävä kolmeksi vuodeksi asepalvelukseen. Sieltä palattuaan kului muutama vuosi, kun syttyi ensimmäinen maailmansota v. 1914. Sinne oli lähdettävä heti käskyttä.

Preussin rajalla hän haavoittui lievästi jalkaan, oli sotasairaaloissa toipumassa ja työkykyisenä palasi kotiin, vapautettuna sotatoimista. Mutta onnen päiviä ei kestänyt kauan. Puhkesi suuri Venäjän vallankumous minkä uhriksi joutui koko Inkerin suomalainen väestö.

Pakolaistulvan mukana v. 1919 Tuomas Virolainen tuli Suomen puolelle, hankkien toimeentulonsa satunnaisilla töillä. Sitten kun pääsi pysyvään työhön Enson tehtaille, rakensi talon puutarhoineen, mutta talvisota tuhosi sen. Välirauhan aikana rakensi uudelleen, mutta tas oli lähdettävä ja jätettävä koti. Enson tehtaitten johto oli kaukonäköinen. Se järjesti työväelleen tonttimaita Tainionkoskella. Sinne Tuomas Virolainenkin rakensi talon ja lalttoi puutarhansa kukoistavaan kuntoon. Kaikki tämä touhu on vaatinut paljon työtä, mitä hän teki ahkerasti ja mielellään.

Mutta nyt: "Käsivarret uutterimmat on kerran vaipuneet." Hänen maallinen tomunsa on kätketty Tainionkosken hautausmaahan 27. 5. Kukoistava kukkakumpu oli hänen haudallansa, lukuisan saattajain joukon poistuessa sieltä.

Hautausmaalta siirryttiin surutaloon vainajan muistoa viettämään. Täällä hänen poikansa rehtori Jaakko Virolainen lukl adressit, joita oli lähetetty pitkienkin matkojen päästä, veisattiin virsiä ja hengellisiä lauluja. Kaunis aurinkoinen sunnunlaipäivä

Hankomäki ja rov. V. Hyvönen, viimeksi mainittu puhui.

Arvokas, herkkä tilaisuus päättyi virteen 332 Sun haltuus rakas isäni.

Päiväjuhla

Päiväjuhla alkoi klo 14 Turun Konserttisalissa Aito Arraksen Fredrik Möllerin säestyksellä esittämillä sellosooloilla, minkä jälkeen maist. Ilpo Talvas esitti pianomusiikkia. Aappo Metiäisen tilaisuuteen kirjoittaman juhlarunon lausui herkästi Hellä Rantala, minkä jälkeen veisattiin virsi 325 op. Toivo Leinin säestyksellä.

Juhlapuheessaan rov. Jaakko Haavio loi kalsauksen Inkerin suomalaisen väestön hengellisiin ja sivistyksellisiin rientoihin viime vuosisadalla. Se oli määrätietoista ja voimaperäistä pyrkimystä kohli parempaa ja vapaampaa taloudellista sekä aatteellista elämää, minkä turvin myös kansallinen olemassaolon mahdollisuus olisi helpommin säilytettävissä. Inkerissä oli jo viime vuosisadalla 30 evank.lulerilaisla suomalaista seurakuntaa, v. 1863 perustetliin Kolppanan opetlajaseminaari, v. 1865 alkoi laulukuoroloiminla, vuodesta 1870 ilmeslyi sanomalehti ja v. 1891 toimi raittiusseura. V. 1899 pidetyillä yleisillä laulujuhlilla laulettiin ensi kerran Nouse Inkeri, mikä jo sitä ennen oli esitetty Kolppanan seminaarin 25-vuotisjuhlassa Kolppanassa.

Lopettajaispuheessaan ins. J. A. Savolainen kohdisti kiitokset Turun inkeriläisille ja eri toimihenkilöille. Puhuja kiitti samalla kaikkia niitä, jotka tavalla tai toisella olivat myötävaikuttaneet juhlien kaikinpuoliseen onnistumiseen.

Juhlan päätleeksi lauletliin Maamme ja Nouse Inkeri op. Toivo J. Leinin säestyksellä.

alkoi jo lähetä iltahetkiä, kun lauloimme vainajan muistolle omistetun virren 555, 2 s. ”Päiväni rientää kohti loppuaan, on ilo maallinen kuin varjo vaan. Ei ole täällä mitään pysyvää, vain Sinä, Herra, — Sinä luoksein jää.”

Matti-veli.

Kymin uudella hautausmaalla siunattiin viime toukokuun 6 päivänä haudan lepoon huhtikuun 23 päivänä 1895 Inkerissä syntynyt ja täällä huhtikuun 26 päivänä 1962 kuollut Yrjö Ollikainen.

Kaipaamaan jäivät puoliso ja poika perheineen.

Oriveden sairaalassa kuoli viime kesäkuun 25 päivänä rouva Anna Raikkerus omaa sukua Haltsonen. Hän oli syntynyt Inkerissä lokakuun 19 päivänä 1883.

Rakasta äitiä ja mummoa jäivät kaipaamaan lapset ja lastenlapset Inkerissä ja Suomessa.

Vuodet vierivät

80 VUOTTA täytti 14. 7. 1962 kauppaneuvos Oskar Waltter Rokkanen Helsingissä.

Hän on syntynyt Mikkelissä ja suoritti opiskelunsa Pietarissa. Suomen Valtionrautateiden Pietarin sähkölaitoksen hoitajana hän toimi vuosina 1908—1918 ja harjoitti samalla yksityistä liiketoimintaa. Vuonna 1918 hän palasi Suomeen ja perusti Helsinkiin Pohjoismaisen Sähkö-Osakeyhtiön, mikä nykyisin on maamme huomattavimpia sähköalan liikkeitä monine tukku- ja vähittäismyyntiosastoineen, teollisuuslaitoksineen, sivuliikkeineen ja kiinteimistöineen. Liikettä on laajennettu liittämällä siihen musiikkiosasto ja puhelinteollisuus eli heikkovirta-ala. Edellämainittujen ym. yritysten johdon lisäksi kauppaneuvos Rokkanen on ollut pitkät ajat ja on edelleen monissa luottamustehtävissä.

Kauppaneuvoksen arvonimen hän sai vuonna 1949.

60 vuotta täytti viime heinäkuun 17 päivänä Maatalouden tutkimuskeskuksen kasvitautien tutkimuslaitoksen johtaja professori Eino Armas Jamalainen Tikkurilassa.

Professori Jamalainen on syntynyt Hietamäellä Inkerissä, valmistunut kansakoulunopettajaksi Kolppanan seminaarin viimeiseltä kurssilta v. 1920 Helsingissä, jatkoi opiskelua ja tuli ylioppilaaksi vuonna 1923. Maat. ja metsät. kandidaatiksi hän tuli 1929, agronomiksi v. 1930, maat. ja metsät. lisensiaatiksi v. 1935 ja väitteli samana vuonna maat. ja metsät. tohtoriksi. Opinto- ja tutkimusmatkoja hän on tehnyt moniin Euroopan maihin, Kanadaan ja Yhdysvaltoihin, osallistunut kasvitautialan kongresseihin esitelmöitsijänä ja edustanut maatamme vuosina 1980—1962 Euroopan ja Välimerenmaiden kasvinsuojelujärjestön kokouksissa.

Professori Jamalainen on toiminut Maatalouskoelaitoksen palveluksessa eri tehtävissä vuodesta 1925 lähtien. Kasvitautien tutkimuslaitoksen johtajana ja professorina Jamalainen on ollut vuodesta 1944 lähtien.

Virkansa ohella prof. Jamalainen on hoitanut monia luottamustehtäviä, ollut muun muassa Inkerin Liiton varapuheenjohtajana.

Väitöskirjansa lisäksi prof. Jamalainen on julkaissut lukuisia tieteellisiä tutkimuksia, käsikirjoja ja oppaita.

Sotamiehist ja viisaast koirast

Keisarvallan aikan ol Kroasselo yks suurimmist loakerloist Venäjäll. Siell sit ol sotamiehii jokapaikas. Niitä kihai ko muurahaisii ikkää. Itäisel puolel Kroasselloo ol jalkaväen polatkat ja etempänt ko sinne katsoit, ni siel ois olt ko suur karja kirjavii lehmii.

Tykkiväk ol eteläisel puolel, meäen peäl, siel päin ko ol vojenapelto aivan lähel, a ratsuväk ol majoitettu siin lähistöl olevii kyllii. Keisaril itsellää ol ja dvortsa Kroasselos, ja muilkii herroil ol oikee paljo kauniit kesähuviloi. Järven lähettyvil ol letniteatter, mis herrat käivät huvittelemas. Korkial meäen peäl ol suur tykki, mist iltasil yheksän tunnin aikan ampui jyrräätti merkiks, jot nyt pojat nukkumaa. Eistäin heil kaikil ol poverkka ja molitva.

Paljonha täs ois kaikkii luetella millaisis kylis millaistkii ratsuväk polkat olliit majoitettu. Mainitsen voa yhest kussarin polkast, se ko ol kaikkein kuuluisa polkka ja sil ol kaikkein kaunis vormu. Se ko ol keisari Nikolai II:n äidin nimellä kunniapolkka ja siin polkas ol Nikolai itsekii sluusimas ennenko hänes sit jälkeen päin tul keisar. Silloin ol viel hänen issään keisariin.

Kussarin skatroonoi ol Tielisis, Käiväräl, Alakyläs ja venäläises kyläs Kapralas. Siin polkas sit olliit kaikkein rikkaimmat herrat, kreivit ja paronit ja muut ylhäist. Eikä sinne alhaisemmast suvust ja köyhemmän upseerin olt yrittämistäkkää pyrkii. Sinne ei lasettu sellasii vähäpätöisempii ohvitserroi. Joka kesä ko polkka tul loakarii, ni eistäin koko polkan keisarin setä Nikolai Nikolajevits, herrat pittiit poalut Alakyläs. Siel ol suur ja äkkipikainen herra. Hänel ol sit tehty hovi jälkeenpäin nimelt "Beszabotnoje". Se ol lähel Strelnaa. Siel hovis ol hyvvii rotulehmii ja lypsäjiks otettii voa suomalaisii tyttölöi. Hänest vois kertoo mont lystii kommellusta, mut täl kertaa tulis lopen paljon.

Jatkuu seur. num.

Tähtäimeltä

Liian lyhyt on tää kesä
meillä Pohjolassa,
äsken sitä odoteltiin,
nyt jo muistolassa
on, pois vei myös päivänpaisteet,
sijalle toi sateet,
joten lomanviettäjistä
turhat ovat kateet.

Jaakko heitti kylmän kiven
veteen, tuli loppu
näin jo uinnistakin, päättyi
kesähommain hoppu.
Lämmin meni, loppuivatko
lystit ehkä kesken
ehtolaisten, opettajain
sekä kesälesken.

Konferenssit pohtimassa
ovat kysymystä,
mistä vähin odotellaan
tulevan jo kystä,
mikä kiihtyneetkin mielet
muuttais leppoisiksi,
saaden atomeista voimat
työtä auttaviksi.

Uappi

PORVOON KIRJAPAINO OY

NIINKUIN LASTU LAINEHILLA

inkeriläisten Viesti

N:o 9 — Päätoimittaja AAPPO METIÄINEN — 15. 9. 1962

Kukitettu äskettäin Turun uudella hautausmaalla paljastettu inkeriläisten yleinen vainajain muistokivi.

Edessä vasemmalla paljastus- ja luovutuspuheen pitäjä hovioikeudenneuvos Robert Rainio ja muistomerkin suunnittelija arkkitehti W. Kuurma.

Tunnearvot ja todellisuus

On vaikea täysin käsittää, jollei ole omakohtaisesti kokenut, miltä tuntuu tulla kotinsa raunioille, nähdä kaikki, minkä on rakkaudella rakentanut väkivallan ja vihan viemäksi. Todeta suurin uhrauksin hankkimansa ja vaivoin raivaamansa tai perintönä saamansa sukutila, mihin on antanut suuren osan itseään, minkä pellon vakoa on kohdaltaan syvemmäksi kyntänyt, läheisiksi käyneitä kotoisia tanhuvia hellien hoivannut ja kasvein kaunistanut, että saisi elämänsä ehtoopuolen päivät viettää leppoisempina, jotta seuraajiensa olisi helpompi jatkaa työtä ja jättää jälkeentulevilleen yhä rehevämmät lehdot ja viljavammat vainiot, kylmäksi tuhkaksi ja raunio-kasaksi huvenneina. Havaita hävitetyksi kaikki, mikä oli vasiten valmistettu, huolella hoidettu, toivoen kylvetty, kauniiksi kasvatettu, tallattuna ja täysin tuhottuna, istutukset nokkospensaiksi muuttuneina, rakkain ja pyhin ympäristö saastan ja loan peittämänä.

Se on järkyttävää!

Eikä siinä kaikki. Ei riittänyt vainolaiselle se, että oli hävittänyt kodin, vaan tuhon tuli ulottua enempään. Saman kohtalon alaiseksi olivat joutuneet lähinaapurit, kaunis kotikirkko ja sen lähettyvillä tuuheitten riippakoivujen ja lakkapäähonkien vuosisataisessa siimeksessä sijainnut Jumalanpuisto vainajien leposijoineen. Häpäisyn kohteeksi joutui pitäjän pyhin paikka. Siinä yhteydessä monen tunnetun ja tuntemattoman edesmenneen ahertajan hautakumpu hävinnyt olemattomiin, ristit runneltuina, kivet kumoon kaadettuina tai poiskuljetettuina.

Se on masentavaa!

Hävitystä tuottaneitten sotien jälkeisinä vuosina on puhuttu menetyksistä ja myös tunnearvoista. Niin, tunnearvonsa ovat kullakin, minkä käsitämme. Ymmärrämme niiden merkityksen, tärkeyden ja suuruuden. Ainakin silloin, kun ne hipaisevat omaamme, nenkilökohtaisesti lähintämme.

Siitä on keskusteltu julkisestikin viime vuosikymmenien kuluessa. Muistamme hyvin kuinka siirtoväen pika-asutusasiain yhteydessä määräävältä, erittäin arvovaltaiselta taholta selitettiin, kun oli kysymys kanta-Suomen eräiden suurtilojen annettavasta osuudesta ja takamaitten luovuttamisesta tämän yhteisen tärkeän asian järjestämiseen, että näiden omistajien on vaikea luovuttaa maitaan vapaaehtoisesti siksi, kun niillä ovat suuret tunnearvonsa.

Niinpä kylläkin!

Korostettiin tunnearvoja, mitkä liittyivät tiluksien takalistoihin, metsittyneisiin, rämettyneisiin, useassa tapauksessa hoitamattomiin, melko huonosti edes viljelykseen sopiviin aloihin, mitkä melkein hyödyttöminä makasivat luonnonvaraisina erämaan yksinäisyydessä, missä isäntä monessa tapauksessa tuskin oli käynytkään. Mutta samassa yhteydessä oltiin valmiit sivuuttamaan tai unohtamaan, että tuhannet siirtolaiset ja heimopako-

laiset maan ja kansan yhteisen edun vuoksi ja siksi, että olivat ja tahtoivat olla suomalaisia, joutuivat jättämään kaikkensa, luopumaan siitä, mikä oli ominta, korvaamattomine tunnearvoineen.

On luonnollista, että jokainen järkevä ihminen huolehtii asioistaan ja pitää arvossa omaansa, mutta tätä tapahtumaa arvioidessa myöhemmin on oltu liian subjektiivisia, omahyväisiä silloin, kun kysymyksessä ovat olleet yhteiset suuret tehtävät. On unohdettu, että edellämainitunlaiset suuremmilta menetyksiltä säästyneitten kitsasteluun pohjautuneet mielipideilmaisut ja julkiset lausunnot ovat loukanneet siirtolaisten ja heimopakolaisten jo muutenkin liikarasitettuja, ärsytettyjä yliherkkiä tunteita.

Olemme viitanneet tässä siirtoväen sekä heimopakolaisten menetysten kohdistumaan tunne-elämään, tapahtumien moraaliseen vaikutukseen, mutta asialla on toinenkin puolensa, mikä myös on huomion arvoinen, nimittäin menetysten reaalinen merkitys.

Ei ole pelkällä olkapäiden kohauttamisella kuitattu luopuminen niistä taloudellisista arvoista, mitkä kunkin siirtolaisen, niin karjalaisten kuin inkeriläisten ym. kohdalle joutuivat. Monien osalle kaksi- jopa kolmikertaisina. Toisille ne olivat markkamääräisesti suuremmat, toisille pienemmät, riippuen kunkin varallisuudesta, mutta asiallisesti, käytännölliseltä merkitykseltään suhteellisesti samanarvoiset. Omaisuuden menettäminen mursi pohjan elämältä. Onhan olemassaolomme edellytyksenä ja elämän menestyksellisen jatkumisen, hyvinvointimme sekä viihtyisyytemme suorassa suhteessa aineellisuuteen, kuten käsittänemme ajatellen jokapäiväisen toiminnan kulkua. Tältä käytännöllisyyden pohjalta asiaa tarkastellen, on voitu aavistaa, mitä ihmiselle merkitsee joutuminen yhtäkkiä pakosta jättämään kotinsa ja kaikkensa, alkaakseen elämänsä uudelleen alusta 'puilla paljailla' taivasalla tai toisen nurkissa loisena tönittävänä, ylenkatsottuna ja halveksittuna.

Tuskinpa monikaan rintamaiden asukkaista on joutunut tätä puolta asiasta syvällisemmin ajattelemaan, siihen riittävää huomiota kiinnittämään ohi teoreettisten kuvitelmien käytännölliseen todellisuuteen paneutumalla, kun ei ole ollut omakohtaista aihetta ja velvoitetta sellaiseen. Kaikista muista siihen kiteytyvistä, usein vähäpätöisiltä näyttävistä, mutta todellisuudessa kauaskantoisista, suurimerkityksellisistä tekijöistä välittämättä. Tähän toteamukseen olemme päätyneet raskaita sotavuosia seuranneiden jälkiselvittelyjen rasitusten ja niiden jälkeisten rauhanvuosien ripeän kehityksen, voimakkaan nousukauden päiviä, kuukausia ja vuosia myötäeläessämme.

Sellaisia me ihmiset olemme. Vain se on arvokasta, tärkeää ja kyllin suurta, mikä on henkilökohtaista omaa, mikä koskee välittömästi itseämme, kaikki muu on toisarvoista. Silloinkin, kun se on lähimmäisemme elinehto!

Onhan tosin vuosien varrella puhuttu aatteesta, heimotunteesta, yhteisymmärryksestä. Iloksemme on todet-

Henki todistaa

Henki itse todistaa meidän henkemme kanssa, että me olemme Jumalan lapsia (Room. 8: 16). Että olemme Jumalan lapsia ja voimme uskoa sen, ei ole lähtöisin itsestämme eikä laista, vaan pyhän Hengen todistuksesta lakia sekä omaa kelvottomuuttamme vastaan. Se todistaa heikkoudestamme ja vakuuttaa, mitä tapahtuu. Me tunnemme pyhän Hengen voiman, minkä taivaallinen Isämme luo meihin ja antaa sen, minkä turvin toimimme ja elämme.

Kun kokemuksemme pitävät yhtä Sanan kanssa, voidaan tuntea saadaanko hädässä ja ahdistuksessa lohdutusta evankeliumista. Silloin voitetaan epäilys ja pelko, niin että voidaan uskoa itsessämme olevan armollisen Jumalan läsnäolon. Nyt enää ei paeta häntä, vaan voidaan iloisina huutaa häntä avuksi ja odottaa häneltä apua.

Voinko olla varma, että minulla on pyhä Henki auttajana ja opastajana? Tämä usein toistettu kysymys on jokaiselle tuttu. Sitä on tutkittu ja todettu, että se merkitsee enemmän sille, jolla ei ole Kristuksen henkeä. Se ei ole hänen omansa (Room. 8: 9.)

Herran apostoli sanoo myös: joita Jumalan henki kuljettaa, ne ovat Jumalan lapsia (Room. 8: 14). Ja vielä: Jumala on antanut henkensä vakuudeksi meidän sydämiimme (2 Kor. 1: 22), joka ei omista Jumalan henkeä, ei ole kristitty eikä Jumalan lapsi.

On hyvin lähellä ajatus saavuttaa pyhän Hengen omistus jollakin inhimillisellä keinolla. Apostolien teoissa 3000 henkeä oli todistamassa, miten pyhä Henki saadaan. Tehkää parannus ja ottakoon kukin teistä kasteen Jeesuksen Kristuksen nimeen syntien anteeksisaamiseksi, niin te saatte pyhän Hengen lahjan (Ap.t. 2: 38). Älä enää halveksi Jeesuksen kuolemaa ristillä. Saat uskoa itsesi vanhurskaaksi, pyhäksi ja puhtaaksi Kristuksen kuolemassa. Tämän puhtauden todistaa sinulle pyhä kaste. Olethan sinä totisesti saanut synnit anteeksi. Vesi teidätkin pelastaa kasteena, todistaa apostoli (Piet. 3: 21).

Kun Uusi Testamentti puhuu py-

---

tavissa, että määrätyt piirit ovat työskennelleetkin tässä mielessä. Siitä on näkyviä tuloksia. Mutta valitettavasti se ei ole päässyt yleistymään ja saavuttamaan laajempaa pohjaa. Kokonaisuutena asiaa katsellen se on jäänyt vain teoreettiseksi käsitteeksi, vaille kantavampaa käytännöllistä merkitystä. toimintasektorimme ulkopuolelle.

Meillä on kuitenkin lupa toivoa ja velvollisuus toimia niin, että tämä ihana kaunopuheinen sanonta lähimmäisenrakkaudesta, ymmärtämyksestä ja yhteishengestä muuttuu realiteetiksi, todellisuudeksi, aatteelliseksi velvoitukseksi. Silloin olemme paljon voittaneet. Olemme runsaasti rikastuttaneet armasta isänmaatamme, paljon kartuttaneet henkistä kansallista pääomaamme. Olemme todellisuuden tajuisia.

Silloin voimme tuntea itsemme ihmisinä ja kansalaisina henkisesti varttuneiksi, kaiketi myös onnellisiksi. Silloinkin, kun näemme lähimmäisemme nousevan yhä ylemmäksl siitä alhosta, mihin sota hänet saattoi. Silloin ymmärrämme, miksi yhteisen asiamme ,isänmaamme ja vapautemme turvaamisen vuoksi kansakuntana jouduimme tavattoman paljon uhraamaan. Yksilöinä toiset enemmän kuin toiset.

Silloin arvaamme oman osamme ja annamme arvon toisillekin. Kateuskaan ei ehkä enää silloin ärsytä mieltämme.

hästä Hengestä, se puhuu siinä yhteydessä myös kasteessa uudestisyntymisen pesosta. Näin tapahtuu sen tähden, että pyhä Henki tekee työtään kasteessa. Ja juuri nyt, kun tätä luet, tekee pyhä Henki työtään myös Jumalan sanan kautta, jonka tässä kirjoituksessa tapaat. Tässä sanassa vaikuttaa myös pyhä Henki. Se tahtoo viedä sinut uskoon. Hän antaa sinulle kyvyn ja voiman siihen. Älä murehduta pyhää Henkeä. Ole hänelle kuuliainen uskossa.

Kastettuna ja Jeesukseen uskovana sinulla on pyhä Henki. Tästä pyhän Hengen omistuksesta saat olla varma. Se varmuus antaa sinulle Jumalisuuden voiman.

Mutta niin kuin kerran Jeesukseen luotit, luota jatkuvasti häneen. Niin kuin olitte ottaneet omaksenne Kristuksen, Herran Jeesuksen, niin vaeltakaa hänessä (Kol. 2: 6).

Vahvistukaa Herrassa ja hänen väkevyytensä voimasta (Ef. 6: 10).

Simo Torikka.

Herra Toimittaja!

Inkeriläisten Viestin viime numerossa oli kiintoisa ja hauska kirjoitus savakoista ja äyrämöisistä. Minua tämä kirjoitus viehätti suuresti, koska siinä kehuttiin äyrämöisiä. En olisi aikaisemmin osannut kuvitellakaan kuuluvani sukukuntaan, jolla on niin paljon hyviä ominaisuuksia kuin äyrämöisillä. Savakoista annetaan kirjoituksessa melko epäedullinen kuva: ne ovat tunkelevia, kieleviä, sanavalmiita ja häikäilemättömiä. Olisi tietenkin mukava yhtyä tähän arvosteluun, mutta en voi tehdä sitä varauksetta, sillä toinen isoäitini oli savakko, joten suonissani virtaa ainakin 25 prosenttia tällaista huonoa verta. Näin ollen tiedustelen eikö löytyisi ketään 100-prosenttista savakkoa, joka häikäilemättömästi asettuisi puolustamaan heimokuntaansa.

Tikkurilassa 17. 8. 1962.

Eino A. Jamalainen.

Toimitus ottaa mielihyvin vastaan yllä olevan avoimen kirjeen ja yhtyy siinä esitettyyn leppoisan leikilliseen ajatukseen. Kun mainitun kirjoituksen laatija on 100-prosenttinen savakko, ei tässä vaiheessa voida syyttää puolueellisuudesta tai panettelunhalusta. Sama ajatus on kiusannut häntäkin, kun savakoista sanotaan noin mairittelemattoman epäedullisesti. Käytettävissä olleesta lähdeaineistosta ei löytynyt perusteluja mainitun 'huonon kuvan' kumoamiseksi savakoista enempää kuin äyrämöisten 'mustaamiseksikaan', eikä pelkkiä omia arviointeja liioin tehnyt mieli esittää. Ainoaksi lohdutukseksi tässä vaiheessa jäi savolaisten menestyksellinen elämän kehitys, mihin yhtyivät myös edistyshaluiset, joskin vanhoillisina ja tyhminä pidetyt äyrämöiset.

Artikkelin kirjoittaja ajatteli jo alun perin, että olisikohan tuo savolaisista annettu arviointi sittenkin ollut äyrämöisperäinen, mutta polemisoivaan esitykseen siinä vaiheessa ei ollut aihetta. Samoin kuin siikätään sanonnasta, etteivät savolaiset al-

---

Tampereen seudun Inkeriläisiä

kutsutaan Mikkelinpäivän viettoon sunnuntaina syyskuun 30 p:nä kello 14.00 Kalevan Seurakuntatalolla. Tämän hengellisen tilaisuuden ohjelmassa on puheita (mm. rov. Viljanen), laulua, rainakuvia ym. sekä kahvitarjoilukin. Kun on hauskaa pitkästä aikaa taas tavata toisiamme, niin toivotaankin, että joukolla saavutte omaan juhlaan. Tervetuloa.

Järjestäjien puolesta:

Yrjö Räikkönen.

Untako vain?

Ohitsemme pyörii vanhaa
vauhtiansa panoraama
elämämme taipaleella
tapahtumain aikaansaama.

Niinkuin äsken elettyinä
vuosikymmenien takaa
elämykset, joita seuraa
mieli haikea ja vakaa.

Epävarmaan ailahdellen
askartelee ajatukset
kiinnekohtaa etsiessään
eritellen kokemukset.

Untako vain olivatkin
kauniit kuvat menneen ajan,
rakkaat elämykset häipyin
taakse tapahtumain rajan?

Untako on ollut kaikki,
haaveilua onttoako
kansallisen vapauden
vuoksi kyntämämme vako?

Aappo Metiäinen

---

kuaan olisi olleet mikään heimo. Lieneehän se ollut sellainen yhtä paljon kuin äyrämöisetkin. Olivathan savakot lähtöisin pääasiallisesti etelä-Savosta, Savonlinnan kihlakunnasta samoin kuin äyrämöiset Äyräpään kihlakunnasta.

Asiaa ei liene tähän mennessä lähemmin vielä tutkittu, joten lausunnoista puuttuu tieteellinen pätevyys. Ne perustuvat vain käytännön sanelemiin käsityksiin.

Toimitus.

HENKILÖKUVIA

Matti Kurikka — kirjailija, sanomalehtimies, utopisti.

Ensi tammikuun 24 päivänä tulee kuluneeksi 100 vuotta tämän värikkään ja omalaatuisen henkilön syntymästä. Matti Kurikka syntyi Inkerissä Tuutarin Kekkilänkylässä maanviljelijä Aatami Kurikan hyvin voivassa kodissa. Tämä oli valistunut ja kansallisesti herännyt talonpoika, joka taitavasti hoiti suurta taloaan viljelyksineen. Hän hoiteli myös yhteisiä asioita ja perin asiallisena miehenä nautti yleistä arvonantoa jopa sai erinäisiä etuoikeuksia viranomaisten taholta, hoitaen mm, useaan otteeseen kunnan esimiehen tehtäviä. Poika lienee kuitenkin perinyt luonteensa voimakkaan ja herkän tunne-elämän lähinnä äidiltään Anna Pöyhöseltä, joka oli myös syvästi uskonnollinen luonne.

Vuonna 1872 tuli Mattipoika Helsinkiin oppikouluun, kun Inkerissä ei silloin vielä sellaista ollut, ja joutui ensimmäiset kouluvuodet asumaan tunnetun suomalaisuusmiehen Kaarle Akseli Gottlundin perheessä, mikä oli omiaan lisäämään hänen jo kotoaan saamaansa harrastusta suomalaisuusasiaan. Matti Kurikka pääsi ylioppilaaksi 1881 ja alkoi lukea fil. kandidaattitutkintoa varten. Mutta vilkas ylioppilas viehättyi yliopistollisesta vapaudesta ja osakuntaelämästä niin, että lukujen huolellinen jatkaminen ja tutkintojen suorittaminen jäi sivuasiaksi. Osakunnassa toimiminen antoi hänelle myös tilaisuuden ilmentää itseään intomielisenä uudistushenkisenä yhteiskuntaihmisenä. Hän jouti mm. osakuntansa sanomalehden Savo-Karjalan toimitukseen. Tällöin hänessä heräsi harrastus novellien ja näytelmien kirjoittamiseen.

21 vuotiaana v. 1884 hän kirjoitti molemmat esikoisnäytelmänsä, pienen ilveilyn Ihmekos tuo ja nelinäytöksi-

sen kansannäytelmän Viimeinen ponnistus. Viimeksi mainittu on kansallismielinen kuvaus Inkerin suomalaisen kansan elämästä maaorjuuden lakkauttamisen ajoilta. Tämä näytelmä tuli hyvin suosituksi etenkin seuranäyttämöillä. M. Kurikan luvut yliopistossa jäivät kesken. Hän suunnitteli nyt jättäytymistä vapaaksi kirjailijaksi. Kaunokirjailijana Kurikka liittyy 1880-luvun realismiin ja erityisesti Minna Canthiin. Mainitussa esikoisnäytelmässä Viimeinen ponnistus on jo yläluokkaa vastaan suunnatun tendenssin tuntua. Mutta vasta viisinäytöksisessä näytelmässään Aili (1887) ja Äärimmäisessä talossa (1889) kirpeä ja tendenssimäinen arvostelu tuli voimakkaaksi. Suomalaisessa teatterissa esltettiin keväällä 1884 Viimeinen ponnistus ja se sai hyvän arvostelun. Sitä pidettiin kyllä alkavan kirjailijan tuotteena, mutta sangen lupaavana. Keväällä 1897 esitettiin käsikirjoituksesta Kurikan nelinäytöksinen muinaistaru Baabelin torni, mikä enemmän teatterin sekä musiikin avulla kuin näytelmänä herätti tunnelmallisen vaikutuksen. Kurikka julkaisi myös novellikokoelman Pilven hattaroita I—II, mitä arvostelu piti hutiloituina.

Matti Kurikka meni naimisiin neiti Anna Palmqvistin kanssa ja vaimonsa sukulaisten mukana pääsi vuonna 1887—88 matkustamaan Tanskaan, Itävaltaan ja Saksaan. Tällä matkalla hän tutustui vapaamielis-radikaalisiin aatevirtauksiin. Erikoisesti häneen vaikutti tanskalaisen tri Axel Proschowskyn teos Socialismens ABC, mitä Kurikka myöhemmin Viipurin Sanomissa selosti Sosialismin pääpiirteet nimisessä artikkelisarjassa.

Kurikan elämässä oli uusi kehitysvaihe. Hän ryhtyi vuonna 1890 Viipurin Sanomain toimittajaksi, yrityksen osakkaana, tullen myöhemmin lehden yksinomistajaksi. Viipurissa ollessaan Kurikka tunsi kiinnostusta työväenkysymykseen. Hän liittyi Viipurin työväenyhdistykseen ja tuli kohta valituksi johtokuntaan. Kurikka vaati työväen taloudellisen ja sosiaalisen tilan parantamista ja sen kohottamista muiden kansanluokkien rinnalle yhteiskunnallisessa elämässä. Kurikan suhteessa papistoon ja pappien arvostelussa oli valitettavan paljon harhautumista ja väärää yksipuolisuutta. Huonona talousmiehenä ei Kurikka kyennyt hoitamaan liikeasioitaan, menettäen vararikossa omaisuutensa hän vuonna 1894 joutui jättämään Viipurin Sanomat.

Matti Kurikan elämän ja työn historiallisesti merkityksellisin vaihe alkoi silloin, kun hänet vuoden 1896 lopulla otettiin Työmies lehden aputoimittajaksi, vaikka se tapahtuikin epäilyksien jälkeen. Häntä pidettiin aikaisemman toimintansa perusteella epävakaisena ja haaveilijana. Kurikka antautui lehtensä toimittamiseen koko sielullaan. Kirjoitustyyli oli lennokasta ja iskevää. Hänen artikkelinsa antoivat maan sanomalehdistölle aihetta jatkuvaan polemiikkiin ja hyökkäyksiin. Työmiehen toimittajana hänessä tapahtui lopullinen kääntymys sosialismiin. Se oli teosofis-utopistista sosialismia.

Matti Kurikka käsitti väkijuomien käytön turmiollisen vaikutuksen työväen elämään ja oloihin. Kun Suomen työväki vuonna 1898 ensimmäisen kerran juhli vapunpäivää kansallisena työväen juhlana, omisti se tämän juhlan myös raittiusasialle. Tästä lankeaa suuri ansio myös Kurikalle, joka oli kirjoittanut erikoisen lentolehtisen Pois alkoholin valta, mitä levitettiin kansan keskuuteen. Sortovuosien aikana joutui mielipiteittensä johdosta M. Kurikka vakaviin ja aikanaan suuresti väärinkäsitettyihin kannanottoihin ja ristiriitoihin kansallisten piirien kanssa. Niinpä hänet kerran ajettiin mielenosoituksellisesti ulos Suomalaisen teatterin ensi-illasta, mihin hän oli lehtensä arvostelijana saapunut. Hänen silmilleen syleskeltiin kaduilla. Jopa hän leikkautti pitkän, kauniin tukkansa ja ajoi tuuhean

partansa pois voidakseen tuntemattomana liikkua kaduilla.

Vaikka M. Kurikka olikin nyt työläisjoukkojen ihailema ja heidän itseoikeutettu johtajansa, eivät työväenliikkeen muut johtavat piirit hyväksyneet Kurikan omalaatuisen ihanteellisen sosialismin maailmankatsomusta. Lisäksi hän väsyi henkisesti käydyssä taistelussa, mikä niin häikäilemättömänä oli riehunut hänen henkilöllisyytensä ympärillä. Siksi hän erosi huhtikuussa 1899 Työmiehen vastaavan toimittajan tehtävistä. Aatteitaan hän selvitteli julkaisemissaan kirjasissa seuraavasti: Ulapalla (1897), Pois alkoholin valta (1898), Mitä yhteiskunta on työmiehelle velkaa (1898) Juomalakko (1899), Mooses vai Jeesus (1898—99) ja Ihmiskunnan pelastus (1899).

Kun M. Kurikka havaitsi, ettei hänellä ollut enää kannatusta työväenliikkeessä, alkoi hän nyt keskittyä sosialistisen malliyhteiskunnan suunnitteluun. Hän perusti Kalevan Kansa-nimisen seuran. Siirtolalle oli etsittävä sopiva paikka. Siksi hän päättää matkustaa Australiaan. Arvid Järnefelt kuvaa hyvin myötämielisesti Vanhempieni romaani-nimisen teoksensa III osassa Kurikkaa, joka juuri näihin aikoihin vieraili Järnefeltin tilalla Lohjan Vieremässä. Australiassa Kurikka joutui raskaaseen ruumiilliseen työhön rautatietyömaille ja koki siellä suuria vaikeuksia. Vuonna 1900 hänet kutsuttiin Amerikkaan British Columbiaan järjestämään suomalaista siirtolaa, minne hän — saatuaan matkarahat — lähtikin.

Monien vaikeuksien ja viivytysten jälkeen v. 1901 lopulla tehtiin sopimus Malkosaaren luovuttamisesta suomalaiselle siirtokunnalle, Kalevan kansa-yhtymälle. Näin pääsi Sointulayritys alkuun. Mutta kohta tämä Kalevan Kansan taru ja Sointula-yritys raukesivat omaan mahdottomuuteensa. Matti Kurikka erotettiin siirtolan presidentin virasta ja lokakuun 10 päivänä 1904 hän lähti Malkosaarelta.

Syyskuussa 1905 Kurikka oli jälleen Suomessa ja pian tempautui politiikan pyörteisiin. Hän oli aloitteentekijänä työväen suurlakkoon yhtymisessä Hän oli myös lakon alkuvaiheessa ratkaisevasti johdossa. Tilanteen arvioimisessa ja työväen mielialojen ja kannanottojen johtamisessa hän ei kuitenkaan osoittanut johdonmukaisuutta ja periaatteelliset erimielisyydet johtivat siihen, että Matti Kurikka Oulun työväen puoluekokouksessa 20—27 pnä elokuuta 1906 ilmoitti eroavansa puolueesta.

Kurikka liittoutui nyt avoimesti teosofien kanssa ja perustamassaan Elämä-lehdessä kirjoitteli aatteistaan, mille ei kuitenkaan saanut ymmärtämystä työväenliikkeen piirissä. Edellisten lisäksi hän julkaisi vielä seuraavaa: Elämän koulua I, Talousoppia (1906), Sointula-aate (1907), Mitä meille nainen opettaa (1906), Pohjustuksia (1906), Raha sen synty ja kehitys (1906), Jumalaton kirkko (1908) ja Ahneuden kouristuksia (1909).

Väinö Voionmaa sanoi Matti Kurikasta Kansalliseen elämäkerrastoon kirjoittamassaan artikkelissa, että Kurikan sosialistisissa opeissa on kolme astetta:

1) teosofis-uskonnollinen kaikkeuden käsitys,

2) siveellisen sosialismin aate, mikä pohjautuu Saint Seinonin utopistisen koulukunnan teoriaan,

3) osuustoiminnallinen talousoppi, mihin Owenin opit olivat vaikuttaneet.

Marxilaista, materialistista historiankäsitystä Kurikka jyrkästi vastusti.

Matti Kurikka siirtyi jälleen joulu-

Iltanäkymä

3. 6. 51.

KOSTEAHKO TYVEN HÄMY
PEHMEÄNÄ ASETTUVI
KALVOON TUMMAN RANTAVEEN.
ILLAN KAJO ITÄRANTAA
HALAILEE JA PÄIVÄN HÄLY
SAMMUU KYLÄLLÄKIN HILJAL-
LEEN.

UTUSILKKIHARSOSSANSA
KAUNEUTTAAN PEILAILEVI
NUORIN TYTÄR VELLAMON.
VENEEN KAHTA PUOLTA ALKAA
VIIVAIN VAIMENEVAIN LEIKKI,
MUODON VAIHTO RIKAS,
LOPUTON.

("Meriselitys": Ihailimme kahdestaan illan kauneutta ja lausahti Eero: "Tee tuosta runo!" — Tein runon. Olkaa hyvä!)

Aapo Iho

---

kuussa 1908 Amerikkaan ja toimi suurimman osan ajasta Ney Yorkin Uutisten toimittajana. Sen ohessa hän työskenteli farmarina ja matkusteli luennoitsijana. Matti Kurikka oli eräänlainen Kullervo-luonne. Hänellä ei ollut rauhaa ja sopusointua kodin piirissä. Vuonna 1899 purkautui hänen ensimmäinen avioliittonsa. Myöhemmin hän meni naimisiin neiti Hanna Räihän kanssa, mutta tämäkin liitto muodostui onnettomaksi.

Matti Kurikan vaiherikas ja levoton elämä päättyi lokakuun 4 pnä 1915. Ollessaan yksin farmillaan, mikä sijaitsi lähellä New Yorkia, hän sai metsässä tietä tekemässä ollessaan sydänhalvauksen.

Matti Kurikka oli Suomen työväenliikkeen ensimmäisiä suuria herättäjiä. Tässä työssä tarvittiin sitä uskoa ja siveellistä paatosta, mikä oli Matti Kurikan julistukselle ominaista. Vaikka Suomen työväenliike kehittyi toiseen suuntaan kuin mitä Matti Kurikka toivoi, niin ei voitane kieltää, että Kurikan utopistis-eetillinen sosialismi on ollut osaltaan vaikuttamassa tämän liikkeen siveellisten päämäärien muodostamiseen.

Toivo Leini.

Kansallishenki ja aatteellinen yhteistoiminta

Ote Aappo Metiäisen Inkeri-juhlassa Turussa 7. 7. 1962 pitämästä puheesta.

Eräistä kieteisistä ominaisuuksista huolimatta suomalaisen luonteen perusolemukseen kuuluu välittömän keskinäisen kanssakäymisen, yhteistoiminnan tarve. Siitä kertovat muinaisrunot ja sitä osoittavat menneiltä ajoilta periytyneet talkoo- sekä myöhemmältä vaiheelta osuustoiminta sekä ennen muuta monipuolinen aatteellinen kasvattava ja näkemystä avartava järjestötyö, mikä kansallemme on leimaa antavana piirteenä. Tämä ei merkitse sitä, että suomalaiselta puuttuisi yksilöllinen aloite-, harkinta- tai toimintakyky. Suomalaisen luonteen vahvimpia puolia on juuri henkilökohtainen, omintakeinen sitkeä yritteliäisyys ja pyrkimys luovaan työhön. Mutta sen turvin ja aivan kuin tehostukseksi tarvitaan laajapohjaista kehittävää yhteistoimintaa. Tämän tarpeen tyydyttäminen on luonut ne miltei lukemattomat meillä työkenttään kuuluvat eri yhteistoimintamuodot. Eikä inkerinsuomalainen poikkea tässä suhteessa emämaan suomalaisesta. Samat syyt ovat johtaneet inkeriläisetkin vastaaviin yhteis-

rientoihin jo varsin varhaisessa vaiheessa. Tämän perinteellisen aatteen ajamana mekin olemme näin jälleen koolla täällä Auran kaupungissa tutunomaisessa yhteisessä kesäjuhlassamme.

Jokin näkymätön voima ohjasi askeleemme tänne, samoin kuin viime vuonna Lahteen, sitä edellisenä kesänä Tampereelle jne. Tuskinpa kukaan katunee tänne tuloaan. Onhan vuosien varrella totuttu siihen, että näistä yhteistilaisuuksista saadaan nauttia täysin siemauksin, vieläpä kantamus kotiinkin vietäväksi jotain erikoisen arvokasta. Näkymätöntä, mutta suurta ja ylevää, mitä tuskin kultakaan korvaisi.

Siksi me olemme täällä, sinä ja minä, me kaikki. Eikä ensimmäistä kertaa. Tuskinpa viimeistäkään, jos elonpäiviä riittää!

Näin tekivät ennen meitä eläneet sukupolvetkin. Heille rakentuivat henkisten rientojen luomat keitaansa, mistä ammensivat elinvoimaa ja auringonpaistetta harmaan arkipäivänsä iloksi, samoin kuin meille nyt tässä muodossa.

Kun Stolbovan rauhan perusteella 1617 Inkeri joutui Ruotsi-Suomen yhteyteen ja sai sen jälkeen suuren osan uusia asukkaitaan Suomesta, se tuli näin läheiseen kosketukseen emämaansa kanssa. Inkeriä samoin kuin Käkisalmen lääniä ei pidetty Suomen suuriruhtinaskuntaan kuuluvana, mutta yhteys Suomen kanssa oli jatkuva, joten käytännössä ne olivat kuin samaa maata.

Sadan vuoden kuluttua Inkerinmaan jouduttua takaisin Venäjän vallan alaisuuteen, pysyi yhteys Suomeen edelleen luterilaisen kirkon kautta. Saihan se pappinsa pääasiallisesti Suomesta. Tätä yhteyttä välitti myös Pietarin suomalainen seurakunta, mihin siirtyi jatkuvasti väkeä Suomesta. Tämä seurakunta oli aikanaan kansallisessa mielessä merkittävä yhteisö. Yrjö Koskisen mukaan se oli ainoa paikka maailmassa, missä kokousten pöytäkirjat laadittiin suomenkielisinä. Suomessahan silloin oli virkakielenä ruotsi.

Pietarin seurakunnan toimesta perustettiin jo varhaisessa vaiheessa suomalainen kirkkokoulu. Siellä toimi 1840-luvun alussa ylempi kirkkokoulu, mikä lienee ollut vanhin suomenkielinen oppikoulu maailmassa. Siellä saivat opetusta pietarinsuomalaisten sekä monet inkerinsuomalaistenkin lapset.

Sata vuotta sitten suomalaisen kansallisen herätysliikkeen kulkiessa täällä yli maan, sen mainingit tuntuivat myös Inkerissä. Silloin perustettiin Kolppanan seminaari ja Suomen oppikoulut alkoivat saada oppilaita myös inkerinsuomalaisten kodeista. Jos mikä niin tämä osoittaa miten voimakas kansallinen herätys silloin oli Inkerissä. Ei Suomessakaan niinä aikoina koulunkäynti ollut vielä yleistynyt. Oli paljon paikkakuntia, mistä ei lähtenyt poikia enempää kuin tyttöjäkään opinteille.

Jatkuva yhteyden ylläpito Suomeen tapahtui edellä mainitun lisäksi siten, että Suomesta kävi väkeä Inkerissä työansiolla, lähinnä kirvesmiehinä ja paimenina. Täältä vieraili Inkerissä myös eri aloja edustavia matkapuhujia, Pietariin tehtiin teatteri- ja taiteilijavierailuja. Yhteys säilyi myös painetun sanan välityksellä. Suomalainen sanomalehdistö ja kirjallisuus levisi yhä useampiin inkeriläiskoteihin ja tehosti henkisen janon tyydyttämiseksi yhä kiinteämpää kosketusta äidinkielisiin painotuotteisiin. Tämä oli perinteisiin pohjautuva herkkä kauneudenkaipuu, mikä liittyi vanhaan kansankulttuuriin, muinaisrunouden aarteisiin. Inkerihän on ollut rikas runoaitta, mistä suomalaiset perinnekerääjät ovat saaneet tallennetuksi suuren määrän hengentuotteita. Inkeri on säilyttänyt niin rikkaat runokokoelmat, minkä veroista mistään muualta ei ole löydetty. Onhan runsas neljännes koko suomalais-karjalaiselta alueelta kootuista kertovista ja tun-

nelmarunoista muistiinpantu inkeristä. Sieltä kerätyistä runoista ovat aidoimpia tunnelmarunot, lähinnä itkuvirret, mitkä aikojen kuluessa ovat sommitelmien ja runoniekkojen henkilökohtaisista vaikutteista saaneet entistä kirkkaamman hohteen. Näistä henkisten tuotteiden helmistä on moni sommitelma löytänyt paikkansa Kantelettaren perusaineistossa.

Mutta kertovarunouskaan ei ollut Inkerissä olematon. Onhan Kalevalan helmi — Kullervorunot Inkerin perinnettä. Inkerinsuomalaisen väestön oma kohtalo kuvastuu Kullervon synkkänä tarinana, minkä takia se on saanut puhaltaa syvimmän soinnun ja kauneimman hengen näihin Kullervon sankaritaruihin.

Kalevalaisen kansanrunouden rinnalla Inkerissä esiintyi myöhempi talonpoikaisrunous, mikä Suomessa eli loistoaikaansa 1800-luvun ensimmäisillä vuosikymmenillä. Inkerissä kohoaa kansanrunouden jatkajaksi maaorjan poikana vuonna 1830 Valkeasaaressa syntynyt Jaakko Räikkönen, joka itsekin orjan osan kokien viime vuosisadan puolivälissä virittää kauniita ja ajatusrikkaita laulujaan kansansa iloksi. Huomattavin Räikkösen tuotteista on Suomelle omistettu runo, missä hän syvällisillä mietteillä terävästi oikoo niitä melkein vihamielisiä käsityksiä, mitä eräillä sen aikaisilla suomalasilla oli omista heimolaisistaan, inkerinsuomalaisista. Hän osoittaa Suomelle olevan tärkeämpää keskittyä näiden kokoamiseen ja yhdistämiseen kuin turvautumaan Ruotsiin ja muihin vieraisiin maihin.

Muutamassa runossaan Jaakko Räikkönen kuvaa sattuvasti Inkerin kansan yleistä katsantokantaa sanoessaan inkeriläisistä:

Me suomalaiset olemme
ja suomalaisiks jäämme,
me Suomen tavat pidämme
ja suomalaisen päämme.

Eikö tässä ilmene kansallishenki aitona ja väkevänä! Eikä se ollut vain Jaakko Räikkösen henkilökohtainen näkemys, vaan yleisen mielipiteen tulkinta.

Toinen vanhemman polven inkeriläisistä kansanrunoilijoista oli niinikään maaorjan poikana vuonna 1843 Tuutarissa syntynyt Gabriel Suni, joka vaikeasta asemastaan huolimatta pääsi opinteille valmistuen ensin eläinlääkäriksi ja sittemmin kansakoulunopettajaksi ja kanttoriurkuriksi Kolppanan seminaarista. Hänkin oli teräväkynäinen älyniekka ja veisteli arvosteluja olevista oloista sekä sommitteli aatteellisia mietelmiä. Hänen runokokoelmansa ovat säilyttettyinä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistossa.

Nuoremman polven kansanrunoilijoista on mainittava lähinnä kelttolainen maanviljelijä Juho Ström, joka vuosisatamme alussa kansanomaisesti helppotajuisessa, mutta samalla syvällisessä sanonnassaan tehosti kansalliskysymyksen suurta merkitystä ja tärkeyttä sen olemassaolon säilyttämiseksi. Monista muista ja nuoremman polven tulisieluisista taiderunoilijoista ja kirjailijoista puhumattakaan.

Tätä inkerinsuomalaisten keskuudessa tapahtunutta ihmiskunnan historiassa ainutlaatuista omintakeisuuden, äidinkielen ja kansallistunnon säilyttämistä, vieläpä kansankulttuurin kehittämistä vuosisataistaipaleella, ulkonaisesti mitä vaikeimmissa oloissa, ei aina ole oikein ymmärretty eikä tahdottu tunnustaa. Johtuiko se ylimielisyydestä vai tietämättömyydestä, se ei tapahtunutta toiseksi tee. Historialliset tosiseikat pysyvät pykälissään, sikäli kuin niitä tarkastellaan objektiivisesti.

Suurimpana tekijänä inkerinsuomalaisten kansallishengen säilymisessä on ollut äidinkielinen luterilainen kirkko. Juuri siksi, että tämän toimin tapiiriin sisältyi varsinaisen hengellisen viljelyn ohella myös välittömästi seurakuntalaisiin kohdistunut ymmärtäväisen holhoava, ohjaava ja kasvatuksellinen toiminta. Tämän rinnalla

myöhemmässä vaiheessa tapahtui koulutoimen luoma voimakas kansallinen opetus- ja vapaa valistustyö. Näin määrätietoisesti suoritettu kylvö ei voinut olla kasvamatta ja kantamatta hedelmää. Ilman tätä ja ellei suomalainen kirjallisuus olisi levinnyt sinne, tuskin Inkeri olisi ollut näin kauan olemassa.

Tapahtunutta tosiasiaa on pyritty väheksymään sekä vasemmalta että oikealta. Väite, ettei Inkerin kirkolla olisi ollut merkitystä tai mitään tekemistä kulttuurihistoriallisen kehityksen kanssa, tuskin on asiallinen ja vapaa suppean näkemyksen tendenssistä. yhtä erheellistä on sanoa, ettei äsken vietetty Inkerin kirkon muistojuhla ollut samalla kansallinen kulttuurihistoriallinen tapahtuma.

Perustelujeni tueksi lainaan vuoden 1916 Inkeri-lehden numerosta 220 aihetta käsittelevästä arvovaltaisesta lausunnosta seuraavan ajatuksen: 'Kirkollamme on paitsi uskonnollista tehtäväänsä toinenkin suuri tehtävä, puhtaasti kansallinen. Olemme tässä suhteessa aivan erikoisasemassa. On varmaa ,että heimomme säilyminen tähän asti on kokonaan sen kirkon ansio. Missä jälkimmäisen vaikutus heikkenee, siinä myös vähenee edellisen voima. Siitä voitaisiin nykyajaltakin esittää esimerkkejä.

Uskonto sinänsä, ellei otetakaan huomioon kirkon kansallista vaikutusta seurakuntaan, on erittäin tärkeä heimollemme'.

Inkerin evankelisluterilainen seurakuntatyö alunperinkään ei rajoittunut vain sanan julistamiseen, vaan sen olemukseen sisältyi suuren oppi-isämme Martti Lutherin ohjeen mukaisesti myös opetustoimi. Puutteellisissakin oloissa kirkko pyrki huolehtimaan kansan opetuksesta. Lukutaidon levittämiseen niveltyi vuosien varrella kuin itsestään kristillis-siveellinen työ ,kansalaiskasvatus sekä kansallistunnon herättäminen ja vahvistaminen. Näin ollen inkerinsuomalainen väestö joutui vuosisatojen kuluessa oman äidinkielisen evankelisluterilaisen kirkkonsa välittömän kasvatuksen alaiseksi. Sen tuloksena suurelta osalta voidaan pitää suomalaisen Inkerin olemassaoloa ja säilymistä meidän päiviimme asti.

Turhia ovat myös ns. edistyksellisen suunnan taholta annetut kielteiset lausunnot kirkon merkityksestä kansallishengen kasvattamisessa inkerinsuomalaisiin. Aikanaan tästä aiheesta käydyssä julkisessa keskustelussa kirjoitti Inkeri-lehdessä eräs kirkomme opettajista: 'Se perustus, jolle kansamme elämä on rakentunut, on usko Jumalaan, tahi toisin sanoen: itse Jumala on oleva kansan perustuksena, ja elämän ohjeena Jumalan sana. Tieto ei inkeriläistä suomalaisena säilytä, vaan usko. Turhaa tarua on puhe heimomme tulevaisuudesta ja muusta sen kaltaisesta, ellei kansassa ole siveellistä voimaa. Ilman uskoa Jumalaan kansamme muukalaistuu, ilman uskoa sivistys ja valistus muodostuu hienostuneeksi raakuudeksi, ilman uskoa vapaus muuttuu vallattomuudeksi.'

Kansallinen luterilainen kirkko on ollut inkerinsuomalaisen tukena sen moninaisissa pyrinnöissä sekä hengellisessä, henkisessä että aineellisessa kehityksessä. Eikä vähiten kansallishengen herättämisessä ja vahvistamisessa sekä omanarvon tunnon nostattamisessa. Viime vuosisadan jälkimmäisellä puoliskolla perustettu Kolppanan seminaari muodostui Inkerin sivistyskeskukseksi ja edellä mainitun monipuolisen aatteellisen työn toimeenpanevaksi voimaksi. Seminaarista lähteneet opettajat tai siellä kirkon palvelukseen lukkari-urkureiksi valmistuneet nuoret miehet antautuivat innolla työhön tuntien kansallisen tehtävänsä tärkeyden ja asemansa aatteellisen velvoituksen.

Niinpä kohta alkaakin ilmetä vilkasta toimintaa myös vapaan valistustyön rintamalla sekä Pietarin kaupungissa että maaseudulla. Kolppanan kasvateista näet osa toimi maaseudulla ja osa Pietarissa. Kansan riveistä

lähteneiden valistuneimpien miesten ja naisten rinnalla todetaan seuratoiminnan johdossa olevan maan harvalukuisen sivistyneistön edustajina niin opettajia kuin pappejakin .

Aatteellinen äidinkielinen vapaa valistustoiminta alkoi Pietarissa jo 1870-luvulla ja ennen pitkää se pääsi alkuun myös maaseudulla. Vuonna 1879 Pietarin Lehti suosittelee yleisten kansanjuhlien järjestämistä. Pappien, lukkarien ja kansanopettajien pitäisi ruveta niitä valmistelemaan ja ohjaamaan, sanoo lehti. Ajatus jäi itämään ja johti vähitellen käytännöllisiin toimenpiteisiin. Suppeampien illanviettojen ohella suunnitellaan laajempipohjaisia yleisiä juhlia. Toimintaa vaikeutti julkisten tilaisuuksien järjestämiseen tarvittavien lupien saanti. Niinpä 1880-luvun alussa Hietamäellä yritettiin järjestää yleinen kansanjuhla, mutta siihen ei saatu lupaa.

Pietarissa pääsi ripeä toiminta alulle 1870-luvulla. Suomalaisen Käsityöläisseuran hajottua, sen työtä jatkamaan perustettiin välittömästi vuoden 1882 alussa Suomalainen Kansallisseura, mikä myöhemmin Pietarin Suomalaisen Hyväntekeväisyysseura-nimisenä jää toimimaan pitemmäksi aikaa. Ensimmäisen illanvieton se järjesti jo saman tammikuun 14 päivänä. Seuran johtaja, rovasti J. Öhqvist lausui muutamia sydämellisiä sanoja tervehdykseksi, ,minkä jälkeen laulettiin Maamme. Rovasti Öhqvist kertoi sitten suomen kielen ja suomalaisuuden tilasta 300 vuotta sitten. Lopuksi nuoriso illan kuluessa huvitteli rinkileikillä, mainitaan silloisessa lehtiselostuksessa.

Myös Hietamäellä alkoi seuratoiminta jo varhaisessa vaiheessa. Vuonna 1882 vietettiin siellä huvi-ilta. Tämä tilaisuus vei voiton kaikista aikaisemmista maaseudun illanvietoista niin ohjelman kuin esitysten laadun puolesta. Saadut varat käytettiin kirjaston hyväksi. Juhlaa valmistelemaan oli asetettu toimikunta, mihin kuuluivat toimeliaina jäseninä myös maalaishallinnon jäsen J. Jamalainen ja kunnanvanhin A. Mattila. Iltamasta ilmoitettiin kirkon saarnatuolista ja itse kirkkoherrakin oli läsnä juhlassa.

Vuonna 1885 aikaan saadaan juhla Lempaalassa. Se järjestettiin pietarinpäivänä. Siitä muodostui suurimerkityksellinen tapaus. Toimeenpanijana oli paikallinen raittiusseura, minkä johdossa olivat kirkkoherra O. Rokkanen ja kanttori Paavo Räikkönen. Ohjelmassa oli muun muassa kirkkoherra Rokkasen puhe kansanjuhlien merkityksestä. Seuraavana kesänä vietettiin Lempaalassa samanlainen juhla. Tähän tilaisuuteen oli saapunut kolmattatuhatta osanottajaa. Monipuolisessa ja arvokkaassa ohjelmassa oli muun muassa kuorolaulua ja kirkkoherra Rokkasen esitelmä suomalaisten muinaisista oloista.

Kelton kesäjuhla vietettiin luonnonihanalla järven rannalla elokuussa 1889. Tämän kaikessa suhteessa onnistuneen tilaisuuden alkuunpanijana oli pastori Paul Vatanen. Pastorin tarkoituksena oli perustaa Kelttoon lainakirjasto ja hän piti kansanjuhlaa sopivana varojen hankkimiseen tähän tarkoitukseen.

Venjoen kirkkokoululla järjestettiin iltama lainakirjaston hyväksi vuonna 1884, kirkkoherra A. B. Strålmanin aikana.

Tässä vain muutamia esimerkkejä Inkerissä jo viime vuosisadalla tapahtuneesta voimaperäisestä aatteellisesta toiminnasta, mikä jatkui säännöllisenä yhä monipuolistuen ja kehittyen siitä huolimatta, että vuosisatamme vaihteessa Venäjällä noussut jyrkkä panslavistinen liike ei suvainnut toiskansallisten asukkaiden julkista esiintymistä. Tämän johdosta inkerinsuomalaisten keskuudessa tapahtuneen vapaan valistustyön puitteisiin kuuluvien äidinkielisten iltamien ja juhlien toimeenpaneminen kansallisella pohjalla osoittautui käytännössä mahdottomaksi, minkä vuoksi toiminta oli verhottava raittiusaatteen piiriin kuuluvaksi. Tässä tarkoituksessa oli Pie-

tariin perustettu jo 1880-luvulla raittiusseura Alku. sitten 1891 raittiusyhdistys Inkeri ja vähän myöhemmin valistusseura Soihtu. Kaikkien näiden järjestöjen kotipaikka oli Pietari, mutta ne ulottivat toimintansa myös maaseudulle ja varsinkin Inkeri-yhdistyksellä oli paikallisosastoja eri tahoilla maaseutua.

Laulukuoroja ja soittokuntia saatiin perustaa vapaasti, mutta toiminnan turvaamiseksi niidenkin oli verhottava työ joko raittiusaatteen tai vapaapalokuntatoiminnan puitteissa tapahtuvaksi. Niin kuin voidaan todeta, Inkerissä ei oltu toimettomina. Monipuolinen suomalaiskansallinen työ laajeni ja voimistui yleisen kehityksen mukaisesti. Joko vapaapalokunnan tai raittiusseuran nimissä järjestettiin monet julkiset tilaisuudet, myös kuudet yleiset laulu- ja soittojuhlat. Mainituista syistä valistusseura Soihdun toiminnalle ei koskaan avautunut laajempia mahdollisuuksia. Niinpä vallankumouksen jälkeen perustetun Inkerin Nuorisoliiton ensimmäisessä, Kolppanan seminaarissa pidetyssä vuosikokouksessa 1918 päätettiin sulattaa nämä kaksi järjestöä yhteen. Tässäkään muodossa toiminta ei päässyt kehittymään hyvää alkua pitemmälle. Se sortui niin kuin kaikenlainen muukin vapaa aatteellinen työ uusien valtiollisten ideologioiden pauloihin.

Vanhojen perinteiden mukaisesti aatteellinen yhteistoiminta elpyi välittömästi pakolais- ja siirtolaiskauden alkaessa 1920-luvun taitteessa täällä Suomessa ja viime sotien jälkeen myös Ruotsissa. Tällaisia yhdessäolotilaisuuksia suppeammalla tai laajemmalla pohjalla järjestettynä, minkä merkeissä nytkin olemme saapuneet vanhaan Turkuun. Suomen kulttuurikehtoon, on muutamia sotavuosia lukuunottamatta vietetty säännöllisesti vuosittain. Eivätkä ne ole käyneet kauhtuneiksi, vaan päin vastoin yhä tuoreimmiksi ja raikkaammiksi. Yhä antoisimmiksi ne tuntuvat vuosi vuodelta muodostuvan.

Jatkukoon näin edelleenkin. Kannustakoot vuosisataiset perinteet yhä uusia sukupolvia, niitäkin, joilla ei ole ollut henkilökohtaista kosketusta meille vanhemman polven inkeriläisten sanomattoman läheiseksi ja rakkaaksi käyneeseen kotiseutuun. Herättäkööt ne kiinnostusta heimomme kunniakkaiden perinteiden vaalimiseen, kiitollisina muistelemaan menneitä sukupolvia niistä arvokkaista saavutuksista, mitkä kulttuurihistoriallisina muistomerkkeinä vakuuttavasti kertovat vähälukuisen inkerinsuomalaisen kansanosan suurista aikaansaannoksista.

Eliminoikoon tämä esivanhempiemme työn kunnioitus mahdolliset eripuraisuudet keskuudestamme, juurikoon se meistä itsekkäät pyyteet ja luokoon niiden tilalle keskihakuisvoimaan perustuvan yhteisymmärryksen keskellemme, mikä hallitsevana johtaisi kaikki tähän heimoryhmään lukeutuvat saumattomaan yhteistoimintaan. Siinä riittää vieläkin jokaiselle jotakin. Siihen velvoittavat meitä kovat kokemukset ja raskaat menetykset korvaamattomine tunnearvoineen.

Perinteet säilyvät, jos niitä kunnioitetaan. Varhaisempina aikoina inkeriläisten kansanjuhlat aloitettiin virrenveisuulla, arvokkaan ohjelman päätteeksi oli suotu tilaisuus myös nuorison karkelolle. Viime vuosikymmeninä näiden juhlien ohjelmaan on kiintäesti kuulunut juhlajumalanpalvelus ehtoollisenviettoineen. Varsinaisen juhlan ohjelmaan ovat sisältyneet myös urheilukilpailut, olosuhteista ja tilanteesta riippuen, toisinaan järjestyi tilaisuus piirileikkiin ja tanssiinkin. Eikä tämä tunnelmaa särkenyt, ei ristiriitoja synnyttänyt. Usko, kansallishenki ja käytännöllinen elämä ovat kulkeneet käsi kädessä ja luoneet vankkumattoman isänmaallisen mielen ja pettämättömän pohjan terveen ajattelutavan kehittymiselle sekä eheälle yhteistoiminnalle.

Huolehtikaamme siitä, että traditiot

Vuodet vierivät

75 VUOTTA täytti tämän kuun 3 pnä ent. kaupunginjohtaja, dipl.ins. J. A. Savolainen Helsingissä. Hän on syntynyt Inkerin Skuoritsassa opettajan poikana, tullut ylioppilaaksi Viipurin Suomalaisesta klassillisesta lyseosta v. 1910 ja valmistunut dipl.insinööriksi Teknillisestä korkeakoulusta v. 1916. Hän on tehnyt opintomatkoja useihin länsi- ja itä-Euroopan maihin. Ins. Savolainen on hoitanut monia alaansa kuuluvia vastuunalaisia toimia. Näistä mainitsemme Turun kaupungin apulaissatamainsinöörin, Sortavalan kaupunginjoht. ja sähkölaitoksen johtajan ja Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tonttiosaston päällikön virat, siirtyen eläkkeelle v. 1954.

Eri paikkakunnilla asuessaan dipl.-ins. Savolainen on virkansa ohella hoitanut monia luottamustehtäviä, kuten komiteoiden, lauta-, toimi- ja valiokuntien jäsenenä, sihteerinä tai puheenjohtajana, muun muassa Inkeriläisten Yhdistyksen puheenjohtajana.

Kirjallisista töistä mainittakoon julkaisu Turun — Riihimäen rautatietä koskeva linja- ja taloudellinen tutkimus ja monet artikkelit päivä- ja aikakauslehtiin sekä annetut asiantuntijalausunnot.

70 VUOTTA täytti viime kesäkuun 5 pnä talousneuvos Martti Soiva Helsingissä. Hän on syntynyt Toksovassa Inkerissä ja saanut päästötodistuksen Helsingin teollisuuskoulusta v. 1914.

Toimittuaan Itä-Suomen Telefoni Oy:n konttorissa Pietarissa vuosina 1908—1911 ja saman yhtiön teknillisenä johtajana 1911—1915 hän muutti Viipuriin, missä toimi Karlsmarkun Verkatehdas Oy:n myyntipäällikkönä 1915—1919 ja Oy. Suomen Kauppakomppanian kirjanpitäjänä ja Venäjälle tapahtuneen kaupan hoitajana 1916—1918.

Sittemmin hän on toiminut eri toiminimien, liikkeiden ja laitosten johtoportaissa, mm. Repola Wood Ltd Oy:n konttoripäällikkönä, prokuristina ja sähkölaitoksen johtajana Joensuussa vuosina 1925—1934. Helsinkiin siirryttyään hän toimi Hammos Oy:n johtajana ja johtokunnan puheenjohtajana v. 1934—1936, Veikko Vaali Oy:n toisena johtajana vuosina 1936—1958 ja toimitusjohtajana 1958—1961. Lisäksi hänellä on ollut asuinpaikoillaan monia luottamustehtäviä, mm. Kansallisen Edistyspuolueen Käkisalmen osaston johtokunnan, Pielisensuun kunnanvaltuuston valmisteluvaliokunnan jäsenyys ym., Kauppamatkustajain ja -edustajain Keskusjärjestön taloudenhoitajana vuosina 1939—1943, Kauppamiehet-lehden päätoimittajana vuosina 1939—1945. Ollut kauppa- ja teollisuuskomission valtuutettuna kauppaneuvotteluissa Pietarissa ja Moskovassa v. 1918 sekä palautusasiain toimikunnan toimistopäällikkönä ja neuvottelijana vv. 1945—1946. Talousneuvos Soiva on tehnyt lukuisia kauppa- ja opintomatkoja Euroopan eri maihin.

Sk-järjestön toimintaan hän osallistui sen perustamisesta lakkauttamiseen saakka. Hän otti osaa vapaussotaan, talvisotaan sekä jatkosotaan eri tehtävissä. Ansioistaan hän on saanut useita kunniamerkkejä. Talousneuvoksen arvonimen hän sai v. 1952. Hän kuuluu Inkeriläisten Yhdistyksen johtokuntaan.

säilyvät. Kasvakaamme henkisesti suuriksi, niin kuin olivat menneet, meitä edeltäneet sukupolvet.

Sotamiehist ja viisaast koirast

II

— Sanotaa, jot "ei niin hyyvvää mis ei mittää pahhaa, eikä toas niin pahhaa, mis ei mittää hyyvvää". Näin on sanottava niist sotamiehiistkii kylis. Nyt eistäin vähän niist herroin poaluloist. Abram Matveitsan talo ol isompii taloloi kyläs ja se ol kauniil ja kuival paikal lähekaivun luon. Siin allaal viel virtais oja. Talo ol moalattu keltaiseks ja yhes tuvas ol herroin kasino.

Talon ympäril ol kauniita lehtipuita ja siin kasinos ja ulkoon ol herroin mukava pittää poaluloi. Ol kutsuttu suur joukko mustalaisii laulamaa ja tansimaa. Ko kaik herrat olliit kokohunneet, ni sit torvisoittokunta alkoi soitella kauniita sävelii ja marssiloi sekä tantsuloi.

Herrat joivat kalleita viinoi ja kilistiit kons kenenkii kunniaks. Soittajil ko ol lepotauko, ni sit välil lauloit sotamiehet ja välist mustalaist. Nekkii olliit sinne tulleet hyvis voatteis. Poalut alkoit iltasil ja yöl sit laskiit yllää kauniita monvärisii rakkeetloi mitkä näkkyit pitkiin matkoin peähän. Kylän ympäril ol pantu vahit ko herrat antoit käskyn, jot venäläisii muist kylist ei soa sinne laskee, a suomalaist peäsiit tulemaa sinne katsomaa. Kylän pienet pojat ja tytötkii olliit siel katsomas eikä heitä kielletty.

Yhen kerran ko herrat käskiit pienii poikii laulamaa, ni ne sit lauloit vennäiks Bose tsarja hrani. Sit herrat kyssyit heilt jot osaattaks työ teän suomeksikii laulaa, ni hyö sannoit jot ossaamma, sit hyö käskiit laulamaa suomeks. Seko män herroin mielest hyväst, ni suurruhtinas Nikolai heltyi niin, jot kyyyneleet tulliit hänel silmii, ja heä karisti kukarostaan kaik kultarahat niihen lapsiin jalkoi. Näin lapset saivat hyvän palkan ja hyvä miel ol kaikil.

Niist poaluloist ol silloin hauskuutta ja vaihtelua kylälöisilkii, hiljaisee kylän elämää. Tulkoo viel mainituks, jot kesäl ko sotamiehet tulliit kyllää loakarii, ni kylän miehet ottiit herroi vastaa sulal leiväl, ja se ol herroil suur kunnia. Siint he tykkäsiit.

Jatkuu seur. num.

Tähtäimeltä

Elämä on unelmaa ja
työtä, taistelua,
vuorotellen antavat ne
meille vaihtelua.

Tänään ilo ailahtelee,
huomenna jo suru
särkee sydäntä ja tuolla
itkee kullanmuru.

Pälvä palstaa pahoillekin,
mieltä lohduttaapi,
murheen keskelläkin joskus
ilo sijan saapi.

Eikö ole ystäväsi
lähin naapurisi,
miksi kaukaa lievennystä
haet tuskihisi?

Monenlaiset muinaisjutut
jättiläisten aikain
totuuksina kuvailevat
tarut vanhain taikain.

U a p p i.

PORVOON KIRJAPAINO OY

Viesti

N:o 10 | Päätoimittaja AAPPO METIÄINEN | 10. 10. 1962

SUOMETAR.

Terve Tyttö

Kauppiaskokous

Vanha perhevalokuva kertoo . . .

60-vuoden takaa Pietarista, eli siis vuodelta 1902. Kuvassa vas.: Maakonemestari, vanhempi Ferdinand Mähönen (1863—1942), rouva Aina Vilja, o.s. Mähönen (1885—), rouva Olga Mähönen (1861—1931) ja neiti Hilja Mähönen (1887—1907), sekä edessä koneteknikko, nuorempi Ferdinand Mähönen (1889—1926). Mähösen lapset kaikki syntyivät Pietarissa ja kävivät siellä myös mm. ns. "Jaakkimaisen koulun", sekä asuivat viimeksi em. koulutalossa. Taustalla sanomalehti-ilmoitus vanhemman tyttären syntymästä "etusivun juttuna" vuodelta 1885. — Y.E.V.

Muistojen maailma

Muistojen maailmalla on suuri merkitys ihmiselämässä. Me emme aina sitä huomaa, emme tule lähemmin ajatelleeksi. Varsinkaan silloin, kun elämämme suunta kulkee suoraviivaisena tasaisessa maastossa tai loivasti ylöspäin nousevaa aurinkoista rinnettä. Tällöin emme tunne tarvetta menneitten muisteloihin, vaan aikamme kuluu tyytyväisyyden ilmapiirissä nauttien luonnon kauneudesta ja menestyksellisen toiminnan tarjoamasta elämän myönteisyydestä. Käytäntö ja todellisuus ei kuitenkaan ole näin suoraviivaista, pelkkää myötäkäymistä. Matkamme varrella on harmaitakin päiviä, sadetta ja myrskyä. Vasta silloin kun aurinko peittyy pilviin, taival kääntyy äkkijyrkästi alas tai alkaa nousta vaikeata vastamäkeä ja uuvuttava väsymys uhkaa, me havahdumme tajuamaan, mistä on kysymys. Vaistomaisesti palaamme samalla menneisiin tapahtumiin, muistojemme pariin. Kuvasarja toisensa jälkeen välähtää mieleemme, ja mikä ihmeellisintä, juuri niistä unohduksissa olleista muistikuvista, menneistä kokemuksista saamme lisävoimaa ja uutta innoitusta selviytyäksemme kohdanneista vaikeuksista.

Lapsuuden ajoilta mieleen painuneet elämykset, koetut tapahtumasarjat ovat usein voimakkaimpia ja antoisimpia menneestä elämästä tukea etsiessämme ahdistavien vaikeuksien voittamiseksi. Synnyinkoti ja sitä ympäröivä seutu ovat jokaiselle normaali-ihmiselle muodostuneet läheisiksi ja rakkaiksi, joiden muistoja, kalleimpia sieluumme syöpyneitä kuvia, emme hevin voi unohtaa. Siksi juuri vanhemmalle ikäpolvelle, joka on voimakkaimmin niihin kiintynyt, onkin raskainta erota kotiseudusta. Varsinkin tämän tapahtuessa pakollisesti, niinkuin pari vuosikymmentä sitten on käynyt sadoilletuhansille karjalaisille ja lukuisille inkeriläisille.

Rakkaat muistot, syvä kaipaus ajaa meidät ajatuksissa lähelle niitä tapahtumia, mitkä liittyvät syntymäkotiin, tuttuun ympäristöön, mikä on meille ollut aikanaan kaikki kaikessa. Se ylläpitää edelleenkin rakkauden ikuista liekkiä niihin, ehkä jo kauankin sitten elettyihin elämyksiin, voittoihin ja menetyksiin.

Lähtöä kotiseudulta, Inkerin vehmailta vainioilta, tuskin koskaan voidaan unohtaa. Jokainen siellä syntynyt ja ehkä elämänsä parhaat vuodet viettänyt, omaa tietään kulkenut, polkujaan samoillut ja tullut sitten väkivaltaisesti irtireväistyksi siitä ympäristöstä, mihin kiinnikasvaneena kuului. Tämä ei voinut olla jättämättä häneen pysyvää vammaa. Niiden tapahtumien jälkeen uusissa oloissa ja oudolta tuntuvassa ympäristössä, ehkä vieroksuttuna eläen on johtanut muistojen herättämän kaipauksen aja-

mana etsimään yhteyksiä kohtalotovereihin, hengenheimolaisiin. Se on luonut jatkuvalle yhteistoiminnalle puitteet. Keskinäisen kanssakäymisen edellyttämät tapaamistilaisuudet ovat omiaan pitämään vireillä kotoista tunnetta, mikä lämmittää mieltä, rohkaisee ja antaa voimia jatkuville arkipäivien käytännöllisille ponnisteluille.

Äskeinen Turun juhlien yhteydessä kaupungin uudella hautausmaalla tapahtunut edesmenneiden inkerinsuomalaisten muistolle pystytetyn muistokiven paljastustilaisuus oli niitä elämän antoisia hetkiä, mistä väsynyt vaeltaja saa virkistystä ja virvoitusta jaksaakseen jatkaa kilvoittelua voimia ja kestävyyttä vaativalla siirtolaistaipaleella.

Eri tahoilla Suomea uuden kotiseudun saaneet inkeriläiset ovat tahtoneet luoda täten pysyvän yhdyssiteen menetetyn synnyinseutunsa ja nykyisen todellisuuden välille. Kadotettuja tunnearvoja on mahdoton millään kokonaan korvata, mutta Turun uuden hautausmaan siimekseen siunattujen ja eri tahoille entisille asuinsijoille tai sodan melskeissä muualle haudan lepoon kätkettyjen muistolle pystytetty punagraniittinen paasi on osaltaan henkisenä yhdyssiteenä heidän ja emä-Suomessa elävien omaisten ja heimolaisten välillä. Muistomerkin juurella hautausmaan rauhassa voidaan hiljentyä hetkeksi muistelemaan ja kiittämään pois menneitä, elämään tuokio ympäristössä, minkä veroinen itse kullakin oli kerran ollut arvokkain ja kallein siellä kotoisella maaperällä, oman kirkkomaan humisevien honkien katveessa.

Inkerinsuomalaiset ovat ja tulevat aina olemaan syvästi kiitollisia ystävilleen, jotka tavalla tai toisella ovat myötävaikuttaneet tämän muistokivihankkeen toteuttamiseen.

Me voimme olla iloisia siitä, että on olemassa mahdollisuus kokoontua toimintapiiriimme sisältyviin henkisiin tilaisuuksiin ja sivistysrientoihin, missä aatemaailmamme voi saada tyydytystä ja ravintoa. Siellä voidaan vaalia inkerinsuomalaisen hengen ja perinteiden säilyttämistä, mitkä uusissa oloissa pitävät arvossa kodin ja perheen eheyttä, luonteen avuliaisuutta, yhteisvastuuntuntoa ja lujaa moraalia.

Inkeriläisten aatteellisen yhteistoiminnan satavuotinen perintö on seurannut siirtolaisuuden tielle, jatkuen jo viidettä vuosikymmentä. Vaiherikkaat tapahtumat ja kovat kohtalot eivät ole särkeneet keskinäistä yhteenkuuluvaisuutta. Tämän kauneimpana ilmauksena ovat olleet inkeriläisten vuosittaiset kesäjuhlat. Etäisetkään välimatkat eivät estä heimolaisiamme saapumasta omiin juhliin. Toivomme, että nämä tilaisuudet järjestyvät edelleenkin, vaikka niissä toisinaan saattaisikin soida sordiinona uusi, tummempi sävel, olisivat valoisia ja elämäniloisia. Älköön inkeriläisen hengen sisäinen valo sammuko, vaan kulkekoon polvesta toiseen puoleensa vetäen ja tietä näyttäeän. Pitäköön se muistojen maailman edelleen vireillä,

Alttiuden henki

Kun Jeesus lähti Getsemanesta kärsimystielleen, hän tahtoi vain sitä mitä Isä tahtoi. Hän oli valmis kestämään kaiken mitä Isä antoi hänen kestettäväkseen. "Hän oli kuuliainen kuolemaan asti". Wislöff sanoo, että "jos tämä kuuliainen mieli olisi hetkeksikään pettänyt, olisi Jeesuksen kuolema ollut turha".

Tahdonko minä elämän kulussa vain sitä mitä Isä tahtoo? Vai onko minulla omia toivomuksia, joiden olisi välttämättä toteuduttava? Anonko Jumalalta siunausta omille tahtomuksilleni, vai pyydänkö häneltä alttiutta kuuliaisuuteen tiellä, jolla hän johtaa minua — minne ikinä johtaneekin? Usein Isä vie meitä viheriöille niityille ja virvoittavien vetten tykö. Mutta välistä hän näkee hyväksi panna lapsensa kuuliaisuuskokeeseen: luotanko vaikeuksien tullen häneen vai en? Tosin meillä tämän maailman vaeltajille on hyvinäkin päivinä omat vaikeutemme, onhan meidän elettävä syntisinä syntisten parissa. Kuinka voisimme tällöin säilyä vaikeuksitta! Alinomaa tulee eteemme kysymys toistemme palvelemisesta. Millä mielellä sitä teen: pakostako vai vapaaehtoisesti? Ei riitä että menen, koska täytyy ja teen, kun on pakko tehdä. Tämä on vain nimellistä kuuliaisuutta, jonka alla ihmisen sisimmässä poreilee nurinan ja vastenmielisyyden henki. Ei riitä että palvelen velvollisuudesta tai että annan almun, jonka antamisesta häpeän kieltäytyä, vaikka sydämeni potkittelee koko ajan vastaan. Tällainen palveleminen ja antaminen on kylmää, kovaa ja luotaan työntävää. Siitä puuttuu tärkein, alttiuden henki: halu tehdä sitä mitä Isä tahtoo, olkoon se miten vaikeata tahansa.

Alttiuden hengen puuttuminen todistaa luottamuksen puutteesta Jumalaan ja hänen johtoonsa. Ihmisjärki on tämän hengen pahin vastustaja. Se istuutuu mielellään laskelmoimaan kustannuksia sen sijaan että ryhtyisi toimintaan. Mutta se ei huomaa että sen kustannuslaskelmat heittävät kuperkeikkaa Jumalan tilikirjan sivuilla. Se valittelee matkansa vaivoja silloin kun sen tulisi rohkeasti rientää eteenpäin, ja vetää kätensä pois silloin kun se olisi ojennettava antamaan.

Eräs todiste alttiuden hengestä jokapäiväisessä elämässä on vastenmielisten tehtävien iloinen suorittaminen. Et mene siksi että sinua käsketään, vaan menet halusta palvella. Et katso karsaasti toiseen, joka on monessa asiassa vastenhankainen, vaan pidät asiaankuuluvana kärsiä hänen vastenhankaisuuttaan ja iloitset siitä, että jaksat mennä ja tehdä senkin minkä hän laiminlyö niin että tarvittavat tehtävät tulevat ajallaan suoritetuiksi.

Jos sitten joskus joudut tilanteeseen, jolloin et jaksa tehtäviäsi suorittaa eikä lähelläsi ole ketään, joka niitä suorittaisi, et silloin surkeile tekemättä jäämisiä, vaan luotat Isään, joka tietää ja näkee kaiken ja on sallinut sinulle senkertaisen tilanteen uskosi koettelemukseksi. Kun panet luottamuksesi häneen, ei hän sinua petä eikä jätä, näyttäköön miten synkältä tahansa. Pilven takana paistaa aurinko. Se paistoi avaruudessa sinäkin hetkenä, jolloin Jumalan Pojan ristillä maanpiirin pimeydessä täytyi

---

henkisen tasapainon ylläpitäjänä ja maakunnallisten kansallisten perinteitten vaalimisen johtavana toimenpiteenä.

Kunnioittakaamme edeltäjiemme alulle panemaa ja kauan jatkunutta aatteellisen toiminnan lämmittävää, kehittävää ja rikastuttavaa henkistä työtä. Aloittakaamme tulevan talvikauden järjestötoimintamme näissä merkeissä.

Usko, rakkaus ja kärsivällisyys

Ote rovasti Jaakko Haavion Inkeriläisten kesäjuhlassa Turun Konserttisalissa heinäkuun 8 päivänä 1962 pitämästä puheesta.

Helluntaina vuonna 1896 saarnasi Kosemkinan kirkossa läntisellä Inkerinmaalla kirkkoherra Gustaf Aadolf Pelkonen kokoontuneelle kirkkoväelle. Hän selvitteli saarnassaan laajalti Jumalan Pyhän Hengen voimavaikutuksen ja kristillisen seurakunnan merkitystä. Mutta — kun hän katseli saarnatuolinsa korkeudesta nukahtanutta seurakuntaa — hänestä alkoi äikisti tuntua, että se oli kovin pieni ja heikko seurakunta ja että se asusti seudulla, jossa puhalsivat ankarat tuulet. Hän lausui siis saarnassaan näin: "Tuulet ja myrskyt käyvät ylitsesi, mutta ne pakottavat juuresi lujemmin tarttumaan maahan kiinni, aivan niin kuin puu juurinensa maahan juurtuu. Näin on oleva sinunkin laitasi. Koetuksen ja helteen päivät tulevat, mutta ne ajavat sinua lujemmin kiinnittymään Jumalan armoon." Ja hän päätti saarnansa sanomalla: "Ehkä tuntuu sinusta, kuin olisit orpo maailmassa, Herran töistä ja armoneuvoista et ole selvillä. Sinä valitat psalmistan sanoin: 'Minä olen niinkuin hyypiä hävitetyssä kaupungissa, minä valvon ja olen niin kuin yksinäinen lintu katon päällä.' Älä murehdi! Herra tuntee sinut ja ymmärtää sydämesi huokailut. Muista hänen sanansa: 'En minä jätä teitä orvoiksi!' Ole vain pysyväinen rukouksessa, tutki nöyrästi Jumalan sanaa ja vaella hänen kasvojensa edessä. Saat huomata kuinka voima ylhäältä kantaa ja auttaa sinua."

En tiedä missä määrin Kosemkinan kirkkoherra Pelkonen aavisti Inkerin kansaa kohtaavat suuret kärsimykset — kaikessa tapauksessa hän oli selvillä siitä, miten vaaranalaisella paikalla Hänen pieni seurakuntansa samoin kuin Inkerinmaan muut kolmekymmentä luterilaista seurakuntaa sijaitsivat venäläisen suurkaupungin Pietarin välittömässä läheisyydessä alkaen Lempaalasta ja Miikkulaisista Pohjoisessa, Liissilään etelässä — alkaen idästä Markkovasta länteen, Narvaan saakka. Vaara ei niinkään paljon ollut ulkonainen kuin sisäinen. Suuressa Venäjän keisarikunnassa vallitsi rauha, minkäänlaiset väestönsiirrot eivät siihen aikaan olleet päiväjärjestyksessä — mutta vaara oli silti uhkaamassa. Käytiin sotaa Inkerin sielusta. Oli kysymys siitä, kadottaisiko tämä suomalainen kansansirpale kansallisen olemuksensa ja uppoaisi slaavilaisuuden mereen, vai kykenisikö se tuleville polville jättämään perinnöksi kielensä omaperäisen kulttuurinsa ja suomalaisen mielensä.

Tämän perinnön tallettamisessa ja hoitamisessa oli — sen tiesi Kosemkinan pappi ja muut Inkerin papit, sen tiesivät valistuneet kansanmiehet — Inkerin luterilaisella kirkolla olleen ratkaiseva osuus. Mutta sen tiesi myös Venäjän keisari ja koko venäläinen virkakoneisto, eivätkä he suinkaan suopein silmin katselleet tulevia suomalaisten sivistyspyrkimyksiä ja muuta edistystä, joka tapahtui länsimaisten ja luterilaisten tunnusten alla.

Merkillisen sitkeä oli todella inkeriläisten sivistystahto vuosisatamme kahden puolen. Mikä pieni kansa tahansa saisi olla syystä ylpeä saman veroisista saavutuksista. Viittaan vain muutamiin sellaisiin kulttuurisaavu-

---

tuntea itsensä Isän hylkäämäksi. Se kuului Isän suunnitelmaan sekin. Samoin kuuluvat sinun vaikeutesi hänen suunnitelmaansa. Hän puhuttelee sinua kuormien alla. Hän nuhtelee, rohkaisee ja virvoittaa. Hänen kätensä varjossa et joudu hukkaan. Luota häneen sekä elämässä että kuolemassa. Ole rohkea! Ole altis!

P. Raski.

tuksiin. Samana vuonna 1863, jolloin Jyväskylän kansakoulunopettajaseminaari Suomessa perustettiin, aloitti myös toimintansa Kolppanan suomalainen seminaari Inkerinmaalla. Jo kolmen vuoden jälkeen se kykeni lähettämään ensimmäiset suomalaiset sivistystyöntekijät Inkerin pitäjiin. Heidän lukumääränsä eneni nopeasti ja pian oli suomalaisten opettajien johtamia kouluja joka pitäjässä. Huolimatta siitä, että venäläinen valta salli opettaa suomeksi vain uskontoa ja äidinkieltä, muun opetuksen oli tapahduttava venäjäksi, tuli näistä opettajista ja kouluista yhdessä papiston ja kirkon kanssa Inkerin suomalaisen sivistyksen perusmuuri. Keisarillisen valistusministeriön kouluneuvostot vainosivat 'kolppanaisia', mutta kansa vaati heitä, omia opettajiaan kouluihinsa. — Tässä yhteydessä emme tahdo unohtaa ensimmäistä inkeriläistä kansakoulunopettajaa, Pietari Raikkerusta, joka jo kahdeksan vuosikymmentä ennen maaorjuuden lakkauttamista, v. 1785, aloitti ensimmäisen suomalaisen kansakoulun pidon Hatsinan linnassa — emmekä Martti Rautasta, maaorjan poikaa Novasolkan Tikanpesästä, jonka pohjaton tiedonhalu ja rakkaus Jumalan valtakuntaan johti lähetyssaarnaajaksi kaukaiseen maanosaan ja joka yleni mieheksi, jota kirkkohistoria kunnioittaen nimittää Ambomaan apostoliksi tai mustan kansan Agricolaksi, koska hän käänsi pyhän Raamatun mustan kansan kielelle.

Ensimmäinen inkeriläinen lauluseura perustettiin vuonna 1865, jolloin ei Suomen maaseudulla vielä ollut ainuttakaan laulukuoroa, 1870-luvulla alkoivat suomenkieliset sanomalehdet ilmestyä ja v. 1891 perustettiin laajaksi paisunut raittiusseura, jonka järjestämät suuret laulu- ja soittojuhlat olivat todellisia kulttuuritapauksia ja kokosivat inkeriläisiä yhteen kautta laajan maakunnan. Kenties heistä on tässä juhlassa joitakin vanhuksia, jotka vielä muistavat noita Inkerin suuria musiikkijuhlia. Kukaan teistä ei muista Skuoritsan laulu- ja soittojuhlia v. 1899, jolloin ensi kertaa esitettiin Mooses Putron kirjoittama ja säveltämä Nouse Inkeri, josta sitten tuli inkeriläisten kansallislaulu — mutta ne suuret suunnitelmat te vanhukset muistatte, jotka teillä oli, kun huhtikuun 4 pnä 1917 Inkerin seurakuntien edustajat kokoontuivat yhteiseen neuvonpitoon keisarin sortovallan luhistuttua pohtimaan rakkaan Inkerinne tulevaisuuden suuntaviivoja — tulevaisuuden, jonka kuvittelitte vallankumouksen keväässä valoisaksi ja onnelliseksi.

Nouse, Inkeri, ja herää työhön
aamun koi jo sulle heijastaa,
valoa jo elämäsi yöhön,
leviää, oi armas synnyinmaa.

Näin oli kolmekymmentä vuotta laulettu — nyt otaksuttiin toiveiden aamun tulleen. —

Tämä laulu kuului myös tänne puolen Siestarin, me, joiden lapsuus ja nuoruus sattui isänmaamme vapauden aamunkoittoon, eläydyimme silloin erikoisesti myös inkeriläisten veljiemme ja sisartemme kohtaloihin.

Inkeri oli siihen asti ollut meille vain Kullervon järkyttävä tarina Kalevalassa, Larin Parasken loppumaton itkuvirsi — tai laaja kokoelma vanhoja kansanrunoja arkistojen kätköissä — nyt se oli osa isänmaatamme, se oli isänmaa pienoiskoossa, Suomen suku puristettuna pähkinänkuoreen — ja me koimme tuskalla pettymyksen — me näimme onnettomuuden, emmekä voineet auttaa. Inkerin huhtikuuta ei seurannut suinkaan kevät eikä suvi — tulivat takatalvi ja myrsky-yö, jotka ovat liian kovia tässä toistettaviksi ja joiden jälki on liian surullinen enää itkettäväksi, koska itkijäin kyyneleetkin ovat jo loppuun vuotaneet.

Tätä puhettani ajatellessani aloin muistella monia inkeriläisiä ystäviäni. Luin myös uudelleen kaukaa kulkeutuneita kirjeitä, joiden sisältö riipaisee sydäntä:

"Keski-Aasia, Pahta-Aral (10. 7. 1935). Rakkaat seurakuntalaiset. Karkoitettujen puolesta tervehdimme teitä. Muistellessamme niitä hetkiä, jolloin kokoonnuimme yhteisiin jumalanpalveluksiin kirkkoomme. pyydämme esirukoustanne, sillä olemme vaarojen keskellä. Raskas työ ja kuuma ilmanala heikentävät voimiamme. sairaus lisääntyy, mielialamme masentuu ja synkältä näyttää tulevaisuus. Johtuivat mieleeni sanat: Avuksi huuda minua hädässä, minä tahdon auttaa sinua. Tässä uskossa ja tähän toivoon jäämme odottamaan teidän rukoustenne siunausta. Hyvästi, veljet, hyvästi, näkemiin."

Inkerin kansa lyötiin hajalle. Moni jäähyväinen oli ikuinen. Kirkot suljettiin, papit pakenivat, seurakuntia hoitaneet alttiit maallikkoveljet saivat paljon kärsiä ja mikä murheellisinta lapset, kansakunnan toivo, saivat kouluissa opetusta. että Jumalaa ei ole ja että uskonto on vain oopiumia kansalle. Jo v. 1931 saattoivat neuvostotiedemiehet ilmoittaa, että Inkerin lapsista 11.5 % on uskonnollisia, 15.6 % sovittelevia, 14,2 % välinpitämättömiä, 35,2 % passiivisesti uskonnonvastaisia, 23,5 % täysin uskonnonvastaisia.

Pitääkö tilasto paikkansa, sitä on mahdoton tarkistaa, mutta sen me tiedämme, että Inkerin iskuista ankarin on ollut se, kun lapsilta riistettiin elämän leipä, lapsen usko Jumalaan ja Vapahtajaan.

Ja sitten tuli sota. Te, jotka olette tässä juhlassa, tiedätte, mitä sota on. Tiedätte, mitä on tykistökeskitys, mitä on sotapakolaisuus, väestönsiirto ja mierontie. Raskain riimein kertoo tästä inkeriläinen Hilma Lavonen Inkerin sotapakolaisten laulussa.

"Tykit tulta salamoivat,
pommit maahan putosi,
nuoret, vanhat vaikeroivat
Jumalaansa rukoili.

Sota julma sorti meitä —
riisti meiltä kaikki pois,
kuljemme nyt mieron teitä,
kuolla parempi ollut ois.

Kodit, kirkot raunioina,
perheet eksyi toisistaan,
lapset. vanhat kulkureina
kerjuu-keppi turvanaan.

Raskahalta tuntui mieli,
jättää kotirauniot
kertoa ei jaksa kieli,
murheita on muistelot.

Tässä kaksikymmentä säkeistöä pitkässä. lohduttoman pitkässä valitusvirressä vilahtaa kuitenkin toivo.

Öiset hetket Herran kanssa
huokaellen haastettiin, —
ei hän hylkää lapsiansa.
toivossa näin elettiin.

Siitä on kauan — kohta kaksi vuosikymmentä. Te, Suomessa asuvat inkeriläiset olette nyt keskellämme elävänä todistuksena siitä, ettei Herra hylkää lapsiaan eikä suinkaan heitä unohda. Ne ohjeet ja evästykset, jotka Kosemkinan kirkkoherra kerran, ja monet Inkerin paimenet aikoinaan antoivat seurakunnilleen pahan päivän varalle, ovat osoittautuneet paikkansa pitäviksi. Myrskyn käydessä on juuret työnnettävä syvään. Sydän ja mieli on lujasti ankkuroitava Jumalan sanan katoamattomiin aarteisiin. Vaikka koettaa, ei hylkää Herra. — Te olette tuoneet tänne mukananne hyvät eväät — luottamuksen Jumalan armolliseen apuun, toimeliaan ja tarmokkaan peruslaatunne, aloitekykynne ja ahkeruutenne. Te voitte sanoa syystä: Tähän asti on Herra auttanut meitä. Jumalan siunaus lepää kaikesta huolimatta teidän yllänne. Uusi isänmaanne, Suomi, on saanut teistä paljon. Jumala on siunannut meitä teidän kauttanne. Te olette olleet meille esikuvana uskossa, rakkaudessa ja kärsivällisyydessä.

Yön henki

Yön henki hiljainen sumuisin siivin
liitävi luontoa hyväillen,
laulaen kaunista tuutilaulua,
vaimentain huolia ihmisten

Nukkukaa, lapsoset aikamme kiireen,
levätkää, kunnes taas hetki lyö,
alkavat arkiset askareet uudet,
huomenna odottaa tärkeä työ.

Suuri on vastuu ja tehtävä teillä,
voimia vaatii se uhrauksiin,
vaipukaa siksi nyt suojelussani
rauhassa unien untuviin.

Yön henki utuisin hopeaharsoin
nukkuvaa luontoa vartioi,
iloiten siitä, kun katkera mieli
unessa lauhtua, lämmetä voi.

Aappo Metiäinen.

Oikaisu

Viimekesäisten Turun inkeriläisjuhlien selostukseemme (Viesti 7—8/1962 sivu 13) oli päässyt tulemaan valitettava painovirhe, mikä vaatii oikaisun. Juhlilla paljastettuun inkeriläisten vainajien muistomerkkiin kaiverrettu raamatunlause kuuluu: "Nämä ovat ne, jotka tulevat siitä suuresta a h d i s t u k s e s t a" (eikä aavistuksesta, kuten Viestissä oli).

Jotta ohjelmaselostuksemme olisi täydellinen, voidaan samalla mainita, että iltajuhlassa oli vielä Turun inkeriläisten kitarakuoron viehättäviä esityksiä, Juho Hartikaisen oma runo ja 8-vuotiaan Heikkl Kyrölän laulua, mikä sai kuulijat liikutuksen valtaan. Päiväjuhlassa taas oli vielä rehtori Heikki Myllärin esitelmä Inkerin kansanrunouden keruusta sekä Juho Talonpojan johtamaa sekakuorolaulua.

Ote dipl. ins. J. A. Savolaisen kansansoittaja Teppo Revon hautakiven paljastuspuheesta Malmin hautausmaalla lauantaina syyskuun 29 pnä 1962.

Inkeriläissyntyisen kansansoittaja Teppo Revon elämänlanka katkesi viime tammikuun 5 päivänä. Kun hänet oli tämän jälkeen siunattu haudan lepoon samaan hautaan aikaisemmin kuolleen vaimonsa kanssa, vietettiin Kestikartanossa herttainen ja tunnelmallinen hetki hänen muistolleen. Tässä tilaisuudessa heräsi ajatus muistokiven pystyttämisestä tälle haudalle. Ehdotus sai osakseen vilkkaan kannatuksen ja niinpä jo mainitussa tilaisuudessa monet järjestöt ilmoittivat osallistuvansa määräsummin muistokiven hankintakustannuksiin.

Tarkoitusta varten asetetun toimikunnan toimesta on ajatus kehitetty niin pitkälle, että olemme taas kokoontuneet saman haudan äärelle paljastamaan haudalle pystytetyn hautakiven, mikä on tehty Hyvinkään mustasta marmorista. Sen on valmistanut Kiviveistämö Oy. Forsman. Kiveen on kiinnitetty kuvanveistäjä, rouva Nina Sailon muovailema ja V. F. Rantalan taidevalimon valama kuparinen korkokuva Teppo Revosta tuohitorvineen. Korkokuva on sekä taiteellisessa mielessä että tekotavaltaan hyvin onnistunut antaen erinomaisen elävän kuvan Teppo Revosta.

Hautakiven jalustassa on Kalevala Korussa tehty kuparilaatta, johon on kaiverrettu kiven pystyttäjien nimet: Inkeriläisten Yhdistys, Kalevalaiset Naiset, Kalevala-Seura, Karjalan Sivistysseura ja Työtoverit.

Muistokivi luovutetaan nyt lähinnä Teppo Revon omaisten ja Helsingin evank. luterilaisten seurakuntien huostaan ja huolelliseen hoitoon.

Muodostukoon tästä haudasta ja sille pystytetystä muistokivestä varsinkin Helsingissä, mutta myöskin muualla asuville inkeriläisille hiljainen lepopaikka, mikä muistuttaa meitä

kaiken katoavaisuudesta. Inkeriläisen paimenpojan pilli on laannut soimasta ja voimmekin tämän jälkeen sanoa: 'Pois niityn taakse ääni paimentorven on haipunut, se viimeisen kerran on soinut'.

— — —

Malmin hautausmaalla vietettiin harrastunnelmallinen tilaisuus Mikkelinpäivän aattona, lauantaina syyskuun 29 pnä 1962. Silloin paljastettiin kansansoittaja Teppo Revon hautakivi. Tämän muistomerkin, mikä on mustaa Hyvinkään marmoria ja siinä on rouva Nina Sailon veistämä kuparinen Teppo Revon korkokuva, ovat lahjoittaneet Inkeriläisten Yhdistys, Kalevalaiset Naiset, Kalevala-Seura, Karjalan Sivistysseura ja Työtoverit. Martti Pokelan soitettua kanteleella Iltavirren, astuivat muistokiven äärelle Inkeriläisten Yhdistyksen puheenjohtaja dipl. ins. J. A. Savolainen ja varapuheenjohtaja päätoimittaja Aappo Metiäinen ensiksi mainitun pitäessä paljastuspuheen. Tämän jälkeen he paljastivat hautakiven ja laskivat Inkerin värein somistetun kukkalaitteen sen juurelle. Kukkasia laskivat kunkin edellämainitun järjestön edustajat. Päätteeksi laulettiin yhteisesti Martti Pokelan kanteleella säestäessä Mun kanteleeni kauniimmin.

Oma lehti

Tämä lehti, Inkeriläisten Viesti, lähtee ensi vuoden alusta kuudennelle vuositaipaleelleen. Se tahtoo olla keskinäisenä yhdyssiteenä ja jatkaa kokemuksen viitoittamaa tietä.

Siirtolaisuuden taipaleella osa inkeriläisistä löysi uuden kotinsa sijaintipaikan täältä esi-isien maasta, kanta-Suomesta, osa Pohjanlahden ja Itämeren takaa Ruotsista, osa aina Atlantin valtameren takaa USA:sta tai Kanadasta asti. Elämä on kuluneiden vuosien aikana järjestynyt ja normalisoitunut. Aika kuluu uutteran työn ja toiminnan parissa. Tämän ohella kaipaamme vaihtelua, virkistystä, innoitusta ja rohkaisua. Näitä saamme lähinnä keskinäisistä riennoista, aatteellisesta yhteistoiminnasta, mikä onkin keskuudessamme jatkunut milloin laimeampana milloin vireämpänä jo yli neljän vuosikymmenen ajan, mikä on mielihyvin todettava. Yhteistoiminta vaatii jatkuvaa tehostusta ja voimanlisää. Viesti tahtoo olla apuna tässä, auttamassa ja opastamassa, tukemassa ja rohkaisemassa.

Lehden toimitus pysyy edelleen entisissä luotettavissa ja tottuneissa käsissä. Samat avustajat ovat tukena. Avustajapiiri laajenee jatkuvasti, mikä on todettavissa lehden palstoilta.

Viestin tilaushinta tulee pysymään samana kuin tähän astikin sillä eroituksella, että nyt se on kaikille tilaajille, olkootpa he kotimaassa tai ulkomailla 500:— mk vuosikerralta ja 300:— mk puolivuositilaukselta.

Toivomme, että lehden levikki tulee nyt lisääntymään, niin että jokaiseen inkeriläiseen perheeseen ja heidän ystäviensä kotiin se saapuu säännöllisesti kuukausittain viestiä viemään ja tietoja tuomaan.

Uudistakaa tilauksenne ajoissa ja huolehtikaa siitä, että naapurinne ja ystävänne myös tulee saamaan tämän lehden ensi vuoden alusta.

Menneiden sukupolvien työn kunnioitus ja vanhat kansalliset perinteet velvoittavat!

Inkeriläisten Yhdistyksen Toimikunta.

TYÖSARALTA

Turun paikallisosasto

Paljon työtä ja touhua kysyneen kesäjuhlan jälkeen pidettiin n.s. luova tauko. Syyskuun 30. päivänä kokoonnuttiin sitten aloittamaan uutta toimintakautta. Aluksi laulettiin maisteri Ilpo Tolvaksen myötäillessä pianolla Oi, muistatko vielä sen virren, jota lapsena laulettiin... Puheenjohtaja Teppo Samooja loi avauspuheessaan katsauksen täällä viime heinäkuun 7—8 päivinä pidettyihin kesäjuhliin. Niiden voidaan katsoa onnistuneen hyvin, todettiin puheessa. Oli vaikuttava juhlajumalanpalvelus maamme arvokkaimmassa pyhätössä, Turun tuomiokirkossa. Juhlien kohokohdaksi muodostui Turun uudella hautausmaalla pidetty inkeriläisten vainajien muistomerkin paljastustilaisuus. Tuskin koskaan näissä juhlissamme on vietetty niin vaikuttavia ja sydäntä sykähdyttäviä hetkiä. Mieluisana muistona juhlien järjestäjille jäi heimolaistemme osoittama hyvä yhteisymmärrys. Muistomerkistä aiheutuneet suuret menot saatiin peitetyksi kolehtivaroilla huomioonottaen, että Turun evankelisluterilaiset seurakunnat olivat avustaneet hanketta 60.000 markalla. Puhuja lausui kiitokset lahjoittajille, etenkin sille tuntemattomalle henkilölle, joka pisti kolehtihaaviin 5.000 markan setelin. Vielä puhuja kiitti paikallisosaston jäseniä siitä työstä, jota he olivat eri muodossa joutuneet suorittamaan juhlien hyväksi, alleviivaten erikoisesti hovioikeudenneuvos Robert Rainion ja arkkitehti Wold. Kuurman suurta muistokiven saamiseksi suoritettua työtä.

Paikallisosaston sihteeri Heikki Mylläri alusti talvikauden toimintaohjelman. Siitä virisi vilkas keskustelu. Alustukseen yhtyen yksimielisesti päätettiin, että juhlia tullaan järjestämään entiseen tapaan suurimpien kirkkojuhlien aikoina. Seuraava juhlatilaisuus pidetään Pyhäinpäivän jälkeisenä sunnuntaina, sitten Tapaninpäivänä, toisena pääsiäispäivänä ja toisena helluntaipäivänä. Vuosikokoukseen, jonka ajasta ilmoitetaan myöhemmin, liitetään myös juhlaohjelmaa. Ompeluseura tulee toimimaan entiseen tapaan. Ensimmäinen ompeluilta pidetään tiistaina lokakuun 2 päivänä Erkki Adelin luona. Kokous esitti toivomuksenaan, että laulukuoro jatkaisi toimintaansa ja tulisi edelleen esiintymään juhlissamme. Kuoroa lupautuivat johtamaan Juho Talonpoika ja maisteri Ilpo Tolvas. Kuoron jäseniä pyydetään osallistumaan harjoituksiin ja uudet jäsenet ovat tervetulleita entisten joukkoon. Kuoro kokoontuu harjoituksiin sunnuntaina marraskuun 4 päivänä klo 13 Karjalaisten talossa. Samassa paikassa alkaa samana päivänä klo 14 juhlatilaisuus. Kitarakuoroa pyydettiin niinikään jatkamaan toimintaansa. Sen esitykset ovat aina mieluisia juhlissamme.

Väliajalla nautittiin kahvia ja rupateltiin rattoisasti kesän kuulumisista. Jooseppi Klemettilällä ja Lilja Napulla näytti olleen kiirettä. Edellinen näet keräsi jäsenmaksuja ja jälkimmäinen Inkeriläisten Viestin ja Isien Uskon tilauksia. Robert Rainio kertoi sitten eräästä Karjalan kirkossa pidetystä saarnasta, jossa käsiteltiin, miten herkästi me ihmiset näemme lähimmäistemme vikoja, mutta emme huomaa omiamme. "Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi", sanotaan pyhässä sanassa. Sitten Juho Talonpoika luki otteita raamatusta ja vertaili sen aikaisia tapahtumia nykyaikaisiin. Vääryys ja väkivalta ovat lopulta saaneet aina tuomionsa. Raamatun esittämät totuudet kestävät ikuisesti. Tilaisuus päättyi Juho Talonpojan pitämään rukoukseen ja sen jälkeen veisattuun Mikkelinpäivän virteen.

MUISTOJEN KÄTKÖISTÄ

Smolnoissa lokakuussa 1917

Ent. Pietarin suomalaiset koolle Helsinkiin 3 .11. -62

Ent. Pietarin suomalaisten toimikunnan kokouksessa 17. 9. 62 päätettiin vilkkaan keskustelun jälkeen luopua varsinaisen sääntöpohjaisen yhdistyksen perustamissuunnitelmista syystä, että sellaisen elinvoimaisena pitämiseen ei nykyisin enää ole tarpeeksi edellytyksiä riittävän harrastuksen ja toimitsijavoimien saannin vaikeuden takia. Sen sijaan oltiin yksimielisiä siitä, että kokoonnutaan ainakin kerran vuodessa yhteiseen entisten pietarinsuomalaisten ohjelmalliseen tilaisuuteen, minkä järjestelystä huolehtii yleisen tilaisuuden kulloinkin valitsema toimikunta.

Päätettiin järjestää tällainen muistojen merkeissä vietettävä kokoontuminen *Pyhäinpäivänä*, marraskuun 3:na 1962, samantapaisesti kuin viime keväänä, mutta nyt kyllin avarassa huoneistossa, nimittäin *NMKY:n Hospitz-hotellin juhlasalissa Vuorikatu 17 alkaen klo 10.* (Huomaa aika). Täältä siirrytään nauttimaan yhteistä lounasta läheiseen Hospitzin ravintolaan. Kummassakin paikassa suoritetaan ohjelmaa.

Järjestelytoimikuntaan valittiin puheenjohtajaksi rouva Elsa Peräläinen ja jäseniksi rouvat Alma Leväaho ja Aili Elina Auer, neidit Helvi Luukkanen ja Jenny Lahtinen sekä herrat Eemil Itkonen ja Niilo Yrjölä. Viime kevään tilaisuudessa mukana olleille postitetaan jättämiensä osoitteiden mukaisesti kutsut. Myös kutsun saamattomat, Pietarissa ennen v. 1918 asuneet suomalaiset tietenkin ovat tervetulleita. Ilmoittautumiset pyydetään tekemään 25. 10. mennessä *kirjeellisesti* rouva *Aili Elina Auerille*, os. Rajametsäntie 33 A 8, Helsinki.

Lokakuusa 1917 (v.a.) olin mobilisoituna venäläisessä erillisessä puhelin- ja lennätinkomppaniassa kouluttamassa ammattimiehiä taistelevaa armeijaa varten.

Helmikuun vallankumouksessa höltynyt armeijan kuri vähitellen tiukkeni ja palautui. Koulutustehtävät hoidettiin moitteettomasti. Työ- ja vapaa-ajat säännösteltiin. Työstä vapauduttuaan sai poistua kasarmista minne halusi.

Lenin piti Kseshinskaja-palatsin parvekkeelta kuuluisia palopuheita, mitä useat pojistamme kävivät kuulemassa. Lakiasäätävää kokousta puuhattiin, käytiin äänestämässäkin. 'Miitinkejä' pidettiin, poliittista valistusta jaettiin runsain mitoin. Mutta bolshevikit valmistelivat salassa vallankumousta. Ensimmäisen yrityksen epäonnistuttua Lenin painui 'maan alle'. Toista yritystä valmisteltiin mitä huolellisimmin Perustettiin kaksikin kaappausesikuntaa, toinen sijoitettiin Smolnoihin ja toinen Pietari—Paavalin linnoitukseen Päätös iskusta tehtiin illalla 25 pnä lokakuuta (8 pnä marraskuuta).

Samana iltana kaappausesikunnan edustajat Striveskij ja Bogdanov järjestivät 'miitingin' kasarmissamme vaatien yksikköämme katutaisteluun, mutta kohtasivat niin voimakasta vastustusta, että vaatimuksesta herrat saivat luopua Yksikkömme julistautui puolueettomaksi, sulki portit, asetti vartiot oville kieltäen ketään poistumasta kasarmista, niin että varhaisena kaappauspäivänä me kaikki olimme tavallan kotiarestissa silläaikaa, kun kaupungin kaduilla riehuivat taistelut vallasta. Viidentuhannen merisotilaan, risteliä 'Auroran' ja työläisistä muodostetun punaisen kaar-

tin panos ratkaisi taistelun bolshevikkien hyväksi.

Aamulla 27 pnä samat miehet, Strievskij ja Bogdanov lähettivät puolueen nimissä puhelinluokan miehet miehittämään ja hoitamaan kaupungin puhelinkeskusta, kun varsinaiset puhelinvälittäjät jäivät pois työstä vastustaakseen väkivaltaa. Nyt nämä eivät päässeetkään takaisin toimeensa, kun puolue lähetti heidän tilalleen omat uskottunsa. Näin Aino siskonikin sai vaihtaa puhelinkuulokkeen ompelukoneeseen ja muuttaa ammattia.

Osa puhelinryhmän miehistä määrättiin allekirjoittaneen johdolla lähtemään Smolnoihin asentamaan väliaikaisia puhelinkoneita, joita kaappausryhmä mitä kipeimmin tarvitsi käyttöönsä. Kahdet kenttäpuhelinkärryt lastattiin täyteen kenttäpuhelinkaapelia, seinäpuhelimia ym. tarvikkeita ja työvälineitä ja lähdettiin kiireesti kohti Smolnoita. Täällä komendantin toimesta meille annettiin kaksi propuskaa eli liikkumislupaa, toinen yhteinen ja toinen minulle henkilökohtaisesti. Propuskan allekirjoittajina olivat Karahan, josta pian leivottiin ensimmäinen ulkoasiain komissaari ja Lashevitsh, josta myöhemmin tuli eräs eteläisen rintaman armeijankomentaja.

Ensimmäinen ja tärkein puhelin oli asennettava ns. salaisten neuvottelujen huoneeseen. Työaikaa tähän myönnettiin meille vain 15 minuuttia. Täksi ajaksi neuvottelujen pito keskeytyi, mutta kukaan läsnäolijoista ei poistunut huoneesta. Minä, apulaisenani Siperiasta kotoisin oleva neljän Yrjönristin sankari ryhdyimme kiireellä työhön. Apulaiseni porasi seinään kiinnityspulttien paikat, minä selvittelin 'tapsit' ja kiinnitin ne pultteihin. Samalla salavihkaa tarkastelin ympäristöä. Sali oli suurehkon luokkahuoneen kokoinen, ikkunat oven vastakkaisella seinällä, missä oli huoneen pituinen tukeva pöytä, minkä takana selin ikkunoihin istuivat neuvottelijat, bolshevikkien vanhan kaartin jäseniä. Kaikki neuvottelijat poikkeuksetta olivat pukeutuneet vihreisiin kenttäpukuihin, sotilaspuseroihin ja housuihin. Kukin heistä seurasi työtämme paitsi Krylenko, tuleva valtakunnan syyttäjä, joka hermostuneena koko ajan yksin kävell lattialla.

Pukujen yhtäläisyydestä johtuen vain kasvoista saattoi erottaa neuvottelijat toisistaan. Lenin ei ollut huoneessa, mutta Stalinin piirteet olin eroittavinani toisista. Hän seurasi tyynesti työtämme. Kasvoista päätellen läsnäolijoista kolme tai neljä oli juutalaisia, näistä eräs tuuheatukkainen kaiketi Zinovjev, muut venäläisiä. Heitä oli vaikea tunnistaa, kun johtajien piirteitä eivät silloin vielä koristelleet kuvataulut julkisilla paikoilla katujen varsilla.

Smolnoin rakennuskompleksi, entinen aatelistotyttöjen sisäoppilaitos, sijaitsee Nevan rannalla käsittäen erään täysin eristetyn kaupunkikorttelin Se on ympäröity vahvalla takorauta-aidalla. Rakennuksen sisällä on saleja ja pitkiä käytäviä, joita reunustavat entisten aatelisoppilaiden neitsytkammiot. Heti alussa nämä pikkuhuoneet numeroitiin ja jaettiin eri hallinto-

---

Helsingin paikallisosaston

ompelukerho alkaa jälleen toimintansa. Ensi kerran kokoonnutaan rouva Ida Riipisen luona Linnankoskenkatu 8 B 53 15. 10. klo 19. Ompelukerhosta kiinnostuneet, tervetuloa mukaan!

Toimikunta.

Helsingin paikallisosasto

on saanut syystoimintaansa varten jälleen Stadionilla saman huoneen kuin viime vuonnakin. Se on käytettävissämme jo lokakuun toisena sunnuntaina eli 14. 10. 1962. Tervetuloa runsain joukoin mukaan tähän alkajaistilaisuuteen!

Toimikunta.

aloja edustavien johtajien, komissaarien kesken. Niihin piti asentaa väliaikaisesti vain kenttäjohdoilla yhdistetyt puhelimet. Muistaakseni Leninin huone oli merkitty numerolla 86, Eräässä suuressa salissa oli joukko konekirjoittajattaria, joita tarpeen mukaan yhä lisättiin. Alkuvaiheessa kaikkien tehtävänä oli yksinomaan vain propuskojen eli liikkumislupien kirjoittaminen.

Mielenkiintoisinta ja jännittävintä mitä silloin näin Smolnoissa oli tilasuus seurata yhä laajenevaa vallankumouksen johtoa keskustasta käsin. Heti kun oli saatu tieto jonkun paikkakunnan valtauksesta, sinne lähetettiin välittömästi joku puolueen jäsen edustajana valvomaan ja johtamaan vastaista kehitystä. Jonkin aikaa asia oli näin hoidettavissa, mutta kohta alkoi tulla puute lähetettävistä edustajista. Silloin turvauduttiin perin yksinkertaiseen menetelmään: Neuvotteluhuoneen ovi avautui ja salissa kaikui ilmoitus: NN kaupunki on liittynyt meihin, kuka haluaa lähteä sinne edustamaan hallitusta, käsi ylös! Joku näistä ilmoittautuneista halullisista sai heti lähteä matkaan. Tämän mutkattoman ja yksinkertaisen hätäratkaisun seurauksena oli, että vastuun alaisiin hallintoelimiin pääsi heti alusta tunkeutumaan joukko seikkailijoita, onnenonkijoita ja muita epämääräisiä aineksia, mistä olivat seurauksena myöhemmässä vaiheessa tapahtuneet puolueen puhdistukset.

Meidän yksikkömme eräs sotilas sai edellä selostetulla tavalla komennuksen valvomaan Pietarin—Moskovan päärataa, mutta tehtävään kykenemättömänä viikon kuluttua palautettiin kasarmiin poikien ivan ja naurun kohteeksi. Silti moni tavallinen sotilas loi täten itselleen loistavan tulevaisuuden uudessa tasavallassa. Näin kävi mm. komppaniamme autonkuljettajalle, joka sattumalta joutui kuljettamaan Leniniä. Pojasta myöhemmin tehtiin Pietarin komendantti, mikä virka ennemmin kuului vain tunnetuille kenraaleille. Eräs toinen, Strievski-niminen mies joutui pääkaupungin ensimmäiseksi elintarvikekomissaariksi. Eräs upseereistamme, Voskevitsh, juoppo ja lahjusten ottaja tuli Krestyn vankilan päälliköksi, mutta tekemistään rötöksistä myöhemmin joutui käpälälautaan. Ensimmäisen joukkueen johtaja kersantti Orleanskij kohosi everstiksi ja oli talvisodan aikana meitä vastassa itä-Karjalassa.

Näin kävi eräille, mutta vastakohtana taas hyvin monet menettivät entisen asemansa joutuen 'proletaarien' riveihin. Näin oli käynyt mm. entiselle kansakouluntarkastajallemme M. Uspenskille. Hän sai tyytyä lähetin tehtävien hoitamiseen, minkä toimen hänelle hankki eräs entisistä alaisistaan, opettaja Lipiäinen Rääpyvän Huvalta.

Smolnoissa, silloisessa vallan keskuksessa tulin viipyneeksi parin viikon ajan, väliin käväisten kaupungin puhelinkeskuksessa, missä puhelinvälittäjinä toimivat omat oppilaani, välittäen vain tarkoin rajoitettuja puheluja. Yleisiä puheluja silloin ei välitetty olleenkaan.

Paitsi kokemaani jännitystä tänä aikana, sain myös nauttia Smolnoin keittiön erinomaisesta ruoasta. Listalla oli säännöllisesti kaksi ruokalajia: lihakeitto ja paisti. Jälkiruokaa ei ollut. Ruokaa sai mihin vuorokauden aikaan tahansa. Samasta keittiöstä söivät sekä johtajat että johdettavat eli muut Smolnoissa toimivat tai komennuksella olevat henkilöt.

Annetun tehtävän suoritettuani sain komennuksen takaisin yksikkööni jokapäiväiseen opetustehtävään ja paljon laihemmalle muonalle.

Espoossa 29. 8. 1962.

Antti Huurto

Toimittajan tuolilta

Toisaalla lehdessämme on julkaisijan vetoomus tämän lehden ilmestymisen tarpeellisuudesta ja jatkuvuuden turvaamisesta. Yhtyen tähän arvovaltaiseen lausuntoon toivomme jokaisen lukijamme täyttävän tässä suhteessa velvollisuutensa omaa suurta asiaansa kohtaan. Lehtemme tilaajamäärä olisi saatava edelleen nousemaan. Siihen ovat olemassa kaikki edellytykset, kunhan vain asia hoidetaan vastuuntuntoisesti. Aikaisemman toivomuksen mukaisesti lehden avustajakunta on laajentunut ja sen seuraukset ovat nähtävissä lehden palstoilla. Lehden sisällön rikastuttamiseen ja monipuolistuttamiseen pyritään edelleenkin.

Tilaajiemme joukosta puuttuvat vielä varsin monen heimolaisemme nimet. Sellaisetkin, jotka aikaisemmin nähtiin yhteisriennoissa johtavien toimihenkilöiden riveissä, jopa kärkipaikoilla. Näiden tilalle on kylläkin tullut jatkuvasti uusia lehden tilaajia, mutta tämä ei riitä laiminlyöntiä korjaamaan eikä selittämään. Päinvastoin, se on entistä painavampana velvoitteena velvollisuuden täyttämiseksi.

Toivottavasti ensi vuoden alusta lehtemme lukijamäärä saadaan voimakkaasti nousemaan. Kunpa jokainen ystävämme rientäisi auttamaan asiaamme ja kantamaan vähäisenkin kortensa yhteiseen kekoon, asia olisi helposti ratkaistavissa.

Toimitus puolestaan pyrkii mahdollisuuksien mukaan lehden avustajien myötävaikutuksella tekemään kaikkensa julkaisun sisällön yhä täysipainoisemmaksi saattamiseksi.

Sotamiehist ja viisaast koirast

III

Herrat antoit sit miehill ämpärin hinnan viinarahhaa ja sakuskaa vart ja naisilkii antoit rahhaa pyhän pittoo vart. Ohvitserat valitsiit itsellee kortteerin varakkaammist taloloist ja sotamiehiin hevoist pantii suurempii kujjii, mis olliit vahvat katot. Samois katoksis sit olliit miehetkii. Siihen aikaa ei viel olt autoloi Vennäil ja rikkaimmat herrat ajeliit omil troikillaa ja hyvil harmail hevosil. Koko polkal olliit harmaat hevoist. Mis talolois ol herroi kortteeris, ni niil isännil olliit paremmat varatkii. Ne hankkiit itsellee vaunut (kaljaskan) ja hyvät hevoset. Hyö kyyvitsiit niitä herrojaa kons Kroasselloo kons Tsarkoihen.

Nyt vähän siint viisaast koirast.

Ossip Apramitsalkii ol hankittu kaljaska ja hyvä ruskee juoksijahevonen. Kerran ko heä vei herran Tsarskoihen ja läks takaisin kottii tulemaa, ni aika ol jo myöhäinen. Ko matka ol pitkä ni hevostakki pit leppoittaa ja syöttää. Sit ko ol kottii ennää par virstaa matkaa ja ko jo ol yö eikä vastaa tulijoikaa ennää kettää näkynyt, ni heä antoi hevosen kävellä, itse istui oikial puolell ja torkkui.

Lähel kottii Ruilan metsän kohal ol tie ruoppainen. Ossi ko istui oikial puolel ja oikeen puoleist pyörät sattuit mänemään ruoppaahen, ni kaljaska koatui sinnepäin alassuin. Hevone seisattui ja Ossi jäi kuomun al puristuksii eikä peäst liikkumaakaa. Peä ja oikee käs jäi ulkopuolel. Heil ol koira. Vahtiks kutsuit. Iso musta rekkorinta. Vahti ol tult isäntäijää

vastaa, ja ko se näk millain isännäl käi, ni se siin hädissään vonkertel ja pyöri hevosen ympäril.

Ossi käsk Vahtii kottii, appuu kutsumaa. Vahti läks kottiipäin juoksemaa ja vähän ajan peäst tul takası, haukkui ja vonkertel. Kettää ko ei tult, ni Ossi käski Vahtii uuvestel kutsumaa ja toas ei tult kettää ja sit viel kolmannen kerran Ossi käski vahtii. eikä sitkää tult kettää. Sit Ossi käski Vahtii keäntämän hevoista vasemmal puolel. Vahti hyppäis kahen jalan hevosen turpaa vast ja keäns hevosen. Samas Ossi käsk hevosta etteepäin ja kaljaska nousi pyörilleen. Ossi peäs puristuksest nousemaa jaloillee.

Ossi ko ol iso ja vahva mies, ni kesti sen painon puristuksen. Heä ei voa peäst mitenkää liikkumaa, ko hartehiin kohalt ol puristuksis ja paino ol hyvin raskas. Sit ko heä tul kottii ja kysyl vaimoltaa jot käiks Vahti teitä kutsumas. Tämä sanoi jot kolt kertaa käi Vahti ikkunas haukkumas, Anni sanoi miul jot täti lähetää katsomaa, mihin se Vahti meitä kutsuu. Siell mikäikkää hätä taitaa olia. Mie en osant arvata enkä ymmärtää jot siul nyt tyhjillään kottii tulles vois mitä tapahtuu ja toisekseen minnuu hirvitti lähtee vaik Annin kans sotamiehiin aikaan lähtee yöl kävelemmää. Sit Ossi kertoi miten hänel käi ja Vahti hänen henkensä voarast pelasti.

Sanonta kuuluu jot: "liika surma on liikkujal" ja "matkas on mont mutkaa".

Vahdista on vielä sanova, että se vartioi kumpaakin taloa, niin Ossin kuin Annin kotia. Mustalaisia se ei taloon laskenut, vaan saattoi ne äkäisesti pois ja kylässä asuvaa lintuvahtia (iekarii) se kovast vihais. Seko ol kerran sitä ampunut, ni koira jo ajois vaistos ja heittäyityi moahan pitkelleen jot haulit voa vähän karvoi hipasivat.

Sen perrää se käi joka päivä mont kertaa päiväs iekarin ikkunas, nous kahen jalan ikkunaa vast pistyy ja alkoi haukkuu, ja ko näk tai kuul jot iekar läks ulos, ni silloin se laukoi kottii pakkoo.

Niist sotamiehist miun pit vielä sannoo niinko jo mainitsin, jot ei niin pahhaa mis ei mittää hyvvää. Kenen kujis ol hevosii, ni niil tul pellol lantaa ja ne talot vaurastuit paremmin elämää ja sen peäl viel niihen taloloi tulliit selsakkirahat. Joka oamu ne aijoit vojenapellol oppii. Herrat ies päin. Iltapäiväl tulliit takaisi soittain ja laulain. Tavallisest kerran kesäs olliit oikee suuret manervat. Silloin talloit paljon ihmisilt peltoloi ja niis manervois käivät katsomas keisarkii ja vaik ne talloit peltoloikii, ni sviitta käi jälkee manerviin talloklοi katsomas kunnan starssinan ja stoarastan kans. Tavallisest ne maksoit hyväst niil isännil, kelt peltoloi tallahuis. Pittää sannoo, jot meil pienil pojil ol sillo kovast hauskaa katsella sitä leikkisottaa, ko pyssylöist rätisyttiit toisiaan ja tykkilöistkii pahvisil luotiloil. Ne olliit täyn sahajouhoi. Manervoin peräst myö pienet pojat sit käimmä patroonoi jäljilt korjaamas ja möimme vennäin Vuissakan räpäkkömiehil. Meko ajeliit kylis ja heilt sit saimme ostaa kauriskaa ja kanapillilöi.

M. I.

KOTOISIA KUVIA

Ontrovan tiikin palo

Opettaja Reino Vesikko on lehdessämme julkaissut hauskan sarjan havaintojaan eräiden Inkerin seurakuntien maaperä-, vesistö- ja vesisuoniomituisuuksista. "Kotoisten kuviensa" II osassa (Viesti 5/1962) hän mainitsee myös kuuluisan Ontrovan tiikin palon. Hänen kuulemansa tarinan mukaan oli jonakin kuivana kesänä vesi tiikistä haihtunut ja kuivunut pohjalieju oli jostakin syystä syttynyt tuleen. Tästä oli syntynyt laajalle levinneitä sutkauksia tiikin palosta ja

Tähtäimeltä

Päivä päivän perään
vierähtävi,
vuorollansa unhoon
häviävi.
Ajan reitti on niin
arvaamaton,
ikävän se antaa
taikka raton.

Matkalla näin uusiin
elämyksiin
käymme kaikin, liittyin
ystävyyksiin.
Niinkuin filminauha
moniin eriin
paloittuu tie, syöpyy
sydänveriin.

Vuosijaksoihin sen
paaluin jaamme,
että pysäköidä
väliin saamme.
Muuten osuuttamme
emme voisi
täyttää ellei lepo
voimaa soisi.

Erä erän perään
päättyy työstä,
sikäli kuin päivä
eroo yöstä.
Eikä edeltä päin
nähty toki,
mitkä matkallansa
kukin koki.

Niinpä iloitkaa tai
kovin surkaa,
tehtyä ei enää
voida purkaa.
Siksi sormeilla me
emme suotta
tahdo mennyttä tai
tätä vuotta.

U a p p i.

joutilaille osoitetuista kehoituksista mennä sitä sammuttamaan.

Skuoritsoisena olin itsekin jo varhain kuullut pilapuhetta Ontrovan tiikin palosta saamatta mieleeni selvää kuvaa, miten palo oli syttynyt ja mitä oikein oli palanut. Mutta sitten isompana luin jostakin painotuotteesta (sanomalehdestä kalenterista?) lyhyen kuvauksen tapahtumasta. Se kuvaus oli aivan erilainen kuin op. Vesikon kertoma tarina Se oli humoristinen juttu ja syöpyi iäksi mieleeni niin kuin siihen liittyvä kylän poikien laulukin. Kerron siis kaiken, mitä tiedän.

Eräs Ontrovan mies oli mennyt lämmittämään saunaansa, joka sijaitsi tiikin rannalla. Hänellä oli ilmeisesti liian hyvät housut jalassaan tätä työtä varten — ehkä ne turhaan hiostivatkin —, ja hän riisui ne pois. Mutta puuhatessaan sitten saunassa ja kantaessaan vesiä hän äkkiä huomasi, että hänen hyvät housunsa, jotka hän oli varomattomasti sijoittanut liian lähelle kiuasta, olivat syttyneet tuleen. Nopeasti hän sieppasi housut, syöksyi tiikin rantaan ja alkoi hutkia palavilla housuillaan vettä saadakseen ne sammumaan.

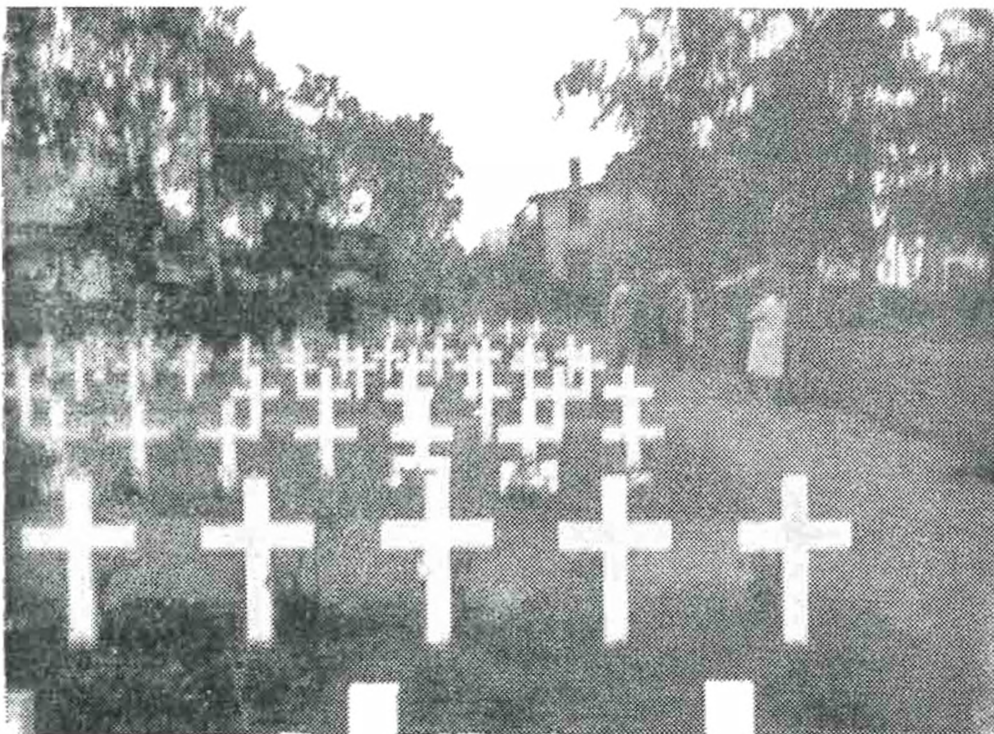
(Jatk. seur. num.)

PORVOON KIRJAPAINO OY

inkeriläisten Viesti

N:o 11 | Päätoimittaja AAPPO METIÄINEN | 15. 11. 1962

Lappeenrannan sankarihauta-alueelle on haudattu myös 25 inkeriläistä. Kuva vuodelta 1944, kesäkuun 18 päivänä tapahtuneesta inkeriläispoikien sankarihautaustilaisuudesta. Näiden leposijat viimeisessä rivissä taustalla, missä Inkerin lippu on vartioineen kunniantekoasennossa.

Siunauksen toimitti rovasti K. Kallio. Tämän jälkeen vietettiin muistotilaisuus Lappeenrannan kirkossa. Täällä puhuivat mm. rovasti Kallio ja op. Aappo Metiäinen.

Sankarihauta-alueen näkymä ei enää ole kuvan osoittavan mukainen, vaan 'nykyaikaistunut'. Valkoisten ristien tilalla kunkin haudan kohdalla on kivilaatta asianomaisine henkilötietoineen vainajasta.

Inkerin ihme

Inkerinsuomalaisten kovat kohtalot vuosisatojen saatossa ovat osaltaan vääjäämättömästl osoittaneet sen horjumattoman elämän lain. että rakentavat henkiset arvot ovat niin yksilöiden kuin kansojenkin kehityksessä repiviä ja tuhoavia väkivallan ja aineellisuuden voimia suuremmat. Luulotelkoot tai uskokoot käskijän asemassa olevat omahyväiset, pakkokeinoihin turvautuvat tässä suhteessa mitä tahansa.

Idän ja lännen ristiaallokossa eläen inkerinsuomalainen väestö joutui aikojen kuluessa milloin miltäkin taholta tulleen painostuksen alaiseksi. Seurannut ahdistus saattoi johtua uskon tai kansallisuuden vuoksi sekä muistakin syistä. Varsinkin viimeinen satavuotiskausi ja eritoten sen kuluessa käydyt kaksi maailmansotaa ovat tuottaneet suurta tuhoa. Niiden seurauksena määrättyjen valtioryhmittymien keskinäisten kamppailujen sekä erilaisten valtiollisten ideologioiden synnyttämien hyökyaaltojen hajalle heittämiksi joutuneina ovat inkeriläiset saaneet osakseen mittaamattoman kärsimysten määrän.

Syntymäsijoiltaan ja kotoisilta kunnailtaan monille tahoille joutuminen oli inkerinsuomalaiselle väestölle mitä ankarin isku. Se koitui korvaamattomaksi menetykseksi heimokokonaisuudelle ja tämän omaperäiselle sivistysmuodolle. On sanottu, eikä aiheetta, että tapahtuneen jälkeen suomalainen Inkeri entisessä muodossaan lakkasi olemasta. Pidettiin selviönä, että oli vain suhteellisen lyhyen ajan kysymys. milloin eri tahoille kaikkiin ilmansuuntiin sirotellut inkerinsuomalaiset, siihen asti vaikeissa oloissa vuosisatojen aikana äidinkielensä, luterilaisen uskonsa ja perinnäistapansa säilyttänyt, omaksi kiinteäksi elinvoimaiseksi kansalliseksi ryhmäksi muodostunut väestönosa sulautuu siihen kansaan, minkä keskuuteen se joutuu. Tämän tuloksena koko Inkerin kysymys siirtyisi pois päiväjärjestyksestä suomalaisuuden elämässä.

Kieltämättä näin saattaa suurelta osalta käydäkin. Onneksi osa inkeriläisistä oli tilaisuudessa siirtymään emämaahansa. Suomeen, ja osa kauemmas länteen, Ruotsiin. Täällä inkeriläiset eivät jääneet toimettomiksi. He ovat ryhmittyneet hengellisen ja aatteellisen työskentelyn toimintapiiriin ja vuosi vuodelta kasvavin tahdonilmaisuin ja toiminnoin henkisessä asennoitumisessaan yhteyksiensä säilyttämisessä ja heimoutensa hoivaamisessa osoittaneet monien ulkopuolisten hämmästyksellä toteamaa rohkeaa hengenvoimaa ja vakaumuksellista uskoa.

Niin Suomessa kuin Ruotsissakin heidän toiminnassaan sisäiseltä panokseltaan väkevimmäksi ovat muodostuneet keskinäiset aatteelliset järjestöt, Suomessa lähinnä Inkeriläisten Yhdistys ja Ruotsissa Inkeriläis-

ten Keskustoimikunta. Näiden keskuselimien toimesta vuosittain eri paikkakunnilla järjestetyt yleiset kesäjuhlat ja talviaikaiset hengelliset päivät, ovat muodostuneet sykähdyttäviksi yhdessäolotilaisuuksiksi. Omat keskinäiset yhteiset juhlat ovat kuin suuri perhejuhla, mitä välittömimmän ja ehyimmän sydämellisyyden, naapurirakkauden ja luontevan kanssakäymisen leimaamissa puitteissa. Tuollaiseen näkymään sisältyy suorastaan järkyttävän vavahduttavaa elämänmyönteisyyttä. uskoa, rakkautta, uskollisuutta, inhimillisyyttä ja hengenpalavuutta, mitä vain tietyt aineellisia ja maallisia korkeimmat ihanteet ja elämänkatsomukset saattavat synnyttää.

Sen vuoksi inkeriläisyys eli inkerinsuomalaisuus ei voi kokonaan kuolla ja hävitä ihanteena, kansallisena ja isänmaallisena, henkisenä ja hengellisenä aatteena, vaan se on elävä edelleenkin uhmaten kaikkia materialismin myrkyllisiä vaikutuksia, suunnattiinpa niitä sitä vastaan miltä taholta tahansa. Ruotsin inkerinsuomalaisten äidinkielen kohtalo tulevaisuudessa on vaaravyöhykkeessä ja edellyttää jatkuvaa huolenpitoa. Siirryttäessä nyt jälleen kesästä uuden talvikauden toimintamuotoihin monine innoittavine, kehittävine ja rohkaisevine kokoontumisineen, antaa oikeutuksen vastaavanlaisten lohdullisten johtopäätösten tekemiseen sekä panee uskomaan, että yhä useamman niin vanhemman kuin nuoremman inkeriläispolven jäsenen pitävän velvollisuutenaan osallistua näihin yhteisiin rientoihin.

Vain täten on täytettävissä kunniavelka poismenneitä sukupolvia kohtaan, osoittaa kiitollisuutta heille, jotka ovat luoneet sen eheän ja pettämättömän pohjan kansalliselle toiminnalle, mikä on kantanut kansan yli upottavien soiden kovalle maaperälle, mistä vaikeina päivinä avautui polku, joskin ohdakkeinen ja uuvuttavan jyrkkänousuinen. Se toi kuitenkin kallioperäisen kukkulan ympäristössä avautuneille hedelmällisille vainioille, elinvoimaiseen ympäristöön, hyvien ystävien pariin, missä löytyi kullekin toinen kotiseutu ja uudet elämän mahdollisuudet.

Useimmat näin pakkotilan vuoksi evakoksi joutuneista tuskin koskaan voivat kokonaan unohtaa synnyinseutuaan ja siihen läheisesti liittyviä elämyksiä, menetettyjä tunnearvoja. Ei pitäisi unohtaa myöskään lähimmäisiä, veljiä ja sisaria, joita kohtalo on kohdellut ankarammin.

Liittäkööt nämä ajatukset mahdollisimman monen inkerinsuomalaisen yhä tiiviimpään keskinäiseen aatteelliseen yhteistoimintaan, täyttääkseen velvollisuutensa omaa kunniakasta asiaansa kohtaan, ettei ihmeenä pidetty Inkerin kansallisen elämän jatkuvuus, kasvu ja kehitys nyt meidän päivinämme joutuisi häpeään.

Pelastus tulee Jumalalta

Hän on siinä suuressa joukossa, jonka Johannes näki (Ilm. 7: 9—17). Tämän jälkeen minä näin — ja katso! Oli suuri joukko, jota ei kukaan voinut tuntea. Kaikista kansanheimoista ja sukukunnista ja kansoista ja kielistä edustettuna. Ne seisoivat valtaistuimen edessä ja Karitsan edessä puettuina pitkiin valkeihin vaatteisiin. Heillä oli palmut käsissään ja he huusivat suurella äänellä, sanoen: Pelastus tulee meidän Jumalaltamme, joka valtaistuimella istuu, ja Karitsalta. Kaikki enkelit seisoivat piirissä valtaistuimen, vanhinten ja neljän olennon ympärillä. He lankesivat kasvoilleen valtaistuimen eteen ja kumartaen rukoilivat Jumalaa sanoen: Ylistys, kirkkaus ja viisaus, kiitos, kunnia ja voima ja väkevyys meidän Jumalallemme nyt, aina ja iankaikkisesti. Amen.

Yksi vanhemmista puhui minulle ja sanoi: Keitä ovat nämä pitkiin valkeihin vaatteisiin puetut, mistä he ovat tulleet? — Minä sanoin hänelle: Herrani, sinä tiedät sen. Ja hän sanoi: Nämä ovat ne, jotka siitä suuresta ahdistuksesta tulevat. He ovat pesseet vaatteensa ja valkaisseet ne Karitsan veressä. Sen tähden he ovat Jumalan valtaistuimen edessä, palvelevat häntä päivät ja yöt hänen temppelissään. Hän, joka valtaistuimella istuu, on levittävä telttamajansa heidän ylitseen, eikä heidän enää tule nälkä eikä jano. Eikä aurinko ole sattuva heihin, eikä mikään vahingoita, sillä Karitsa, joka on valtaistuimen keskellä, on kaitseva heitä ja johdattava elämän vetten lähteille.

Jumala on pyyhkivä pois kaikki kyyneleet heidät silmistään, eikä kuolemaa enää ole oleva, eikä murhetta eikä parkua, ei kipua, sillä kaikki entinen on mennyt.

Ja valtaistuimella istuva sanoi vielä: Katso, uudeksi minä teen kaikki. Kirjoita, sillä nämä sanat ovat vakaat ja todet. — Virsi, Siionin kannel 582.

Tuo suuri valkoinen joukko oli kuin lumitunturin huippu. Riemuiten se saapui Istuimen luo. Mist ompi matka sen? Oi, joukko on se sankarein, mi kylvi kerran kyynelein ,se synn:stä nyt pestynä sai tänne, toisten joukkoon saapua, nyt riemujuhlaa julistaa siel iankakkisesti, mis taivahat ain laulavat Herralle kunniaa.

— — —

Edellä olevan omistan edesmenneen ystäväni Juhana Kilkin muistolle. Ihmeellinen on Jumalan armon ja rauhan varjelus ihmiselämässä. Kävin usein Juhana-veljen kanssa keskustelemassa. Muun ohella tuli esille myös ajatus, että pian pääsemme pois täältä turun tieltä. Elimmehän kumpikin elämämme ehtoopuolta. Hän on nyt saavuttanut matkan päämäärän, iankaikkisen elämän siinä suuressa joukossa, mihin kaikki toivomme pääsevämme.

Simo Torikka.

Pyhäinpäivä - vainajainpäivä

Marraskuun ensimmäisenä lauantaina vietetään vuosittaista Pyhäinpäivää yleisenä pyhäpäivänä. On tullut kauniiksi tavaksi omistaa mainittu päivä samalla maallisen vaelluksensa päättäneiden, ajasta iäisyyteen siirtyneiden omaisten ja lähimmäisten muistolle. Irroittautuen arkisista ajatuksista silloin käydään rakkaitten talviasuun kunnostettujen haudoilla,

missä voidaan hiljentyä hetkeksi muistelemaan poismenneitä. Hengessä lähestyen heitä osoitetaan kaipausta ja syvää kiitollisuutta siitä, mitä he ovat elämällään tehneet hyväksemme. Näiden ajatusten tulkitsijana näkyvänä tunnuksena lasketaan kummulle vihanta seppele tai kukkakimppu. Voidaanpa sytyttää kynttiläkin heijastamaan valoa ja lämpöä hämärtyvään koleaan syysiltaan.

Täällä hartautta uhkuvassa ympäristössä mietteisiin vaipuneina saatetaan hengessä tuntea jonkun rakkaimmista lähestyvän, laskevan kätensä olkapäällemme ja puhuttelevan meitä. Rauhallisin mielin ja tyydytyksen tuntein palataan jälleen kodin piiriin, jatkamaan elämäntehtäviä.

Kaikilla ei ole mahdollisuutta vastaaviin elämyksiin. Ei voida mennä omaisten haudoille. Ne ovat jääneet kauas nykyisiltä asuinsijoilta. Kotoisiin kalmistoihin tai tuntemattomien taipaleiden takaisille tantereille, missä ei ole todettavissa edes leposijoja, muistomerkeistä puhumattakaan. Tällaisia tapauksia on paljon, aivan liian paljon. Sotien hävitykset ja niiden jälkiseuraukset ovat aikaansaaneet tämän.

Eikä voida tehdä muuta kuin todeta näin tapahtuneen, masentuneena painaa pää alas ja hiljentyä nöyrään rukoukseen.

Viime aikoina on siirtolaisten toimesta pystytetty näiden toisaalla olevien omaisten ja lähimmäisten leposijojen näkyväksi tunnukseksi täällä muistomerkkejä, joiden juurelle voidaan mennä hiljentymään ja lähimpiä muistelemaan. Tässä mielessä inkeriläisetkin pystyttivät viime kesäjuhliensa yhteydessä muistomerkin heimolaisilleen Turun uudelle hautausmaalle.

Toisaalla lehdessämme on luettelo niistä inkeriläisvainajista, joiden tomu on kätketty Turun muistomerkin lähettyville. Samassa yhteydessä on luettelo myös Lappeenrannan sankarihauta-alueelle kätketyistä inkeriläisistä. Näiden hautakumpujen äärelle tullessaan voi väsynyt vaeltaja hiljentyä samoissa ajatuksissa, mihin edellä on viitattu. Sankarihautoihin ja yleisiin muistomerkkeihin liittyy maallisen matkansa päättäneen inkeriläisvaeltajan ja taistelunsa taistelleen soturin muisto ja kunnioitus.

ARVOKAS LAHJA

Joulu- ym. lahjaksi sopii arvokas teos, *Inkerin kirkon 350-vuotismuistojulkaisu.* Tällä toimenpiteellä kuljetamme ystävämme entisille rakkaille kotitanhuvillemme tutustumaan ympäristöön, missä inkerinsuomalaiset ovat vuosisataistaipaleensa aikana vaalineet kansallisia perinteitään ja rakentaneet uutta vankalle kristillis-siveelliselle perustalle. Kaikesta tästä ovat nyt vain muistot jäljellä. Emmekä niitäkään tahdo unohtaa, vaan toivomme toistenkin niitä kunnioittavan.

Kotoisia kuvia

III.

Inkerin maaperän muodostuminen.

Liikun vieläkin tämän Kotoisia kuvia-nimikkeen alla, vaikka nyt turvaudunkin enemmän mielikuvitukseen kuin muistiin. Muistikuva näet voi ajan vieriessä saada uuden värityksen ja jossain määrin poiketa todellsuudesta, mutta mielikuvituksen muovaama käsitys saattaa olla täydellisesti harhaanjohtava. Tästä huolimatta uskallan kirjoittaa itselleni iloksi ja lukijalle huviksi, koska hymyileminen toisen kömmähdykselle tuntuu mukavalta.

Syy, miksi turvaudun mielikuvitukseen on yksinkertaisesti siinä, että en ole löytänyt Inkerin maaperän tutkimuksia selostavaa julkaisua. Geologiaa käsittelevässä suomalaisessa kirjallisuudessa selostetaan oman maan maaperää, Ruotsistakin puhutaan paljon, Virosta vähäisen, mutta Inkeristä annetaan vain sivumennen pieniä huomautuksia. Professori Ramsay kylläkin mainitsee, että Fr. Schmidt on tarkoin tutkinut Suomenlahden eteläpuolella olevia maita, mutta Fr. Schmidt'in julkaisua en ole löytänyt. En edes tiedä millä kielellä ja minkä nimisenä teoksena hänen tutkimustuloksensa tulos on ilmestynyt päivän valoon.

Aikojen alussa maapallon kiinteä kivikuori oli useassa kohdassa sangen heikkorakenteinen. Niinpä Suomen kallioperä oli erittäin levoton ja on nytkin vielä. Kivivuori halkeili milloin missäkin kohdassa, ja syvyyksistä kohosi pinnalle sulaa kiviainetta (agmaa) peittaen jo jähmettyneen pinnan. Tulivuoret tuprusivat, ja vuoria kohosi sekä hävisi. Nykyisen Salpausselän kohdalle kohosi vuoristo, mikä kantaa nimeä Sveko-Fennialaiset vuoret. Nämä ovat Maapollon tunnetusti vanhimmat vuoret, vaikka nyt ovatkin jo kadonneet jättäen jälkeensä vain pieniä kohoumia. Niiden jälkeen kohosivat Karjalaiset vuoret ulottuen nykyisestä Laatokasta Lappiin. Nekin aikanaan katosivat, Itä-Suomen vaarat ja Lapin tunturit ovat vain heikkona muistona muinaisesta mahtavasta vuoristosta.

Inkerissä kallioperä jo alunpitäen muodostui lujaksi. Se ei halkeillut eikä sanottavasti liikkunut, vaan on kautta aikojen pysynyt jokseenkin samassa asennossa kuin nytkin on. Inkerissä suoritetut poraukset osoittavat, että siellä on pohjakalliona harmaa graniitti.

Lämpövaihtelut, vesi ja ilma kuluttavat vuoria. Rapautuvasta kalliosta irtaantuu monenkokoisia sirpaleita, mitkä vierivät vuorenrinteitä pitkin alas laaksoihin. Näin vuoristoissa kasaantuu alavammille seuduille soraa. Jos sora joutuu myöhemmin muodostuneiden kerroksien alle, niin se puristuksen ja syvemmällä olevan kuumuuden johdosta voi muodostua kiinteäksi sorakiveksi. Suomessa on laajoilla alueilla peruskallion päällä soraa ja sorakiveä. Inkerin niissä paikoissa, missä porauksia on suoritettu, ei ole tavattu pohjakallion pinnalla soraa eikä sorakiveä. Tämä vahvistaa käsitystä, että Inkerissä ei ole ollut vuoria. Selostuksissa ei mainita, missä määrin Inkerin pohjakallion pinta on rapautunut. Jos rapautunut pintakerros olisi paksu, niin kai siitä olisi selostuksissa jotain mainittu. Nyt niissä sanotaan vain, että Inkerissä harmaan graniittisen pohjakallion päällä on kaikkialla savea. Vaikuttaa kummalliselta, minkä takia Inkerin pohjakallion pinta on säästynyt rapautumiselta.

Tuulet ja virtaava vesi erottavat sorasta hienomman kiviaineksen, mitä

ne kuljettavat mukanaan. Virtaavan veden ja tuulen voimakkuudesta riippuu, miten suuria kivihiukkasia ne pystyvät kuljettamaan. Hieno tomu voi kulkea tuulen mukana jopa tuhansia kilometrejä, mutta vähän suuremmat hiukkaset muodostavat hiekan, mikä kulkee tuulen mukana vaihdellen suuntaa ja kinostuen milloin minnekin. Jokien kuljettama hiekka voi laskeutua heikomman virran kohdalla pohjaan, mutta tällöin joki mataloituu ja virran nopeus kasvaa, mistä syystä hiekka voi lähteä uudelleen liikkeelle. Lopuksi hiekka kumminkin kasaantuu jokien suuhun muodostaen suiston.

Jokien kuljettama hienoin klviainės joutuu järveen tai mereen, jossa se hitaasti laskeutuu pohjaan muodostaen savea. Jos savi hautautuu syvälle myöhemmin muodostuneiden maakerrosten alle, niin kuumuuden ja puristuksen vaikutuksesta kivihiukkaset liittyvät toisiinsa muodostaen savikiveä.

Inkerissä on peruskallion päällä välittömästi savikerros. Tämän johdosta voidaan olettaa, että Inkeri oli geologisen ajan alussa noin 2.000 miljoonaa vuotta sitten meren peittämä, varsinkin kun tässä savessa on suolaisessa vedessä viihtyvien eliöiden jättämiä painumia. Koska ko. savi on taipuisaa, eikä ole puristunut savikiveksi, niin voidaan olettaa, että sen päällä ei ole milloinkaan ollut paksuja, myöhemmin muodostuneita kerrostumia.

Puhdas hiekka on vaaleankeltaista tai harmaata. Hiekan seassa voi olla muita aineita, mitkä värjäävät sen kukin omalla tavallaan. Tämän johdosta hiekka saattaa olla harmaata, keltaista, ruskeaa, punaista ja jopa vihreääkin. Sangen usein on hiekassa raudan ruostehiukkasia. Nämä värjäävät hiekan punaiseksi. Aavikkohiekassa on paljon rautaa, joten sen värikin on punainen. Jokien kuljettama hiekka on puhtaampaa raudasta, tämän vuoksi sen väri on vaaleampi. Hiekan läpi tihkuvasta vedestä erkanee veteen liuonneita kivennäisaineita, mitkä liittävät hiekkajyväset yhteen muodostaen hiekkakiven. Hiekkakivi voi muodostua alhaisemmassa lämpötilassa ja pienemmän paineen alaisena kuin savikivi.

Inkerissä peruskallion päällä olevan saven yläpuolella on muutamia ohkaisia hiekkakivikerrostumia, mitkä vuorottelevat savikerroksien kanssa. Ordokivikaudella n. 500 milj. vuotta sitten meri rupesi mataloitumaan ja Inkeri peittyi veden kuljettamalla vaalealla hiekkakerroksella, mikä myöhemmin muodostui hiekkakiveksi. Tämän hiekkakivikerroksen paksuus vaihtelee eri paikoissa Inkeriä. Pulkkovan ympäristössä se on 3½—6 m. välillä, Inkereellä jo 30 m. paksuinen. Etelään mentäessä tämän hiekkakiven paksuus yhä lisääntyy ollen Olhovanjoen alajuoksun varrella jo 60 m.

Edellä mainitun vaalean hiekkakiven päällä on muutaman metrin paksuinen kerros lietekivä (kivettynyttä liejua). Tämän yläpuolella on ½—6 m. paksu kerros vihreää hiekkakiveä.

Ei ainoastaan Inkerissä, vaan myöskin Virossa, Pohjanlahden rannalla ja keski-Ruotsin tasangolla yllä mainittuja kerroksia peittää kalkkikivi, mikä viittaa siihen, että nämä seudut ovat joutuneet uudestaan meren pohjaksi. Kaikkialla tässä kalkkikivessä on runsaasti oikosarvi-nimisen pääjalkaisen kalkkikuoria, minkä johdosta oletetaan, että kalkkikivi on 400—500 milj. vuotta sitten muodostunut. Inkeriä koskevissa selostuksissa sanotaan, että kalkkikiven paksuus on korkeintaan 5 m. Tämä olettamus tuskin pitänee paikkaansa, koska Kupanitsassa kaivoja kaivettaessa on havaittu kalkkikiven paksuudeksi noin 10 m. kuten aikaisemmin on jo mainittu. Ruotsissa olevan kalkkikiven ylimmät kerrokset ovat muodostuneet myöhemmin silurikaudeksi nimitetyllä geologisella aikakaudella, mutta Inkerissä ei ole silurikauden muodostumia. Todennäköisesti tästä johtuu, että

Kuvakirja

**Kun syysiita hiijaa hämärtyvi,
taukoavat päivän askareet,
vaimentuvi mieien ievottomuus,
eivyttäen tunteet turtuneet.**

**Harhaiievat ajatukset vievät
vihdoin menneisyyden pyhättöön,
kuuien hartautta harpun soivan,
eksyn muistelmien lämpiöön.**

**Sieiunsiimin katseiiessain kuvaa,
joudun kotipihaan avaraan,
mieieeni se vaiaa ilon mirhaa,
tuomenknkat iuovat tuoksuaan.**

**Tuoila äiti kulkee kaivotieilä,
isä pihatossa puuhailee,
pikkusisko viilettävi rantaan,
peräänsä myös Musti kirmaisee.**

**Löydän kisakentät entisinä,
näen järven peiiikirkkaan veen,
Kokkonurmen tutun kyiäkeinun,
metsäpoiut marjamättäineen.**

**Tunnen vanhan väririkkaan kuvan,
eiämää se ioi ja antoi työn,
iloa ja kauneutta uhkui
tienoot kotiniityn kukkavyön.**

**Sulkeutuu jälleen kuvakirja,
päättyy matka maille muistojen,
mutta unohdu ei onnelliset
eiämykset menneen nuoruuden.**

**Eheä ja mieitä iämmittävä
kuva eiää sydämessäni,
äidin, isän suurta heiiyyttäkö
evakko ei yhä muistaisi!**

AAPPO METIÄINEN.

Ruotsissa kalkkikivikerros on huomattavasti paksumpi kuin Inkerissä. Selostuksista ei käy selville, oliko Inkeri joutunut merenpinnan yläpuolelle, jolloin silurikauden muodostumia ei ole voinut kasaantuakaan, vai olivatko ne aikanaaan olleet ja myöhemmin kuluneet pois. Tähän kysymykseen palataan myöhemmin Inkerin pinnanmuodostusta käsiteltäessä.

Inkerin maaperän vaiheista alkaen n. 400 milj. vuotta sitten ja päättyen nykyaikaan mainitaan vain lyhyesti, että kalkkikiven päällä oleva pintakerros on myöhäisajan tuote ja tämä pintakerros on Nevan laaksossa 15—20 m. paksu. Näin pitkän ajanjakson kuluessa on voinut tapahtua muutoksia maaperässä, mutta nähtävästi tiedot niistä puuttuvat. Selostuksissa ei ole mainittu, miksi etelä-Virossa on kalkkikiven päällä useita kerrostumia, mitkä ovat muodostuneet 400—200 milj. vuotta sitten ja kaakkois-Virossa vieläkin myöhemmältä ajalta, mutta Inkeristä ja pohjois-Virosta nämä kerrostumat puuttuvat. Myöskään ei ole selostettu, miksi Inkerissä ja Virossa olevat kerrostumat eivät ole vaakasuorassa asennossa, vaan loivasti viettävät etelään. Ehkä näihin kysymyksiin saamme tilaisuuden palata myöhemmin. **Reino Vesikko.**

Helsingin paikallisosaston

tavanmukainen yhdessäolotilaisuus pidetään tutussa Stadionin kerhohuoneistossa, tällä kertaa marraskuun kolmantena sunnuntaina eli 18. 11. 1962 klo 14, nyt erikoisesti yhteislaulun merkeissä. Virsikirjat mukaan.

Laulun lomassa on muutakin ohjelmaa, muun muassa entiseen hyvään tapaan kahvitarjoilu. Laulua tulee johtamaan opettaja Yrjö Kiijärvi.

Niinpä tervetuloa suurella joukolla mukaan!

TYÖSARALTA

Tampereen seudun

inkeriläisiä kokoontui hyvä joukko Kalevan seurakuntatalolle syyskuun 30 päivänä viettämään Mikkelinpäivää. Tilaisuuden hengellinen ohjelma oli runsas ja arvokas. Kun oli veisattu virsi, piti alkupuheen Yrjö Räikkönen aiheenaan Jumala-suhteemme ja sielunpelastuskysymys. Virsilaulujen lomassa puhui lehtori Anna-Liisa Heikinheimo kertoen käynnistään Ruotsissa asuvien inkeriläisten parissa ja tuoden monilta nimeltä mainitulta terveisiä Tampereen inkeriläisille. Mielenkiinnolla kuultu esitys palkittiin kukkakimpulla. Rovasti Paavo Viljanen puhui lämmittävästi, kehoittaen inkeriläisiä ystäviään säilyttämään erikoisuutensa, kansallistuntonsa ja verrattomat perinteensä sekä isiensä uskon.

Kahvitauon jälkeen ja virren veisattuamme esitti Yrjö Räikkönen suurella mieltymyksellä katsottuja rainakuvia. Niitä olisi katsottu enemmänkin ja esitettävää olisi ollut, mutta aika oli kulunut jo niille tiimoille, että oli ajateltava tilaisuuden päättämistä. Päätöspuheessaan kehoitti Y. Räikkönen ylläpitämään keskinäistä yhteyttä Tampereella, järjestämään yhteisiä tilaisuuksia ja olemaan avuksi ja tueksi toinen toisillemme. Hän päätti puheensa rukouksella. Yhteisesti veisattiin vielä päätösvirsi. Saimme erota kukin tahollemme taas rikkaampina kuin mitä olimme juhlaamme tullessamme.

"Mukana ollut".

Runsaasti osanottajia ent. pietarilaisten tilaisuudessa

Viime keväänä pidetyssä entisten pietarinsuomalaisten yleisessä kokouksessa valittu toimikunta järjesti pyhäinpäivänä Helsingissä NMKY:n juhlasalissa mainittujen, ennen vuotta 1918 Pietarissa asuneiden kansalaisten yhteisen ohjelmallisen tilaisuuden. Osanottajia oli nyt vieläkin runsaammin kuin edellisellä kerralla, ainakin 200 henkilöä eri puolilta Suomea. Tapaaminen vanhojen mieluisten muistojen merkeissä muodostui jälleen mitä riemukkaimmaksi ja suurimmalta osalta jo vanhempaan ikäluokkaan kuuluvia kansalaisia silminnähtävän virkistäväksi. Ohjelman päätyttyä siirryttiin yhteiselle lounaalle läheiseen ravintola Hospiziin, missä välitön ja iloinen kanssakäyminen jatkui aterioinnin yhteydessä.

Yhteislaulun Maa on niin kaunis jälkeen toimikunnan puheenjohtaja, toimittaja Niilo Yrjölä, kuvaili niitä lähinnä henkisiä tekijöitä, mitkä olivat ikäänkuin pakottaneet myös nyt kysymyksessä olevia kansalaisia, entisiä pietarinsuomalaisia, vielä näinkin myöhään pyrkimään yhteiseen järjestäytymiseen keskinäisen vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi ja ent. Pietarin suomalaisen asutuksen elämänoloihin ja vaiheisiin sisältyvän kulttuurihistoriallisen ym. aineston keräämisen edistämiseksi. Hän kohdisti tervehdyksensä mm. tilaisuutta läsnäolollaan kunnioittaneeseen ent. pietarilaiseen, hallitusneuvos, teol.tri Antti Inkiseen, professori Eino Jumalaiseen ja lehtori Arvo Suomiseen sekä lausui kaikki läsnäolijat lämpimästi tervetulleiksi. Sen jälkeen esiintyi mieskuoro Karjalan Laulu johtajanaan opett. Eero Manninen. Yleisön pyynnöstä kuoro esitti vielä yhden ylimääräisen laulun. Fil. tohtori, dosentti Sulo Haltsonen oli valinnut kaikkia läsnäolijoita kiinnostaneen teeman Pietarin suomalaisten asukkaiden heräämisestä elävään tietoisuuteen kansallisuudestaan, heidän elämänympäristöstään, tavoistaan, ammateistaan, kielenkäytöstään jne. Myös tämän aikakauden, 1800-luvun alkupuolen, pietarin suomalaisten vaiheisiin liittyvä historiallinen tausta mm. kirkon rakentamisineen ja siellä vietettyine voimakashenkisine suomalaiskansallisine kokouksineen, jaloine sie-

lunpaimenineen jne. valottui eloisasti tohtori Haltsosen esityksessä.

Ohjelmassa oli sen jälkeen laulajatar Toini Kiiverin esityksiä ja lausujatar Irra Tähtisen kaksi herkästi tulkittua runoa, mitkä molemmat numerot saivat osakseen vilkkaat suosionosoitukset. Edellisessä hoiti säestyksen lehtori Arvo Suominen. Ohjelman iomassa oli lehtori Suomisen johtamaa yhteislaulua.

Välillä pidettiin lyhyt kokous, jonka avasi toimittaja Yrjölä. Hänet valittiin johtomaan puhetta, ja pöytäkirjaa pitämään kutsuttiin rouva Elsa Peräläinen. Puheenjohtaja selosti tähänastista toimintaa sekä esitti kokoukselle toimikunnan ehdotuksen toiminnan jatkamisesta samoissa muodoissa kuin tähänkin asti ryhtymättä perustamaan mitään varsinaista sääntöpohjaista yhdistystä, koska sellaisen elinvoimaisena pitämiseen ei ole riittäviä edellytyksiä. Kokous hyväksyi yksimiellsesti tämän kannan ja valitsi entisen toimikunnan kokonaisuudessaan uudelleen. Toimikuntaan kuuluvat täten fil. maisteri Helli Suominen, fil. tohtori, dosentti Sulo Haltsonen. rouva Elsa Peräläinen, johtaja Antti Kekki, dipl. ins. J. A. Savolainen. opettaja, päätoimittaja Aappo Metiäinen. rouva Alma Leväaho. rouva Aili Elina Auer. herra Kaarlo Stendahl, osastosihteeri Eemil Itkonen, neidit Helvi Luukkanen ja Jenny Lahtinen ja toimittaja Niilo Yrjölä, viimeksi mainittu kokoonkutsujana.

Tilintarkastajiksi tulivat varsinainaisiksi johtaja Aleks Kuosmanen ja liikkeenharjoittaja, rva Kerttu Janhunen, varalle kirjanpitäjä Feliks Eloheimo ja herra Olavi Typpi. Pöytäkirjan tarkistajiksi valittiin rva Alma Leväaho ja johtaja Antti Kekki. Seuraavan kokouksen ajaksi ehdotettiin syksyä. Myös harkitaan mahdollisen retken järjestämistä Kannakselle ja Leningradiin. Asia jäi toimikunnan kypsyteltäväksi. Päätettiin ryhtyä kiireellisiin toimenpiteisiin muistelmen kokoamiseksi jäsenkunnalta.

Tilaisuuden ryhdikkäänä kuuluttajana toimi johtaja Antti Kekki. Ohjelman päätteeksi nähtiin filmivälähdyksiä Leningradista ,Pietarhovista ja Terijoelta sanomalehti Karjalan levikkipäällikkö Pekka Toivolan selostamina.

Pian vaihtuu

vuosi ja ajankasvot uudistuvat. Tapahtumaa seurataksemme olemme tottuneet lukemaan painettua sanaa. Niin päivälehtiä uutisnälkämme tyydyttämiseksi kuin syvällisemmin asioihin paneutuvia aikakauslehtiä, mitkä eri aatesuuntia tai ammattialoja edustavina kuuluvat niinikään nykyiseen jokapäiväiseen leipäämme. Ilman sitä ei katsota voitavan tulla toimeen.

Tämän lehden — määrättyä aatteellista suuntaa läheisenä pitävien evakkojen ja heidän henkiystäviensä äänenkannnattajan — seuraava numero ilmestyy tavanmukaisesti joulunumerona ja vuoden viimeisenä viestinä. Tämä merkitsee sitä, että tilauksen uudistaminen on kiireellinen tehtävä, ellei sitä jo ole hoidettu. Muuten lehden tulo keskeytyy ja keskinäinen yhteys katkeaa. Se ei liene toivottu tapaus kummaltakaan taholta.

Viestin voi tilata entiseen tapaan paikallisilta asiamiehiltä, Inkeriläisten Yhdistyksen toimistos-

ta os. *Helsinki, Aurorank. 7 A 1,* suoraan toimituksesta, osoite lehden *viimeisellä sivulla,* postitse tai kirjakaupasta. Tilausmaksu suoritetaan tilauksen yhteydessä. Yhdistyksen postisiirtotilin numero on 30 636.

Olkoon yhteinen tunnuksemme edelleen voimassa: *tämä lehti jokaisen inkerinsuomalaisen ja hänen ystävänsä kotiin!*

Vainajain leposijat

Lappeenrannan sankarihautausmaalla lepää 1501 vuosien 1939—40 ja 1941—44 sodissa kaatunutta. Niiden joukossa on 25 inkeriläistä. Kunkin haudalla on graniittinen kivilaatta, mihin on hakattu vainajan ristimä- ja sukunimi sekä kotipaikka — Inkeri. Seuraavassa luettelemme hautakivissä olevat nimet: Aleksander Ruohonen, Nikolai Rikunov, Juho Larionov, Juho Vontti, Heikki Romanov, Pekka Virolainen, Paavo Kojonen, Juho Vainolainen, Nikolai Virolainen, Nikolai Matikainen, Paavo Juvonen, Reino Väärä, Aleksanteri Valjakka, Nikolai Huopalainen, Viktor Jurkin, Tuomas Ahava, Viktor Hynninen, Antti Läsä, Eino Roponen, Pekka Pyykkönen, Kiril Galkin, Ville Derofcepev, Aleksander Sergejev, Mikko Soini ja Juho Tarkiainen. Nämä haudat sijaitsevat palstoilla 13, 15 ja 23 hautausmaan erillisessä lohkossa, mikä on kaunistettu kukilla ja pensailla. Luettelossa mainituista haudoista neljä viimeistä ovat eri rivissä.

Meidän on oltava kiitollisia rovasti K. Kalliolle siitä, että hän, suunnitellessaan ja rakennuttaessaan Lappeenrannan sankarihautausmaan Lappeenrannan kaupungin, Lappeenkunnan ja Lauritsalan kauppalan sankarivainajia varten, on ottanut huomioon myös Inkerin sankarivainajat. Rov. Kallio on ollut pappina Tyrössä vuosina 1912—1916 ja sen ohella Kronstadtissa asuneitten suomalaisten sielunhoitajana. Mainittakoon vielä, että rov. Kallio toimi sielunhoitajana ja valistusupseerina prikati M K:ssa, missä muitten heimosoturien mukana oli inkeriläinen komppania. Rauhanaikana hän vihki heimosoturien lipun.

J. T.

Turun hautausmaalle v. 1943 — 1944 haudatut inkeriläiset.

Hautasija N:o	Suku- ja etunimi	Syntymäaika	Hautauspäivä
1.	Puhakainen, Isakki		14. 11. 1943
2.	Kiskonen, Anna		—"—
3.	Ivanovna, Anatali		—"—
4.	Drasnuk, Vihtori		—"—
5.	Pesonenskaja, Valja		—"—
6.	Virolainen, Hilma		—"—
7.	Stetelainen, Aina Maria		—"—
8.	Kemppi, Abraham		21. 11. 1943
9.	Pavlov, Juha		—"—
10.	Tarkkanen, Anna		—"—
11.	Kirma, Juha		—"—

Hautasija N:o	Suku- ja etunimi	Syntymäaika	Hautauspäivä
12.	Orava, Nikolai		28. 11. 1943
13.	Sykiäinen, Niina		—"—
14.	Jakorova, Valentina		—"—
15.	Jakovlev, Mikkel		—"—
16.	Parkkinen, Elsa		—"—
17.	Inkeroinen, Lydia		5. 12. 1943
18.	Himarova. Anna		—"—
19.	Liukkanen, Gabriel		12. 12. 1943
20.	Kyyriä, Oiva		—"—
21.	Jurjev, Viktor		26. 12. 1943
22.	Poluzestova, Mari	1923	2. 1. 1944
23.	Peussa, Valdemar	1941	—"—
24.	Heistonen, Anna	1877	9. 1. 1944
25.	Korpus-Hämäläinen, Helena	1874	—"—
26.	Rasilainen. A:dra	1867	—"—
27.	Kaikkonen, Maikki	1943	—"—
28.	Suitsi, Liisa	1856	16. 1. 1944
29.	Mihailov, Dimitri	1853	23. 1. 1944
30.	Ivanov, Elias	1878	—"—
31.	Sasonov, Anatoli	1942	—"—
32.	Kirilov, Mikko	1942	—"—
33	Osipov, Simo	1894	25. 1. 1944
34.	Jefimov, Sergei	1877	16. 2. 1944
35.	Hmeljov, Anatoli	1942	6. 2. 1944
36.	Isajev, Vasili	1870	20. 2. 1944
37.	Bent, Antanida	1941	—"—
38.	Elisejeva, Evdokia	1886	—"—
39.	Ivanova, Varvara	1910	10. 3. 1944
40.	Hartikainen, Katri	1902	2. 4. 1944
41.	Puukka, Vihtori	1936	23. 4. 1944
42.	Rätteli, Juho	1942	14. 5. 1944
43.	Paukku. Maria	1887	11. 6. 1944
44.	Helena Kämärä kuoll. synt. tyttölapsi	1944	18. 6. 1944
45.	Levoska. Valteri	1925	30. 7. 1944
46.	Miinonen, Antti	1901	27. 8. 1944
47.	Kondratjeva, Maria	1925	14. 12. 1944

H. M.

Näiden lisäksi moni inkerinsuomalainen vainaja on sota-aikana haudattu vastaavaan sankarihautaan eri puolilla Suomea. Samoin täällä vakinaisen kotipaikan saaneiden poissiirtyneet omaiset lepäävät viimeisen kotipaikkansa Jumalanpuistossa.

Inkerinsuomalainen, loma- ja muilla matkoillasi edellä mainituilla paikkakunnilla liikkuessasi pistäytynet näillä haudoilla, minne omaiset eivät ole voineet tuoda kukkia.

J. J.

Syy siihen, että inkeriläisvainajien luetteloissa esiintyy vierasperäisiä nimiä, on viime sotien edeltäneiden vuosien vaikutuksesta johtuva. Niinä vaikeina aikoina, jolloin uudet ideologiat ympäröivät ilmapiiriä, kansalliskysymyksen, perinteiden kunnioituksen, kristillissiveellisen moraalin ja perhesuhteiden höltyminen saivat aikaan Inkerissäkin seka-avioliittojen muodostumisen ja vierasperäisten nimien leviämisen supisuomalaisten keskuuteen.

Muistikuvia

Lapsuusmuistoja Vuoleelta

Kun ensimmäisen maailmansodan aattona lähdin Vuoleen kirkonkylästä opintielle, niin istuin maitokuorman eteen telegan kulmalle isäni viereen, koluteltiin syysillan alkaessa hämärtyä Vuoleen syväraiteista, kuoppaista, Rämsän taitse kiertelevää tietä Harpalaan, mistä sepelipäällysteinen viertotie Osselin- ja Vartiamäen kautta johti Pietariin. Pari tuntia sydänyön seuduissa Vartiamäen Karassiman hartsounassa levähdettyä saavuttiin aamuvarhaisella Vasiliostrovan kolmannelle linjalle Molotsan maitokaupan eteen, tyhjennettiin kuorma ja ajettiin keskikaupungille suomalaisen kirkkokartanon pihaan. Ja niin "opinsauna" saattoi alkaa.

Näin hankalaa oli tämän 60 km matkan teko 50 vuotta sitten. Raasulin rautatien valmistuttua sotavuosina matkanteko helpottui huomattavasti, kun Grusinan asema oli vain 8 km päässä, vaikka tie Vuoleen ja Harpolan välillä säilyttikin entisen vihelliäisen kuntonsa.

Tänään Vuoleen kirkonkylää — tai entistä kirkonkylää — halkoo Harpalasta Matoksiin johtava asfalttitie, mikä ei kiertele enää Rämsän takamalta, vaan on oikaistu suoraan Pusajärven ohi menevänä Laakon- ja Kuopionmäen kautta Rotaojan pettäikölle ja Motoksin sovhoosiin — ja kai siitäkin edelleen. — joten tieyhteydet ovat helpottuneet, — puuttuvat vain yhteyksien tarvitsijat. Vuoleen kirkonkylää kylänä ei ole enää olemassa, vain metsittyneet mäet — Ahavanmäki, Harvosenmäki, Kuokkasenmäki, Sepänmäki, Uutunmäki, Kuopionmäki, Loukonmäki, Löyskänmäki, Tikanmäki, Perätikanmäki, Römsä, Sutela, Mikkelä ja muut — muodostavat täysin asumattoman ja talottoman maiseman tässä ennen lähes sata taloa käsittäneessä yhdyskunnassa. Yksi ainoa talo Rämsässä lähellä Pusajärveä erakkoasukkaineen on muistuttamassa menneestä asutuksesta, mikä sekään talo ei ole kylän kantataloja, vaan tierakennustöiden aikana asuinparakiksi pystytetty ja jätetty. Siihen on eräs kantavuoleelainen nuoremman polven edustaja perheineen majoittunut.

Minkälainen oli tämä Inkerin pohjoisimman seurakunnan keskus vaurautensa päivinä?

Edellä jo tuli mainituksi, että kylään kuului lähes sata taloa ryhmittyneinä mäkikunniksi 5—10 taloon kussakin. Maantie — hiekkamultainen ja kuivana aikana kovasti tomuava — mutkitteli asuttujen mäkien lomitse ja nousi sekä etelä- että pohjoissuunnalta Kirkonmäelle, mikä lienee ollut kylän korkein kohta. Ainakin siitä avautui laaja näköala itään ja kirkkaina päivinä kirkontornista katsottuna Laatokan sininen ulappa siinsi lähes 20 km takaa Katumaan, Karkkisten ja Miikkulaisten kylien yli. Kirkko oli vanha, pieni ristikirkko, kiviaidan ja koivuvanhusten ympäröimä, pappila toisella ja suntion talo sekä kirkkokoulu toisella puolella. Kelloja kirkontornissa oli kolme: kaksi isompaa ja papinkello. Olen pannut merkille, että melkein kaikilla kirkoilla on kellojen soitossa oma sävelmänsä. Niinpä Vuoleen kirkonkellotkin soittivat näin: Lauantai-iltana iltakellonsoittona suurin kello yksin — pom — — pom — — pom; sunnuntai-aamuna kirkkoonkutsuna molemmat isot kellot — pom, pom — pom, pom, pom — pom; ja kohta edellisiin yhtyen papinkello: tientäyvelt, tientäyvelt jne. Se oli merkki siitä, että rovasti Peronius oli lähtenyt pappilasta lukkari Kokan kanssa kävelemään kirkkotietä, ja samalla se hälytti nuoret miehet suntion sainoilta kirkkoon miesten parvelle. Se oli meistä pikkupojista juhlava näky, kun pitkä jono nuoria poikamiehiä

lakerofkat jalassa, pinsakin napit auki, jotta moninkertaiset tunninvitjat siletkan rintamuksilla pääsivät oikeuksiinsa, näkyivät ja kilisivät, täyttivät parven viimeistä sijaa myöten ja loivat kirkon yli etsivän katseensa tyttöjen parvelle, missä näkyi tapahtuvan kai arvostelevaa kuiskimista vastapäisen parven tulokkaista.

Mutta kaikkinainen kuiskina vaikeni heti, kun lukkari Viljam Kokka ylevänä, pystypäisenä ilmestyi sakastin ovesta ja lähti keskikäytävää kulkemaan urkuparvea kohti. Saarnan ja kolehtivirren jälkeen poikien parvi tyhjeni yhtä juhlallisesti arvokkaassa jonossa kuin oli täyttynytkin, sillä ennen kirkolta lähtöä piti ennättää vielä juoda sajut suntion sainoissa.

KOULUOLOT JA OPETTAJAT

Vuosisadan alussa Vuoleen kirkonkylässä oli kaksi koulua: suomalainen kirkkokoulu, millä oli oma, jolloinkin jo viime vuosisadan puolella tehty rakennus, sekä kreikkalaiskatolisen kirkon valvoma venäläinen koulu, mikä toimi vuokrahuoneissa Ala-Mikolan talossa ja missä oppilaat, Uutunmäen kreikkalaiskatolisia lukuunottamatta, olivat Vuoleen joen takaa Sohvolan kylästä, 3 km päästä. Kävin ensimmäisen kouluvuoteni tässä koulussa syystä, kun koulu oli kotini läheisyydessä ja ummikkovenäläisen opettajan Zinaida Konstantinovnan pyynnöstä, koska edellisenä talvikautena Pietarin klinikassa ollessani olin oppinut venäjänkielen. Meitä oli koulun 30 oppilaan joukossa vain kaksi venäjänkielen taitoista: eräs Zenja Krasnopevtseva Miikkulaisista, valtion metsätsmotviittelin tytär ja minä. Toiset eivät opettajan kanssa pystyneet keskustelemaan lainkaan, niin "venäläisiä" kuin olivatkin.

Vuonna 1910 perustettiin kylään vielä kolmaskin koulu, valtion ylläpitämä eli Zemstvon koulu. Se toimi kotini sivurakennuksessa ja siinä kävin kansakoulun seuraavat luokat. Koulu oli kaksikielinen niinkuin Inkerin koulut yleensä. Opettajaksi tuli Niku Sopanen, Kolppanan seminaarin kasvatti, joka sitä ennen oli ollut opettajana Tyrössä. Samana vuonna valtion kansakouluja perustettiin melkeinpä kaikkiin kyliin. Kun sitä ennen kansakouluja oli ollut vain Matoksissa, Vuoleen kirkonkylässä ja Miikkulaisiin Yläkylässä, oli niitä nyt Vuole-Miikkulaisten seurakunnan alueella toistakymmentä. Ja opettajistoa vastaavasti, moni niistä Pietarin Petrovski-seminaarissa valmistuneita ja syntyperältään virolaisia. Isäni, joka valistusasioita harrastavana joutui kosketuksiin opettajiston kanssa, sepitti seuraavan runomuotoisen nimiluettelon opettajista, joka on pysynyt mielessäni:

Uzai, Masik, Garbatsov.
Sopanen ja Rande,
Viljam Kokka, Ahava,
Mononen ja Tarhova.
Virolainen, Kokkonen
sekä Antti Huusi.

Vallankumouksen jälkeen kotini huoneustossa toimiva koulu yhdistettiin kirkkokouluun ja Sopanen siirrettiin Suojalan kylään lähelle rajaa, mistä hän sitten siirtyi Suomeen.

Edellämainituista opettajista nuori Oskar Rande, Putkelan opettaja oli aika velikulta. Hän vieraili monasti kotonani, oli kanssamme mäenlaskussa eikä koskaan suuttunut, vaikka ilkikurisesti järjestimmekin hänelle peitehyppyreillä pahojakin nurinmenoja. Hän oli opettaja, jolla oli ideoita ja joka koetti niitä sovelluttaa koulutyöhönsä. Eräs, tosin epäonnistunut, liittyi koulun kuusijuhlaan ja oli seuraavanlainen: kuusenkynttilöihin oli johdettu jonkinlaista sytytyslankaa. Juhlan alkaessa luokka oli pimeä ja alkuvirtenä "Synkkä yö ol' maailmassa". Kun päästiin sanoihin "nyt lausui; tulkoon valkeus" sytytti opettajan apumies Jääsken Pekka, jonka talossa koulu sijaitsi, sytytyslangan ja kynttiläin olisi pitänyt syttyä. Niin ei

kuitenkaan tapahtunut. Kuului vain jonkinlainen suhaus, näkyi leimaus ja pimeys oli entistä synkempi. Virsi katkaistiin, annettiin pitskojen avulla valkeus ja virsi jatkui: "taas lausui: tulkoon valkeus!" Ja kaikilla oli hauskaa alusta alkaen, ei vähiten Randella itsellään.

TYYPPEJÄ JA TOSITAPAUKSIA KANSAN PARISTA

Niitähän on ja sattuu kaikkialla, eikä Vuoleen kirkonkyläkään ollut poikkeus. Eräänä varhaisena kesäaamuna Sirkajärven rannassa asuva toissilmäinen Niemen Mikko harppaa maantietä pitkin Matoksiin päin, kun Sergeilän kohdalla tulee yhtä kiireisenä vastaan kyttyräselkäinen Rautasen Heikki.

— No, minne se Heikki näi varrai paineloo jauhosäkki seläss'? kysyy Mikko.

— Varrai tuo näkkyy olevan, ko on viel' toine luukkuki kii, on Heikin vastaus.

— — —

Edellämainitun Heikin naapurina asui toinen Heikki, Anttilan Heikki eli Nykä. Kuten kansa häntä nimitti: Nimi ei johtunut pienestä koo'osta, mitä Heikillä tuskin oli 1½ metriä enempää, vaan tavattoman lyhyistä sormista. Siitä huolimatta Heikin käsissä taljanika viserteli yhtä hyvin kuin monen normaalisormisenkin. Ja taljantkaa Heikki vaihtoi tämän tästä.

Sotamieheksi Heikki ei kelvannut, mutta nekryyttinä hän kulki taljantkansa kanssa joka syksy nekryyttien jonon kärjessä. Eräänä hämärtyvänä syysiltana ryhmä isäntiä palaa osuuskaupan kokouksesta, kun nekryyttien jono tulee vastaan, Heikki taljantkansa kanssa keulassa ja sakki vetelee täyttä kurkkua, että "jo nyt taitaa syksy tulla, ko lehti kellettyypi; arpaa lähtevilt' pojilta syänhellettyypi", Heikillä oli sillä kertaa tavallista kookkaampi taljantka, joten eräs isännistä aiheellisesti virkkoi Heikin kohdalla:

— Kah, ol' ha siell" mieskii takan, mie ko ihmettelin, mite se taljantka yksin!

Heikin hellästä sydämestä tuli vastaukseksi vain yksi ainoa sana: Perkkele.

V. Pentikäinen

Teresia (Tatta) Lindberg In memoriam

Lauantaina lokak. 27 pnä kätkettiin haudan lepoon Helsingin Honkanummen hautausmaalla kirkkoherranleski Teresia Dagmar Lindberg, o.s. Piispanen. Ruumiinsiunauksen toimitti sikäläisessä hautauskappelissa vainajan puolison ent. opiskelu- ja virkatoveri Venjoen ent. kirkkoherra, rovasti Akseli Kajanti. Puheensa lähtökohdaksi hän otti vainajan itsensä valitseman raamatunkohdan Ps. 23 "Herra on minun paimeneni ei minulta mitään puutu". Neiti Elna Kuparinen lauloi Bachin "Rakkahin Jeesus" ja Kreetta Haapanen "Mun kanteleeni kauniimmin taivaassa kerran soi". Hautakumpu peittyi kaipaavien omaisten, sukulaisten, ystävien ja ent. koulutovereitten ja seurakuntalaisten kukkiin.

Teresia Lindberg syntyi Inkerissä 18. 3. 1881 Tuuterin pappilassa, jossa isä oli kirkkoherrana, kielitaitoisen ja musikaalisen sisarusparven nuorimpana. Isä oli Markkova-Järvisaaren pappina ollessa perustanut Inkeriin ensimmäisen kirkkokuoron, jota itse johti. Tuutarin pappilan salissa soitettiin usein kahdella flyygelillä kahdeksankätisesti. — Teresia kävi keskikoulun silloisen Pietarin suom. yhteiskoulussa ja tuli ylioppilaaksi Helsingin Suomalaisesta yhteiskoulusta v. 1903. Lahjakkaana, lämminsydämisenä ihmisenä hän toimi Inkerin suomalaisten keskuudessa kaikissa heidän riennoissaan mm. sikäläisen kansanopiston opettajana. Hän solmi avioliiton isänsä silloisen apulaispastori Oscar Lindbergin kanssa ja oli hänen rinnallaan

Tähtäimeltä

Uusi aika esiin töytää
äänekkäästi rynnäten,
aatteillensa uoman löytää,
vaon syvän kyntäen.

Karskisti pois esteet työntäin,
riitasoinnuin sävel soi,
harvoin arvokkaaksi myöntäin
mitä mennyt päivä loi.

pappilan valoisana, vieraanvaraisena ja toimeliaana emäntänä mm. Ahvenanmaalla Saltvikissä ja Hämeen Janakkalassa. Sittemmin perhe siirtyi takaisin Inkeriin, jossa pastori Lindberg toimi Aunuksessa ja viimeksi kirkkoherrana Markkova-Järvisaaren seurakunnassa, jossa hän vallankumouksen myrskyisinä vuosina kuoli. Nuori leski pääsi monien vaikeuksien jälkeen pienen tyttärensä kanssa Suomeen, jossa aluksi toimi Käkisalmen yhteiskoulun ruotsinkielen opettajana ja antoi myöhemmin yksityistunteja kielissä. Sydän oli aina Inkerissä ja Inkerin paljon kärsinyttä kansaa hän aina palveli ja tuki. Hän oli luonteeltaan vaatimaton ja itsensä huoltava saavuttaen kaikkien kunnioituksen ja rakkauden. Sanoma- ja aikakausilehdissä näki usein hänen runojaan ja muistelmiaan mm. "Suomalaisessa Inkerissä", "Isien Uskossa" (Ruotsissa) ja täkäläisten inkeriläisten "Viesti"-lehdessä. — Kuolinilmoituksensa alle oli vainaja valinnut Virsik. virren 552. "Mua siipesi suojaan kätke, oi Jeesus Herrani — — — ja meidät, suuret pienet sun sulje suojahas. Yö rauhainen suo meille, oi Jeesus laupias." *A. K—i*

Niinkuin kauniin kuvataulun
siirtyneen pois eestäsi
näet, kuulet tutun laulun,
mikä työhön kannusti.

Iskelmät ja mopo-melut
nuorten nautintoa luo,
ajoneuvohurjastelut
kuoleman maantielle tuo.

Heti kun on hetki vapaa,
seikkailuun se monen vie,
vilppi ystävänsä tapaa,
sortuu arvokkuuden tie.

Uappi.

Rivit harvenevat

Kirkkoherranleski **Teresia Dagmar Lindberg** os. Piispanen kuoli viime lokakuun 18 päivänä. Hän oli syntynyt Inkerissä papin tyttärenä maaliskuun 18 pnä 1881.

Vainaja siunattiin haudan lepoon Honkanummen kappelissa 27. 10. 1962.

HUOM!

Inkeriläisten Viestin osoite on: **Inkeriläisten Viestin toimitus Porvoo Postilokero 5.**

PORVOON KIRJAPAINO OY

niinkuin lastu lainehilla

inkeriläisten Viesti

N:o 12. Päätoimittaja AAPPO METIÄINEN 15. 12. 1962

Joulurauhaa

Totuuden helmi

Pohjolan kesä on lyhyt. Vasta äsken odotimme sitä ihailtavaksemme, mutta nyt olemme jo vuoden pimeimmässä vaiheessa. Päivä on lyhimmillään. Vain kaksi hämärää vastakkain ja välissä sysimusta yö. Lintujen laulu on vaiennut. Vain harvoin vaisu auringonsäde vilkaisee paksun pilvikerroksen alta.

Alakuloisin mielin saatamme joutua tarkkailemaan ympäristöämme, tuttua kotoista luontoa ja vertailemaan eri vuodenaikoja toisiinsa, voimatta välttyä kysymykseltä, mikä näistä on kaunein ja paras. Vastauksena tulee kuin itsestään satukirjan pikku Matin ja isän keskustelu vuodenajoista — kaikki ovat yhtä kauniita.

Tämä ikäänkuin keventää raskasta tunnelmaamme. Mieli virkistyy. Muistamme menneen poikkeuksellisen viileän ja sateisen kesän sekä kuluvan syksyn epävakaisine säineen. Mutta toteamme samalla, että tulevan ehkä paukkuvan pakkastalven jälkeen koittaa jälleen uusi kevät ja sitä seuraava kesä iloineen ja riemuineen.

Eikö todellakin ole niin, että sekä kevät että kesä, syksy ja talvi, kaikki tavallaan ovat nostattamassa mieltämme, sytyttämässä sisimmässämme halua vapautua hetkeksi arkisista minäkeskeisistä huolista, herättämässä kaipuuta suurempien yhteisten asioitten piiriin. Saattaa tuntua siltä kuin näkymätön voima vetäisi aatteellisiin rientoihin, yhdessäolotilaisuuksiin, nimitettäköön niitä kokouksiksi tai juhliksi. Tällaisina sisäisten velvoitusten tuokioina kuin luontokin tahtoisi sanoa: katso, näin ihana olen, sinun kotiseutusi, isänmaasi. Maksaako vaivaa kiinnostua ja työskennellä sen edistämiseksi.

Ihastuneina vastaamme myöntävästi. Eikä asennoitumisemme edellytä ainoastaan sitä, että tahdomme rakastaa maatamme ja kansaamme, tehdä työtä sen hyväksi, vaan siihen sisältyy myös vakaumus, että ehtona isänmaan edistymiselle on oleva rakkaus kotikontuun, mitä viljelemme, rakkaus elämäntehtäväksemme tulleeseen työhön, rakkaus kansaan ja isänmaahan.

Nostattaaksemme vastaavaa tunnelmaa, palaamme usein ajatuksissamme menneisiin aikoihin ihaillen, vieläpä tietyllä ylpeydellä muistellen muinaisia tapahtumia, historian suuria sankareita, esi-isiemme miehuullisuuden ja kunnon, epäitsekkään mielen ja ylevän rohkeuden esikuvina. Tämä kaikki on oikein. Mutta koska monien mielestä menneitten sukupolvien jalot ominaisuudet, rohkeus ja epäitsekäs sankaruus ovat harvinaisia, jopa olemattomia aikalaistemme keskuudessa, viipykäämme hetkinen tämän kysymyksen tarkkailussa.

Tiedämmehän, että monien historiallisten sankarien, koko kansojenkin voimateot ja urhoollisuus ovat saattaneet kohdistua toisiin kansoihin. Kysymme sen vuoksi onko vain sellainen toiminta, mikä vie tekijänsä kunnian kukkuloille, tuottaa mainetta ja ai-

neellista etua ainoa tavoiteltava, esimerkiksi kelpaava. Onko se, että on jaksanut hävittää heikomman, jättää jälkeensä poltetun maan, taistelukentän, missä viruu joukko voittajalle tuntemattomia ihmisveljiä, paras voimannäyte. Ovatko kyynelillä ja verellä ostetut voitot parhaat kuntoisuuden osoitukset.

Eivät ole, vastaamme. Ei raaka voima, sotainen suuruus ole, eikä toki saa olla kunnian ja arvonannon mittapuu.

Silti olisi väärin sanoa, että kaikki nuorekas rohkeus urotekoihin, mitä ihailemme muinaissankareissa, olisi tarpeetonta nyt. Sellaista tarvitaan edelleen. Tarvitaan ehkä kipeämmin kuin ennen. Sitä tarvitaan lähinnä taistelussa, mistä jo vanhimmilla historian kansoilla oli aavistus. He nimittivät sitä milloin valon ja pimeyden, milloin oikean ja väärän, milloin taas toden ja valheen väliseksi taisteluksi. Sama voimainmittely jatkuu vieläkin. Meidän jokaisen, tahdommeko tai ei, on oltava siinä mukana, vaikuttamassa toisen tai osapuolen hyväksi.

Meistä itsestämme riippuu kumpaanko leiriin lukeudumme. Varsinkin nuorten, jolloin tunne-elämä on puhdas, ajatus vapaa, ruumis raitis, on ajoissa valittava suunta ja otettava elämänasenne. Emme saa katsoa silmiämme sokeiksi muinaisiin sankareihin. Kullakin aikakaudella, kansalla ja jokaisella yksilöllä on määrätty arvonsa ja omakohtainen tehtävänsä. Ottakaamme ainoastaan oppia menneiten aikojen suurista persoonallisuuksista käyttämällä sitä perintöä, minkä ovat jättäneet meille, yhä korkeampien päämäärien saavuttamiseksi. Siten vasta olemme kyllin arvokkaat ja heille riittävän kiitolliset omistaaksemme sen työn hedelmät, minkä he aikanaan ovat suorittaneet.

Vastuuntuntoisen ihmisen ei pitäisi koskaan sanoa: en voi, en kykene, en jaksa tehdä. Sellaiset mielenilmaisut ovat heikkojen, velttojen ja saamattomien yksilöiden ominaisuuksia. Ne ovat kuoleman ääniä. On esiinnyttävä päättävästi ja ilmaistava rohkeasti olevansa valmis tekemään voitavansa, seisomaan vankkana sillä paikalla, mihin elämässä joutuneekin. Paljon emme ehkä voi aikaansaada, mutta vähäkin on tarpeen. Ei ihmisen arvoa mitata sen mukaan mitä hän voi, vaan minkä rehellisesti tahtoo tehdä. Siten suoritettu elämäntyö elää vaikka tekijä jäisikin unohduksiin. Jokaisen ihmisen sydämessä on totuuden helmi hiven siitä elämästä, minkä sai syntymässään. Tätä kalleutta ei pitäisi toimettomuudella kuolettaa, sen puhtautta tahrata ja jaloutta turmella. Sen jumalaisen elämänvoiman olisi annettava kehittyä, esiintyä ajatuksissamme, sanoissamme ja teoissamme todellisena sankaruutena rehdissä työssä, olkoonpa se laadultaan mitä tahansa. Silloin täytämme velvollisuutemme ihmisenä ja kansalaisena.

Vastaavanlaisesta toiminnasta löydämme riittävästi esimerkkejä kansamme kuudesta tämän päivän käytännöllisestä elämästä, menneiltä vuosikymmeniltä itsenäisyyteemme pyrkimisen alkutaipaleilta ja sen myön-

teiseen tulokseen johtaneista toiminnoista sekä viime puotustustaistetujemme raskailta päiviltä. Niinikään koko Inkerin suomalaisen väestön vuosisatainen elämä on ollut pelkkää sankaruutta.

Nättä potkuja seuratessa ei kenelläkään tarvitse olla häpeään joutumisen pelkoa. Eikä totuuden helmi tärvetty.

JOULUNA

"Ätkä petjätkö. sillä katso minä ilmottan teitte suuren tton. joka on tuteva kaikelle kansatte". teille on tänään Davidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. joka on Kristys. Herra. Ja tämä on tettte tunnusmerkkinä: te töydätte vastasyntyneen lapsen kapaloituna ja seimessä makaamassa". Luukk. 2: 10—12.

Ensinmäinen joulusaarnal Se pidettiin Betlehemin kedolla paimenille ensimmäisenä jouluyönä. Se on parhatn joulusaarna, minkä olen koskaan lukenut tat kuullut. Eikä ihmekään. sillä sen pttt ttse Jumalan lähettiläs. Herran enkeli. Se on lyhyt, mutta täydellinen. Siinä on, niinkutn jokaisessa saarnassa — alkulause, jondanlo, aihe — ttse saarna ja loppulause. Alkulause kuuluu: "Älkää peljätkö"! — Nämä sanat kaikuivat sitten usein Hänen huuliltaan, joka lepäsi seimessä. — Saarnan aihe: "Katso minä ilmoitan teille suuren ilon — — tetlle on tänään syntynyt Vapahtaja! — Jokainen sana sisältää kokonaisen maailman". teille — tänään — Vapahtaja — syntynyt. — Pysähdy lukijani ja mieti näitä sanoja, hiljaa ja kauan. — Ja loppu kuuluu: "ja tämä on teille tunnumserkkinä — te löydätte vastasyntyneen tapsen kapaloituna ja seimessä makaamassa". — Seimessä! Etsi Häntä sanan köyhissä kapaloissa. kasteen vedessä. ehtoollisessa Jumalan puutteettisessa seurakunnassa — kaikki niin mitätöntä ulkonaisessa suhteessa. mutta — ntin Jumala on tahtonut. — "Ätkää petjätkö". sanoi enkeli pelästyneille paimenitte. Luther sanoo tuettaan nämä sanat: En minäkään nyt kauemmin tahdo kuulla tahi tietää mistään petosta tahi uhkauksesta. sillä tiedän. ettei tämä ote Herrani Kristuksen tahto eikä tarkoitus. Hän kehotttaa minua ja kaikkia. jotka uskovat otemaan rauhassa ja rohkealla mtelellä. — Livingstone — suuri Afrikan töytäjä ja lähetyssaarnaaja — puhui kerran joutuevankeltumista Afrikan vtlleitte siellä erämaissa ja -metsissä. Siltoin sanoi eräs heimopäälltkkö hänelle: Tätä me kaikki tarvttsemme kuutta. jotta saisimme nukkua rauhassa uneksimatta aina siitä, että joku ajaa meitä takaa keihäältä tai jousella. — Mutta on vaikea uskoa, sanoo moni. Niin se on vaikeata. Mutta on jotain. joka on vtelä vaikeampaa. Mikä? — se ettei usko. Kuka voi silloin kestää. kuka jaksaa elää; kuka voi elää mttä erilaisimpten ihmisten keskellä, mttä vatketmmissa oloissa, etämänarvottusten kesketlä — jos usko heitetään yli laidan? — Ei, Mooksesta sanotaan: "Näkymätön silmiensä edessä Mooses kesti". — Niin mekin! — Missä me sitten näemme näkymättömän? Atnoastaan Jeesuksessa Kristuksessa. "En löydä Jumalaa missään muualla kuin Jeesuksessa Kristuksessa", sanoi Luther.

Metllä on jälleen Joulu! Kuuntete tarkkaan ja ajattele enkelin joulusaarnaa. Huomaa, että se pidettiin paimenille. Hetdän joukossaan oli monenlaisia thmistä, hyviä ja huonoja, hurskaita ja jumalattomia. Mutta kaikille sanottiin: "Älkää peljätkö", minä ilmoitan teille suuren ilon: teille on syntynyt Vapahtaja". Tämä

saarna on pidetty myös meille. — Kuka voi ottaa nämä sanat vastaan, uskoa niihin ja omistaa ne itselleen? — Ei se, joka ei tarvitse mitään Vapahtajaa, joka on omasta mielestään hyvä, parempi kuin moni muu: ei se, joka omilla hyvillä töillään yrittää pelastaa itsensä ja luulee niillä voivansa sovittaa syntinsä, vaan se, joka tarvitsee joka päivä Jumalan armoa ja Vapahtajaa. Hän pankoon tässä jouluevankeliumissa teille "sanan paikalle sanan "sinulle" ja sitten sanokoon "minulle" ja menköön enkelin kehoitusta noudattaen "seimelle". Jumalan sanaa, jossa vähitellen Pyhä Henki kirkastaa tarvitsevalle, syntiselle Jeesuksen Kristuksen Vapahtajaksi. Silloin tulee valoa sydämeen ja elämään. Joulu on oikean joulu. —

Löytyy ihana Correggion taulu. Se kuvaa Jeesuksen syntymää. On keskiyö. Matala talli on valoa täynnä. Ihmeellinen loiste lepää Marian rakastavilla kasvoilla. Sama loiste valaisee Joosefin miehekästä olemusta ja näkyy paimenten ihmettelevillä kasvoilla. Kun seuraa valonsäteitä, jotka kaiken valaisevat ja niitten lähtökohtaa, huomaa, että valonlähde on lapsi seimessä. Taiteilija on oikeassa. Jeesus on tosi valo, maailman valo, niinkuin Hän itse sanoo. — valo niille, jotka vaeltavat pimeydessä ja kuoleman varjossa.

"En etsi valtaa loistoa, en kaipaa kultaakaan, mä pyydän taivaan valoa ja rauhaa päälle maan. Sen joulu tuo. — — — Akseli Kajanti.

Seimelle

Johdata Jeesus taas seimellesi
omat lapsesi kaikkialta,
nöyrinä tuntemaan tunnuksesi,
että Sinulla kaikkeen on valta.

Runoiltu ammoin on seimesi vuode,
vielä toistukoon tässäkin kerran,
valtasi suuruus on Jumalan tuote,
seimivuoteesi siunaus Herran.

Seimeen synnyit ja ristillä kuolit,
Sinä, rakkahin Vapahtajamme,
siten silloin Sä autuuden tuotit,
meidän kaikkien armahtajamme.

Jos Sinä, Jeesus, et olisi tullut,
missä turvamme olisi tänään;
etkä ristillä eestämme kuollut,
joulumme jäisi nyt vähään.

Turvatuin mielin Sun seimellesi
tulla kaikki taas riemuiten saamme,
tuoda kiitoksen, tuntien rakkautesi
kallis, siunattu Vapahtajamme.

Liisa Makara.

Viestin

tilauksen voi lähettää postitse suoraan toimitukseen osoitteella **Porvoo, postilokero 5** tai Helsingin toimistoon, **Helsinki, Aurorank. 7 A 1.** Tilauksia ottavat vastaan myös eri paikkakunnilla toimivat asiamiehet, postikonttorit ja kirjakaupat. Tilausmaksut suoritetaan samalla sinne, mistä tehdään tilaus. Inkeriläisten Yhdistyksen p-siirtotiliin n:o 30 636.

Käyttäkää rahalähetyksissä mieluummin postia.

Asiamiehet, lähettäkää keräämänne tilaukset välittömästi toimitukseen, jotta ehditään ajoissa hoitaa osoitteym .asiat kirjapainoon.

TOIMITTAJAN TUOLILTA

Aika kuluu, viikot vierivät. Ollaanhan päädytty jälleen joulukuuhun. Vanha vuosi on lähtökuopissa, pyrähtääkseen matkaan, siirtyäkseen lopullisesti muistojen maille. Tapahtumarikkas tämäkin ajastaika oli. Monien edeltäjiensä mukaisesti. Paitsi muistoja runsaista eri vaiheistaan, se jättää meille myös määrättyjä velvoitteita. Käytännölliset tehtävät on edelleenkin suoritettava aikanaan ja huolella, ettemme joutuisi laiminlyöntien vuoksi kärsimään tai huonoon valoon lähimmäistemme silmissä.

Eräs tärkeistä ajankohtaisista tehtävistämme, mitä emme saisi lyödä laimin, on lehtitilausten uudistaminen. Olemme totuneet lukemaan painettua sanaa. Päivälehtiä uutisnälkämme tyydyttämiseksi sekä syvällisemmin määrättyjä kysymyksiä käsitteleviä aikakauslehtiä ym. julkaisuja. Eräs näistä on tämä oma yhdyssiteemme, Viesti, mitä ilman en enää voi olla lukija, joka on päässyt sen kanssa kosketuksiin.

Inkeriläisten Viesti on perustettu inkerinsuomalaisten keskinäiseksi yhdyssiteeksi. Tämän välityksellä päästään yhä läheisempään ja välittömämpään vuorovaikutukseen, voidaksemme seurata ja tulkita keskuudessamme esiintyviä ajatuksia, yleisempää huomiota ansaitsevia kysymyksiä, yhteisiä etuja tarkoittavia pyrkimyksiä.

Lehti pyrkii uskollisesti toimimaan hajallaan uusilla kotiseuduillaan asuvien heimolaistemme asianajajana, tulkitsemaan heidän tunteitaan ja olemaan keskinäisenä viestin välittäjänä.

Tämä merkitsee sitä, että mahdollisimman moni inkerin- ja pietarinsuomalainen liittyy lukijakunnan piiriin, että tilauksen uudistus tai uusi tilaus tehdään kiireellisesti. Muuten lehti ei saavu perille vuoden alusta. Tämä ei liene miellyttävä tapaus enempää lukijan kuin lehden julkaisijan tai toimituksenkaan taholta.

Näin ollen on toimittava ripeästi ja johdonmukaisesti, että saavutettaisiin molemminpuolinen eli yhteinen tarkoitusperä. Lehden tilauksen käytännöllisessä hoitamisessa viittaamme toisaalla lehdessämme olevaan ohjeeseen.

Olemme kiitollisia niistä monista lehteämme koskevista myönteisistä lausunnoista. Toivomme yhteisymmärryksessä toiminnan jatkuvan ja avustajakunnan yhä laajentuvan. Näin voidaan kehittää Viestistä yhä monipuolisempi, sisältörikkaampi, pätevämpi ja kiintoisampi julkaisu, minkä tarpeessa edelleenkin olemme.

Hyvä lahja

Joulu- ym. lahjoiksi sopii arvokas teos, *Inkerin kirkon 350-vuotismuistojulkaisu*. Tällä toimenpiteellä kuljetamme ystävämme entisille rakkaille synnyinseuduillemme tutustumaan ympäristöön, missä inkerinsuomalaiset ovat vuosisataistaipaleensa aikana vaalineet luterilaista kansankirkkoaan, kansallisia perinteitään ja rakentaneet uutta vankalle kristillis-siveelliselle perustalle. Kaikesta tästä ovat nyt vain muistot jäljellä. Emmekä niitäkään tahdo unohtaa, vaan toivomme myös toisten kunnioittavan kallista kansallista perintöä.

INKERILAISTEN VIESTI

Iäisyyden heijastusta

KUN TALVI-ILTA HILJAA HÄMÄRTYY,
NIIN VARJOA VAIN NÄET PELKKÄÄ.
ON PÄIVÄN LYHYYDESSÄ TÄMÄN SYY,
SEN VOIMAAN TÄNÄÄN ÄLÄ LUOTA.
KUUNTELETKO HILJENTYEN TUOTA
KUIN LUMI NARSKUU, TIU'UT HELKKÄÄ.

JA ÄÄNI TUTTU KIRKONKELLOJEN
JO KAIKUU KUMAHDELLEN SIELTÄ.
SE VIREESEEN SAA MIELEN MIETTEISEN,
JA ELÄVINÄ ELPYY MUISTOT:
NÄET LEIKKIKENTÄT, TUTUT PUISTOT
NIIN MUTKAISELTA ELON TIELTÄ.

JO YÖHÖN KIRKKAAT TÄHDET SYTTYVÄT,
SOI SIELUSSASI VIRSI HERRAN
JA AJATUKSET RASKAAT, SYNKEÄT
KUIN PYYHKÄISTEN POIS PAKENEVAT.
YLÖS NOSTAT KÄDET VAPISEVAT,
ON MIELI ALTIS JÄLLEEN KERRAN.

NIIN ON KUIN SYDÄN UUDEN SYKKEEN SAIS,
LOIS MIELEEN TUNNELMAN NIIN HERKÄN,
POIS HARMAAT HUOLET KARKOITTAIS.
ON JOULUN IHME SUURI YHÄ:
KUN SAAPUU VALON HERRAN PYHÄ,
SE KASVAMAAN SAA USKON HERKÄN

JA KIRKASTUNEIN SILMIN KATSELLEN
ME SITÄ YMMÄRRÄ NYT EMME,
KUN TÄHTI VIITTAA KAUAS SEIMEHEN,
LÄHELLÄ LIIKKUU HENKI TAIVAHAINEN,
IANKAIKKISUUDEN KUVAJAINEN
LUO HEIJASTUKSEN HENKEHEMME.

Aappo Metiäinen

TYÖSARALTA

Turun paikallisosasto

vietti sunnuntaina marraskuun 4 päivänä juhlaa vainajien muiston merkeissä. Aluksi veisattiin virsi 340. Sen jälkeen Juho Talonpoika lausui juhlavieraat tervetulleiksi ja kosketteli puheessaan menneiden sukupolvien muiston kunnioittamisen merkitystä. Sitten paikallisosaston kuoro lauloi 2 hengellistä laulua Juho Talonpojan johdolla. Voimakashenkisen juhlapuheen piti pastori Ilmari Asanti. Veisattiin virsi 456. Maisteri Teppo Samooja luovutti Inkeriläisten yhdistyksen lahjana Inkerin pienoislipun arkkitehti Woldemar Kuurmalle, joka oli ilman korvausta laatinut Turun uudelle hautausmaalle viime kesänä pystytetyn inkeriläisten vainajien muistomerkin piirustukset ja ohjannut patsaan perustustöiden suoritusta. Samalla Teppo Samooja luovutti viidelle inkeriläiselle hovioikeudenneuvos Robert Rainion hankkimat päälökset Suomen kansalaisuusanomuksiin. Luovuttaja lausui lämpimät onnittelut kansalaisoikeudet saaneille heimolaisillemme. Paikallisosaston rahastonhoitaja Matti Suomalainen, joka toimi viime kesäjuhlien rahastonhoitajana, esitti tilikertomuksen, josta ilmeni, että koiehtituloilla sekä juhlamerkkien ja -ohjelmien myynnistä saaduilla varoilla oli voitu peittää juhlamenot, joista suurimman osan vaativat vainajien muistomerkin kustannukset, ja oli vielä sievoinen määrä voitu lähettää Inkeriläisten yhdistykselle yhdistystoimintamme tukemiseksi.

Tämän ohjelmajakson jälkeen olikin jo kahvitauko paikallaan. Meillä ovat tottuneet ja taitavat tarjoilijat, joten kohta oli melkein jokaisen kädessä höyryävä kuppi virkistävää juomaa. Kahvin ja rattoisan rupattelun jälkeen jatkettiin ohjelmaa virrellä. Sitten saimme kuulla tulevan pappimme Viljo Mustosen vaikuttavan puheen. Eräs täällä vieraileva heimoveljemme toi terveiset heimolaisiltamme Neuvostoliitosta. Rouva Lilja Nappu luki kertomuksen. Omistettiin hiljainen hetki ajasta iäisyyteen siirtyneen rouva Theresia Lindbergin muistolle. Loppuhartauden piti pastori Asanti. Veisattiin virsi 552.

H. M.

Turun paikallisosaston joulujuhla pidetään Karjalaisten talossa, Itäpellontie 2, Tapaninpäivänä klo 14 runsaalla ja monipuolisella ohjelmalla. Kokoonnutaan silloin suurella joukolla viettämään inkeriläistä joulua. Tervetuloa!

Johtokunta.

Helsingin inkeriläiset kokoontuivat marraskuun 18 pnä tavaksi otettuun yhdessäolotilaisuuteen tutussa paikassa Stadionin kerhohuoneessa. Voimakkaasti yhteisesti opettaja Yrjö Kiijärven säestyksellä lauletun Arvon mekin ansaitsemme-laulun jälkeen paikallisosaston puheenjohtaja P. Filimonov toivotti tilaisuuteen saapuneet tervetulleiksi. Tämän jälkeen jatkettiin yhteislaulua.

Tällä kertaa ohjelmassa olikin pääasiassa laulua. Harjoitettiin vähemmän tuttuja ja opeteltiin uusia lauluja. Opittiin muun muossa inkeriläinen kansansävelmä Yksin kasvoi kaunis koivu.

Kapteeni J. Tirronen selosti murresanojen keräämisen tärkeyttä. Asian hoitamisella alkaa olla kiire, sillä murteita taitava vanhempi sukupolvi harventuu jatkuvasti, joten toimenpide edellyttää ripeää otetta. Hänellä oli mukanaan nippu kortille kirjoittamiaan sanoja, osoittaakseen miten helppo ja yksinkertainen tehtävän hoitaminen on, kunhan siihen vaan paneudutaan. Se on tärkeää ja samal-

la hauskaa askartelua. Inkeriläisten olisi vain tartuttava kynään ja kirjoittaa paperille 'ei sunkaan', viehtilät' ym. — Kyl niitä sit oppineet tutkiit.

Seuranneella väliajalla juotiin maukkaat kahvit rahka- ja kuolpiirakkoin kans. Samalla kyseltiin jakerrottiin kuulumisia. Ei siin sunkaa oltu tuppisuita!

Kahvin jälkeen jatkettiin taas lauluharjoitusta. Laulettiin muun muassa joululauluja, varsinkin niitä, mitkä eivät olleet kaikille tuttuja. Sellainen vanha kirkkolaulu kuin Nyt riemuiten tänne kiiruhusti tulkaa. Laulujen harjoituksesta ja säestyksestä huolehti opettaja Y. Kiijärvi.

Aika kului nopeasti, sillä yllättäen huomattiin kotiinlähtöhetken tulleen. Seuraavan kerran kokoonnuttiin pikkujoulun merkeissä sunnuntaina joulukuun 9 päivänä samassa paikassa.

E. L.

Helsingin paikallisosaston

kevätkauden toiminta aloitetaan yhteislaulutilaisuudella tammikuun toisena sunnuntaina eli 13. 1. 1963 klo 14.00 Stadionin luentosalissa. Silloin lauletaan opettaja Yrjö Kiijärven johdolla. Piirakkakohvejakaan ei unohdeta eikä iloin mita-kuuluu-puhumista.

Tässä yhteydessä Helsingin paikallisosasto toivottaa samalla kaikelle heimoväelle Rauhallista Joulua ja Hyvää Uutta Vuotta!

Tervetuloa!

———

Kiittäen lukijoitamme,

avustajiamme, ja ystäviämme toivotamme Hyvää Joulua ja Menestyksellistä Uutta Vuotta, toivoen samalla entiseen tapaan jatkuvaa yhteistoimintaa!

Toimitus.

MUISTOJEN KÄTKÖISTÄ

Juhlahetkiä 20 vuotta sitten

Kun saksalaiset olivat valloittaneet kotiseutumme, he ilmoittivat kohta meille hyvän sanoman, että saamme Suomesta pappeja.

Pitkältä tuntui odotusaika. Kului vuosi ja kaksi kuukautta ennenkuin marraskuussa 1942 tuli tieto, että Suomesta on saapunut pappi ja hartaustilaisuus pidetään Poritsan kylässä. Tuntia ennen määräaikaa oli kansa koolla, kun hartaasti odotettu vieras saapui. Hän oli kirkkoherra Jääskeläinen.

Suurin innoin ja täysin rinnoin silloin veisattiin virsi 165. Sen toisen säkeistön sanat erikoisesti sattuivat sydämiin: "Jo mennyt menoinensa on aika surkea, kun vaihe kahleeseensa sai kansas. Jumala, kun seisoi vakan alla totuutes kynttilä, kiellolla ankaralla pidettiin kätkössä."

Eivät jalat silloin väsyneet seistessä. Istumaan eivät sopineet kaikki, kun tupa oli tupaten täynnä harrasta kuulijakuntaa. Myöhemmin tulleet jäivät ovien ulkopuolelle.

Seuraavaksi päiväksi ilmoitettiin kastejuhla. Se pidettiin Marinovan kylässä. Siitä muodostui suuri juhlapäivä. Äidit ja kummit kantoivat lapsia, isommat näistä kävelivät perässä. 32 lasta kastettiin. Oli liikuttavaa katsella, kun laitettiin pyöreä rivi, samasta perheestä oli kolmekin lasta kastettavana. Minun osakseni tuli kantaa kastemaljaa papin perässä tilaisuuteen saapuessa ja toimitusta suoritettaessa.

Kastetoimituksen jälkeen alkoi samassa paikassa ehtoollisen vietto, mihin osallistui runsaasti kansaa.

Tällaisia unohtumattomia juhlahetkiä saimme viettää silloin siellä, vaikka tykit paukkuivat ja tuliaseet soittelivat kuolonvirsiä.

Niistä suurista elämyksistä ja osaksemme tulleesta pelastuksesta on syytä

kiittää Suomen viranomaisia, pappeja ja kaikkia niitä henkilöitä, jotka silloin hoitelivat asioita, järjestäen mainittuja suuria juhlahetkiä Inkerin orpouttaan itkevälle, paljon kärsineelle kansalle.

Maria Hartikainen

Kiitos

Näin tahdon kiittää Suomen kansaa
sydämestäin kaikesta,
ajasta tästä ja menneistä vuosista,
kun evakkotiellä kulkeissa
sain turvan, suojan Suomessa.

Kun kadotimme synnyinmaamme,
täällä saimme uuden kotimaan,
kun ystävistä eroitettiin,
täältä löytyi toisia,
täältä työtä järjestyi ja
leipää riittämiin.
Siitä kaikesta
on suuri syy nyt kiittää.

Tää köyhä ompi kiitoksein,
ei riitä pelkät sanat siitä,
mitä hyväksemme
teki Suomen maa ja kansa.
Minulta se maksamalta jää.
On hartain rukoukseni,
sen kaiken Luoja palkitkoon.

Missä oisi ihampi maa,
missä kansa rakkaampi,
missä korva suloisempaa kuulla sais
kuin on äidinkieli armahin.
Vain Suomen maa on se
ja Suomen kansa,
omaa sukuani.
Ei mistään löydy vertaistaan.

O! siunaa, Herra, Suomen kansa,
siunaa kansan johtajat,
siunaa koulunopettajat,
seurakuntain hoitajat.
Suo työssä heille menestystä,
onnea ja armon runsautta.

Maria Hartikainen

KOTOISIA KUVIA

Ontrovan tiikin palo

II

Ei tarvittu muuta kuin että jokin kulkija näki tämän tapauksen, kun muihin kyliin levisi kulovalkeana tieto, että Ontrovalla oli tiikki syttynyt palamaan ja että sitä sammuteltiin hakkaamalla liekkejä housuilla. Ja kun tuli seuraava lauantai-ilta, niin naapurikylän poika-artteli marssi Ontrovan kylän katua karmooninsoittaja etunenässä ja lauloi väkevästi näin:

Emmyö tulleet tähän kyllää
koirit haukultammaa.
Myö tulimmo põksyt olal
tiikkii sammullammaa.

Tätä pitempi ei runo ollut. Mutta siihen oli taitavasti keskitetty koko asia. Nuoret miehet ilmoittavat vakavin naamoin, etteivät he ole toimettomia yökulkijoita, joitaisia koirat haukkuvat, vaan että he tarjoutuvat työhön ja tuovat kukin jo omat työvälineensäkin mukanaan olallaan. Näennäisen asiallisuuden läpi tulvaa voimakas huumori, joka huuhtoo härnäävästä pilkasta pahan kärjen pois. Kuulijoiden on pakko sisässään nauraa, vaikka jotakunta harmittaisikin. Tällaisia heritaisesti pureviahan Inkerin kylänpoikien laulut yleensäkin olivat.

Tämän toisinnon pohjalla siis Ontrovan tiikin palo on minun mielikuvituksessani liikkunut. Nyt, kun asia tuli puheeksi, ei tämä humoristinen aihe ole antanut minulle rauhaa, ennen kuin tein siitä pitemmän, yksityiskohtaisemmin maalailevan runon. Olen koettanut katsella asioita noiden kylänpoikien silmin, mutta yksinkertaisen kansansävyn tapaaminen ei ole näennäisestä helppoudestaan huolimatta helppo asia — sävysalakarit ovat lukuisat. Mutta kun tehtävä oli

niin hauska, en jättänyt sitä kesken. Runo kuutuu:

Tiän kylän tiikkti mätti mörkö
vettä, mikä pallaa.
A et hättää: myö vot pöksyt
tasimmo jo attaa.

Niit ko yön täpj mäiskämmö, ni
tieskoi ei uo missää,
a jos on, nt aluspöksyt
riisummo viet tissää.

Vaik meitt männööt moitoot pöksyt,
eivät ne miä hukkaa,
ko ei tiäl sit ennää pitiaa
pöksytöijjää kukkaa.

Setvä mies se tein, ko tuohmasj
pöksyt jatast territ.
Koko muatima sen konstin
tiält mein kautta perrii.

Mis vua nähhää savvuu vesit,
pannaa pöksyt puimaa.
Tiikit, juojet, kulpat sammuut,
hevoist ptäsööt uimaa.

Kostakaaha meit vaik vähän
tiän yön pöksypitnaa.
Pankaa pöytää makjaarokkaa,
vatruskaa ja viinaa.

Teppo Samooja.

Inkerin kansanrunous

(Esitelmä, jonka rehtori Heikki Myllärı piti inkeriläisten kesäjuhlassa Turun Konserttisalissa heinäkuun 8 p:nä 1962.)

Elias Lönnrot kokoonpani Kalevalan vanhemman laitoksen vuonna 1835 ja uudemman 1849. Näin Suomen kansa sai arvokkaan kansalliseepoksen, jonka veroinen vain harvoilla kansoilla maailmassa on. Kalevala on koottu suuresta kansanrunousaarteistosta, johon Inkerin kansa on antanut merkittävän osuutensa. Kukapa olisi jaksanut aavistaa vielä vanhan Kalevalan ilmestymisen aikoina, että Venäjän pääkaupungin porteilla olisi näitä arvokkaita runoja, joita oli uskottu saatavan vain kaukaisen Karjalan korpikylien partauroiden huulilta.

Kalevalan ensimmäisen laitoksen ilmestyminen innoitti nuoria runonkerääjiä lähtemään yhä laajemmille aloille etsimään runoja. Daniel Europaeus suoritti tässä tarkoituksessa laajan retken Inkeriin ja sai sieltä arvokkaan runosaaliin. Näin kiintyi Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran huomio tähän ennestään tuntemattomaan runoalueeseen. Kohta lähti sinne runoilijana ja kielentutkijana tunnettu August Ahlqvist. Hänen käyntinsä ei kuitenkaan tuonut esille mitään uutta, vaan pikemminkin leimasi Inkerin arvottomaksi runomaaksi. Kansan elämää hän katseli hyvin harmaiden lasien lävitse. Runonkeräys olikin tyrehtyä tuon vaikutusvaltaisen herran käyntiin. Mutta kun Jaakko Länkelä kuitenkin rohkeni lähteä sinne ja toi palatessaan suuren runosaaliin, sai Inkeri jälleen huomion osakseen. Niin lähti runonkerääjä toisensa jälkeen sinne. Huomattavimmat heistä ovat F. A. Saxbäck, Oskar Grounstroem, Volmar Porkka ja Borenius-Lähteenkorva. Niin, kävihän siellä itse Elias Lönnrotkin. Tämän vuosisadan huomattavimmaksi Inkerin kävijäksi on katsottava Väinö Salminen. Näiden nimeltään mainittujen ja kymmenien muiden kerääjien yhteisellä työllä on saatu talteen Inkerin kansanrunous. Runonkeräyksen ohella ovat näiden nuorten miesten tarkat silmät seuranneet kansan elämää, josta he ovat antaneet mielenkiintoisia kuvauksia. Pienenä näytteenä esitettäköön tässä pari lyhyttä katkelmaa ylioppilas

Saxbäckin matkakertomuksesta. Hän kierteli vuonna 1859 Vuoleen ja Milkkulaisten kylissä. Näin hän kirjoittaa:

"Itse kansan tila ei ole huokea. Niinkuin kukin tietää, täällä vielä orjuus painaa. Ei outo arvais uskoakaan kuinka kansa täällä jo ikävöipi orjuudesta vapaaksi päästä. Muuan nainen Vuoleessa sanoi minulle: "emme me siitä huolis, joskin ottaisi vaikka kaikki maan pois, tuos' on, ottakoot, kun vaan antavat meille vapautta, jotta meillekin ihmisarvoa annetaan, että mekin voisimme elää niinkuin ihmiset."

Samassa matkakertomuksessaan Saxbäck kirjoittaa kansan tavoista:

"Puhtautta täällä rakastelaan enempi kuin monessa paikassa Suomessa. Huoneitten sillat eli lattiat laa'astaan joka päivä monet kerrat ja pöydät pyyhitään. Paikoittain käyvät ihmiset joka ilta saunassa ja kaikin paikoin pestään aamulla sekä päivälläkin silmät ja kädet — —. Miten he lienevät sydämensä puolesta puhtaat, on vaikeampi sanoa, mutta luulen kuitenkin siveyden täällä olevan paremmalla kannalla kun luulisikaan näin Pietarin tienoilla. — — Kristillisyydessään ovat he paikoin hyvinkin hartaat."

Meidän on näiltä viitteiltä jätettävä runonkerääjät ja käännettävä katseemme tämän suuren työn toiseen osapuoleen, runonlaulajiin joiden huulilta kerääjät merkitsivät runot paperille. On luonnollista, että kansanrunouden viljely vaatii lahjakkuutta, sanoo professori Väinö Salminen. Inkerin asukkaiden on täytynyt kääntää lännestä Virosta tulleita vironkielisiä ja karjalaisilta runoalueilta tulleita Karjalan murteisia runoja suomalaiseen runoasuun. Jo siinä on tarvittu suurta lahjakkuutta. Inkerissä on merkitty muistiin runoja noin 1200 laulajalta. Muinaisina aikoina runonlaulanta kuului määrätylle suvulle kulkien perintönä polvelta toiselle. Runonlaulajien valtaosa on inkeroisia ja vatjalaisia, siis kreikkalaiskatolisia uskonnoltaan. Seuraavassa esittelen eräitä huomattavimpia runonlaulajia.

Suurimpana vatjalaisena runonlaulajana mainitaan Anna Ivanovna. Hän oli Kattilan seurakunnan kirkkoherran Groundstroemin kotiapulaisena ja oppi suomen kielen. Hän oli hyvin suosittu suomalaistenkin häiden esilaulajana. Häneltä Elias Lönnroth merkitsi muistiin v. 1844 lähes 3000 säettä. Mahtavin häärunojen esittäjä koko suomalaisella runoalueella oli vatjalainen Olena Ossipan vaimo Joenperässä. Hän lauloi 47 runoa, 1525 säettä. Hänestä on kirjoitettu, että hänellä olivat suurenmoiset runolliset lahjat. Hänen virtensä soljuu vaivattomasti eheällä runomitalla. Esilaulajan kunniakkaan tehtävän hän hallitsee ihmeteltävällä taidolla. Länsi-Inkerin luterilaisista laulajista on huomattavin Väärojan Kati, jota Porkka ja Alava laulattivat. Pohjois-Inkerin etevin luterilainen runonlaulaja on Liisa Itkonen Toksovasta. Hän saattoi jo pitkän tovin laulettuaan täydellä syyllä kehaista, että viel' on mulla virttä viisi, vast' mie reunasta repäsin, koko virret on koskematta.

Pohjois-Inkerin suurin mieslaulaja on Ontropo Melikow. Hän syntyi vuonna 1834 Vuoleen pitäjän Sohvolan kylässä. Ontropo kuului vanhaan inkeroisheimoiseen Melikowien sukuun, jonka lapset jo pienestä pitäen oppivat vanhemmiltaan laulutaidon. Edellä mainittu ylioppilas Saxbäck tapasi vuonna 1859 Ontropo Melikowin Milkkulaisissa ja pyysi häntä laulamaan työn lomassa. Tästä vouti suuttui ja määräsi laulajalle julkisen raipparangaistuksen. Silloin tuon ylvään tietäjäsuvun jäsenen herkkä mieli masentui eikä hän sen jälkeen enää juuri virsivakkaansa avannut. Niin kerrotaan.

Merkille pantavaa on, että Ontropo Melikow joutui nuorena Vuoleen ja Lempaalan lehdoissa paimenteiemaan

karjaa yhdessä Larin Parasken kanssa. Kaikki tuntevat nykyään Larin Parasken. Häntä pidetään kaikkien aikojen suurimpana kansantietouden säilyttäjänä. Ennen oli maailman parhaimman naislaulajan maineessa eräs serbialainen nainen, jonka laulamien runosäkeiden luku nousee 5—6000. Sitten ilmestyi kansanrunomaailmaan tämä Pohjois-Inkerin tytär, joka on laulanut 32.000 säettä.

Larin Paraske on syntynyt vuonna 1833 Lempaalan Miiskunmäessä inkeroisvanhempain lapsena. Isä oli seppä Mikitta Mikitanpoika ja äiti Tatjana Vasilevna, kotoisin Suomen puolelta Sakkolan pitäjän Vaskelan kylästä. Vanhemmat kuuluivat maaorjina Kuussovan hovin alustalaisiin. Paraske joutui käymään Mäkien kylän tyttöjen kanssa karjaa paimentamassa. Hän oli erinomaisen hyvämuistinen ja ihmeteltävän helposti laulut painuivat hänen päähänsä. Sanottiin, että hän 20 vuotiaana osasi kaikki oman ja naapurikylien laulut. Parasken vanhemmat kuolivat hänen ollessaan alle 20 vuoden ikäinen. Hän joutui naimisiin äitinsä synnyinseudulle Sakkolan Vaskelaan. Mies oli sairaalloinen ja vetelys, joka ei pystynyt elättämään yhäti lisääntyvää perhettään. Paraske joutui huolehtimaan suuren perheen loimeen tulosta sangen rasittavilla keinoilla. Hän oli vetämässä soimia ja jaaloja Taipaleenjoen rannoilla ja kasvatti ns. ruununlapsia. Täydellä syyllä hän saattoi laulaa itsestään:

Alahall' on allin mieli
uiessa vilua vettä
alempana armottoman
käyessä kylän katua.

Vuonna 1887 Paraske joutui saattamaan sokeaa naista Sakkolan pastorinkansliaan. Apulaispappi Ad. Neoviuksen huomio kiintyi tämän tavallisuudesta poikkeavaan puhetapaan. Hän kysyi ,osasiko Paraske laulaa runoja. Tämä oltis vastasi runotyylillä:

Mie kun laululle lassein
virren työlle työntelelni
laulan mie yheksän yötä
pätvät laulan päästä päähän.

Tästä kohtauksesta oli seurauksena, että Parasken suuri ja arvokas runoaarteisto tuli talletetuksi paperille. Paraske kutsuttiin myöhemmin Helsinkiin. Hänestä ovat maalanneet muotokuvia Edelfelt ja Järnefelt. Sibelius tutustui hänen sävelmiinsä. Hänen muistopatsaansa on Helsingissä. Eero Järnefelt kirjoittaa hänestä:

"Kuta enemmän opin Paraskea tuntemaan, sitä enemmän ihailin hänen olentoaan, tuota tuntehikasta, lahjakasta ja viisasta naista, jossa kreikkalaiskatolinen uskonto niin sopusointuisesti oli sulautunut kalevalaiseen henkeen."

Mitä nämä runonlaulajat antoivat runonkerääjille ja sitä tietä koko suomalaiselle kulttuurille?

On sanottu, että jos jollakin toisella kansalla, suuremmalla ja kansojen kilpatantereella korkeammalle kohonneella, olisivat niin rikkaat kansanrunousaarteet kuin Inkerin kansalla, niin varmaan ne olisivat tunnettuja yli sivistyneen maailman.

Inkeristä saadusta kansanrunoudesta on tunnetuin Kullervosarja. Inkerin kansaa on usein sanottu Kullervon heleäksi heimoksi tai Kullervon laulajakansaksi. Kun Elias Lönnrot pani kokoon vanhan Kalevalan oli siinä Kullervosarjaa vain 534 säettä. Sen jälkeen saatiin Inkerin runous ja niin sai Lönnrot uuteen Kalevalaan kokonaista 6 runoa, 2496 säettä. Kullervon kova kohtalo sopi hyvin orjuudessa eläneen Inkerin heimon laulettavaksi.

Kansanrunouden eri lajia tarkasteltaessa huomataan, että Inkeristä on saatu kauneimpia ja eheämpiä balladeja kuin mistään muualta. Näistä voi mainita Tytärten hukuttaja-runon, joka pohjautuu vanhoihin uskomuksiin, joiden mukaan Vetehinen saattoi viedä ihmisen ja ihminen voi veden alla elää maallisen elämän ta-

paista elämää. — Naisen surmaaja runosta käy ilmi, että runon syntyseudulla on asunut ruotsalainen ylimys, "uros umpiruotsalainen", joka nuorta tyttöä tavoitellessaan surmaa vaimonsa. Huimaavan kaukaiseen menneisyyteen pohjautuu vatjalaisten tallettama Kalmoisissa käynti, josta selviää muinaisia hautausmenoja ja vainajain palvontaan liittyviä tapoja. Inkeroisilta on saatu selvimmässä muodossa säilynyt Kaukamoisen eli Kaukomielen runo. Tässä kerrotaan Kaukamoisen ja Vetrikka Verevän kaksintaistelusta, jossa Kaukamoinen surmaa häpäisijänsä. Silloin hänen täytyy paeta saarelle pelätessään senaikaista toisen suvun taholta tulevaa verikostoa. Kanteleen synty ja kanteleen soittorunot ovat inkeroisilla säilyneet kauneimpina kuin missään muualla. Päivänpäästörunossa esitetään ajatus auringonvalon jakautumisesta tasaisesti koko ihmiskunnalle niin rikkaille kuin köyhille.

On myös selviä esimerkkejä siitä, että Inkerin heimot ovat luoneet paljon uusia ja omaperäisiä runoja. Niistä voi mainita herkällä taidevaistolla sepitetyt Sotamiehen ottoa koskevat runot, joista voisi panna kokoon pitkän yhtenäisen eepoksen. Siitä kertovat toisinnot alkavat syksyn kuvauksella. Aivan kuin koko luonto olisi ollut mukana siinä surussa, mikä syksyisin kohtasi rauhallisia kyliä, kun niiden parhaimmat pojat sidottiin rautoihin ja vietiin vieraille maille, jopa 25 vuodeksi. Näin sanotaan runossa:

Pojat poimitaan sotahan
valkopääköt vaivarohon,
talutetaan tappelohon
viedään maille vierahille
tupi tuntemaltomille.

Surut ja murheet ovat antaneet oman osuutensa Inkerin kansanrunoihin. Niistä on syntynyt kauniita runoheimiä. Lainaan tähän muutaman säkeen jotka eräs nainen lauloi ylioppilas Saxbäckille Miikkulaisissa vuonna 1859.

Ajattelen aikojani
muistelen muinaisia
entistä elämääni:
Niin oli entinen elämä
kuin kesäinen päivän nousu,
niin on nykyinen aika
kuin pimeä pilven reuna.

Inkerin häärunojen tutkija ja tuntija professori Salminen sanoo, että ei ole missään alueella säilynyt niin kauniiksi kehitettyä häärunoutta kuin Inkerissä. Vienan Karjalan häissä laulettiin kymmenkunta runoa, Inkerissä sitä vastoin 60—70 runoa. Häät saattoivat kestää kolmekin päivää ja muodostivat komean laulunäytelmän. Inkerin häärunoista voisi panna kokoon sellaisen eepoksen, jolle ei olisi vertaa minkään kansan häälauluissa.

Kuten edellä on jo tullut mainituksi, on kansanrunouden merkitys Suomen kansalle ollut ja on edelleen äärettömän suuri. Inkerin kansa on antanut tähän yhteissuomalaiseen runoaarteeseen noin kolmannen osan. Inkerin runotoisintojen lukumäärä nousee 15.500. Alkuaan pidettiin Vienan Karjalaa kansanrunouden aarreaittana. Vienasta ja Aunuksesta ei ole kuitenkaan saatu yhteensä sen vertaa runoja kuin Inkeristä. Suomessa on lukemattomia kertoja tunnustettu, miten arvokkaan lahjan Inkerin kansa on runouden muodossa antanut Suomalaiselle kulttuurille. Professori Salminen kirjoitti eräässä julkaisussa vuonna 1935 näin:

"Inkerin runous ei toistaiseksi ole herättänyt suurtakaan huomiota muiden kuin erikoistutkijain piirissä. Mutta varmaa on, että on tuleva aika, jolloin se on joutuva sille kunniasijalle, mikä sille kuuluu. Ja jos Inkerin kansa maailman mahtavien hylkäämänä tulisikin elävien kirjoista pois pyyhityksi, on tuo valtava kirjallisuus jälkimaailmalle puhuva sitä selvempää kieltä. Se on aina muistuttava siitä, minkälaiselta heimolta on riistetty elämä sen ikivanhoilla perintömailla."

Vuodet vierivät

70 vuotta täytti 10. 11. opettaja Yrjö Kiijärvi Parolassa. Hän on syntynyt Vuoleella, päättänyt Kolppanan seminaarin opettaja-, lukkari- ja urkutodistuksella v. 1912 ja Sortavalan seminaarin v. 1927. Kolppanan seminaarista päästyään hän toimi jonkin aikaa Neva-lehden konttoristina. Syntymäpitäjässään hän toimi Vuolejärven kansakoulun opettajana vv. 1917—19, oli paikallisen nuorisoseuran puheenjohtajana ja laulukuoron johtajana, kunnanvaltuuston jäsenenä ja kouluosaston sihteerinä.

Siirryttyään Rautuun v. 1919 toimi hän siellä Inkerin avustuskomitean talouspäällikkönä, pakolaiskansakoulujen johtokunnan jäsenenä ja Raudun kansalaisopiston johtokunnan jäsenenä vv. 1921—28 sekä opiston opettajana yhden lukuvuoden.

Valkjärven kunnan Järvenpään kansakoulun opettajana hän oli vv. 1928—40, toimien samalla laulukuoron johtajana, vaalilautakunnan jäsenenä ja poikaosaston johtajana sekä piirikirjaston johtokunnan puh.-joht.

Aluehoovutuksen johdosta tuli hän v. 1940 Ähtärin kunnan Myllymäen aseman koulun johtajaopettajaksi, siirtyen eläkkeelle v. 1956. Tämän jälkeen toimi hän kahtena lukuvuotena Hattulan kansalaiskoulun tuntiopettajana. Myllymäellä ollessaan oli hän nuorisoseuran ja urheiluseuran johtokunnan jäsenenä, vaalilautakunnassa, poikaosaston johtajana, sekakuoron johtajana, Ähtärin opettajayhdistyksen puheenjohtajana ja kansakoululautakunnan jäsenenä.

Hän kuului myös useamman vuoden ajan Käkisalmen ja Haapamäen opettajayhdistyspiirien johtokuntaan sekä Ähtärin Karjalaiset r.y:n johtokuntaan.

Heimotyössä on hän ollut mukana yhtäjaksoisesti ja tiiviisti mukana vv. 1919—62 kuuluen nytkin Inkeriläisten Yhdistys r.y:n hallitukseen.

Sk:n jäsenenä, esikunnan tehtävissä ja valistustoimikunnassa toimi hän pitemmän aikaa ja osallistui sekä talvi- että jatkosotaan sotilasvirkamiehenä.

Suomen nuorisoliiton hopeainen ansiomerkki ja kansakoulunopettajain viiri myönnettiin hänelle v. 1956.

Rivit harvenevat

Vanhempi hallitussihteeri, varatuomari, kapteeni Emil Pekkanen kuoli Helsingissä viime marraskuun 18 päivänä.

Hän oli syntynyt Inkerissä kesäkuun 21 pnä 1894 ja osallistui menneinä vuosina varsinaisten elämäntehtäviensä ohella aktiivisesti aatteelliseen heimotyöhön.

Hän kuului mm. pitemmän aikaa Inkeriläisten Yhdistyksen johtokuntaan. Vuonna 1919 hän toimi inkeriläisten vapaajoukkojen komentajana länsi-Inkerissä.

Tähtäimeltä

Ajan merkit osoittavat.
että kohta tulee joulu.
nuorillekaan tärkettä et
kotttaissa sen ote koulu.

Tapahtumaan kiinteästi
liittyy miellyttävä loma.
minkä kestäessä koko
aika ompi iki oma.

Juhlan lähestymisestä
kiettvät niin monet toimet,
tapahtumain kutomiseen
kehrättyinä toistoloimet.

Visst sataperäisyys tuo
olemukseen erikoista,
mitä ei voi toinen nähdä
ajatusten ikkunoista.

Kieppuvassa kiireessäkin
tällöin olkoon mieli hellä,
sydämessä ilon tuntu
aito joka ihmisellä!

Uappi.

Inkeriläisten Yhdistyksen

johtokunta toivottaa lehden lukijoille, kaikille jäsenilleen ym. inkeriläisille, pitkienkin matkojen takana oleville, *Rauhallista Joulua* ja *Hyvää Uutta Vuotta!*

Huom.!

Nyt on jo kiire uudistaa ensi vuoden *Viestin* tilaus, ettei tule keskeytystä lehden määräaikaisessa saapumisessa. Pidä huoli myös siitä, että naapurisi ja ystäväsikin tekee sen. Ellei hän tähän mennessä ole ollut Viestin tilaaja, toimi niin, että hänestä tulee tämän lehden ja sen edustaman aatteellisen toiminnan uusi ystävä.

Inkeriläisten VIESTI

Kustantaja ja julkaisija:
Inkeriläisten Yhdistys r.y.
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa joka kuukauden puolivälissä.

Toimitus ja konttori:
PORVOO, postilokero 5.
Puhelin, Porvoo 23 053.

Helsingin konttori:
Aurorankatu 7. A. 1.

Päätoimittaja Aappo Mettäinen.

Ilmoitushinnat 20:—/pm.

Tilaushinnat:
Kotimaassa 1/1 vuos. 500:—
Ulkomailla vastaav. 600:—

Porvoossa 1962
PORVOON KIRJAPAINO OY